

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק כ"ה

הַכְּתָבַת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֵרָא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינַת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטְר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצֶפוֹן
04-6650050

תִּכְן הָעֵינַיִם

- הַקְדָּמָה..... יטו
- ג' קנה.** אָמַא שְׁלִי לֹא רוּצָה שְׁאַתְחַתֵּן, וְהִיא מְחַבֵּלַת בְּכָל דְּרָף אֶפְשָׁרִית בְּהִכְנוּת לַחֲתָנָה..... יז
- ג' קנו.** אֲשֵׁתִי וְאָמַא שְׁלִי רָבוּ עַל שְׁטִיּוֹת, וְכִבֵּר אַרְבָּעָה חֻדָּשִׁים אֲשֵׁתִי לֹא מִסְכִּימָה לְהַגִּיעַ לְהוֹרִים שְׁלִי. מָה עוֹשִׂים?..... יט
- ג' קנז.** אֵינֶנִּי מוֹצֵאת עֲבוּדָה שְׂאֵנִי אוֹהֶבֶת, וְאֵנִי מְרַגֵּשָׁה מְבֻזָּזַת..... כ
- ג' קנח.** אֵנִי שׁוֹקֵל לְעֶסֶק בְּמִכִּירוֹת בְּאֵינְטֵרְנֵט וְלְהִפְיֵץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ דְּרָף הַפִּיֶסְבוּק. מָה דַּעְתְּכֶם?..... כב
- ג' קנט.** מָהֵם "הִיכְלֵי הַתְּמוֹרוֹת" הַמְזֻכָּרִים בְּדַבְּרֵי מוֹהֲרֵנִי "ת"?..... כה
- ג' קס.** אֵנִי גָבֵר נָאֵה, אֶךְ עֵדִין לֹא זָכִיתִי לְהִתְחַתֵּן, וְיֵשׁ לִי הֶרְבֵּה בְּלִבוֹלִים בְּגִלְלַת זֶה..... כז
- ג' קסא.** הֵייתִי אֶצֶל צְדִיק בַּעַל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְהוּא אָמַר לִי שֶׁכְּדָאִי לִי לְלַמֵּד מִחֻשְׁבִּים. הָאֵם גַּם אַתֶּם מְמַלְצִים לִי לַעֲשׂוֹת זֹאת?..... ל
- ג' קסב.** אֵנִי אוֹמֶרֶת מֵדֵי יוֹם אֶת בְּרָכוֹת הַשַּׁחַר, אֶךְ אֵינֶנִּי מִתְפַּלֶּלֶת אֶת תְּפִלַּת הָעֵמִידָה. הָאֵם אֵנִי נוֹהֶגֶת כְּשׁוֹרָה?..... לב
- ג' קסג.** מָה דַּעְתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק לְגַבִּי טְפוֹל הוֹמָאוֹפֵתִי?..... לד
- ג' קסד.** אֵנִי אוֹהֵב אֶת אֲשֵׁתִי, אֲבָל יֵשׁ בֵּינֵנוּ חִלּוּקֵי דַּעוֹת קִשִּׁים בְּתַפְסִיֶּסֶת הָעוֹלָם, וְאֵנִי מְרַגֵּשׁ שְׂאֵנְחֵנוּ נִמְצָאִים בְּמִבּוֹי סְתוּם..... לה

- ג' קסה.** המלצתם לי לשנות או להוסיף שם לשמי 'לירון'.
איזה שם כדאי לי להוסיף?.....לז
- ג' קסו.** מאז שהייתי באומן החיים שלי השתבשו לגמרי - אשתי
עזבה אותי, ומצבי הפיננסי נהיה קשה. למה?.....לט
- ג' קסז.** המצב עם אשתי בכי רע, ואני שבור לשברי שבירים
בלי שום אור בקצה המנהרה.....מא
- ג' קסח.** לאחרונה התעורר אצלי רצון וחשק לחדש חדושי תורה.
האם מתר לי לחדש בתורה כפי שמאיר לי?.....מה
- ג' קסט.** בחדשים האחרונים נעלם לי החשק להמשיך לחיות עם
אשתי ואני חושב על גרושין.....מח
- ג' קע.** מדוע אני לא זוכה להגיע לדרגות גדולות בעבודת הבורא?
ומדוע אני לא מרגיש שאני קרוב להשם?.....מט
- ג' קעא.** אני מתפלל על דבר מסוים כבר הרבה זמן, אך עדין לא
נעביתי. למה אני לא רואה שום התקדמות?.....נא
- ג' קעב.** אני חוזרת בתשובה והציעו לי בחור מבית חרדי. האם
הפער הזה מהנה בעיני?.....נג
- ג' קעג.** קשה לי להסתדר עם הבגרות, ולכן חיי החברה שלי
מצמצמים מאד.....נה
- ג' קעד.** אשתי מררה לי את החיים בצורה קשה, ולכן התגרשנו,
אך כעת אני מרגיש בודד מאד.....נח
- ג' קעה.** אני קרוי על שם סבי שנפטר בתאונת דרכים בגיל
שלשים ושמונה. האם יש לי מה לחשש כשאגיע
לגיל זה?.....נט

תָּכֵן הָעֵינַיִם

ה

- ג' קעו.** האם מתר לי לשנות את מנהג אבותי ולהדליק את נרות החנוכה אחרי תפלת ערבית?.....סא
- ג' קעז.** כיצד יש להתייחס למכתבים שמפרסמים בעלום שם ובהם כתובים דברי בלע על רבני ברסלב בדור הזה?.....סב
- ג' קעח.** מה עדיף לעשות כשקמים בשעה מאחרת: ללכת למקוה ואחר כך להתפלל במהירות, או להתפלל מיד?.....סה
- ג' קעט.** אני מקפידה בצניעות ונוהגת ללכת עם שאל שחר. מה דעתכם בעניין?.....סח
- ג' קפ.** בעלי רוצה לנסע לאומן לשבת חנוכה. האם עלי למסר את נפשי עבור כך?.....סו
- ג' קפא.** הציעו לי לנהל בית ספר תיכון המיעד לילדים שנשרו מכל מסגרות החנוף האחרות. האם כדאי לי לקבל את המשרה?.....עג
- ג' קפב.** צפיתי באינטרנט בקליפ מוזר שנקרא "חתנה בנסח ברסלב". האם אכן זה המנהג בברסלב?.....עד
- ג' קפג.** יש לנו בבית תמונות מהשנים שבהן היינו חלוניים. מה לעשות אתן?.....עז
- ג' קפד.** במהלך שרותי הצבאי חסלתי יותר מעשרה מחבלים, ומאז יש לי סיוטים ויסורי מצפון.....פ
- ג' קפה.** מדוע צריכים לקשר את התפלה אל הצדיקים? ומדוע התפלות זקוקות לעזרה של הצדיקים כדי לעלות למעלה?.....פב
- ג' קפו.** בני התחתן לפני חצי שנה עם אשה רעה ועצלנית, ואני חושבת שהוא צריך לחתוך את הקשר. האם אני צודקת?.....פז

- ג' קפז.** אָנִי וּבְעֵלֵי פְּרוּדִים וְיֵשׁ לּוֹ צִו הַרְחָקָה מֵהַבַּיִת. הָאֵם כָּדָא לְנִסּוֹת לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בַּיִת?.....צ
- ג' קפת.** חֲבֵרְתִי הַקּוֹדֶמֶת נִפְגְּעָה מִכָּף שֵׁישׁ לִי חֲבֵרָה חֲדָשָׁה וְהִקְשֵׁר שְׁלָנוּ נְחָלֵשׁ.....צב
- ג' קפט.** נִכְדָּתִי נוֹלְדָה עִם גֵּן גַּמְדוּת. הָאֵם הִיא תִּתְפַּתַּח כְּמוֹ שְׁצָרֶיךָ וְתִגְיַע לַגְּבַה הַרְגִיל?.....צד
- ג' קצ.** הָאֵם גַּם בְּתַחוּם הַהֶלְכָה נִתֵּן לְלַמֵּד בְּגֵרָסָא?.....צה
- ג' קצא.** כְּשֵׁהֵייתִי אֶצְלָכֶם בְּקִדָּשׁ פְּנִימָה הִרְגִּשְׁתִּי שְׂאֲתֶם דּוֹחִקִים בִּי לְצֵאת. הָאֵם יֵשׁ לְךָ סִבָּה?.....צז
- ג' קצב.** אֲשֵׁתִי הִתְגַּרְשָׁה מִמֶּנִּי לִפְנֵי חֲדָשׁ. מֵאִיפֹה לוֹקְחִים אֶת הַכַּחוֹת לְהַמְשִׁיךְ הַלְּאָה?.....ק
- ג' קצג.** הָאֵם מְתֵר לְהִתְפַּלֵּל בְּשַׁבָּת וְחַג תְּפִלוֹת אִישׁוֹת חוּץ מֵהַתְּפִלוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת?.....קא
- ג' קצד.** הַתְּחִלְתִּי לְהַפְיֵץ חוֹבְרוֹת וְדִיִּסְקִים בְּנוֹשָׂא טְהָרַת הַמְשֻׁפָּחָה. הָאֵם תּוֹכְלוּ לְחַזֵּק אוֹתִי בְּעֵינַי?.....קג
- ג' קצה.** מֵאִז שֶׁהוֹרֵי הַתְּגַרְשׁוֹ אָנִי סוֹבֵל מִחֲרָדוֹת וּפְחָדִים, וְכִבֵּר אֵין לִי מוֹטִיבְצִיָּה לְהַצְלִיחַ.....קד
- ג' קצו.** קָרָאתִי בְּסֵפֶר 'פְּעֻלַת הַצְּדִיק' עַל פְּגִישַׁתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ עִם הַצְּדִיק מְנַעֲשֵׁכִיז, וְלִכְאוּרָה נִפְלָה שֶׁם טְעוֹת. הָאֵמְנֶם?.....קו
- ג' קצז.** הַתְּחִלְתִּי לְחַזֵּר בְּתַשׁוּבָה לִפְנֵי שֵׁשׁ שָׁנִים, אֵךְ עַד הַיּוֹם אֵינִי מַצְלִיחָה שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת.....קח
- ג' קצח.** כָּל הַזְּמַן אָנִי בְּעַצְבוֹת וְיֵשׁ לִי מוֹעֵקָה בְּלֵב. מִמָּה זֶה נוֹבֵעַ? וְיָמָּה אָנִי צָרִיכָה לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁזֶּה יַעֲבֵר לִי?.....קי

- ג' קצט.** בְּרָצוֹנִי לְלַמֵּד עִם בְּנֵי הַחֶתָּן וְלִהְיוֹתִי לְחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין.
 מָה כְּדָאי לְלַמֵּד אֹתוֹ?..... קיב
- ג' ר.** כִּיצַד יֵשׁ לְנֶהֱג כְּאִשֶּׁר שׁוֹמְעִים אֲנִישִׁים שֶׁמְזַלְזְלִים בְּדַרְךְ
 הַחֲסִידוֹת?..... קטו
- ג' רא.** אִין לִי זְמַן לְלַמֵּד גַּם אֶת הַתְּרַגּוּם וְגַם אֶת פְּרוּשׁ רָשׁ"י.
 מָה עֵדִיף?..... קיז
- ג' רב.** אֲנִי עוֹבְדֵת בְּמִקּוֹם מְעֻרָּב, וְאֲנִי מְרַגֶּשֶׁה שְׂזָה מְשַׁפֵּיעַ עָלַי
 מָאָד בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם. הָאֵם לְעֹזֵב אֶת הָעִבּוֹדָה?..... קיט
- ג' רג.** לְפָנַי מְסַפֵּר חֲדָשִׁים הַפְּכָתִי לְעֶצְמָאִי וּפְתַחְתִּי עֶסֶק. מָה
 הָעֶצָה לְשִׁגְשׁוֹג הָעֶסֶק?..... קכ
- ג' רד.** שְׁמַעְתִּי רְבוֹת עַל יַבְנָאֵל עִיר בְּרִסְלָב, וְאֲנִי שׁוֹקֵל לְעֵבֵר
 לְשֵׁם. הָאֵם כְּדָאי לִי לְעַשׂוֹת אֶת הַצַּעַד הַזֶּה?..... קכב
- ג' רה.** מָה עֵדִיף: לְהִתְפַּלֵּל בְּמַהֲרָת עִם הַצְּבוּר אוּ לְהִתְפַּלֵּל
 בְּמַתִּיבוֹת בְּקֶצֶב שְׁלִי?..... קכה
- ג' רו.** אֲנִי קוֹרֵא הַרְּבֵה סְפָרִים עַל הַמְּדַרְגּוֹת הַנַּעֲלוֹת אֲלֵיהֶן זְכוּ
 הַצְּדִיקִים. כִּיצַד אוֹכֵל גַּם אֲנִי לְזָכוֹת לְכַךְ?..... קכז
- ג' רז.** מָה אֲנִי יְכוּלָה לְעַשׂוֹת כְּדֵי לְהִשְׁתַּחֲרַר מִהָעֶצְבוֹת
 וּמִהַרְגָּשׁוֹת הַשְּׁלִילִים שֶׁמוֹנְעִים מִמֶּנִּי לְהִיּוֹת
 שְׁלוֹה וְרְגוּעָה?..... קל
- ג' רח.** אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת לְהִתְחַתֵּן עִם הַחֵבֵר שְׁלִי, כִּי אֲנִי מְרַגֶּשֶׁה
 שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה אֶת זֶה מִתּוֹךְ לַחֵץ..... קלב
- ג' רט.** כִּכֵּל שֶׁעוֹבֵר הַזְּמַן וְאֲנִי וְהַמְּשַׁדָּךְ שְׁלִי לֹא מִתְחַתְּנִים - נַעֲלָם
 לִי הַחֲשֵׁק. הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ בְּקִשְׁר?..... קלה

- ג' רי.** לְיִתִּי כֶסֶף מֵהַשּׁוּק הָאֶפֶר, וּמֵאֵז חַיִּי הִסְתַּבַּכּוּ עַד כְּדֵי כָף שֵׁשׁ לִי מִחֻשְׁבוֹת הַתְּאֵבָדוֹת..... קלט
- ג' ריא.** הַלַּחֵץ הַגָּדוֹל שֶׁרוֹבֵץ עָלַי גּוֹרֵם לִי לְדַכְאוֹן עִמָּךְ וַיֵּאוֹשׁ טוֹטְאֵלִי..... קמא
- ג' ריב.** אֲנִי רוֹצֵה שֶׁבְּעָלִי יִתְחִיל לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וּלְהַתְּפִיל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. אִיךָ אֶפְשֶׁר לִפְעֹל אֶת זֶה אֲצִלוֹ?..... קמב
- ג' ריג.** בְּנֵי הַתְּחִבֵּר לַחֲבֵרִים רָעִים, וְכַעַת הוּא נִמְצָא בִּירִידָה רוֹחֲנִית. אִיךָ עוֹצְרִים אֶת הַנְּפִילָה הַזֹּאת?..... קמד
- ג' ריד.** הָאֵם יֵשׁ עֶצֶה כְּדֵי לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת הַחֻשֶׁק וְהַרְצוֹן לְלִמּוּד הַתּוֹרָה?..... קמו
- ג' רטו.** מָה הַתּוֹעֵלֶת בְּטְבִילַת מִקְוֵה? וּמִדּוּעַ חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה מִקְפִּידִים בָּזֶה כָּל-כָּף?..... קמז
- ג' רטז.** בְּמַהֲלֶךְ עֶסְקָה שֶׁבְּצַעֲתִי עֲשִׂיתִי טְעוֹת חֲמוּרָה שֶׁגָּרַמָּה נֶזֶק כָּבֵד לְמוֹנִיטִין שְׁלִי..... קנ
- ג' ריז.** הָאֵם בְּדוֹרְנוּ עֲדִין יֵשׁ צֶאֱצָאִים שֶׁל עֲמֶלֶק? וְאֵם כֵּן, הָאֵם יְכוּלִים לְדַעַת מִי הֵם?..... קנב
- ג' ריח.** אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים תְּלוּנוֹת רַבּוֹת עַל הַתְּנַהּגוֹת הַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ בְּמוֹסְדוֹת הַחֲנוּךְ, וְזֶה מְצַעֵר אוֹתָנוּ מְאֹד..... קנג
- ג' ריט.** אִךְ שְׁאֵנִי לוֹמְדַת רַבּוֹת עַל מַעֲלַת הַשְּׂמֻחָה וְהָאֲמוּנָה, אֲנִי מִרְגִּישָׁה שֶׁהַתְּחִזְקוֹת מְמַנִּי וְהֵלֵאָה..... קנד
- ג' רכ.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֶׁכָּל מוֹסְדוֹת הַקְּהֵלָה שְׁלָכֶם מִמְּמַנִּים מִתְּרוֹמוֹת פְּרֻטִיּוֹת, וְאִין לָכֶם שׁוּם עֲזָרָה מִהַמוֹעֶצֶה הַדְּתִית?..... קנט

- ג' רכא.** בְּמִשְׁךְ שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים שָׁאָנוּ נִשְׂוָאִים יֵשׁ בֵּינֵנוּ מַחְלֻקוֹת
וּמְרִיבוֹת. הָאֵם כְּדָאֵי לָנוּ לְהִתְגַּרְשׁ?.....קסב
- ג' רכב.** כְּשֶׁהִתְחַתַּנְתִּי מִסְרְתִי אֶת הַכְּתָבָה שְׁלִי לְמִשְׁמֶרֶת
אַצֵּל אִמִּי, וְכָעַת נֹדַע לִי שֶׁהִיא לֹא מוֹצֵאת אוֹתָהּ. מָה עָלַי
לַעֲשׂוֹת?.....קסד
- ג' רכג.** בְּרֻצוֹנֵי לְהַקִּים "בֵּית סֶפֶר לְהוֹרִים" בּוּ יִתְנוּ לְהוֹרִים כָּלִים
לְחֲנוּךְ נָכוֹן. מָה דַעְתְּכֶם?.....קסה
- ג' רכד.** מִיִּשְׁהִי לְקַחָה סְחוּרָה בְּהַקְפָּה מִהַחֲנוּת שְׁלָנוּ וְאֵינָנָה
מוֹכְנָה לְשִׁלְמִם. כִּיצַד עָלֵינוּ לְנַהֵג בְּמַקְרָה כָּזֶה?.....קסח
- ג' רכה.** צָמַחוּ לִי שְׁעָרוֹת בְּאֶזְרוֹ הַלְחָיִים וְזֶה מִצִּיק לִי מְאֹד. הָאֵם
אֲנִי יְכוּלָה לְהַסִּיר אוֹתָן בְּאִמְצָעוֹת לִיזָר?.....קע
- ג' רכו.** הַשְּׁלוֹם בֵּית שְׁלָנוּ רְעוּעַ מְאֹד, וְהִגַּעְתִּי לְמַסְקָנָה שְׁאֲנִי
רוֹצָה לְהִתְגַּרְשׁ......קעב
- ג' רכז.** הָאֵם כְּשֶׁהוֹלְכִים לִישׁוֹן צְרִיכִים לְהַשְׁאֵר עִם הַכֶּפֶה?.....קעד
- ג' רכח.** הָאֵם מִתֵּר לְבַת לְלַמֵּד פְּרָקֵי אָבוֹת אוּ פְּרָקֵי מוֹסֵר אַחֲרֵים
בְּכַדֵּי שְׁתִּדַּע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם הַבְּרִיּוֹת?.....קעו
- ג' רכט.** מִדּוּעַ קָבְרוּ אֶת רַבִּי יִצְחָק מְטוּלְטָשִׁין זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה סְמוּךְ
וְנִרְאָה לֵיד הַבַּיִת-יוֹסֵף?.....קעז
- ג' רל.** אֲנִי סוֹבֶלֶת מוֹרִידִים בְּרַגְלִים וְאֵם אֲנִי גוֹרְבַת גְּרַבִּים זֶה
מְכַאֵיב לִי. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?.....קעט
- ג' רלא.** הָאֵם זֶה נָכוֹן שֶׁרַבְּנוּ הִחְשִׁיב אֶת בַּעַל ה'תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב
יוֹסֵף לְרַבּוֹ הַמְּבַהֵק?.....קפ
- ג' רלב.** עָצְרוּ אוֹתִי בְּמִשְׁךְ חֲמִשָּׁה יָמִים עַל לֹא עוֹל בְּכַפִּי, וּמֵאֵז אֲנִי
סוֹבֵל מִטְּרָאוּמָה קְשָׁה.קפב

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

1

- ג' רלג.** אַחֲרֵי כָּל מָה שֶׁעָבְרָנוּ, פְּתָאוּם הַמְשַׁדָּךְ שְׁלִי הַחֲלִיט שֶׁהוּא
לא רוֹצֵה שְׁנַתְּחַתֵּן. מָה אַעֲשֶׂה?..... קפד
- ג' רלד.** שְׁמַעְתִּי שְׁאַמְרַתֶּם שְׂאָסוּר לְאִשָּׁה לְנַעַל מַגָּפִים כִּי זֶה לֹא
צָנוּעַ. הָאֵם אַכֵּן זֹד דַּעְתְּכֶם?..... קפו
- ג' רלה.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שְׂאָסוּר לְקַרְא אֶת הַתְּקוּן הַכִּלְלִי בְּשַׁבָּת?..... קפח
- ג' רלו.** מַדּוּעַ אַרְץ יִשְׂרָאֵל הִיְתָה בְיַדִּי כְּנַעַן וְרַק אַחַר כֶּךָ נִמְסְרָה
לְעַם יִשְׂרָאֵל? הָאֵם יֵשׁ בְּזֶה תִּיּוֹד?..... קפט
- ג' רלז.** לְמַשְׁדָּךְ שְׁלִי יֵשׁ מַדּוֹת טוֹבוֹת וְהוּא לוֹמֵד תּוֹרָה, אָבֵל
הַמְרָאָה שְׁלוֹ דוֹחָה אוֹתִי. הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ?..... קצג
- ג' רלח.** כָּל הַזְּמַן אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁהַצְּנִיעוּת שְׁלִי לֹא מִסְפִּיקָה,
וְאוּלַי אֲנִי צְרִיכָה לְהַחְמִיר עַל עֲצָמֵי עוֹד יוֹתֵר. קצה
- ג' רלט.** לְאַחַר־וְנָה בְּנֵנוּ הַתְּחִיל לְסַבֵּל מִפְּרֻכּוּסִים. הָאֵם כְּדָאי לְטַפֵּל
בְּזֶה בְּרִפּוּאָה הֶרְגִילָה אוּ בְּרִפּוּאָה הַטְּבָעִית?..... קצו
- ג' רמ.** הָאֵם כְּדָאי לִי לְהַשְׁקִיעַ אֶת כֶּסְפִּי הַמְּצַמָּצֵם בְּהוֹצָאת רֶשִׁיּוֹן
נְהִיגָה?..... קצח
- ג' רמא.** הָאֵם רַבְּנוּ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ נְהַג בְּמִנְהָגִים מִיַּחֲדִים בְּלִיל
ה' נִיטֵל נֶאֱכַט? וְמַהי הַהֲנַהֲגָה הַמְּמַלְצַת עֲבוּרָנוּ?..... ר
- ג' רמב.** אֲנִי בְּהִרְיוֹן, וּבְבִדְיוֹת הָאוּלְטְרָא-סָאוּנָד גְּלוּ שֵׁישׁ לְעֶבֶר
נִקְדָּה לְבָנָה בַּלֵּב. הָאֵם יֵשׁ מְקוֹם לְדַאָּהָה?..... רא
- ג' רמג.** הָאֵם כְּדָאי לִי לְמַשְׁכֵּן אֶת בֵּיתִי בְּאֶשְׁדּוֹד כְּדִי שְׂאוּכַל לְבָנוֹת
בֵּית לְהַשְׁקָעָה בִּיבְנָאֵל?..... רג
- ג' רמד.** הָאֵם כְּשֶׁלוֹמְדִים תּוֹרָה מִכְּרָחִים לְהוֹצִיא אֶת הַמְּלִים בְּפֹה?..... רד
- ג' רמה.** אֲנִי עוֹבֵד עַל תְּקוּן הַמְּדוֹת שְׁלִי. בְּאִיזוֹ מְדָה כְּדָאי לִי
לְהַשְׁקִיעַ אֶת עֵקֶר הָעֵבוּדָה?..... רו

תָּכַן הָעֲנִינִים

יא

- ג' רמו.** החתן שלי בטל את החתנה ברגע האחרון, ואני מיאשת לגמרי ושבורה לרסיסים..... רז
- ג' רמז.** הגעתי לגיל מבגר ואני עדין רוק. האם להמתין ולנסות למצא שדוף או לחזור לגור עם ההורים שלי?..... רט
- ג' רמח.** אשתי מתעקשת שנסע יחד לאומן על אף המצב הכלכלי והחובות שלנו. כיצד עלי לנהג?..... ריא
- ג' רמט.** האם מתר להשמיע לתינוק קטן בן חדשים שירי ילדים ותינוקות חלונים?..... ריד
- ג' רנ.** האם אפשר להוכיח שגם היום מתרחשים נסים?..... רטו
- ג' רנא.** רבנו אמר שצריכים להזהר מחמרות יתרות בענין הנקיית לתפלה. כיצד מקימים זאת הלכה למעשה?..... ריט
- ג' רנב.** איך אפשר לדעת מי מהצדיקים של הדור הוא מהלמ"ד- ו"ו צדיקים?..... רכא
- ג' רנג.** האם כדאי להשקיע בהנקה התינוקת שלי, אף שזה לוקח לי הרבה זמן?..... רכד
- ג' רנד.** האם זה נכון שיש מחלקת בין הרמב"ם ורבי נחמן בדברים מסוימים?..... רכה
- ג' רנה.** איך זוכים להחזיק מעמד בעבודת השם מתוך שמחה?..... רכז
- ג' רנו.** האם התועלת של ההפצה יותר גדולה מלמוד של עו"ד כפנה דפי גמרא?..... רלא
- ג' רנז.** אבא שלי התחתן עם גויה, ואני רוצה מאד שהוא יתחזק ויתקרב ליהדות. איך עושים את זה?..... רלד
- ג' רנח.** הציעו לי לשמש כמחנך בבית-ספר דתי, אך אני מפחד שאחלש שם מבחינה רוחנית. מה דעתכם?..... רלה

- ג' רנט.** אָנִי רוֹאָה שֶׁהַעֶקֶר בְּבִרְסָלֵב זֶה 'חֲזוֹק'. מִדּוּעַ לֹא מְדַבְּרִים
 יוֹתֵר מ'הַתְּעוֹרְרוֹת'?..... רלז
- ג' רס.** מֵאֵז שֶׁחֲזַרְנוּ בְּתִשְׁבֵּה אֵין לָנוּ שְׁלוֹם בַּיִת. מָה עָלִינוּ
 לַעֲשׂוֹת?..... רלט
- ג' רסא.** בְּאִילוּ הַנְּהֻגוֹת רְאוּי לְנַהֵג בִּימֵי הַשׁוֹבְבֵי"ם?..... רמא
- ג' רסב.** מָה הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל לְמוֹד גְּמָרָא? וּמִדּוּעַ בְּגָמָרָא יֵשׁ כָּל כָּף
 הַרְבֵּה דְּדִקּוּקִים וּמַחְלֻקוֹת?..... רמג
- ג' רסג.** רְאִיתִי שֶׁכְּתַבְתֶּם שֶׁלֹּא טוֹב שֶׁהַתִּינוּק יִינַק מֵאִשָּׁה רָעָה. מָה
 הַכּוֹנֵה "אִשָּׁה רָעָה"?..... רמו
- ג' רסד.** אָנִי עוֹבֵד בְּאוֹתוֹ מְקוֹם כְּבֵר עֶשֶׂר שָׁנִים, וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ
 שֶׁמְּצִיתִי אֶת עֶצְמִי. הֲאֵם לַעֲזֹב?..... רמח
- ג' רסה.** הַחֲבָרוֹתָ שְׁלִי לּוֹמֵד בְּסִפְרֵי חֲקִירוֹת, וְלִפְעָמִים הוּא אוֹמֵר
 דְּבָרִים שֶׁנֶּשְׁמָעִים כְּכִפְרִיה. הֲאֵם לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד אֶתוֹ?..... רנ
- ג' רסו.** מָה עוֹשִׂים כְּאִשֶּׁר עוֹלוֹת תְּהִיּוֹת וּסְפָקוֹת לְגַבֵּי צְדִיקִים
 וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים?..... רנב
- ג' רסז.** לְאַחַרְוֹנָה קָרוּ בְּשִׁכּוֹנְתֵי שְׁנֵי מְקָרִים מְזַעְזָעִים שֶׁהַחֲלִישׁוֹ
 לִי אֶת הָאֲמוּנָה..... רנה
- ג' רסח.** הִיָּה לִי נֶס בְּלָדָה בְּזָכוֹת בְּרַכְתּוֹ שֶׁל הָרֵב, וְכַעַת אָנוּ רוֹצִים
 שֶׁהָרֵב יִגִּיד לָנוּ אֵיךְ לְקַרֵּא לְתִינוּק..... רנז
- ג' רסט.** הַמְּצַב הַכֹּלְכָלִי שְׁלִי קֵשָׁה מְאֹד, וּמֵרֵב הַלַּחַץ שֶׁיֵּשׁ עָלַי אָנִי
 לֹא רוֹצֶה לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת..... רנח
- ג' ער.** מִכְרַתִּי אֶת הָעֶסֶק הַמְּצַלִּיחַ שְׁלִי וְאֲנִי מִתְּחַרֵּט עַל כֵּף מְאֹד.
 אָנָּה חִזַּק אוֹתִי!..... רס

תָּכֵן הָעֵינַיִם

יג

- ג' רעא.** מדוע גדולי הדור לא מעוררים את הצבור ועושים עצרת תפלה להצלת הנער מנשיירה?..... רסב
- ג' רעב.** מה זה ה'שטערן טיכל' המואב בספר 'כוכבי אור'?..... רסז
- ג' רעג.** מדוע קטר לקבל גרים מבני ישמעאל, ומבני עמון ומואב לא?..... רסח
- ג' רעד.** אני וארוסתי שוקלים לגור ביבנאל לאחר החתונה. האם תוכלו לחזק אותנו בענין?..... רעא
- ג' ערה.** למרות שיש לי אשה טובה ומצלחת, עדין יש לי נסיונות בשמירת העינים. מה העצה?..... ערה
- ג' רעו.** האם בית המקדש השלישי ירד בנוי משמים או יבנה בידי אדם?..... רעח
- ג' רעז.** לפעמים יש לי לחץ בעבודה ביום ששי ואני נאלץ לעבד גם אחר חצות היום. מה אעשה?..... רפא
- ג' רעת.** מרב דברים שאני רוצה להתפלל עליהם, אני לא יודע מהיכן להתחיל..... רפד
- ג' רעט.** יש לי ספוק גדול מלמוד הגמרא, אך עדין אני חש שיש לי חסרון. מה פשר ההרגשה הזו?..... רפז
- ג' רפ.** האם יתכן שכל הצרות שאנחנו סובלים בבית הן בגלל שיש לנו טלויזיה ואינטרנט?..... רצא
- ג' רפא.** הרב כתב לי שעלי להתחזק בשמירת השבת. למה הכוונה?..... רצד
- ג' רפב.** אני שוקל לפתח חנות ממתקים. האם כדאי לי לעשות זאת?..... רצז

ג' רפג. לא טוב לי עם אשתי, ואני שוקל להתגרש ממנה ולהתחתן עם מישהי אחרת.....רחצ

ג' רפד. מה מעלתה של חנות 'ברסלב סנטר' יותר משאר חנויות היודאיקה?.....ש

ג' רפה. שמעתי שמוהרנ"ת ז"ל חבר ספר בשם 'קנאת השם צבאות'. על מה הספר מדבר?.....שא

תפלה לשמחה.....קה

תפלה למעברת.....רב

תקון הכללי.....שיג

הקדמה

הספר הזה הוא החלק העשירים והמשה בסדרת 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב', ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקרבים חדשים לדרך של חסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש זצוק"ל - הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנו תקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מיעדים הם לכל אדם מישראל.

על-ידי שאתה נוטל עצת מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצת, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שאלות ותשובות בַּחֲסִידוֹת בְּרֵסֶלֶב

ג' קנה.

**אָמַא שְׁלִי לֹא רוֹצֶה שְׂאֲתַחַתֵּן, וְהִיא מַחְבֵּלֶת בְּכָל דֶּרֶךְ
אֶפְשָׁרִית בְּהַכְנֹת לַחֲתָנָה**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מְרִים: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַיָּקָר וְהָאֱהוּב.
בְּרַכְתָּ אוֹתִי שְׂאֲזַכֶּה לְמִצָּא אֶת הַזֶּהוּג, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם זְכִיתִי
שֶׁהַבְּרָכָה הַתְּקִימָה וּמִצָּאתִי אֶת שְׂאֵהְבָה נִפְשִׁי. אֲנַחְנוּ עוֹמְדִים
לְהַתְּחַתֵּן, אֶף לְצַעְרֵי הָרַב יֵשׁ מִשְׁהוּ שְׂפוּגֵעַ בְּשִׂמְחָה הַשְּׁלֵמָה
- אָמַא שְׁלִי אֵינְנָה בְּרִיאָה בְּנִפְשָׁה, וְהִיא לֹא רוֹצֶה שְׂאֲתַחַתֵּן,
וְלִכֵּן הִיא מַחְבֵּלֶת בְּכָל דֶּרֶךְ אֶפְשָׁרִית בְּהַכְנֹת לַחֲתָנָה.
הַיּוֹם הִיא בְּקִשָּׁה מְמַנִּי שְׂאֲאַרְזֵ אֶת כָּל הַחֲפָצִים שְׁלִי וְאֶעֱזֹב
אֶת הַבַּיִת בִּימִים הַקְּרוּבִים, וְהוֹסִיפָה שָׂאֵם לֹא אֶקְשִׁיב בְּקוֹלָה
וְאֲתַחַתֵּן - הִיא תִּנְתֵּק אֶת הַקֶּשֶׁר אֵתִי. הַמִּצָּב גוֹרֵם לִי צַעַר
גְּדוֹל מְאֹד, וְאֵנִי מְרַגִּיֶשָׁה שְׂאֵינִי לִי טַפַּת שְׂמִיחָה וְכַח. אָנָּא צַדִּיק
יָקָר, אָנִי זְקוּקָה לְעֵצָה וְעִדוּד. תּוֹדָה רַבָּה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּשְׁלַח, ז' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל מְרִים תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יֵשׁ לָךְ בְּעֵינֵי רְצִינִית, אֲבָל כָּל בְּעֵינֵי יְכוּלִים לְפַתֵּר,
וְלִכֵּן עֲצַתִּי שְׂלֵא תִּכְנָסִי בְּוִכּוּחִים עִם אָמַא, אֶף שֶׁהִיא לֹא בְּרִיאָה
בְּנִפְשָׁה, צְרִיכִים לְכַבֵּד אוֹתָהּ, וְעַקֵּר הַכְּבוֹד - לֹא לְעֵנוֹת לָהּ, וְכִךְ
מְסַפְּרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלַיִם קִידוּשֵׁין פֶּרֶק א' הַלְכָה ז') שְׂשִׂאֵלוֹ אֶת

רבי אבהו: עד היכן הוא כבוד אב ואם? אמר להן: ולי אתם שואלין?
 לכו שאלו לדמה בן נתינה. דמה בן נתינה ראש פטר בולי הוה [ראש
 שר החילים היה], פעם אחת היתה אמו מסטרתו לפני בולי שלו [פעם
 אחת היתה אמו מכהו על הלחי עם סנדלה לפני החילים שלו], ונפל
 קורדקסין שלה מידה [ובאמצע שנתנה לו מכות על הלחי נפל מידה
 סנדלה] והושיט לה כדי שלא תצטער [והתכוף והגביה את סנדלה
 ונתן לה כדי שלא תצטער להתכוף, והיא המשיכה להרביץ לו לפני
 החילים שלו]. רואים איך שצריכים סבלנות לפני ההורים אפלו שהם
 לא שפויים חס ושלום, ולכן את צריכה לעזוב את הבית מה שיותר
 מהר, ולא להכנס אהם בוכוחים, ולהתחתן בסימן טוב ובמזל טוב,
 ואף שאני יודע שזה צער גדול מאד מאד שאי אפשר להסביר את זה
 לשני, עם כל זאת אין עצה אחרת, וכך מובא (שלחן ערוך יורה דעה סימן
 ר"מ סעיף י') מי שנטרפה דעת אביו או אמו משתדל לנהוג עמהם כפי
 דעתם עד שירחם עליהם, ואם אי אפשר לו לעמד מפני שנשתגעו
 ביותר, ילך לו ויניחם ויצוה לאחרים לנהגם כראוי; עין שם. וכן מובא
 (שם סעיף כ"ה) אם האב מוחה בהבן לשא איזהו אשה שיחפץ בה הבן,
 אין צריך לשמע אל האב; עין שם.

ולכן ראי להתחזק, והקדוש ברוך הוא ימתיק ממך כל הדינים
 על ידי פלא עליון, ותתחנני בסימן טוב ובמזל טוב, רק תחזיקי
 מעמד לא להשבר משום דבר, אף שהכאב הוא גדול מאד מאד, עם
 כל זאת את צריכה להתחיל לחיות את החיים שלך, יעזר הקדוש ברוך
 הוא שתמיד תבשרי לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קנו.

**אשתי ואמא שלי רבו על שטיות, וכבר ארבעה חדשים
אשתי לא מסכימה להגיע להורים שלי. מה עושים?**

שאלה:

מאת אהרן: שלום למוהרא"ש. אני מתפלל עבורכם שתהיה לכם רפואה שלמה, ומאחל לכם שתזכו להמשיך להפיץ את תורת רבנו בכל העולם כלו.

קרה מקרה לא טוב - אשתי ואמא שלי רבו על שטיות, וכבר ארבעה חדשים אשתי לא מסכימה להגיע להורים שלי לשבת. אמא שלי רוצה לעשות שלום, אך אשתי לא מעונינת. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח, ז' כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אהרן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי תן למצב להרגע וכו', ואף שאתה נמצא בין הפטיש לסדן וכו', עם כל זאת עליך להחזיק עם אשתך, כי היא עצם מעצמיה, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ג) "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת", ולכן ראה לכבד וליקר את אשתך, ואף שמצד אחד כואב לך מאוד מאד מהפצוץ והנתוק שקרה עם אמך וכו', אבל כל זוג טרי צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם להסתדר לבד, כי תמיד החמות מתערבת בין הזוג, פעם זו האמא שלה, ופעם זו האמא שלו, וידוע שכלה וחמותה אף פעם לא ישתוו בשום פנים ואופן, וזה בא להם מחמת חסרון הדעת וקטנות השכל וכו', על פי רב האמא של החתן נכנס לה בדמיון כאלו הכלה גנבה את הבן שלה וכו', "אני הולדתי אותו וכו', גדלתי אותו וכו', ועכשו באה

בחורה צעירה וגונבת לי את הבן" וכו', או להפך האמא של הכלה נכנס לה בדמיון כאלו החתן גנב את הבת שלה וכו', "אני הולדתי אותה וכו', גדלתי אותה וכו', ועכשו בא בחור צעיר וגונב לי את הבת" וכו', אשר כמובן זה בא מקטנות וחסרון הדעת שיש בנשים וכו', וכך הטבע הרע שאי אפשר לשנות את זה.

ולכן זוג צריכים להיות פקחים כשמתחתנים, לא לערב את ההורים בעסק נשואיהם וכו', כי הם רק יסבלו מזה, הבעל והאשה צריכים לאהב אחד את השני, ולהבין אחד את השני, ולדאג מאד שלא יתערבו ההורים בנשואין, וזה נשואין מצלחים.

לדעתי, אם לא תדחק את אשתך להשלים עם אמה, לבסוף הכל יתהפך לטובה, כי מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קנז.

איני מוצאת עבודה שאני אוהבת, ואני מרגישה מבזבזת

שאלה:

מאת שירן: שלום לכבוד הצדיק, שהשם יאריך ימיכם מתוך בריאות איתנה.

ברצוני להתייעץ עם הצדיק בנוגע לפרנסה: המצב הכלכלי בבית קשה, ואני מוצאת את עצמי מטילת בין כל מיני משרות זמניות. הייתי רוצה לעסוק במקצוע טוב, כך שלפחות אם אני נדרשת לצאת לעבודה - היא תהיה נחמדה ועם שכר הולם, אף איני מוצאת עבודה כזו, מכיון שבדרך כלל למשרות טובות צריך תאר אקדמי או תעודת הסמכה.

אני מאד רוצה ללמוד כדי להתמקצע, אף כאמור המצב

הכלכלי קטשה ולא מאפשה. אני מרגישה שאני במין גלגל חוזר, ואינני מצליחה לצאת מהמצב הזה כבר שנים. אני מנסה להכניס לעצמי לראש שיש מי שמנהל את העולם ושהכל לטובה, אך בכל זאת מאד קטשה לי לקבל ולשמוח עם המצב כי הוא מאד מכביד עלי ואני מרגישה מבזבזת. אשמוח לעצתך מאד כי איני יכולה יותר, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח ז' כסלו ה'תשע"ד

שלום רב אל שירן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו נוראות נפלאות בהספור מהבעל בטחון, וכדאי לך לחזור כמה וכמה פעמים על הספור הזה, ששם רבנו ז"ל מגלה שהוא היה תמיד שש ושמוח, וכל עבודה שרק נתנו לו לקח את זה בשמחה גדולה מאד, ובזה הצליח את דרכו כל ימי חייו. אדם צריך תמיד לשמוח עם מה שיש לו וכו', אפלו שאין לו כלום וכו', ועל זה אמר התנא הקדוש (אבות פרק ד') איזהו עשיר? השמח בחלקו, ולכן תראי רק לשמוח עם מה שיש לך, ותראי איך שהכל יסתדר לבסוף, כי השמחה מרחבת את הדעת, ואם יש דעת יש הכל.

דעי לך שסגלה לפרנסה לברך ברפת המזון מתוך הסדור דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברפת הני"ה היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה", הינו אשה שמברכת את ברפת המזון בשמחה עצומה, זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאת קמה בבקר וכו', וכן כשיוציאים לשרותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מענייות, כי על נטילת ידים ראשי תבות ענ"י, ומי שמזלזלת בנטילת ידים נעשית ענייה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת

ס"ב:) אָמר רב חסדָא: אָנא מְשָאי מְלֵא חֲפְנֵי מֵיא וַיְהִיבוּ לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוּתָא [אָנִי נְטַלְתִּי יָדַי עִם מְלֵא מַיִם, וְנִתְּנוּ לִי חֲפְנֵיִם מְלֵא טוֹב, כִּי רַב חֲסָדָא הָיָה עֲשִיר גְּדוֹל מְאֹד, וְהִכֵּל בְּזָכוֹת נְטִילַת יָדַיִם שְׁהֵיָה מְקַפֵּיד עַל זֶה].

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתֵּהִיָה לָךְ פְּרָנְסָה בְּשִׁפְעָה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמְאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קנח.

**אֲנִי שׁוֹקֵל לַעֲסֹק בְּמִכִּירוֹת בְּאִינְטֵרְנֵט וְלֹא הִפִּיץ אֶת אֹר
רַבְּנוּ דֶרֶךְ הַפִּיֶסְבוּק. מַה דַּעַתְכֶם?**

שְׁאַלְהָ:

מֵאת מֹשֶׁה: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק שְׁלוֹם. אֲנִי נֶעֱזָר בְּדַבְרֵיכֶם הַמוֹן, וּמִשְׁתַּדֵּל לְקִיָּמָם וּלְהַעֲבִירָם לְאַנְשֵׁי רַבִּים.
יֵשׁ לִי קִשְׁיִים בְּפְרָנְסָה וְאִין לִי עֲבוּדָה מְסֻדָּרָה, וְלֹא חָרוֹנָה אֲנִי שׁוֹקֵל לַעֲסֹק בְּמִכִּירוֹת בְּאִינְטֵרְנֵט דֶרֶךְ אֶתֶר מִכִּירוֹת עוֹלָמִי.
כְּמוֹ-כֵן, הַבְּנֵי שְׁאַנִּי יְכוּל לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנוּ דֶרֶךְ הַפִּיֶסְבוּק, אֲךָ לְשֵׁם כֶּף אֲנִי צָרִיךְ לְהוֹרִיד אֶת רַמַּת הַסֵּנּוֹן בְּאִינְטֵרְנֵט הַכָּשֵׁר דֶרְכּוֹ אֲנִי גוֹלֵשׁ כִּיּוֹם לְדֶרְגָה נְמוּכָה יוֹתֵר שְׁבָה אֶפְשָׁר לְהִתְקַל וּלְהַגִּיעַ לְתַמוּנוֹת בְּעֵיִתִּית.
הֵאֵם זֶה מְצַדֵּק, אוֹ שֶׁהַסְכּוֹ גְּדוֹל מֵהַתּוֹעֵלַת וְלֹא כְּדִי לְהַכְּבֹס לְנַסְיוֹן? אֶשְׁמַח מְאֹד לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה וּבְרָכָה מֵהַצַּדִּיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח ז' כסלו ה'תשע"ד
 שלום וברכה אל משה נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

סגלה לפרנסה - להיות רק בשמחה תמיד, כי כף אִמֵר רבנו
 ז"ל (ספר המדות, אות שמחה, חלק ב', סימן א') מי ששמח תמיד - מצליח;
 ועליך לדעת כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מהפסוק (תהלים
 קמ"ה) פותח את ידך, יוצא גם מהפסוק (דברים ט"ו, ט"ו) והיית' אך'
 שמח', ולכן הדבר הראשון - אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד
 בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך
 ומרים לך החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא
 תבוא לשום דבר, אלא תסתפק יותר, ולכן הדבר הראשון - רק להיות
 בשמחה. ואם תאמר במה יש לי לשמח, הרי אני עני ואביון ומלא
 חובות? אלא דע לך שחכמינו הקדושים אמרו (נדרים מא.) אין עני אלא
 מדעת, עקר הענינות תלויה בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין
 שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך
 מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר
 קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כף
 שאמרו חכמינו הקדושים (חלין ז:) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא
 אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה
 אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה - האדם הזה הוא תמיד שמח,
 ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון, סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה;
 ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנבראת' יהודי ושלא נבראת'
 גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת תפתחנה לך את כל צנורי
 השפע והפרנסה.

דע לך שחכמינו הקדושים אמרו (שבת י"ג.) לך אִמֵר נזירא
 סחור סחור לכרמא לא תקרב; הינו שלאדם אסור להכניס את עצמו
 לידי נסיון, ובפרט שאמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא כט.) אי דאיכא

דַּרְכָּא אַחְרִינָא פּוֹשַׁע הוּא; וְאָמְרוּ (לְקוּט יִשְׁעִיהוּ רִמּוֹ תל"ט) אִי דַּאיכָּא דַּרְכָּא אַחְרִינָא רְשָׁע הוּא; וְאֵת זֶה אָמְרוּ עַל אֶחָד שֵׁישׁ לוֹ דֶּרֶךְ אַחֲרַת לֹא לָלֶכֶת לְהִסְתַּכֵּל עַל נַשִּׁים, וְהוּא דוֹקָא הוֹלֵךְ שָׁמָּה, אֲזִי נִקְרָא פּוֹשַׁע וְרְשָׁע. בְּוֵדָאֵי זוֹ סִכְנָה מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָּה לְהִכְנֵס בְּדַבְרִים אֱלוֹ אֲשֶׁר קְשׁוּרִים לְמַחְשָׁב שְׁמַחְבֵּר לְאִינְטֶרְנֵט שְׁזָה אָבִי אָבוֹת הַטְּמָאָה, שְׁעַל יְדֵי זֶה מְאֻבְדִים אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת בְּיַחַד, כִּי אֲתָה צְרִיךְ לְדַעַת שְׁמִי שֵׁישׁ לוֹ בְּבֵית מַחְשָׁב שְׁמַחְבֵּר אֶל אִינְטֶרְנֵט הוּא מַחְרִיב אֶת הַבַּיִת שְׁלוֹ כְּמוֹ יְדִיו, וְכֵן הוֹרֵס אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֶדְרִין מ"ה). אֵינְךָ יֹצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלֵא בְּמִי שְׁעֵינִיו רֹאוֹת; וְאָמַר הַחֶכֶם "אֵינְךָ חוֹצֵץ בְּפָנָי הַתְּאֵוָה כַּעֲצִימַת הָעֵינַיִם" וְאָמַר "אֵינְךָ לֶךְ אֲבָר בְּאֲבָרֵי הָאָדָם שֵׁיגֵרָם לוֹ מְכָשׁוּל כְּמוֹ הָעֵינַיִם". וְאֲנִי מְכָרָח לְהַגִּיד לְךָ שֶׁהִרְבֵּה בְּתַיִם נִהְרְסוּ לְגַמְרֵי רַק מִפְּנֵי שְׁהִיָּה לְהֵם מַחְשָׁב שְׁמַחְבֵּר אֶל אִינְטֶרְנֵט בְּבֵית, וְאָף שְׁזָה נִדְמָה כְּאִלוֹ זוֹ הַגְּזָמָה וְכוּ', אֲבָל רַבִּים נִפְלוּ בַּפֶּח בְּשִׁבִיל הַפְּלִי הָאָרוּר הַזֶּה וְכוּ', וְנִשְׁבַּר בֵּיתָם, וְלִכְסוּף הַתְּגַרְשׁוֹ רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן, וְלִכְן אֶסוּר בְּהַחֲלֵט שִׁיְהִיָּה בְּבֵית מַחְשָׁב שְׁמַחְבֵּר אֶל אִינְטֶרְנֵט, כִּי זֶה הוֹרֵס כָּל חֻלְקָה טוֹבָה שֶׁל הַיְהוּדוּת, וּמוֹרִיד אֶת הַיְרֵאת שְׁמַיִם עַד הַשְּׂאוּל רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן.

וְיָדוּעַ מֵהַ שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת ק"ה): שְׂכַךְ אוֹמְנָתוֹ שֶׁל יֹצֵר הָרַע - הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּךָ, וְלִמְחַר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּךָ, עַד שְׂאוֹמֵר לוֹ עֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד; וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן א') שֶׁהַיֹּצֵר הָרַע מִתְּלַבֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמַצּוּוֹת, וְאַחֲרַי כֶּךָ תוֹפֵס אוֹתוֹ בְּרִשְׁתּוֹ. וְלִכְן אֵל תֹּאמַר שֶׁתִּקְנֶה מַחְשָׁב הַמַּחְבֵּר אֶל אִינְטֶרְנֵט כְּדֵי לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנֵנוּ ז"ל עַל יְדֵי זֶה וְכוּ', כִּי הַיֹּצֵר הָרַע יוֹתֵר חֲזַק מִמֶּךָ, וּבְמִקוֹם שֶׁתִּפְיץ אֶת אוֹר רַבְּנֵנוּ ז"ל עַל יְדֵי זֶה וְכוּ' וְכוּ', הַיֹּצֵר הָרַע יִכְנִיס בְּךָ כָּל מִינֵי שְׂקוּץ תְּעוּב עִירִים וְזֵהוּם עַד שֶׁתֹּאבֵד אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת שְׁלֶךָ.

אני מאד מקוה להקדוש ברוך הוא שתצית אותי ותצליח דרכך, ולא תחסר לך פרנסה בכשרות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קנט.

מהם "היכלי התמורות" המזכרים בדברי מוהרנ"ת?

שאלה:

מאת ליאור דוד: שלום לכבוד הרב, ותודה רבה לך על הכל. רבי נתן מדבר בלקוטי הלכות על הענין של היכלי התמורות, ומזכיר שם את המעשה של בן המלך וכן השפחה שנתחלפו, ומסביר שזה הסוד של היכלי התמורות.

נסיתי להבין אף לא הצלחתי: מהם היכלי התמורות? ומה הכוונה שהנשמות יכולות להתחלף שם? אשמח להסביר ולברכה אישית שתהיה לי הצלחה בכל הענינים. תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח ז' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל ליאור דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו נוראות נפלאות בספורי מעשיות (מעשה י"א מהבן מלך וכן שפחה שנחלפו) והיוצא מדבריו שבר ישראל יש לו נפש דקדשה, ונתחלף בנפש דטמאה, כי באמת כל בר ישראל טבעו להמשך רק למעלה להכליל באין סוף ברוך הוא, ולהאיר על נפשו אמתת מציאותו יתברך תמיד, עד שיתגלה לו אורו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, אף מחמת רב עוונותיו נתחלף ונמשך רק אל הטמאה והזהמא ומחטט בכל מיני זבל ולכלוך וכו' לפל יותר ויותר רחמנא

ליצ'לן. ומרבה מוהרנ"ת ז"ל לְדַבֵּר מִזֶּה (לקוטי הלכות, ברכות השחה, הלכה ג') שֵׁישׁ עוֹלָם הַתְּמוּרוֹת שֶׁשָּׁם מִתְחַלְּפִים הַנְּפָשׁוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת עַד שֶׁכְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל לְשִׁמָּה וְכוּ' הוּא כְּבָר לֹא יוֹדֵעַ וְאֵינוֹ זוֹכֵר מִי הוּא וְכוּ' וְיוֹרֵד וְנוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁשׁוֹכַח לְגַמְרֵי שְׁנִשְׁמָתוֹ הִיא חֵלֶק אֱלֹקֵי מַמְעַל, וְרָץ וְרוֹדֵף אַחֵר הַבְּהֵמוֹת וְכוּ' שֶׁזֶּה כָּלֵל הַתְּאוּוֹת הַבְּהֵמִיּוֹת שֵׁישׁ בְּזֵה הָעוֹלָם, וְכָכֵל שְׂרוּדֵף יוֹתֵר אַחֲרֵיהֶן עַל יְדֵי זֶה שׁוֹכַח לְגַמְרֵי מֵאִיפֹה נִשְׁמָתוֹ נִלְקָחָה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה עֶבֶד לְעֶבְדִּים, הֵינּוּ עֶבֶד לְתַאֲנוּתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא שׁוֹכַח שֶׁהוּא בֶן מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה נִקְרָא 'עוֹלָם הַתְּמוּרוֹת' שְׁנִתְחַלְּפֵת נִשְׁמָתוֹ שֶׁבָּאָה מֵרוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים רוֹחֲנִיּוֹת חֵיוֹת אֱלֹקוֹת בְּבְהֵמִיּוֹת שֶׁהִיא גּוֹפּוֹ הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמֵרִי וְכוּ' וְכוּ', וְעַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שִׁזְכֶּה לִידַע בְּאַמֶּת מִי הוּא, כְּדֵי שִׁיחֹזֵר אֶל מְקוֹר חוּצְבוֹ שֶׁזֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ל"ה) שֶׁעֶקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְזַרֵּק אֶת עַצְמוֹ חֲזָרָה לְמְקוֹם שֶׁמִּמֶּנּוּ הוּא בָּא, וּמֵאִיפֹה הוּא בָּא? מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה רַק לְחֹזֵר אֶל שְׂרִשׁוֹ, שֶׁיִּדַע מֵאִיפֹה הוּא בָּא, וְעַל יְדֵי זֶה יִחֹזֵר וְיֵאִיר לוֹ אוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיִזְכֶּה שִׁיְהִיָּה בְּטֵל וּמְבֹטֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִתְאַחַד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּדַגְמַת אַבָּא וּבֶן, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְזֶה.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קס.

אני גבר נאה, אך עדין לא זכיתי להתחתן, ויש לי הרבה בלבולים בגלל זה

שאלה:

מאת רזיאל נסים: שלום כבוד הרב. שהשם יאריך ומיכם בטוב ונעימים כ"ד השם הרחבה.
א. לפני כמה שנים הוספתי לשמי 'נסים' את השם 'רזיאל'. מה דעתו של הרב על השם שהוספתי? האם הוא טוב עבורי?
ב. אני גבר נאה, אך עדין לא זכיתי להתחתן, יש לי הרבה בלבולים בגלל זה ואין מי שיחזק אותי.
ג. בכל שנה אני נוסע לאומן בראש השנה, ושמתי לב שבכל פעם כשאני חוזר לארץ ישראל מאומן - תמיד אני חולה או במצב רוח לא טוב, והשנה כשחזרתי כמעט ונפלתי מהיהדות לגמרי. למה זה קורה לי? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח ז' כסלו ה'תשע"ד
שלום וברכה אל נסים גר' יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שעם שמות בני אדם אסור לשחק, כי השם הוא הנפש, כמו שכתוב (בראשית ב') "וְכָל אֲשֶׁר יִקְרָא לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ", ולכן אסור להחליף או להוסיף שמות ככל אשר עולה על רוחו, כי הוא מספן את עצמו על ידי זה.

הסבה שאתה לא זוכה להתחתן וכו' היא סבה פשוטה שאני אומר תמיד לחכמים כמוך ולבחור נאה כמוך וכו' מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות גו.) נחית דרגא נסיב איתתא; צריכים לרדת מדרגה ואז מוצאים את הזוג, כי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאותנים

וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו', וחושבים לעצמם: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה?", והם מסתובבים ומחפשים את הזוג שלהם כפי הדמיון שנכנס בכל אחד ואחת כאלו מי יודע מה הם, והם מרחים שיביאו להם זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשים וכו' ומסתובבים ויוצאים לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאין כסף וכו', ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד זוג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם רואים שהם כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יכמות ג). נחית דרגא נסיב איתתא - תדרו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות זוג שייתאים לכם.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה לנסע בכל שנה אל ציון רבנו ז"ל באומן, אשר בפרוש גלה לנו (חיי מוהר"ן, סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם בלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן, סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אכל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

ומה שאתה חוזר תמיד או חולה או במצב רוח לא טוב וכו',

הסבה היא פשוטה כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ע"ב) מאיפה אדם יודע שהוא היה אצל צדיק אמת? כשנופלת עליו שפלות, כי הגדלה שמקבלים מהצדיק האמת זו שפלות, לדעת שאני כלום, ולכן נוסעים אל הצדיק כדי שיפתח לנו את העינים, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ס"ז) שהצדיק פותח את העינים והעקר להסתכל על עצמו איך אני אוחז בהר' יסודות שלי, אש, רוח, מים ועפר, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד') שמשם נמשכות כל התאוות והמדות רעות, ולכן מאחר שאתה עדין בשלף - "אני גבר נאה", נמצא שעדין לא שברתי את הגאות והישות שלי וכו', ולכן קשה לי למצא את בת זוגי, כי הרי גבר נאה כמוני צריך לקבל את מלכת היפי וכו' ומאחר שעדין לא קבלתי את מלכת היפי שום שדוף לא מתאים לי וכו'.

וזה שאתה חוזר מציון רבנו ז"ל ואתה נעשה חולה או נופל במצב רוח לא טוב וכו' כי אתה לא מבין שרבנו ז"ל לקח ממך את הישות לגמרי, ובמקום לשנות את כל ההסתכלות שלך על עצמך וכו' שתהיה שכן לעפר בחייה וכו', עדין אתה חוזר עם תחושה "אני גבר נאה", אזי בודאי אתה במצב רוח לא טוב, כי מצד אחד רבנו ז"ל לוקח ממך את הישות וכו', ומצד שני אתה עדין מחזיק בישותך וכו', וזו המריבה שיש בין נשמתך הרוחנית לבין גופך הגשמי וכו', ולכן הגיע הזמן מאחר שכבר היית כמה שנים אצל רבנו ז"ל בראש השנה שתבטל את עצמך לגמרי עד שלא תראה את עצמך כלל, רק את עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי ככל שאדם מבטל את עצמו ואת ישותו לגמרי כן זוכה להכלל באין סוף ברוך הוא, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כ"ב) שצריכים להפך כל כך את גופו עד שיתקים אצלו (איוב י"ט) "ומבשרי אחזה אלוך" הינו על ידי בשר הגוף אחזה אלוך, הינו השגות אלקות, כי כשהגוף נתבטל לגבי הנשמה אינו רואה את עצמו כלל שהוא גבר נאה וכו' וכו', אלא רואה רק את אלקותו יתברך, שזה (ישעיהו ג"ח) "ומבשרך לא תתעלם", הינו מבשר הגוף לא תעלם אלקותו יתברך, כי צריכים לרחם מאד על

הגוף לראות לזככו, כדי שיוכל להודיע לו מכל ההארות וההשגות שהנשמה משגת, כי הנשמה של כל אדם היא רואה ומשגת תמיד דברים עליונים מאד, אבל הגוף אינו יודע מהם, על כן צריך כל אדם לרחם מאד על בשר הגוף לראות לזכך הגוף עד שתוכל הנשמה להודיע לו מכל מה שהיא רואה ומשגת תמיד. ואל זה זוכים להגיע בציון רבנו ז"ל.

רק חזק ואמץ להיות בשמחה תמיד, ותחדיר בעצמך את הדבורים האלו, ואז תראה שהכל יתחיל ללכת לך כסדר בכל ענייך, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן פ"ב) מה שהולך לאדם שלא כסדר הוא מחמת הישות והגאות שנכנסות בו, ואומר תמיד אנא אמלך, הינו כמו שאתה אומר "אני גבר נאה", ולכן לא הולך לו כלום כמו שהוא רוצה וכו', וכו', אבל כשאדם מבטל את עצמו בכל מכל כל ובורח רק אליו יתברך, אז מתגלה אליו מלך הכבוד בעצמו, וכבר רואה לפני עיניו עולם אחר לגמרי, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, אשרי מי שמגיע לזה, ואז טוב לו כל ימי חייו הבלו שהוא נמצא על פני האדמה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קסא.

הייתי אצל צדיק בעל רוח הקדש, והוא אמר לי שפדאי לי ללמד מחשבים. האם גם אתם ממליצים לי לעשות זאת?

שאלה:

מאת גולן: למוה"ר"ש שלום רב, ותודה רבה על העצות הקדושות והמכתבים המחזקים.

הייתי אצל צדיק בעל רוח הקדש, והוא אמר לי שפדאי לי

ללמוד מחשבים. האם גם אתם ממליצים לי להרשם לקורס מחשבים ולנסות לעבד בהי-טק? אשמח למענה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל גולן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין ללמד תחום בעבודה וכו' - בודאי זה טוב מאד, כמאמר ז"ל (אבות פ"ק ב') 'פה תלמוד תורה עם דרוך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון; ואמר רבנו ז"ל (חיי מוה"ר"ן, סימן תק"א) שחפץ מאד שיהיה לנו פרנסה, אף על פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף על פי כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון, במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחר בשאר עניני עבודת השם; ולכן טוב מאד שתקח קורס לעבודה, ויהיה לך כלי עבור פרנסה.

אתה צריך לדעת שכתוב (משלי י"ד, ט"ו) "פתי יאמין לכל דבר וערום יבין לאשרו", אסור להיות פתי ולהאמין על כל בר נש וכו' שיש לו רוח הקדש וכו', זה דבר שאף אחד בעולם לא יודע, ויש כלל: "מי שיודע - אינו מדבר, ומי שמדבר - אינו יודע", ולכן שאף אחד לא ימכר לך דמיונות ושטיות שזה בעל רוח הקדש וכו', וזה בעל נבואה וכו', הכל הכל ורעות רוח וכו', וכבר אמרו חכמינו הקדושים (פסחים ג"ד): אין אדם יודע מה בלבו של חברו; ולכן מי יכול להתפאר ולהגיד על הזולת שהוא בעל רוח הקדש? רק איזה טפשים שהולכים באמונה עגרת וכו'. להיות בעל רוח הקדש זה לא כל כך פשוט, ובפרט אחד שאף אתמול ושלשום וכו' וכו' היה שקוע בכל

התאוות שבעולם, ועבר על כל העברות הכי חמורות, שאכל חמץ בפסח, וחזיר ביום הכפורים, ועבר על כריתות וכו', וחלול שבת וכו' וכו', והיום חזר בתשובה וכבר הוא בעל רוח הקדש, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מדברים כאלו, ולא להאמין למה שכל פתי אומר.

זכור גם זכור מה שמוהרנ"ת ז"ל היה רגיל לומר את הפסוק (איוב ג', י"ט) "קטן וגדול שם הוא", הינו מי שהוא קטן ומי שהוא גדול, את זה רק יודעים שם למעלה בשמים, ומכל שכן וכל שכן שאי אפשר לומר על אחד שהוא עניו גדול מאד, כי הרי הוא הולך עם ראש כפוף, וזה בעל גאווה גדול כי הולך בקומה זקופה, כי כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצ"ז) כי בודאי אין זה מעלת הענוה, להראות עצמו בכפיפת ראש בדרך שטות כאלו הוא עניו, כי זה ענוה פסולה, ועקר הענוה כשהיא בחכמה; הינו כשאחד הולך בכפיפת ראש להראות כאלו הוא עניו - זה מתנהג כמו שוטה, כי אדם יכול ללכת בקומה זקופה ויחשבו שהוא בעל גאווה, ואף על פי כן הוא בעיני עצמו כמו כלום ועפר ואפר ממש.

הקדוש ברוך הוא יגלה לנו את האמת, ונזכה להאמין בו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ולא נשטה את עצמנו.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קסב.

אני אומרת מדי יום את ברכות השחר, אך אינני מתפללת את תפלת העמידה. האם אני נוהגת כשוהר?

שאלה:

מאת אדל: לכבוד מוהרא"ש. אנו מחיים את עצמנו במכתבים ובספרים שהצדיק כותב.
רציתי לשאל שאלה בנושא תפלה לנשים: אמי שתחיה

מתפללת שלש תפלות ביום ומרבה ללכת לקברי צדיקים כדי לפעל עבורנו ישועות, אך אני שמעתי שהצדיק אמר שנשים חייבות רק בברכות השחר, ואלו תפלת העמידה היא רשות. אני משתדלת לברך בכל יום את ברכות השחר, וכן לומר בכל יום 'יום תהלים' כמו שאתם מעוררים אותנו, קצת 'שמות צדיקים' ולפעמים גם 'תקון הכללי' וקריאת שמע, והעקר - אני מרבה להתבודד ולבקש מהשם כל מה שאני צריכה. האם אני נוהגת נכון? בתודה מראש ובברכת רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום רב אל אדל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שאת אומרת בכל יום בבקר ברכות השחר, וכן את אומרת 'יום תהלים' ושמות הצדיקים, והעקר שאת מקפידה לברך ברפת המזון מתוך הסדור, וכן את קוראת קריאת שמע שעל המטה, והעולה על הכל שאת מרגילה את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, שאין למעלה מזה, ורק את זה אשה חייבת, אבל יותר מזה זה רק בתורת נדבה, ולא כל אשה יכולה להראות את זה מפני טרדות הבית וגדול הילדים.

בודאי זכית לאמא צדקת גדולה שהיא מקפידה להתפלל את השלש תפלות ביום, וכן מרבה ללכת לקברי צדיקים, אשריה ואשרי חלקה, זו הנהגה של אשה צדקת, אבל מצד החיוב צריכים לומר בבקר רק ברכות השחר, ולהקפיד לברך ברפת המזון מתוך הסדור, וכן לומר קריאת שמע שעל המטה לפני השנה. ולהתבודד להקדוש ברוך הוא זה החיים שלנו, כי בלי זה אנחנו לא יכולים לחיות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ט') שעקר החיות מקבלים

מהתפלה, כמו שכתוב (תהלים מ"ב) "תפלה לאל חיי" - שהחיות שלנו זה רק על ידי שמרגילים את עצמנו לדבר אל הקדוש ברוך הוא.

תמשיכי בדרך זו, רק תשתדלי להיות תמיד בשמחה ולשמח את כל הבית אשר אין למעלה מזה, כי אשה שמשמחת את בעלה ואת הילדים היא הכי גבורה, כי בדרך כלל אשה צריכה בעצמה חזק, אבל אם היא זוכה לחזק את אחרים, זה עקר גבורתה של אשה חזקה, אשריך ואשרי חלקך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קסג.

מה דעתו של הצדיק לגבי טפול הומאופתי?

שאלה:

מאת שרה: שלום לכבוד הצדיק, ותודה רבה על כל המכתבים שמחזקים אותנו יום יום.

מה דעתו של הצדיק לגבי טפול הומאופתי - כלומר טפול באנגריה שמופקת מחמרים? אשמח לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום רב אל שרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכל רפואה טבעית וכו' של עשבים ושאר מינים כאלו וכו', צריכים מאד להזהר מזה - א. יש שעובדים מאד על בני אדם עם לשון חלקלקה ומשכנעים את האדם שזה יעזר לו, ולא רק שזה לא עוזר לו, אלא זה עוד מזיק לו וזה ברור. ב. רבנו ז"ל אמר

שְׁאֵם כָּבֵד הוֹלְכִים אֶל רוֹפֵא, שְׁיִלְכוּ אֶל הַרוֹפֵא הַכִּי גְדוֹל בְּתַחֲנוּם שְׁלוֹ, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהַר לֹא לְלַקֵּחַ אַחַר הַפְּרִסְמוֹת שְׁמִפְרָסְמִים בְּשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, בְּכֹל מִינֵי תְרוּפוֹת סִבְתָּא וְכוּ' וְכוּ'.

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה') הָעֶקֶר הוּא אָמוּנָה, וַיֵּשׁ סוֹבְלֵי חֲלָאִים שְׁכָל הַסֶּבֶל שְׁלָהֶם הוּא רַק מַחֲמַת חֶסֶד וְחֶסֶד אָמוּנָה, כִּי הַמְאָמִין הָאֲמִתִּי שְׁמֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי זֶה הוּא מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְזוֹ הַתְּרוּפָה הַכִּי גְדוֹלָה נִגְדַּת חֲלָשֶׁת עֲצָבִים וְכוּ', וְנִגְדַּת עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדִכְאוֹן וְכוּ', כִּי מִי שְׁמֵרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט בְּחַיִּיו, כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ מְשִׁתְּנִים לְטוֹבָה, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל כָּל הַמַּחֲלוֹת בָּאוֹת מַחֲמַת עֲצָבִים וְכוּ', שְׁאֵדָם פְּשוּט סוֹבֵל עַל הָעֲצָבִים וְכוּ', וְכִשְׁאֵדָם זוֹכֵה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶה מְקַרֵּר לוֹ אֶת הָעֲצָבִים וּמַיִשֵּׁב לוֹ אֶת הַדַּעַת, וְזוֹכֵה לְחַיִּים מְאֻשְׁרִים.

הַמְאָחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קסד.

**אֲנִי אוֹהֵב אֶת אִשְׁתִּי, אֲבָל יֵשׁ בֵּינֵינוּ חִלּוּקֵי דַעוֹת
קְשִׁים בְּתַפְסִיט הָעוֹלָם, וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים
בְּמַבּוּי סְתוּם**

שְׁאֵלָה:

מַעַת יְרוּן: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הָאֲמִתִּי. אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ וְתוֹדָה רַבָּה
לָךְ עַל הַכֹּל.

אֲנִי אוֹהֵב אֶת אִשְׁתִּי, אֲבָל יֵשׁ בֵּינֵינוּ חִלּוּקֵי דַעוֹת קְשִׁים
בְּתַפְסִיט הָעוֹלָם. אֲנִי אוֹכֵל אֶת עֲצָמֵי וַיֵּשׁ לִי צַעַר עִמָּךְ שְׂאִין
לֵה רֹאשׁ פְּתוּחַ וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּמַבּוּי סְתוּם.
אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מְאֻפֵּק וְסוֹבְלָנִי, אֲבָל קִשָּׁה לִי לְהַמְשִׁיךְ

ככה, ואני בטוח שאם לא ההקדמות שקבלתי באין ספר
מכתבים שקראתי בספרי 'אשר בנחל' - היום הייתי נמצא
במקום אחר לגמרי, אך עדן קשה לי להחזיק מעמד.
אני לא יכול לכתב ולפרט הכל כי כלם קוראים את זה, אבל
אני מאמין שהצדיק מבין ללבי, ואשמח לקבל חזק. תודה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל ירון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי להודיע לך שכל הגישה שלך לאשתך היא טעות גדולה
מאד. מצד אחד אתה אומר שאתה אוהב אותה, ומצד שני אתה
כותב שיש ביניכם חלוקי דעות קשים בתפיסת העולם, מה אתה
רוצה, שאשתך תהיה נשיאת העולם? אשרי האדם שיש לו אשה
תמימה, ולא מחפשת גדולות, היא עוזרת ומכבדת את בעלה, עושה
את כל צרכי הבית, וזאת האשה הכי טובה וכשרה, ועם אשה כזו
יכולים לחיות את כל החיים בחיי אשה, מה שאין בן מי שמחפש
אשה הכי חכמה וכו', אז הבעל יתגלה לשוטה גדול בעיניו, כי היא
תמיד תרגיש שהיא יותר ממנו וכו', ואז יתחילו המריבות בבית
והאי הבנות, והבית יתהפך לגיהנום, ולכן אני לא יודע למה אתה
צריך לאכל את עצמך, ולמה אתה צריך להצטער כל כך בדברי הבל
והבלים 'שאיין לה ראש פתוח', אולי לך אין ראש פתוח?

כלל זה אתה צריך לדעת - אשר איש ואשה צריכים להיות
ותרנים אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית,
ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שאחד רוצה
להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הס"מ שבא לשבר את הבית.
הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם
מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב', כ"ד) "ודבק באשתו

וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד, הֵינּוּ שְׁנֵיהֶם חֲצֵי חֲצֵי, וּבִיחַד הֵם שְׁלֵם, מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאֶחָד רוֹצֵה לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הַזּוּלָּת, זֶה הֵס"מ, הֵינּוּ שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים, אֲנִי יוֹתֵר מִמֶּךָ וְכוּ', וְהִרְגַע שֶׁהִבְעֵל אוֹ הָאִשָּׁה חוֹשְׁבִים שְׂאֶחָד יוֹתֵר מֵהַשְּׁנַיִם עִם עֲשָׂרָה אַחֲזוּזִים, וְהָיוּ פָחוֹת מִמֶּנִּי עִם עֲשָׂרָה אַחֲזוּזִים, זֶה כָּבֵד נִקְרָא ס"מ - שְׁשִׁים עַל אַרְבָּעִים, וְלִכְּן כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, צָרִיף לְדַעַת שֶׁהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֵם גּוּף אֶחָד, וְכִמו שְׂאֶמֶר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (קִהְלַת ד') "טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם: כִּי אִם יִפְלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת חֲבֵרוֹ וְאֵלּוּ הָאֶחָד שִׁיפוּל וְאִין שְׁנֵי לְהַקִּימוֹ: גַּם אִם יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחָם לָהֶם וְלְאֶחָד אֵיךְ יִחָם", וְלִכְּן אִם רוֹצִים שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים - הֵן מִהַבְּעַל וְהֵן מִהָאִשָּׁה, לְיוֹתֵר אֶחָד לְשֵׁנִי, וְאִזּוּ הֵם חֲצֵי חֲצֵי שְׁתֵּפִים שְׁלֵמִים, וְתִמְיֵד יִחְיוּ בִיחַד בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּרִית, וְיִצְלִיחוּ בְחַיֵּי נְשׂוּאֵיהֶם.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתַּכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ טוֹב טוֹב בְּלִבֶּךָ, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, וְתִהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיֶּיךָ, וְתִקְיִם מֵה שְׂאֶמֶר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (קִהְלַת ט', ט') "רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת כָּל יְמֵי חַיֵּי הַבְּלִיָּה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ כָּל יְמֵי הַבְּלִיָּה כִּי הוּא חֲלֻקָּךְ בְּחַיִּים וּבְעַמְלָךְ אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ".

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קסה.

הַמְלַצְתֶּם לִי לְשָׁנוֹת אוֹ לְהוֹסִיף שֵׁם לְשֵׁמִי 'לִירוֹן'.
אִיזָה שֵׁם כְּדָאֵי לִי לְהוֹסִיף?

שְׂאֵלָה:

מַעַת לִירוֹן: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם.

בְּעֶבֶר פְּנִינִי אֵלַי בְּעִנְיַן שְׁמִי 'לִירוֹן', וְהַמְלַצְתָּ לִי לְהוֹסִיף אוֹ

לשנות שם. שנוי השם הוא בעיני עבורי, משום שאני בעלת
 עסק פרטי, ושמי הוא המוניטין שלי, אבל להוסיף שם לשמי
 אני מאד רוצה.

בעבר אפרת לי להוסיף שם תנכ"י, ושקלתי להוסיף את
 השם 'רחל', אף אמרו לי שהשם הזה עלול להביא עלי דינים
 וקשיים כמו שהיו לרחל אמנו, והמליצו לי על השמות 'שירה',
 'ברכה' או 'לאה'. אודה לכבוד הרב אם הוא יוכל להמליץ לי
 על אחד מהשמות הללו או על כל שם אחר שיכול להתאים
 לי. בברכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום רב אל לירון תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

השם 'ברכה' הוא שם טוב מאד, ומביא ברכה למי שמחזיק
 בשם הזה, ולכן תוסיפי את השם הזה, והקדוש ברוך הוא יצליח
 את דרכך.

העקר ראוי לשמר שבת בשלמות, שזו המתנה הכי יקרה שנתן
 לנו הקדוש ברוך הוא, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת י): אמר
 לו הקדוש ברוך הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת
 שמה, ואני מבקש לתנה לישראל, לך והודיעם; ומובא בזהר (יתרו
 פ"ח.) כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, ותאנא אמאי
 לא אשתכח מנא ביומא שביעאה, משום דהוא יומא מתברכאן
 מיניה כל שיתא יומין עלאין, וכל חד וחד יהיב מזוניה לתתא כל
 חד ביומוי, מההיא ברכה דמתברכאן ביומא שביעאה [כל הברכות
 שלמעלה בעולמות העליונים, ולמטה כאן בעולם הזה, תלויות
 רק ביום השבת. ולמדנו, למה לא ירד מן בשבת? מפני שמשבת

מתברכים כל השָׁה ימים משֶׁשֶׁת ימי השָׁבוע, וְכָל יוֹם מִקְבֵּל אֶת
הַהִשְׁפָּעָה שְׁלוֹ מִשְׁבֵּת].

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ תְּמִידָה.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קסו.

**מֵאֵז שֶׁהֵייתִי בְּאוֹמֵן הַחַיִּים שְׁלִי הִשְׁתַּבְּשׁוּ לְגַמְרִי - אֲשֶׁתִּי
עֲזָבָה אוֹתִי, וּמִצָּבִי הַפִּינְנָסִי נִהְיָה קָשָׁה. לְמָה?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מִיכָאֵל: שְׁלוֹם לָכֶם.

הֵייתִי בְּאוֹמֵן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְהִתְפַּלַּלְתִּי עִם כְּבוֹד הָרַב. נָתַתִּי
פְּדִיוֹן נַפְשׁ וְצַדִּיקוֹת, בְּכִיתִי וּרְקַדְתִּי, אֲךָ מֵאֵז שֶׁחֲזַרְתִּי מְאוֹמֵן
כָּל הַחַיִּים שְׁלִי הִתְהַפְּכוּ לְגַמְרִי - אֲשֶׁתִּי נִכְנָסָה לְעַצְבוֹת
קָשָׁה וְהַחְלִיטָה שֶׁהִיא רוֹצָה לְהִיּוֹת לְבַד, וְנִפְרְדָנוּ בְּתַאֲוִמִּיּוֹת
לְמִרְוֹת שְׁעֵשִׂיתִי כָּל מָה שֶׁבִּיכְלָתִי לְהַשִּׁיג שְׁלוֹם-בֵּית. גַּם
מִצָּבִי הַפִּינְנָסִי לֹא קָל.

אֲנִי לֹא מִבִּין מָה קוֹרָה כָּאֵן, וְאֲנִי זָקוּק לְעֲזַרְתְּכֶם.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר וְיִשְׁלַח ח' כֶּסֶלּוֹ הִתְשַׁע"ד

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל מִיכָאֵל נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה מְעֵלִים מִמְּנִי אֶת הַכֵּל, תֵּאֱמִין לִי שֶׁבִּשְׂבִיל שֶׁהֵייתִי בְּאוֹמֵן

על ראש השנה, לא התהפכו לך החיים עד כדי כך שאשתך נכנסה לעצבות קשה והחליטה שהיא רוצה להיות לבד ונפרדתם וכו', וכו', לדעתי אתה צריך לקבל שעור בשלום בית, ולדעת איך להתנהג עם אשה, ועוד לא היה צדיק בעולם שכל כך שם את הדגש על שלום בית כמו רבנו ז"ל, כמו שאמר (שיחות הר"ן, סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו', וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט). אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו ותכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים, וכן אמרו (במות ס"ג). דינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד.

יש גברים שהטבע שלהם שהם צריכים להיות שתלטנים, והם אפלו לא מבחינים איזה נזק הם עושים לנשותיהם על ידי השתלטנות הכוללת זלזול בבת הזוג, הטחת עלבונות בה, הם מבטלים את כל מה שהיא מדברת - "את טפשה וכו', את לא יודעת מה שאת מדברת וכו', את לא מבינה כלום" וכו', שכל זה בכלל התעללות מלוולית ברורה וכו', עד שיש גם תוקפנות גופנית שמגביהים ידים על האשה, שזה פשוט רשע מרשע וכו', ועל פי רב שתלטנים לא מרגישים שהם סף הפל חיות בצורת אדם, ויש להם כל מיני תרוצים להצדיק את מעשיהם והנהגותיהם כאלו הם צריכים ללמד את האשה, כי היא מסכנה לא יודעת כלום וכו', פשוט שתלטנות - הוא מכניס פחד וחרדה ודכאון בבית, והוא אפלו לא מבין מה שהוא עושה, כי הוא חושב שהוא צודק בהתנהגות שלו, ויש שמשתמש בשתלטנות גם עם הילדים שלו באותו צורה וכו', ואת כל זה הצדיק בא לעקר מן האדם, להחדיר בו רחמנות וחסד לרחם על אשתו ועל ילדיו, ולעשות עמהם רק חסד, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי, ברכות, פרק ה', הלכה ג) כמה דאנא רחמן בשמים כך תהוון רחמנין בארעא [כמו

שְׁאֲנֵי רַחֲמָן בְּשָׁמַיִם וּמְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, כִּי אֲנִי רוֹצֵה שְׁאַתֶּם גַּם בֵּן תִּהְיוּ רַחֲמָנִים], כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל הוּא רַחֲמָן, וְאָמְרוּ (ירושלמי בבא קמא, פֶּרֶק ח', הַלְכָה ז') בְּזִמְנָן שְׁאַתָּה רַחֲמָן - הַמְּקוֹם יִרְחַם עָלֶיךָ.

וְלִכֵּן לְדַעֲתִי הַחֲסֵרֶת אֶת הַכֹּל בְּמִכְתָּבְךָ אֵלַי, כִּי עֲבוּר שֶׁהָיוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, הָאִשָּׁה לֹא מִתְהַפֶּכֶת לְעֲצָבוֹת, וְלֹא עוֹזֶבֶת אֶת הַבַּיִת וְכוּ' וְכוּ'.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנוֹתֵן דַּעַת וְשִׁכְלָא לְאָדָם, יִתֵּן גַּם לְךָ דַּעַת וְשִׁכְלָא, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קסז.

**הַמְּצַב עִם אִשְׁתִּי בְּכִי רַע, וְאֲנִי שְׂבוּר לְשִׁבְרֵי שְׂבָרִים
בְּלִי שׁוּם אֹר בְּקִצָּה הַמְּנַהֲרָה**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת יוֹסִי: לְרַב שְׁלוֹם.

אֲנִי נָשׂוּי כְּבָר שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְאֲנִי בְּבַעֲיָה קִשָּׁה: אִשְׁתִּי לֹא מוֹכֵנָה לְחַיּוֹת אֶתִּי וְכוּ', וְהִיא לֹא מוֹכֵנָה לְקַבֵּל גֵּט - כִּי שְׁאַנִּי בֵּין הַפִּטְיִשׁ לְסֹדֵן וְאֲנִי שְׂבוּר לְשִׁבְרֵי שְׂבָרִים בְּלִי שׁוּם אֹר בְּקִצָּה הַמְּנַהֲרָה.

הַגַּעֲתִי לְדַכְדוֹךְ פְּנֵה עַד כְּדֵי מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאַבְדוֹת. אֲנִי כְּבוֹד הָרַב, עֲזֹר לִי וְתֵן לִי פְתָרוֹן!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל יוסי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה מִכְרַח לְהִתְחַזֵּק בְּכָל הַכּוּחוֹת שֶׁרַק יֵשׁ, אֲנִי מִבִּין הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת צְרִתְךָ, עִם כָּל זֹאת זֶה לֹא פְתוּרֵן לְהִתְאַבֵּד, כִּי כָּבֵד אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות הר"ן, סימן פ"ד) עַל מֵאֲמָרָם ז"ל (אבות, פֶּרֶק ד') "וְאֵל תֹּאמַר שֶׁהַשְּׂאוֹל וְהַקֶּבֶר בֵּית מְנוּס לָךְ" - כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה שֵׁישׁ לְהֶאָדָם טְרָדוֹת וְעַל הַפְּרָנְסָה, יְכוּל לְהִיּוֹת שֵׁיעֶקֶץ וַיִּנְשֵׁף אוֹתוֹ פְּרַעוֹשׁ וְהוּא לֹא יִרְגִישׁ, מִחֲמַת שֶׁמִּחְשַׁבְתּוֹ טְרוּדָה בְּאִיזָה מִחְשָׁבָה שֶׁל פְּרָנְסָה וְכִיּוֹצֵא, אֲבָל שֵׁם בְּקָבֵר שָׂאז אֵין לְהֶאָדָם שׁוּם טְרָדָא וְשׁוּם מִחְשָׁבָה אַחֲרָת, אֲזִי הוּא שׁוֹמֵעַ אֶפְלוּ הִרְחִישָׁה וְהִהְלוּךָ שֶׁל הַתּוֹלְעִים אֵיךְ הֵם רוֹחֲשִׁים וּבָאִים אֵלָיו, וּמְרַגֵּשׁ הַצַּעַר שֶׁל כָּל נְשִׁיכָה וְנִשְׁיכָה, וְאֵין שׁוּם דְּבַר שֵׁיטְרִידֵהוּ וַיִּמְנַעֵהוּ מִגְדֵּל צַעֲרוֹ הַקָּשָׁה רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

וְלִכֵּן מָה אֶתְּךָ כָּל כֶּף מְמַהֵר לְמוֹת וּלְהַכְנִס בְּקָבֵר, שֶׁשָּׂמָה לֹא תִשְׁמַע שׁוּם דְּבַר, רַק אֶת עֲכָבְרֵי הַשְּׂדָה וְכוּ', הַתּוֹלְעִים וְהַעֲקָרְבִים וְהַנְּחָשִׁים שֵׁיִסְבּוּ אוֹתָךְ וְכוּ', עֲדִיף שֶׁתְּחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם וְתִהְיֶה שְׂמֵחַ וְתַקִּים אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל יְדֵי זֶה תִּרְגִּישׁ עֲנֵג רוּחָנִי בְּחַיִּיה, וְעַל יְדֵי זֶה שֶׁתַּקִּים כָּל מִצְוָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, תִּהְיֶה שְׂמוֹר שֵׁם בְּקָבֵר מֵהַכֵּל, כִּי מִי שֶׁזוּכָה לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן זוּכָה לְלַכֵּת עִם צִיצִית, וְהוּא שְׂמֵחַ עִם הַמִּצְוֹת הָאֵלוּ, עַל יְדֵי זֶה כְּשִׁיּוֹצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם זְכוּת הַמִּצְוֹת שֶׁל צִיצִית וְתְּפִלִּין שֶׁקִּים בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה - שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ, וְלִכֵּן מָה אֶתְּךָ צְרִיךְ כָּל כֶּף לְרוּץ וּלְהִתְאַבֵּד וְכוּ', הֵרִי שֵׁם בְּקָבֵר מִרְמָד לְמִי שֶׁלֹּא הִכִּין אֶת עֲצָמוֹ טוֹב טוֹב בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלִכֵּן רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עוֹז הַעֲקָר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי בְּפָרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְּדוּת, אוֹת

שמחה, סימן א') כְּשֶׁאֵדָם עוֹשֶׂה מְצוּה בְּשִׂמְחָה בִּידוּעַ שְׁלָבוּ שְׁלֵם עִם אֱלֹקֵינוּ.

וְלָכֵן תִּרְאֶה לְהִרְבוֹת בְּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ג:) כָּל הָעוֹשֶׂה מְצוּה אַחַת בְּעוֹלָם הַזֶּה - מִקְדָּמָתוֹ וְהוֹלֵכֵת לִפְנֵי לְעוֹלָם הַבָּא, וּמְכַל שְׂפָן כְּשֶׁעוֹשֶׂה הֶרְבֵּה מִצְוֹת, וְכֵן אָמְרוּ (קְדוּשִׁין ל"ט:) כָּל הָעוֹשֶׂה מְצוּה אַחַת מְטִיבִין לוֹ וּמְאַרִיכִין לוֹ יָמָיו וְנוֹחַל אֶת הָאָרֶץ; וְלָכֵן אֲשָׁאֵל אוֹתָךְ הֲאֵם לֹא כְּדַאי לְחַיּוֹת עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם וְלְהִרְבוֹת בְּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שְׂדָה יִלְךְ לִפְנֵיךְ בְּעוֹלָם הַבָּא וְיִשְׁמְרֶךָ בְּקִבְרְךָ שְׁלֵא יוּכְלוּ לַגְּשֵׁת אֵלֶיךָ שׁוֹם עֲכָבְרֵי שְׂדָה אוֹ תוֹלְעִים וְעַקְרָבִים וְכו' וְכו'?

וְזָכַר גַּם זָכַר מַה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ל"ב, סִימָן ו') עוֹשֶׂה אֶדָם מְצוּה אַחַת - הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ מְלֶאכֶּה אַחַד, עוֹשֶׂה ב' מִצְוֹת - נוֹתֵן לוֹ ב' מְלֶאכִים, עוֹשֶׂה הֶרְבֵּה מִצְוֹת - נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲצִי מַחְנֶהוּ; הֲרִי שְׁלֶךְ לִפְנֵיךְ, שְׁמַכְל מְצוּה וּמְצוּה שֶׁאֵדָם עוֹשֶׂה, בּוֹרָא מְזֶה מְלֶאכִי שְׁמִירָה שְׁשׁוּמְרִים עָלָיו, וְאִלְמָלָא הַמְלֶאכִים הָאֵלוֹ שְׁשׁוּמְרִים עָלָיו הָיָה נְזוּק, וְלָכֵן תּוֹצִיא מִהֲרָאשׁ שְׁלֶךְ מַחְשָׁבוֹת שֶׁל הַתְּאֵבָדוֹת, אֲלֵא תִכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּלַעֲשׂוֹת הֶרְבֵּה מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְאִז תִּהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחִיָּךְ - בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח) כָּל הַמְקַבֵּל עָלָיו מְצוּה אַחַת בְּאַמוּנָה - כְּדַאי שֶׁתִּשְׁרָה עָלָיו רוּחַ הַקְּדוּשׁ; עַד כְּדִי כָּךְ חֲשׁוּבָה כָּל מְצוּה וּמְצוּה, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עַז רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִרְבֶּה בַּעֲשִׂית מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁאֲמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א) שְׂדָה נִקְרָא רוּחַ הַקְּדוּשׁ, הֵינּוּ רוּחַ הַבָּא מִן הַקְּדוּשׁ, כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל שׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ לֹא לְחֹטָא אִזִּי נִשְׁפָּע עָלָיו רוּחַ עֲלִיּוֹן בְּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְזוֹכֶה לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי.

הַעֲקָר רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בִּידֶיךָ, וְזָכַר גַּם זָכַר שֶׁיֵּשׁ לְכָל בַּר

ישראל בכל יום המון מצוות, כמאמרם ז"ל (ירושלמי, ברכות, פרק ט', הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניו ולאחריו, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריו, ומתפלל שלש פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים ל"ד) "חונה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם"; אבל רב בני אדם לא שמים לב אל המצוות שיש להם תחת ידיהם, ולכן הם מסתובבים עצובים וממרמרים ובדכאון וכו', עד שנכנסת בלבם מחשבה של התאבדות וכו', ו"מה שוים לי החיים?", בשעה שבכל רגע ורגע יכולים לקיים מצוה תדירית של יחוד הבורא יתברך שמו.

בזה שאדם נמצא בזה העולם המלא נסיונות קשים ומרים, מלא הסתרות וכסויים וכו' וכו', עם כל זאת הוא מזכיר לעצמו שיש בורא כל עלמין המחיה ומנהיג את כל הבריאה כלה, באותו רגע שאדם רק חושב מזה, הוא מקיים מצוות עשה של יחוד הבורא יתברך שמו, שזה יסוד ושרש לכל המצוות, כמו שכתוב (תהלים קי"ט) "כל מצותיך אמונה" - כל המצוות צריכות להביא את האדם לידי אמונה ברוה ומצפנת בו יתברך, כי על ידי כל מצוות עשה שאדם מקיים הוא ממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות מכל העולמות, אך על ידי הנסיונות הקשים והמרים שעוברים עליו הוא לא שם לב מה יש לפניו וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל למהרנ"ת ז"ל (שיחות הר"ן סימן ש') כל מה שאתה רואה בעולם, כל מה שנמצא בעולם - הכל בשביל הבחירה והנסיון. ולכן אשרי אדם שעומד בנסיון ובכל הצרות והיסורים שעוברים עליו, ובורח אל הקדוש ברוך הוא, ומרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא, כאשר ידבר איש אל רעהו, ואז אף פעם לא יהיה לבו, אלא בכל מקום שהוא הולך, הוא מדבר עמו

יתברך, אשר אין לך עוד בית מנוס יותר בטוח כמו זה - להתחבאות בסתר צל כנפיו יתברך שמלא כל הארץ כבודו.

הרב הקדוש רבי אברהם מקאליסק זי"ע (מנוחתו כבוד בבית העלמין הישן בטבריה) הלך פעם בבקר השכם להתפלל בבית הכנסת, וראה יהודי זקן בגיל שמונים עומד ובוכה, שאלו הצדיק: מה זה ועל מה זה? ענה ואמר: אני רוצה למות, לא רוצה לחיות יותר... ונתן הצדיק צעקה עליו: "שוטה שבְּעוֹלָם, האם לא כדאי לחיות עוד יום בזה העולם ולהניח תפלין?"

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתכניס את הדבורים האלו בתוך לבך, ובמקום לחפץ למות וכו', תחפץ יותר להפיל באין סוף ברוך הוא, על ידי שתברכה בדבורים לדבר עמו יתברך כמו שלמד אותנו רבנו ז"ל, וכן תקים את המצוות בשמחה עצומה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קסח.

**לאחרונה התעורר אצלי רצון וחשק לחדש חדושי תורה.
האם מתר לי לחדש בתורה כפי שמאיר לי?**

שאלה:

מאת נריה: שלום למורנו ורבנו מוה"רא"ש שליט"א.
אני אברך ואב לחמשה ילדים. את כל ההתחזקות שלי אני מקבל מהספרים והשעורים שלכם, ובלעדיהם לא הייתי מחזיק מעמד. תודה מעמק הלב.

לאחרונה התעורר אצלי רצון וחשק לחדש חדושי תורה. האם
מתר לי לחדש בתורה כפי שמאיר לי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל נריה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לה מוהרנ"ת ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ק"ה)
שמעתי מאחד שהזהיר אותו שישתדל לעיין בתורתו, ויראה לחדש
בתורתו איזה דבר (כאשר הזהיר על זה לכמה וכמה מאנשים), ואמר
לו: אם תזכה לכוון אל תכן פונתי בתורתי מה טוב, ואפלו אם לא
תוכל לכוון פונתי, אף על פי כן טוב מאד כשזוכין לחדש איזה דבר
בתורה, כי הוא תקון גדול להרהורים. כי כל ההרהורים באים על
ידי פח המדמה, ועל ידי שמחדשין איזה דבר בתורה, שזהו בחינת
מדמה מלתא למלתא, על ידי זה מתקנין פגם ההרהורים שבאין על
ידי המדמה [ונכתב מוהרנ"ת ז"ל (שם) גם אנכי בעצמי שמעתי מפיו
הקדוש כמה וכמה פעמים, שהזהיר מאד לחדש בתורה, ואמר שהוא
תקון גדול מאד מאד על העבר. ואמר שאפלו דבור אחד לבד כשזוכין
לחדש, הוא גם כן טוב מאד, כי הוא תקון גדול מאד. גם אמר שהוא
טובה לנשמת אבותיו, שכבר נסתלקו].

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קי"ח) לענין חדושי תורה,
שיש גדולים שהיו משבחים אותם שאומרים תורה בלי מחשבה
ועיון מקדם, אמר שאין זה מעלה כל כה, כי בודאי יכולים לומר תורה
בלי מחשבה ועיון, כי יכולין לקשר המחשבה והדבור להשם יתברך
ולומר תורה בלי מחשבה ועיון מקדם, אבל טוב יותר כשחושבין
תורה. והלא אפלו אצל השם יתברך מצינו במדרש (בראשית רבה, פרשת
כי תשא, סימן מ') שהשם יתברך כשרוצה לגלות תורה, הוא חוזרה ארבע
פעמים קדם שאומרה. ולמדו מפסוק (איוב כ"ח, כ"ז) "אז ראה ויספרה

הכינה וגם חקרה" - שנכתב בכאן ארבע בחינות "רְאָה וְיִסְפְּרָה" וכו', שהשם יתברך כביכול, רואה וסופר ומכין וחוקר דברי התורה ארבע פעמים קדם שאומרה, ואחר כך מגלה אותה להעולם. מכל שכן בן אדם שצריך לחשב ולעין ולחקר ולברר הדברי תורה במחשבתו תחלה היטב, קדם שאומרה.

ואמר רבנו ז"ל שעכשו בנקל מאד לחדש בתורה, מחמת שכבר נתפשטו חבורים קדושים הרבה מצדיקים שבדורותינו, וכפי השיחות וההתגלות שנתפשט בימינו, בנקל מאד לחדש בתורה.

אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רס"ז) מי שרוצה לחדש בתורה מתר לו לחדש ולדרש כל מה שירצה כל מה שיזכה לחדש בשכלו, ובלבד שלא יוציא איזה דין חדש על פי דרושיו שדורש בדרך דרוש וסוד. והמובן מדבריו היה שאפלו בכונות האריז"ל ודרכי הקבלה מתר לחדש בהם כאשר ישיג שכלו, ובלבד שלא יוציא מהם שום דין חס ושלום.

הרי שלף לפניה, שמתר לכל אחד לחדש בתורה, ובפרט לחדש חדושי תורה שמחזקים בני אדם, אשר אין למעלה מזה, כי להחיות בר ישראל אין זה דבר פשוט.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ה) סימן לאדם שזכה לבטול אמתו אל האין סוף ברוך הוא, כשחוזר ומחדש חדושי תורה, זה סימן שהבטול אליו יתברך היה עם אמת, ולכן גדולי מבחרי הצדיקים שהם תמיד בטלים ומבטלים אל האין סוף ברוך הוא, ולכן הם תמיד מחדשים חדושי תורה, אשריהם ואשרי חלקם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קסט.

**בַּחֲדָשִׁים הָאֲחֵרוֹנִים נַעֲלַם לִי הַחֲשֵׁק לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת עִם
אֲשֵׁתִי וְאֲנִי חוֹשֵׁב עַל גְּרוּשִׁין**

שְׁאֵלָה:

מַאת מְרַדְכִי: שְׁלוֹם לְרַב שִׁיק. אֲנִי מְרַגֵּישׁ זְכוּת גְּדוּלָה
שֶׁבְּאִפְשָׁרוּתִי לַפְּנוֹת אֲלֵיכֶם בְּשֵׁאלָה אִישִׁית.
בְּרָצוֹנִי לְהַתְיַעֵץ עִם הָרַב בְּנוֹגַע לְשְׁלוֹם-בֵּית: בַּחֲסָדֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ הַתַּחֲתַנְתִּי עִם אִשָּׁה טוֹבָה וּמְשֻׁכְּלֵהָ, וַיֵּשׁ לָנוּ אַרְבַּע
בָּנוֹת, אֲבָל בַּחֲדָשִׁים הָאֲחֵרוֹנִים מִשׁוּם מָה נַעֲלַם לִי הַחֲשֵׁק
לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת אִתָּהּ, כְּכֹה סֵתֵם בְּלִי סְבָה. אֲנִי לֹא מִבִּין מַה
קָרָה, אֲבָל עוֹלוֹת לִי מִחֲשָׁבוֹת בְּעֵינַי גְּרוּשִׁין.
אִיךָ אֲנִי יְכוֹל לְנַטְרַל אֶת הָרוּחַ שְׁטוֹת הַזֶּה וְהַמְחַשְׁבוֹת
הַמְּצַיְקוֹת הָאֵלוּ שֶׁלֹּא עוֹזְבוֹת אוֹתִי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח ח' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְרַדְכִי גֵּר וְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (גֵּיטִין צ:) כֹּל הַמְּגַרֵּשׁ אֲשֶׁתּוֹ רֵאשׁוּנָה -
אִפְלוּ מִזְבַּח מוֹרִיד עָלָיו דְּמַעוֹת, וְנִשְׁאַלָה הַשֵּׁאלָה לְמָה דִּיקָא הַמְּזַבַּח
מוֹרִיד דְּמַעוֹת? לְמָה לֹא שְׂאָר כְּלֵי הַמְּקַדָּשׁ, כְּגוֹן הַכִּיּוֹר, הַשֶּׁלֶחֶן,
הַמְּנוּרָה, הָאָרוֹן וְכוּ'? אֲלָא הַמְּזַבַּח מוֹרִיד דְּמַעוֹת כְּאוֹמֵר: "מִסְפִּיק
קְרַבְנֹת הַבֵּיאוֹ עָלַי, וְלִכֵּן אֲנִי לֹא צָרִיךְ יוֹתֵר קְרַבְנֹת", כִּי בְּגֵרוּשֵׁינִי מִי
הַקְּרַבְנֹת? הַיְלָדִים! וְלִכֵּן הַמְּזַבַּח דִּיקָא מוֹרִיד דְּמַעוֹת, כִּי יֵשׁ עָלָיו
מִסְפִּיק קְרַבְנֹת, וְהוּא לֹא צָרִיךְ שְׂיַבִּיאוּ עָלָיו עוֹד קְרַבְנֹת, וְלִכֵּן אֲנִי
לֹא יוֹדַע אִיךָ נִכְנָסָה בְּךָ רוּחַ שְׁטוֹת כְּמוֹ שְׂאִתָּה בְּעֶצְמָךְ כּוֹתֵב לְהַתְגַּרֵּשׁ

מאשפתה, לדעתי היית צריך ללכת לרופא לקחת כדורי הרגעה, כי הרוח שטות הזה תפיל אותך בנוקבא דתהומא רבה.

הקדוש ברוך הוא רחם עליך ונתן לך אשה טובה ומשפלת, וכן הורדתם ארבע נשמות קדושות בנות חמודות, ועכשו נכנסה בך רוח שטות ואתה רוצה להתגרש מאשפתך? ולכן לך אל רופא שיתן לך תרופה להרגעה ותצא השטות הזו ממך, כי תאמלל את עצמך ואת אשפתך ואת ילדיך, ואחר כך תהיה הכי אמלל בחייה, ותגרם בושות וחרפות לכל המשפחה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (ילקוט תהלים רמז תשמ"ג) כשהאשה מתגרשת מבעלה הקול הולך מסוף העולם ועד סופו; ולכן אני לא יודע איך נכנסה בך רוח שטות הזו.

הקדוש ברוך הוא המרפא את חולי ישראל, ירפא אותך ויוציא ממך את הרוח שטות, ותחזר אל אשפתך לחיות אתה ביחד, ולרוות רב נחת דקדשה מהבנות שלך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קע.

מדוע אני לא זוכה להגיע לדרגות גדולות בעבודת הבורא? ומדוע אני לא מרגיש שאני קרוב להשם?

שאלה:

מאת שמעיה: לכבוד הצדיק.

זכיתי ותורת אמונתי, והרבה תורה ומצוות ומעשים טובים נעשים על ידי. וכן זכיתי שהמחשבות שלי עוסקות בתורה ובחדושים שעולים בדעתי מדי פעם. אף דבר אחד מציק לי: מדוע אני לא זוכה להגיע לדרגות גדולות בעבודת הבורא? ומדוע אני לא מרגיש שאני קרוב להשם? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל שמעיה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר השלמות בזה העולם הוא להגיע למדרגה כזו שלא ירצה שום רצון מבלעדי רצונו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן ע"ז) הכלל הוא - שכל מה שאנו עושים הן התפלה והן הלמוד הוא כדי שיתגלה מלכותו יתברך, ולכן אסור להתבלבל משום דבר בעולם, כי מי שרק רוצה את הקדוש ברוך הוא, אז לא שיף אצלו עליה או ירידה, מאחר שנחזק בדעתו שאין בלעדיו יתברך כלל, כי מלא כל הארץ כבודו, אבל לזכות לזה אי אפשר כי אם כשמבטל את הישות והגאות שלו, כמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קע"ב) על הפסוק (ישעיה ג' ו) "מלא כל הארץ כבודו" - אם הוא 'מלא' אזי 'כל הארץ כבודו', הינו אם אדם אינו כלל מזה העולם, אזי מקבל אור השם יתברך בשלמות.

וכן הוא מבאר ביתר ברור בדבריו ז"ל (שיחות ה"ן, סימן קל"ו) שהאדם צריך לבטל כל מדה ומדה ממדות הרעות שנדבק בו וכו', עד שיתבטל לגמרי כאין ואפס. כי בתחלה צריך לבטל מדה זאת עד שתהיה כלא ממש, ואחר כך מדה אחרת עד שתהיה גם כן לא, וכן כל המדות עד שיהיו כלם כלא היו. וכפי מה שמבטלין כל מדה ומדה, כמו כן מאיר ומתגלה עליו כבוד השם יתברך, כי עקר האור הוא כבודו יתברך, כמו שכתוב (יחזקאל מ"ג, ב) "והארץ האירה מכבודו", אך כשמעמידין דבר גשמי כנגד דבר רוחני - עושה צל, וכפי גשמיות וגדל הדבר שעומד כנגד הדבר, כמו כן נעשה צל, כגון כשמעמידין מקל נגד אור השמש, עושה צל קטן כפי מדת המקל, אבל כשמעמידין דבר גדול יותר נגד השמש, עושה צל גדול ביותר. וכן כשמעמידין בית גדול עושה צל גדול יותר ויותר. והצל הוא הסתרת והעלמת האור כידוע, ועל כן כפי מה שהאדם משקע באיזה

מדה ותאנה רעה וכו', כמו כן עושה צל כנגד אור כבודו יתברך, וכמו כן נעלם ממנו אורו יתברך, אבל כשמבטל המדות והתאוות רעות וכו', כפי הבטול כן נתבטל הצל, וכמו כן נתגלה אור כבודו יתברך, עד שזוכה שיתבטל הצל לגמרי, עד שיהיה הכל לא ואין ואפס, ואז יתגלה כבודו בכל הארץ, כי לא יהיה שום דבר שישתיר האור ושיעשה צל, וזהו "מלא כל הארץ כבודו", הינו על ידי שמחזיק את עצמו כלא על ידי זה נתגלה כבודו בכל הארץ, כי אין דבר שישתיר אור כבודו יתברך ויעשה צל, עין שם.

ולכן, מי שאוחז בזה, אז כבר לא מחפש אחר מדרגות והשגות וכו' וכו', הוא רוצה להיות רק יהודי פשוט להכיר את הבורא יתברך שמו, ולא מחפש אחר מדרגות והשגות כלל וכו' וכו', ותאמין לי שזו בעצמה המדרגה הכי גדולה שרק יכולים להשיג אם אוחזים בזה בשלמות, הינו לבטל את כל ישותו וגאותו לגמרי, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן ע"ב) שאת הגדלה הזו מקבלים מהצדיק, הינו שפלות, ובזה יכולים לדעת אם הוא מקרב אל צדיק אמת או לא - אם נופל עליות, שפלות וכו', אז ידע שמקרב אל צדיק אמת.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קעא.

אני מתפלל על דבר מסוים כבר הרבה זמן, אף עדין לא נעניתי. למה אני לא רואה שום התקדמות?

שאלה:

מאת חיים: לצדיק מיבנאל שלום, וברכת רפואה שלמה ורב נחת.

אני מתפלל על דבר מסוים כבר הרבה זמן, אף עדין לא נעניתי.

יש לי חלישות הדעת גדולה מאד, ואני מרגיש שהתפלות שלי
לא פועלות שום דבר. למה אני לא רואה שום התקדמות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ח' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל חיים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע שבשום פנים ואופן אסור להתיאש מתפלה, כי כך
אמרו חכמינו הקדושים (ברכות י) אפלו חרב חדה מנחת על צוארו של
אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים; כי תפלה מועילה תמיד, ואם עדין
לא רואה ישועה, יחזור ויתפלל ויחזור ויתפלל כמאמרם ז"ל (ברכות
לב:) אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה - יחזור ויתפלל, שנאמר (תהלים
כ"ז י"ד) "קנה אל הוי"ה חזק ויאמץ לבך וקנה אל הוי"ה", כי בודאי
אם מתעקשים אצלו יתברך פעם אחר פעם ולא מתעייפים מתפלה,
אזי רואים ישועות גדולות, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם
לא יכול לפעל.

מה אתה יודע מה הקדוש ברוך הוא עושה עם התפלות שלך?
הרי אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ד) אמר רבי יצחק: מפני מה
היו אבותינו עקורים? מפני שהקדוש ברוך הוא מתאנה לתפלתן של
צדיקים. אמר רבי יצחק: למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר?
מה עתר זה מהפך התבואה ממקום למקום, כך תפלתן של צדיקים
מהפכת מדותיו של הקדוש ברוך הוא ממדת רגזנות למדת רחמנות;
ולכן תמשיך להתפלל ברחמים ובתחנונים, ולא להתיאש בשום
פנים ואופן, כי מכל התפלות שלך הקדוש ברוך הוא בונה כתר עם
יהלומים, וכשיגמר הכתר הזה בשלמות, אז ילביש אותך עם הכתר
הזה, ולכן אל תתיאש מתפלה בשום פנים ואופן, ואפלו שאתה צריך
להתפלל ימים ושנים על דבר אחד, אל תתיאש כרגע, כי סוף כל סוף
אחר הרע יבוא הטוב.

וְזָכַר מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִמָּן י"ז) עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ד' ז') "כִּי מִי גֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קָרְבִים אֵלָיו כִּהְיִי" אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו" - מַהוּ בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו? אָמְרוּ רַבָּנָן: יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְאַרְבָּעִים יוֹם, מִמִּי אֶת לָמַד? מִמַּשָּׁה, דְּכַתִּיב (דְּבָרִים י"ח) "וְאֶתְנַפֵּל לְפָנֵי הָוְי" אַרְבָּעִים יוֹם" וְגו'. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְכ' יוֹם, מִמִּי אֶת לָמַד? מִדְּנִיאל, דְּכַתִּיב (דְּנִיאל י') "לָחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אֶכְלֵתִי עַד מְלֵאת שְׁלִשֶׁת שָׁבָעִים יָמִים", וְאַחַר כֵּן אָמַר "הָוְי" שְׁמַעַה הָוְי" סְלַחַה" וְגו'. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְשִׁלְשָׁה יָמִים, מִמִּי אֶת לָמַד? מִיוֹנָה, דְּכַתִּיב (יוֹנָה ב') "וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעַי הַדָּג" וְגו' וְאַחַר כֵּן "וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל הָוְי" אֱלֹהָיו מִמַּעַי הַדָּגָה". וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְיוֹם אֶחָד, מִמִּי אֶת לָמַד? מֵאֱלִיהוּ, דְּכַתִּיב (מְלָכִים א' י"ח) "וַיִּגַּשׁ אֱלִיהוּ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר" וְגו'. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְעוֹנָה, מִמִּי אֶת לָמַד? מִדָּוִד, דְּכַתִּיב (תְּהִלִּים ס"ט) "וְאֲנִי תְּפִלְתִּי לְךָ הָוְי" עֵת רְצוֹן". וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁעַד שְׁלֹא יִתְפַּלֵּל אוֹתָהּ מִפְּיֵו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲנֶה, שְׁנֹאֲמַר (שְׁעִיָּה ס"ה) "וַהֲיָה טָרַם יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה", וְלִכֵּן אֶסוּר לְהִתְיַאֵשׁ מִתְּפִלָּה בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְרֻדָּאֵי סוּף כָּל סוּף בּוֹא תְּבוֹא יִשׁוּעָתָךְ שְׂאֵתָה מִתְּפַלֵּל עָלֶיָהּ.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קעב.

**אֲנִי חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה וְהַצִּיעוּ לִי בַחֹר מִבֵּית חֲרָדִי. הָאֵם
הַפֶּעַר הַזֶּה מְהוּה בְּעִיָּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נּוֹפֵר אֲדָל: לְכַבֹּד קִדְשֵׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. אָנוּ
מִתְּפַלְלִים לְבְרִיאוֹתָךְ הַשְּׁלֵמָה וּמְקוּיִם שְׁתִּמְשִׁיךְ לְהַפִּיץ אֶת
מַעֲיָנוֹת רַבְּנוּ הַקְדוּשׁ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ!
בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה מְזֶה כְּשֶׁלֶשׁ שָׁנִים יַחַד עִם

כָּל מִשְׁפָּחָתִי. הִצִּיעוּ לִי שְׂדוּף עִם בַּחֹר מִמִּשְׁפָּחָה שֶׁל בְּעָלִי
תְּשׁוּבָה הַקְּשׁוּרִים לַקְּהֵלֶת חֲסִידֵי בְּעָלְזָא. הַבַּחֹר בֶּן עֶשְׂרִים
וְחֲמִשׁ, וְהוּא 'מֵעֶכָּב שְׂדוּף' מֵהֶסְבָּה שֶׁשְּׁנֵי אָחָיו יָרְדוּ מֵהַדְרָךְ.
הַבַּחֹר יָרָא שְׂמַיִם, מִשְׁלַב תּוֹרָה וְעִבּוּדָה, וּמִבְּרַר שְׁעִשְׂיָנוּ עִם
הַמְּלוּה שֶׁלוֹ נֶכֶר שֵׁישׁ לוֹ מִדוֹת טוֹבוֹת.

אֲנִי לוֹמְדָת בְּאוּניְבֵרְסִיטָה בְּהוֹרָאת הַצְּדִיק לְהַמְשִׁיךְ אֶת
לְמוֹדֵי, וּמִבְּחִינָה זוֹ אֲנִי יוֹתֵר 'פְּתוּחָה', אוֹלָם הוּא מְאֹד 'שְׂמוּר'
יְחִסִּית, וְאֲנִי הֵייתִי הַפְּגִישָׁה הָרֵאוּשׁוֹנָה שֶׁלוֹ. הָאֵם הַפְּעֵר שְׂקָיִם
בֵּינִי - בְּהִיוֹתִי בְּעֵלֶת תְּשׁוּבָה, לְבִינוּ - בְּהִיוֹתוֹ מִבֵּית חֲרָדִי עֲשׂוּ
לְהוֹת בְּעֵינָי? הָאֵם לְדַעְתְּכֶם יֵשׁ מְקוֹם לְהַמְשִׁיךְ?

אֲשַׁמַּח לְתְּשׁוּבָה כִּיּוֹן שֶׁהַשְׂדוּף עוֹמֵד עַל הַפֶּרֶק וְאֲנִי זְקוּקָה
לְדַעַת הַצְּדִיק שְׁלִיט"א. בְּבִרְכַת כָּל טוֹב, וְתוֹדָה רַבָּה עַל
מִסִּירוֹת נַפְשׁוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, יִישֵׁר כּוֹחַ!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֵּר וַיִּשְׁלַח ט' כְּסֵלוֹ ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל נוֹפֵר אֲדֵל תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרְיָ חֶלְקֶךָ שְׂזָכִית לְחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה, שְׂזָה מְאֹד
מְאֹד יָקָר בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכוֹת ל"ד) בְּמִקּוֹם שְׂבַעֲלִי
תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים - שָׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁתְּמִיד תִּחְזִיקִי בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה וּבִירְאֵת שְׂמַיִם, וְתִצְלִיחִי
בְּחַיִּיךָ.

בְּעֵינֵי הַשְׂדוּף וְכו', הַעֲקָר הוּא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַמִּדּוֹת שֶׁלוֹ, וְאֵם יֵשׁ
לוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת זֶה יוֹתֵר חָשׁוּב מֵהַכֵּל, וְכֵן תִּהְיֶה מְשִׁיכָה אֶחָד לְשָׁנִי.

אֲנִי לֹא חוֹשֵׁב שְׂיִהְיֶה פְּעֵר גְּדוֹל בֵּינֵיכֶם, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא
גַּם כֵּן בָּא מִמִּשְׁפָּחָה שֶׁל בְּעָלִי תְּשׁוּבָה, וְלָכֵן תְּבִינּוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי.

בְּזֶה שֶׁהוּא יוֹתֵר שְׁמוֹר יַחְסִית, זֶה טוֹב מְאֹד, וּבִיחַד תִּכְנֹנוּ בֵּית
נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, הָעֵקֶר הוּא הָאֲהָבָה וְהַבְּנָה הַדְּרִית, וְלִכְבֹּד אֶחָד אֶת
הַשָּׁנִי, וְזֶה סוּד הַצְּלַחַת חַיֵּי הַנְּשׂוּאִין.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוּךָ שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלַחָה מְרֻבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנִי
תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלַיְחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קעג.

**קִשָּׁה לִי לְהַסְתַּדֵּר עִם הַבְּרִיּוֹת, וְלִכֵּן חַיֵּי הַחֲבֵרָה שְׁלִי
מְצַמְצָמִים מְאֹד**

שְׂאֵלָה:

מַאת יְהוּדָה: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הַצְּדִיק מִיִּבְנֵי אֵל שְׁלִיט"א.
יֵשׁ לִי בְּעֵינָי עוֹד מֵהִילְדוֹת - יֵשׁ אֲנִישִׁים מְסִימִים שְׂאֲנִי לֹא
מְצַלִּיחַ לְהַסְתַּדֵּר אִתָּם, וְלֹא מְעַט פְּעָמִים נִקְלַעְתִּי לְאִוִּירָה
קִשָּׁה מְאֹד בֵּינִי לְבֵין הַבְּרִיּוֹת. לְצַעֲרִי זֶה קָרָה גַם עִם הַהוֹרִים
שְׁלִי - לֹא הִיְתָה בֵּינֵינוּ אֲהָבָה, וְאָף בָּאֲנוּ לִידֵי עֲמוּתִים
וּמַחְלֻקוֹת. בְּגַלֵּל זֶה אֲנִי מְמַעַט מְאֹד בְּמַפְגָּשִׁים חֲבֵרְתִּים וְחַיֵּי
הַחֲבֵרָה שְׁלִי מְצַמְצָמִים מְאֹד.
אֲשׁוּמַח לְקַבֵּל מִכְּבוֹד הַרַב הָעֲרוֹת וְהָאֲרוֹת בְּנוֹשֵׂא הַזֶּה שֶׁל חַיֵּי
חֲבֵרָה, וְאוּלַי אֲזִי יִהְיֶה לִי יוֹתֵר קַל לְחִיּוֹת בְּשְׁלוֹם עִם הַבְּרִיּוֹת
וְלֹא אֲבֹא לִידֵי שְׂנֵאת חֲנָם. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ט' כסלו ה'תשע"ד
 שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להיות פתוח לכלם, ולא לפחד מאף אחד, כמוכן
 שלא צריכים לריב עם אף אחד, ולא צריכים לקשר קשר עם אף
 אחד וכו' וכו', אך צריכים להיות פתוחים עם כלם, ולא לפחד מבני
 אדם אשר הענין שאדם סוגר את עצמו ולא רוצה שיהיה לו קשר
 עם הזולת וכו', ומכל שכן עם ההורים וכו', זה בא מפני שאין לו
 בטחון עצמי והוא שונא את עצמו וכו' וכו', ולכן אתה צריך לעבד
 על נקודה זו - לצאת מעצמך ולא להיות סגור, אדרבה, הרגל את עצמך
 לאט לאט לצאת מעצמך, ולזה זוכים על ידי שמרגילים את עצמו
 קדם לדבר הרבה אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, כי באמת
 אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא,
 והוא יתברך מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה, והוא נמצא
 ואין בלעדו נמצא, ותכף ומיד כשנכנסת ידיעה זו בתוך האדם, אזי
 הוא יכול לדבר אל הקדוש ברוך הוא חפשי בשפת האם שלו, ואף
 שבהתחלה יהיה נדמה לו שאף אחד לא שומע אותו, זה רק מחמת
 חטאיו המרבים שעשה צל בינו לבין המקום ברוך הוא יתברך שמו,
 כמו שכתוב (ישעיה נ"ט ב) "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין
 אלקיכם וחסאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע".

ולכן בזה שתהיה רגיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא, תהיה יותר
 פתוח, כי לו יתברך מתר לה לספר הכל, כי את עקר הודוי צריכים
 לספר להקדוש ברוך הוא, ולא לבני אדם, וזה יבנה את הבטחון
 העצמי שלך עד שתוכל להסתדר עם ההורים שלך, שזה דבר גדול
 מאד מאד, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל המצוה של כבוד אב
 ואם, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של
 הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד

אָב וְאָם; וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי) חֲמוּרָה שְׂבַח־מִוֵּרוֹת - כְּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ; וְאָמְרוּ (קְדוּשֵׁין ל'): שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ. בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלּוּ דְרַתִּי בִּינֵיהֶם וְכַבְּדוּנִי.

רוֹאִים מִזֶּה שְׂאָם מְכַבְּדִים אָבָא וְאִמָּא בְּזֵה מְכַבְּדִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן זֶה דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד לְהַתְחַבֵּר אֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל וְלֶאֱהָב אוֹתוֹ כִּנְפֹשׁוֹ, כִּי זוֹ מִצְוָה מְאֹד גְּדוּלָּה לֶאֱהָב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל - מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֶּתְךָ לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ", וְהַמִּצְוָה הַזֹּאת כּוֹלֶלֶת כָּל הַמִּצְוֹת, וְהֶאָרִיז"ל אָמַר שֶׁלְּפָנַי כָּל תְּפִלָּה רְאוּי לְאָדָם לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ מִצְוֹת עֲשֵׂה זֶה, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רל"ט) שֶׁעַל יְדֵי שְׂמֵת־אֲחָדִים יַחַד, יֵשׁ דְּבוּרִים וַיְכּוּלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי עֵקֶר הַדְּבוּר בָּא רַק מִשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (תְּהִלִּים קכ"ב) "אֲדַבְּרָה נָא שְׁלוֹם", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה פָּרָשָׁה ח' סִימָן י"ז) אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל: תָּנוּ דַּעְתְּכֶם שֶׁלֹּא תִשְׁנְאוּ זֶה אֶת זֶה וְלֹא תִקְנְאוּ זֶה אֶת זֶה וְלֹא תִתְרַחְרוּ זֶה עִם זֶה וְלֹא תִכְיִשּׁוּ זֶה לְזֶה, שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ מִלֵּאכֵי הַשָּׁרֵת לְפָנָי: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם! תּוֹרָה שְׁנַתָּת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל אֵינָן עוֹסְקִין בָּהּ וְהָרִי אֵיבָה וְקִנְאָה וְשִׁנְאָה וְתַחֲרוּת בִּינֵיהֶם; אֲשֶׁרִי אָדָם שְׂזוּכָה לְהַתְחַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלֹא מִתְבַּיֵּשׁ מֵאָף אֶחָד, אֲדַרְבָּה, יֵשׁ לוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְאִזּוֹ הוּא יַצְלִיחַ בְּחַיָּיו.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קעד.

**אֲשֶׁתִּי מָרָה לִי אֶת הַחַיִּים בְּצוּרָה קָשָׁה, וְלָכֵן הִתְגַּרְשָׁנוּ,
אך כעת אני מרגיש בודד מאד**

שאלה:

מאת שמואל: התחתנתי עם אשה שהיתה יותר מבגרת ממני עשר שנים, זה היה נשואין שניים שלי, והנשואין לא עלו יפה והתגרשנו, כי היא היתה אשה שתלטנית ומררה לי את החיים, ורצתה רק את הכסף ממני, ורק זה היה כל משאת נפשה אף להוציא ממני כסף, ולא רצתה לחיות עמי, אזי ראיתי שזה לא בשבילי והתגרשתי כי זה היה מקח טעות, ומה גם שהיתה תמיד מקללת אותי, ועכשו אני בצער גדול מאד, מה אני עושה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ט' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד תזכור שדבר שעבר - כבר עבר, וכפתגם העממי "על חלב שנשפף לא בוכים". התגרשת - כבר התגרשת, ולמה אתה צריך עכשו להיות שבור? ובפרט שהיא ירדה לנפשך וכו' וכו', וכל הנשואין היו טעות כי היא היתה יותר מבגרת ממך בעשר שנים, ומה גם שלא רצתה לחיות אתך, אזי מה אתה מצטער? אדרבה, תן תודה להקדוש ברוך הוא שנצללת מהצרה הזו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג:) אשה רעה מצוה לגרשה, דכתיב (משלי כ"ב י') "גרש לץ ויצא מדון וישבת דין וקלון", ואמרו (שבת י"א.) כל רעה, ולא אשה רעה; ואמרו (ערובין מ"א:) מי שיש לו אשה רעה אינו רואה פני גיהנום;

כי כבר יש לו את הגיהנום בזה העולם, ובפרט שהאשה לא רצתה לחיות אתך כלל וכו', וכו', אזי מה היית צריך אותה?

תן תודה להקדוש ברוך הוא שנפטרת ממנה, ואל תהיה עצוב וממרמר, כי בפרוש אמרו חכמינו הקדושים (ביצה ל"ב): מי שאשתו מושלת עליו חייו אינם חיים, כי לא יתכן שאשה תצוה ותצרח כמטרפת וכו', ותשתלט על בעלה, ונשואין כאלו יחזיקו מעמד וכו', ובפרט שהכל היה מקח טעות מלכתחלה, ולמה אתה צריך להיות שבור? אדרבה, תן תודה להקדוש ברוך הוא שנפטרת מהצרה הזו.

הקדוש ברוך הוא יזמין לך זוג הגון מן השמים, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קעה.

**אני קרוי על שם סבי שנפטר בתאונת דרכים בגיל
שלשים ושמונה. האם יש לי מה לחשש כשאגיע
לגיל זה?**

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד הצדיק שליט"א.
שמי שלמה, אני בן שלשים ושש, ואני קרוי על שם סבי
שנפטר בתאונת דרכים בגיל שלשים ושמונה. האם יש לי
מה לחשש כשאגיע לגיל שבו הוא נהרג?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ט' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשתדל לבדק את המזוזות בביתך אם הן כשרות, וכן לבדק את התפלין שלך אם הן כשרות, ותקפיד מאד להניח בכל יום תפלין כשרות, וכך אמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ה) כל המניח תפלין - מאריך ימים, ולכן אין לך מה לפחד כלל, רק תתחזק ביתר שאת וביתר עז במדות השמחה, ותשתדל תמיד רק לשמח ולשמח את אחרים, ואין לך לפחד משום פחדים של הבל, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות פחד סימן ג) על ידי בטחון תנצל מפחד; וכמו שכתוב (ישעיה י"ב ב) "אבטח ולא אפחד".

ודע לך, שכשאדם בוטח בהקדוש ברוך הוא - זוכה לאריכות ימים, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בטחון סימן ז) מי שבטוח בהשם יתברך הקדוש ברוך הוא מצילו מכל צרות ובפרט מהריגה, ולכן למה לך לבלבל את עצמך בבלבולי חנם?

הקדוש ברוך הוא ישמר צאתך ובוואך, ותזכה לאריכות ימים ושנים טובות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קעו.

האם מתר לי לשנות את מנהג אבותי ולהדליק את נרות החנכה אחרי תפלת ערבית?

שאלה:

מאת שרגא: שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. מנהג אבותי להדליק נרות חנכה בשקיעת החמה כדעת הגר"א. אני רוצה לשנות את המנהג ולהדליק את הנרות אחרי ערבית כמנהג אנשי שלומנו, כדי שאוכל להתבודד ליד הנרות ולדבר עם אשתי וילדי מפעלת ימי החנכה, וכך לא אצטרף לרוץ להתפלל ערבית תכף אחר ההדלקה. האם אני יכול לשנות ממנהג אבותי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ט' כסלו ה'תשע"ד

שלום וברכה אל שרגא נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה יכול לשנות את מנהג אבותיך, פי כל ענין חנכה זה ענין של חנוף - שצריכים לחנף את הילדים ולדבר אתם רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, ולספר להם את גדל הנס של חנכה, וכן מצוה גדולה להתאסף יחד לפני נרות החנכה עם האשה והילדים ולשיר ולשבח ולהודות את הקדוש ברוך הוא על הנסים והנפלאות שעשה עמנו, וזה עקר המצוה, ומה גם שגם חנכה מסגל לאמונת חכמים, כמאמרם ז"ל (שבת כ"ג.) שמברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנכה", והיכן צונו? רב אויב אמר: מהפסוק (דברים י"ז י"א) "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", רב נחמיה אמר: מהפסוק (דברים ל"ב ז) "שאל אביך ויגדך וקניך ויאמר לך". הרי שלך לפניך, שכל מצות חנכה היא מצוה מדרבנן שאנחנו מחייבים לשמע בקולם,

נמצא שְׁנַר חֲנֻכָּה מְסַגֵּל לְאַמוּנַת חֲכָמִים, שְׁזֶה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כִּי מִי שְׁפֹגֵג בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"א) שְׁעוֹלִים מוֹתְרוֹת וְעֲשֵׂנִים סְרוּחִים בְּמַחוּ וּמְסַבְּבִים וּמְבַלְבְּלִים לוֹ אֶת הַמַּח, עַד שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְתַת לְעֲצָמוֹ עֲצָה.

וְלִכֵּן זֶה דְבַר חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד לְשִׁבְת בֵּיחַד עִם בְּנֵי הַבַּיִת לְפָנֵי גֵרוֹת הַחֲנֻכָּה וְלְשִׁיר בֵּיחַד, וּלְסַפֵּר לָהֶם סְפוּרֵי צְדִיקִים, כִּי חֲנֻכָּה הוּא חֵג שֶׁל חֲנוּכָּה, לְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים בְּאַמוּנַת חֲכָמִים שְׁזֶה יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, כְּמֵאמְרָם ז"ל (מְכִילֵתָא בְּשֵׁלַח) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת י"ד) "וַיֹּאמְרֵנוּ בְּהוֹי"ה וּבְמִשָּׁה עֲבָדוּ" - אִם בְּמִשָּׁה הָאֱמִינוּ, קַל וְחִמֵּר בְּהוֹי"ה? בָּא זֶה לְלַמֵּדךְ שֶׁכָּל מִי שְׁמֵאֱמִין בְּרוּעָה נֶאֱמָן כְּאִלוֹ מֵאֱמִין בְּמֵאֱמַר מִי שְׁאָמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם; וְלִכֵּן אִם אֵין לְאָדָם אֱמוּנַת חֲכָמִים סִימָן שְׁאֵין לוֹ גַּם אֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְלִכֵּן רַב הָעוֹלָם מְדַלִּיקִים אַחַר עֲרַבִית, וְכֵן נוֹהֲגִים כָּל הַחֲסִידִים, וַיֵּשׁ לָךְ עַל מָה לְסַמֵּךְ.

יְעוֹר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנוֹזְכָה לְקַבֵּל אֶת יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קעז.

**כִּיצַד יֵשׁ לְהַתִּיחַס לְמַכְתָּבִים שְׁמִפְרָסְמִים בְּעוֹלָם שָׁמַיִם
וּבְהֵם כְּתוּבִים דְּבָרֵי בָלַע עַל רַבְּנֵי בַרְסֵלַב בְּדוֹר הַזֶּה?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מַתְנִיָּה: לְכַבּוֹד קְדוּשַׁת מוה"ר"א ש' שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם רַב.
לְאַחַרְוֹנָה נִתְפָּרְסַם בְּרַבִּים מְכַתָּב שְׁנוֹזְכָב בְּעוֹלָם שָׁמַיִם
עָבוֹר כָּלֵל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמוֹנוֹ חֲסִידֵי בַרְסֵלַב בּוֹ מְצַטְטִים קְטָעִים

מֵהַסְפָּרִים 'מִכְתָּבֵי שְׂמוּאֵל', 'חַי מוֹהַר"ן', 'שִׁיחוֹת הָרַ"ן' וּשְׂאָר סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֶלָּא שֶׁהֵלָּה מוֹסִיף מִדַּעְתּוֹ בֵּין הַשּׁוֹרוֹת שֶׁל הַצִּיטָטוֹת כָּל מִינֵי לְשׁוֹנוֹת שֶׁל בְּזִיוֹן עַל תַּלְמִידָיו וּמְשִׁיכֵי דַרְכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי לְעֵינֵי דַעְתּוֹ הֵם לוֹקְחִים שְׂרָרָה וּמְשַׁלָּה לְעַצְמָם, וְהוּא גַם מְכַנֶּה לָהֶם שְׁמוֹת וּמְבִיא רְאִיּוֹת עַל פִּי הַצִּיטָטוֹת שֶׁהֵתְקַרְבוֹת לְמִנְהִיג אַחַר בְּדוּרְנוּ מְלַבֵּד רַבְּנוּ ז"ל הוּא פָּגַם אֲמוּנַת חֻקָּיִם.

מְלַבֵּד הַמִּכְתָּב הַזֶּה יֵצֵא עוֹד סִפֵּר, גַּם הוּא בְּעֵלוֹם שֵׁם וְלֵאלֹהֵי הַסְּכָמוֹת שֶׁמְדַבֵּר מִהַנוֹשָׂא הַזֶּה וּמְחַזֵּק אֶת דְּבָרָיו בְּרְאִיּוֹת נוֹסְפוֹת.

הַשְּׂאֵלָה שְׁלִי הִיא כִּי־צַד יֵשׁ לְהַתְיַחֵס לְמִכְתָּבִים אִו סִפְרִים מִסּוֹג זֶה, שֶׁמֻצָּד אֶחָד יֵשׁ צִיטָטוֹת מִמְקוֹרוֹת חֻקָּיִם, וּמִן הַצַּד הַשֵּׁנִי דַּעְתּוֹ הָאִישִׁית שֶׁל הַכּוֹתֵב נִרְאִית בֵּין שּׁוֹרוֹת הַמִּכְתָּב, כְּשֶׁאֵין יוֹדְעִים כָּלֵל מִיְהוּ הַכּוֹתֵב וְאֵין אֶף אֶחָד שֶׁבָּא עַל הַחֻתּוֹם? תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ט' כִּסְלוֹ ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִתְנַיֵּה נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה צְרִיךְ לְדַעַת שֶׁכָּל אֵלוֹ הַפֶּשְׁקוּיִלִּים וְכוּ', וְהַמִּכְתָּבִים בְּלִי חֲתִימַת שֵׁם וְכוּ', גּוֹרְמִים אֶת כָּל הַצְּרוֹת וְכָל הַרְעוֹת וְהַמְחַלְקַת וְהַמְרִיבוֹת בֵּין נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַכּוֹתֵבִים אוֹתָם צִתִּידִין לְתֵן אֶת הַדִּין, יִהְיוּ מִי שִׁיְהִיו, כִּי אִם אֶחָד רוֹצֵה לְכַתֵּב מִשְׁהוּ, שֶׁיִּכְתֹּב אֶת הַשֵּׁם וְאֶת הַכְּתָבָת שְׁלוֹ וְלֹא יִפְחַד, וּכְבֵּר אֲמָרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סִפְּהָ כ"ט). מְאֹרוֹת לוֹקִין עַל כּוֹתְבֵי פְלִסְתֵּר וְעַל מְעִידֵי עֲדוֹת שְׂקָר, וְהֵם הֵם הַגּוֹרְמִים כָּל הַצְּרוֹת לְעַם יִשְׂרָאֵל.

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מִמָּה אֲתָה מְדַבֵּר וְכוּ', אֲבָל כָּלֵל זֶה תִּדְעֵ לָךְ - שְׂאֵין

לנו אלא דברי רבנו ז"ל ודברי מוהרנ"ת ז"ל, רבנו ז"ל הפליג מאד במעלת אמונת חכמים, ואמר שעל ידי אמונת חכמים יכולים להוציא משפטינו לאור, הינו שיודעים לתת לעצמו עצה איך להתנהג, אבל מי שפוגם באמונת חכמים, אזי נדון בצוֹאָה רותחת, הינו שעולה על מחו עשנים סרוחים ומערבבים ומבלבלין דעתו, ואזי אינו יכול להוציא משפטי אמת, ויוצא משפט מעקל, שזה היה הפגם של דואג האדמי שדבר נגד דוד המלך שהיה צוֹאָה בראשו, אף שהיה מראשי סנהדרין וכו'. ומוהרנ"ת ז"ל האריך באריכות גדולה מאד (לקוטי הלכות שלוחין הלכה ה') איך שהצדיק משאיר תלמידים, ואלו התלמידים משאירים תלמידים אחרים, ואלו התלמידים משאירים עוד תלמידים אחרים, וכך מדור דור, וצריכים לחפש בין התלמידים אחד שיכול לחזק אותו בדרכי הצדיק האמת.

ולכן עליך לדעת שהצדיק האמת הוא רבנו ז"ל, והוא הרבי שלנו, ובדאי אין לו תחליף, אבל הוא השאיר לנו את מוהרנ"ת ז"ל עם ספריו הקדושים, שרק הוא ידע היטב את דעת רבנו ז"ל, ולכן כל מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל, ובספרי מוהרנ"ת ז"ל, הרי הוא נחשב תלמידם, והוא יכול לקרב עוד תלמידים, שזה היה רצון רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז' וסימן ס"ח) שאלו התלמידים יעשו עוד תלמידים, וכן מדור דור.

ולכן אני לא יודע מה כתוב בכתבי הפלסתר האלו, אבל כנראה שיש צוֹאָה במחו של הכותב, ודעתו מאד פגומה בפגם הברית וכו', כי מי שמדבר על יראים ושלמים הדבוקים באין סוף ברוך הוא, שלא מסיחים דעת ממנו יתברך כרגע, זה מראֵה לדעת שהוא פגום מאד בנאוף וכו', כמו שכתוב (תהלים נ"ה כ"א) "שִׁלַח יָדָיו בְּשַׁלְמוֹ חֵלֶל בְּרִיתוֹ", ולכן לא צריכים להתפעל ממכתבים כאלו, או מכתבי פלסתר כאלו, או מספרונים כאלו וכו' וכו', לנו אין לנו אלא את דברי רבנו ז"ל ודברי מוהרנ"ת ז"ל, וכדאי שכל חסיד ברסלב יהיה בקי בהלכה זו - הלכות שלוחין הלכה ה', שמדברת באריכות מה נקראת

התקרבות אל הצדיק האמת, ומה נקראים צדיקים שבכל דור ודור שהם התלמידים ותלמידי התלמידים של רבנו ז"ל, אשר הם מגלים ומפרסמים את דעתו בתמימות ובפשיטות גמורה, ולכן אין להתיחס לכל אלו הדמיונות והשטיות אשר כל פגום כותב, ואפלו שהוא מביא ראיות וכו', גם עובדי עבודה זרה וכופרים וכו' וכו' יש להם ראיות, אוי להם ואוי לנפשם, ואוי למי שמתחבר אליהם.

ולכן כל חסיד ברסלב שיחזר בהלכה זו ששם מוהרנ"ת ז"ל מאריך ומגלה בענין תלמידי הצדיק האמת שיש בכל דור ודור, וצריכים לקבל מהם, ובודאי מי שיותר בקי בספרי רבנו ז"ל והם שגורים על לשונו, הוא יותר חשוב, אשריהם ואשרי דבקיהם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קעח.

מה עדיף לעשות כשקמים בשעה מאחרת: ללכת למקוה ואחר כך להתפלל במהירות, או להתפלל מיד?

שאלה:

מאת משה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. תודה רבה על התשובות הנפלאות והמחזקות ששלחם. לפעמים קשה לי לקום מקדם בבקרה ואני קום קרוב לסוף זמן התפלה. מה עדיף: ללכת למקוה ואחר כך להתפלל במהירות, או להתפלל מיד למרות שעדין לא טבלתי? והאם יש הבדל בענין זה בין טבילת עזרא לסתם טבילה?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שלישי לסדר וישלח ט' כסלו ה'תשע"ד
שלום וברכה אל משה נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אנשי שלומנו רגילים לומר שסגלה לקום מקדם הוא ללכת
לישן מקדם, כי הכל תלוי כפי שהולכים לישן, בבחינת "ויהי ערב
ויהי בקר" - כמו הערב שיש לו, כך בקר יהיה לו; אם אדם הולך
לישן מקדם וקורא קריאת שמע שעל המטה מתוך הסדור, אזי הוא
קם מקדם ומתגבר פארי וכו', מה שאין כן אם אדם הולך לישן מאחר
מאד ומי אומר כשאנינו קורא קריאת שמע שעל המטה, אזי נעשה
עצל כמו חמור, וקשה לו לקום בבקרה ולכן עקר העצה ללכת לישן
מקדם, כי כך יכולים לקום מקדם, והס"מ אורב מאד מאד על בני
אדם בליילה העקר להפיל אותם ברשתו כדי שלא יוכלו לקום מקדם
בבקה, ויעברו על זמן קריאת שמע וזמן תפלה, ולכן החכם עיניו
בראשו ומסתכל כבר בערב מה הולך לקרות, והולך לישון מקדם,
כדי שיוכל לקום מקדם, ורואים שעל פי רוב בליילה פשוט שורפים
את הזמן בשטויות וכו', מילא אחד שיושב ולומד אין למעלה מזה,
ואף שגם בזה צריכים צמצום כדי שיוכל לקום מחר בבקר וכו', אבל
רוב בני אדם לא שמים לב שבלילה פשוט שורפים את הזמן בלי
כלום, מסתובבים לכאן וכו', ומסתובבים לשם וכו', מדברים דברים
בטלים ומבטלים, העקר שהזמן נשרף בהבל הבלים, ולכן תעשה
לעצמך הרגל ללכת לישון מקדם, ותוכל לקום מקדם.

על כל פנים, כשאדם קם מאחר הוא לא פטור מתפלה, אלא
ילך למקוה בזריות ויתחיל להתפלל במנין דיקא, כי היום יש מנינים
עד חצות יום, ולכן אנס רחמנא פטריה, אך אם הוא קם מאחר שלא
יתרשל מתפלה בצבור, שזה דבר גדול מאד, כמאמרם ז"ל (ברכות ח.)
מאי דכתיב (תהלים ס"ט) "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון?" - אימתי
עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין.

בענין טבילה במקוה וכו' בודאי יש הפרש בין סתם טבילה לטהרה וכו' ובין טבילת עזרא, שזה קבלנו לחיוב, כי אם אדם מחיב לטבל, אזי יעשה זאת בזריות - ירוץ למקוה ויטבל, כי כך מובא בספר "מאור ושמש" (אמר ד"ה ונראה) וזה לשונו: ובזמנים הקודמים שהיה דבר השם יקר בימים ההם, ולא היו יודעים מראת הרוממות כלל, זאת היה מחמת שהיו לומדים תורה ולא נזהרו בטבילה זו, והכתי שפתי צבי ימח שמם שהיו אז בימים ההם ומזה נעשו אפיקורסים שלמדו ספרי קבלה בטמאת הגוף, והיה העולם שם עד שבאו שני המאורות הגדולים לעולם, הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, ואדמו"ר הרבי רבנו אלימלך נשמתו בגנוי מרומים, והם פתחו שער להשם, צדיקים יבואו בו, שלא יתרה אדם שום הרהור תורה עד שיטבל עצמו לקריו, שחכמי הגמרא לא בטלוהו אלא מפני שאין רב הצבור יכולין לעמד בה, אבל אותן האנשים הרוצים להשיג גופי התורה ומצוות צריכין להיות נזהר מאד בטבילה זו וכו'. הכלל העולה מזה, מי שהוא לומד פשטות התורה בלתי טהור אזי אינו יכול להשיג בשום אופן מה היא יראה, ומי שהוא לומד ספרי קבלה ואינו זהיר בטבילה זו יוכל לבוא חלילה לידי אפיקורסות והוא מטמא נפשות ישראל הנגזרים אחריהם, אבל אם האדם מקדש ומטהר עצמו מקטנותו וכל ימיו הוא לומד על טהרת הקדש הוא משיג יראת הרוממות והוא יכול לקרב את נשמות ישראל להבורא ברוך הוא ולהכניסם בגופי התורה ומצות ויראת שמים, ואור קדשותו מופיע על תלמידיו ותלמידי תלמידיו ההולכים בעקבותיו עד סוף כל הדורות, עין שם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קעט.

**אני מקפידה בצניעות ונוהגת ללכת עם שאל שחר.
מה דעתכם בענין?**

שאלה:

מאת חן: לכבוד רבנו הרב הגאון שליט"א.

אני מקפידה בצניעות ונוהגת ללכת עם שאל שחר, אף מכיון
שאני גרה במקום שלא רואים בכל יום מישהי עם שאל, אני
חוששת שאני מושכת יותר מדי תשומת לב. מה דעתכם
בענין?

תודה רבה, ויהי רצון שהשם יתברך יברך את הרב על מפעל
קדשו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ט' כסלו ה'תשע"ד

שלום רב אל חן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל דבר שמושך את העינים של הגברים וכו', זה כבר פריצות
גדולה מאד מאד, ולכן אלו הנשים שהולכות עם שאל שחר וכו', ומכל
שכן כששמות את השאל על הראש ומכסות את כל הגוף עם שאל
שחר, אין לה פריצות יותר גדולה מזו. נשים חושבות שזו הצניעות
הכי גדולה, ובאמת זה בדיוק ההפך - הפריצות הכי גדולה, כי זה
מושך את עיני האדם להסתכל עליהן, ועל פי רב כל אלו שהולכות
עם שאל שחר מכסה על הראש אין זו צניעות כלל אלא היא מושכת
את עיני הגברים להסתכל עליה, ואלו הנשים לא מתכוונות לצניעות,
אלא מכונות אל תשומת לב שבלם יסתכלו עליהן, ולכן זו פריצות
מאד גדולה.

ואשרי האשה שהולכת עם בגדים נורמליים ובצניעות גדולה,

שֶׁהַבְּגָדִים לֹא יִהְיוּ צְמוּדִים וְכוּ', וְלֹא שְׁקוּפִים וְכוּ', וְלֹא עִם שְׂסַע וְכוּ', וְלֹא קְצָרִים וְכוּ', אֲשֶׁרֵי הָאִשָּׁה שְׁעוֹשָׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם לֹא לְמִשְׁךְ אֶת עֵינֵי הַגְּבָרִים עָלֶיהָ, שְׂזוֹ הַצְּנִיעוּת הַכִּי גְדוֹלָה, וּבִכְלָל טוֹב מְאֹד שְׂאִשָּׁה לֹא תִסְתַּכֵּב בֵּין גְּבָרִים, שְׂזָה מְעַקְרֵי הַצְּנִיעוּת, וּבְזָכוֹת הַנָּשִׁים שְׂשׂוֹמְרוֹת עַל צְנִיעוּת נִזְכָּה לְהַגָּאֵל, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה י"א:): בְּזָכוֹת נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת נִגָּאֻן אֲבוֹתֵינוּ מִמְצָרִים, וּבְזָכוֹתָן עֲתִידִין לְהַגָּאֵל, וְכֵן מוּבָא בִּפְלִקוּט (רוֹת רְמוֹד') אִין הַדּוֹרוֹת נִגָּאֻן אֶלָּא בְּזָכוֹת נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת שְׂבִדוֹר, שְׂנֶאֱמַר (תְּהִלִּים ז"ח ג') "זָכַר חֲסֵדוֹ וְאָמְנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל". לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא לְבֵית יִשְׂרָאֵל - הֵינּוּ הַנָּשִׁים, כִּי בְשִׁכַּר הַצְּנִיעוּת שְׂיֵשׁ בֵּין נָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְהַגָּאֵל.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קפ.

**בְּעָלֵי רוּצָה לְנִסְעַ לְאוֹמֵן לְשִׁבַּת חֲנֻכָּה. הָאֵם עָלֵי לְמִסֵּר
אֶת נַפְשִׁי עֲבוֹר כְּךָ?**

שְׂאִלָּה:

סֵאת מְלָכָה: בְּעָלֵי רוּצָה לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל לְשִׁבַּת חֲנֻכָּה,
אִךְ לִי זֶה יִהְיֶה קֶשֶׁה לְהַשְׂאֵר עִם כָּל הַיְלָדִים לְבַד. הָאֵם אֲנִי
צְרִיכָה לְמִסֵּר אֶת נַפְשִׁי עֲבוֹר זֶה כְּמוֹ בְּרֵאשׁ הַשְּׁנָה?

תְּשׂוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂלִישִׁי לְסִדֵּר וַיִּשְׁלַח ט' כְּסֵלוֹ ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל מְלָכָה תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

בְּחַיִּים חִיוֹתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶלְמָא הַדִּין הָיוּ אֲנָשֵׁי שְׂלוֹמָנוּ

נוהגים לנסע אליו שלש פעמים בשנה - בראש השנה, ובשבת חנכה, ובשבועות, ואף שאנו מאמינים באמונה שלמה שגם עכשו הרוח הקדושה של רבנו ז"ל נמצאת בינינו, ומרגישים את רבנו ז"ל במוחש, בפרט מי שמתמיד בספריו הקדושים ועוסק בשיחה בינו לבין קונו, שדבר זה אי אפשר להסביר לאחרים, עם כל זאת מצינו בחיי מוהר"ן אות מעלת הראש השנה שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד להיות אצלו בראש השנה, ולהשתדל למסר את נפשו להיות אצלו בראש השנה, ואפלו שהצדיק בעצמו מצוה שלא לבוא אליו בראש השנה לא צריכים לצית אותו, והרבה לדבר מזה מוהרנ"ת ז"ל שזה שיך גם עכשו אחר ההסתלקות של רבנו ז"ל, שצריכים לנסע אליו על ראש השנה באומן, עד כדי כך שבפרוש אמר לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן, סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים, כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

ידוע אצלנו שהרב הקדוש רבי אהרן הרב מברסלב זי"ע, לא היה יכול להיות אצלו בראש השנה האחרונה תקע"א וכו' (עין חיי מוהר"ן, סימן ת"ו), ענה רבנו ז"ל ואמר אז בקול חזק מעמק הלב: מה אמר לכם אין דבר גדול מזה! הינו מלהיות אצלו על ראש השנה. ואמר בזה הלשון בקול זיע סגיא: "ווי אזוי זאל איך איך זאגין, קיין גרעסערס דער פון איז ניט פאר האנין. איי אנדערע גוטע יודין זאגין ניט אזוי, איז נאך אקשיא" [מה אמר לכם אין דבר גדול מזה, ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כך, אז עוד קשיא]. (פלומר הלא בלא זה כבר מקשין עליו קשיות הרבה, ויהיה קשה עוד קשיא זאת גם כן מה שהקפיד כל כך להיות אצלו על ראש השנה דיקא). וכתב מוהרנ"ת ז"ל (שם) ומכלל דבריו הקדושים שדבר אז עמנו למדנו כמה דברים: למדנו עוד הפעם עצם גדל החיוב להיות אצלו על ראש

השנה, כי אף על פי שידענו זאת מכבר, אף על פי כן מרובי דברי הקדושים אז בזה, ומתנועותיו הנוראות אז, הבינו עצם החיוב יותר ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב.

וגם אז למדנו שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאיין דבר גדול מזה.

וגם למדנו כמה צריכין לחזק לשבר המניעות מדבר שבקדשה, בפרט המניעות מלהיות על ראש השנה שצריכים לשברם ביותר ולהיות דיקא על ראש השנה, עד שאפלו אם הוא ז"ל בעצמו מצוה ומספים לבלי להיות אצלו על ראש השנה, חלילה להסתכל על זה, וצריכין להזהר מאד לבלי לשאל אותו שום שאלה על זה, כי הוא ישיב בודאי לבלי להיות אצלו, ואף על פי כן בנקדת האמת לאמתו צריכין להיות דיקא [וכן הוא נוהג לדורות].

וענין זה נוגע למה שאמרו חכמינו הקדושים (מכות י): בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, כמו שפרש רש"י והוא מדברי חכמינו הקדושים על פסוק (במדבר כ"ב) "לך עם האנשים", וכן בשלוח מרגלים שהכרח משה רבנו בעצמו לשלחם, אף על פי שבאמת רצונו לא היה כלל בזה. וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין ראש השנה שהיו אנשים שהיו להם מניעות מלהיות אצלו על ראש השנה, ושאלו אותו בעצמו והשיב להם שלא יהיו על ראש השנה. והתחילו להתעקש, הלא שמענו מכם גדל האזהרה להיות אצלכם על ראש השנה? ועשה עצמו כמקפיד עליהם וגער בהם שלא ידברו יותר, וכן עשו ולא באו על ראש השנה. ואף על פי כן אנחנו זכינו להיות רגילים לעמד לפניו, ושמענו והבנו ברמז ובפרוש שפנימיות רצונו אינו נוחה בזה כלל, רק הוא מכרח לומר להם כן מחמת ששואלים אותו על זה.

ויש בזה הרבה לספר [כמוכא (שיחות הר"ן, רי"ד) כשאדם שואל להצדיק אם לעשות דבר שיש בו מסירות נפש בשביל השם יתברך,

הוא ראוי לו להשיב ולצוות עליו שלא לעשות, ואף על פי כן השואל אין צריך לקיים דבריו. ואמר אז רבנו ז"ל כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקיים, רק כשמצוה שלא לפע על ראש השנה אצלו, זה אין צריך לקיים וכו', עי' שם], כן הוא נוהג לדורות שכששואלין להרב והמנהיג על דבר שיש בו כעין מסירת נפש, צריך להשיב לאו, אף על פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל המניעות. על כן מי שרוצה להתקרב ולשבר המניעות באמת לאמתו, צריך להזהר מאד לכלי לשאל אותו בזה כלל, עי' שם בחיי מוה"רין כל זאת באריכות.

רואים מכל זה שעקר הקפידה היה רק על ראש השנה, ולא על שבת חנכה ועל שבועות, ולכן אין שום ענין לנסע על שבת חנכה בשעה שיש לו בבית אשה עם ילדים, וידוע אשר חנכה הוא חג של חנוף - לחנף את הילדים ולהדליק את נרות חנכה, ולשיר אתם ביחד, ולספר להם מנסי חנכה, ולהרחיב את הדבור בזה, שזה דבר גדול מאד מאד, ואשרי האבא שמוסר את נפשו עבור ילדיו ונשאר אתם בחנכה, ומחנכם בהדלקת נר חנכה, שזה דבר גדול מאד מאד, ולכן אין שום ענין לנסע על שבת חנכה, אלא אחד שאין לו ילדים ואין לו שום התחייבות לאף אחד אזי יכול לנסע על שבת חנכה, אבל מי שיש לו אשה וילדים עדיף שישאר אתם על חנכה בבית, ולחנף אותם במצות נר חנכה, ובכלל שכל ענין חנכה הוא חג של אמונת חכמים, כמאמרם ז"ל (שבת כ"ג.) שמברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנכה", והיכן צונו? רב אויזא אמר מהפסוק (דברים י"ז י"א) "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ושמאל", רב נחמיה אמר מהפסוק (דברים ל"ב ז') "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך".

הרי שלף לפניך, שכל מצות חנכה היא מצוה מדרבנן שאנחנו מחייבים לשמע בקולם, נמצא שגור חנכה מסגל לאמונת חכמים, שזה

דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וְלִכְּנֹן כָּל אַבָּא מְכַרְח לְהַשְׁאֵר עִם הַיְלָדִים בְּחִנּוּךְ
בְּבִיתוֹ, וַיְרַבֶּה לְסַפֵּר לָהֶם סִפּוּרֵי צְדִיקִים שְׂזָה יְסוּד גְּדוֹל בְּחִנּוּךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קפא.

**הַצִּיעוּ לִי לִנְהַל בֵּית סֹפֵר תִּיכּוֹן הַמֵּיעֵד לִילְדִים שֶׁנֶּשְׂרוּ
מִכָּל מִסְגְּרוֹת הַחֲנוּף הָאַחֲרוֹת. הָאֵם כְּדַאי לִי לִקְבֹּל
אֶת הַמְשָׁרָה?**

שְׂאֵלָה:

מַאת יוסי: אָנִי מְבַקֵּשׁ לְהַתְּיַעֵץ עִם הָרַב וְלִקְבֹּל בְּרִכָּה: הַצִּיעוּ
לִי לִנְהַל בֵּית סֹפֵר תִּיכּוֹן בּוֹ אֶכְלוּסִיַּת הַתְּלִמִּידִים מְרֻכְבֶּת
מִיְלָדִים שֶׁנֶּשְׂרוּ מִכָּל מִסְגְּרוֹת הַחֲנוּף וְזֶה מִפְּלִטָּה הָאַחֲרוֹן
לְהַצְלִיחַ לְלַמֵּד. הָאֵם כְּדַאי לִי לְהַמְשִׁיךְ אֶת תְּהִלַּת הַקְּבִלָּה
וְלִקְבֹּל אֶת הַמְשָׁרָה?
בְּנוֹסֶף, אֲבַקֵּשׁ בְּרִכָּה מִהָרַב לְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדַי. תּוֹדָה

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, ט' כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל יוֹסֵי נְרוֹ יָאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלַּתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מִחֲנוּף יְלָדִים, וְלִהְיֶה
בְּהֵם אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט יְלָדִים שֶׁנֶּשְׂרוּ מִכָּל מִסְגְּרוֹת
הַחֲנוּף וְכוּ' וְכוּ', וַיֵּשׁ אַחַד שֶׁיְכוּל לַעֲסֹק אִתָּם וְלִהְיֶיהֶם אוֹתָם, אֵין
מְצוּנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, כְּמֵאֲמָרֵם ז"ל (בְּבָא בְתָרָא ח): עַל הַפְּסוּק (דְּנִינְאֵל
י"ב) "וּמְצַדִּיקֵי הָרַבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד" - אֵלוֹ מְלַמְּדֵי תִינוּקוֹת;
וְהַפְּרוּשׁ הַפְּשׁוּט הוּא, כְּמוֹ שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְסַפֵּר אֶת הַכּוֹכְבִים, כִּי הֵם

לאין ספק, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה פשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

ולכן לדעתי תמשיך בעבודה הקדושה הזו, והקדוש ברוך הוא יתן לך הצלחה מפלגת, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קפב.

צפיתי באינטרנט בקליפ מוזר שנקרא "חתנה בנסח ברסלב". האם אכן זה המנהג בברסלב?

שאלה:

מאת רחלי: צפיתי באינטרנט בקליפ שנקרא "חתנה בנסח ברסלב", ושמתי לב שהתנהגו שם בצורה מוזרה לחלוטין שלדעתי לא מתאימה ליהודים חרדים. האם אכן בברסלב זה המנהג?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, ט' כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל רחלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע מאיזה קליפ את מדברת וכו', אך אני מכרח להגיד

לך רק דבר אחד, שחסידות ברסלב מבססת אך ורק על פי השלחן ערוך ודרך התמימות והפשיטות שקבלנו מאבותינו ומאבות אבותינו מדור דור, וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על אנשיו שילמדו בכל יום שלחן ערוך, ואמר (שיחות הר"ן סימן כ"ט) שכל בר ישראל מחיב ללמד בכל יום שלחן ערוך, ולא יטה מהשלחן ערוך כהוא זה.

והנה מנהגי ישראל יסודותם בהררי קדש, ולכן חדשים מקרוב באו שחזרו בתשובה וכו', כל הפכוד להם פי מעלת התשובה מאד חשובה בעיניו יתברך, אבל צריכים לדעת שתשובה נקראת שעוזב את הדרך העקומה והלצנות וכו' וכו', שהיה חי בהם עד עכשו, חזרה בתשובה היא לעזב את כל הזבל והלכלוך והשטיות והדמיונות וכו' וכו', שחיו עד עכשו בטמאה וכו', כי אי אפשר לערב בין קדשה לטמאה, ולהפך את הטמאה לקדשה אין דבר כזה, כי אור וחשך לא מתערבים יחד.

ולכן כל מי שחוזר או חוזרת בתשובה, צריכים לדעת שצריכים למחק את העבר לגמרי, ולעשות התחלה חדשה, ולהתנהג כמו יהודי חרדי שהולך על פי דרך השלחן ערוך, וכפי מנהגי ישראל שהם גם כן תורה, ולא להביא אתם את כל הלצנות שהיתה להם בעת שהיו רחוקים לגמרי מהתורה והיראת שמים, כי כל אלו שהעבירו על הדת את מיליוני מאחינו בני ישראל, זה היה רק על ידי הלצנות - שהתלווצצו מהתורה הקדושה, ומכל הקדוש לעם ישראל, ובפךט ממנהגי ישראל, ולכן צריכים להתרחק מהם כמו שמתרחקים מאש שורפת, כי לצערנו הרב הלצנות הזו שרפה מיליונים מאחינו בני ישראל, כי זו דרפם של המשפילים (מסכילים), להתלווצץ מכל הקדוש לעם ישראל, וכך מתחילים להתרחק מהיהדות וכו'.

ולכן הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד על תמימות ופשיטות, ואמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י"ב) שעקר היהדות הוא תמימות ופשיטות, כי כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו, יוכל לפל בטעותים ובמכשולות רבים, ולבוא לידי רעות גדולות חס ושלום, ויש שקלקלו הרבה כגון

הרשעים הגדולים מאד המפרסמים שהטעו את העולם, שהם כלל הכופרים המפרסמים מדור דור, שהכניסו חכמות ולצנות בין עם ישראל, וידוע גדל הנזק שהלצנות גורמת, שהזהירונו מאד מאד חכמינו הקדושים להתרחק מזה בתכלית הרחוק, עד שאמרו (ירושלמי ברכות פרק ב' הלכה ח') קשה היא הלצנות שתחלתה יסורין וסופה כליה; וכן אמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ח:): דרש רבי שמעון בן פזי: מאי דכתיב (תהלים א' א') "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב"? וכי מאחר שלא הלך היכן עמד? ומאחר שלא עמד היכן ישב? ומאחר שלא היכן לך? אלא לומר לך, שאם הלך - סופו לעמד, ואם עמד - סופו לישב, ואם ישב - סופו ללוץ, ואם לץ, עליו הכתוב אומר (משלי ט' י"ב) "אם חכמת חכמת לך ולצת לבדך תשא"; וצריך שתדעי כי הלצנות זה אבי אבות הטמאה, כמאמרם ז"ל (דרך ארץ וזוטא פרק ו') תחלת עברה הרהור הלב, שניה לה לצנות, זאת אומרת קדם שאדם עושה לצנות, עשה עברה חמורה וכו', ולכן צריכים מאד מאד לשמר מכל מיני לצנות שבְעוֹלָם.

ואמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה פרשה א' סימן כ"א) מה השמן הזה כוס מלא אינו מזוזיף כשאר כל המשקים, כך דברי תורה אין מזוזפים בדברי לצנות. מה השמן הזה כוס מלא שמן בידך ונפל לתוכו טפה של מים ויצאת כנגדה טפה של שמן, כך אם נכנס דבר של תורה ללב - יצא כנגדו דבר של לצנות, נכנס ללב דבר של לצנות - יצא כנגדו דבר של תורה; ולכן כל אלו המשכילים (המסכילים) בדורות אחרונים שעשו כל מיני לצי לצנות מהיזדות ומכל הקדוש לעם ישראל וממנהגי ישראל, הם היו נואפים גדולים, אוכלי שפנים וחזירים, והיו חיים כגורעים שבאמות וכו' וכו', והם החדירו בהמון עם כל מיני לצי לצנות ונבול פה, עד שהצליחו להעביר על הדת מיליניום מאחינו בני ישראל, ולכן כשחוזרים בתשובה מכל אלו הדרךים המקלקלות וכו' וכו', צריכים לדעת שעקר התשובה לעזוב

לגמרי את הזבל והלכלוך הזה, ומכל שכן את הלצנות שחיו בהם עד עכשו.

ולכן אם עשו הצגה וכו', או שזו באמת היתה חתנה המלאה לצנות וכו', צריכים לדעת שלא רק שזו לא היתה חתנה של חסידי ברסלב, אלא זו לא היתה אפלו חתנה של יהודי פשוט, אשר גם יהודים פשוטים יודעים לכבד את הדקות הכי קדושות לעם ישראל, כי בעת חפה וקדושין אז שורה הקדשה על הזוג, ושניהם - החתן והפלה זולגים דמעות כמים וכו', הן מיראת שמים שנוסכת על פניהם, והן כי עכשו מוחלין להם על כל העוונות, והן שכל הנשמות ששיכות אליהם מופיעות עכשו בחפה, ולכן חתנה של לצנות לא שיכת בכלל לבעלי תשובה, ומכל שכן וכל שכן ליהודים יראי שמים.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתביני מה שקורה פה וכו', שסתם עשו לצנות מהדבר הכי קדוש לעם ישראל, מליל החפה והחתנה, יעזר הקדוש ברוך הוא שכל עם ישראל יחזרו בתשובה שלמה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קפג.

יש לנו בבית תמונות מהשנים שבהן היינו חלונים. מה לעשות אתן?

שאלה:

מאת שלמה: שלום לצדיק. השם יאריך על ממלכתו. אני ואשתי התחזקנו לפני שלש עשרה שנה, וכשהתחתנו לפני חמש-עשרה שנה החתנה היתה מערבת. כעת אנו לא יודעים מה לעשות עם התמונות של החתנה ושל התקופה שלפני כן, כי אנו חוששים שביום מן הימים הילדים שלנו יראו

אותן. אין לנו בעיה להשמיד אותן, השאלה היא האם כף צריך לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, ט' כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאין דבר יותר חשוב אצל הקדוש ברוך הוא כמו חזרה בתשובה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד) במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד. והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מיוחד מן אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש ברוך הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שהוא עשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש ברוך הוא כבר מקבלו. ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה כ' סימן י"ג) בלעם היה רשע ערום, וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך לגע בו. ובשביל זה הוא מסית את כל אדם "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע שמי שחוזר בתשובה ומתודה להקדוש ברוך הוא, אין רשות למלאך המות לגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

ולכן אתה ואשתך צריכים לדעת כי חזרה בתשובה צריכה להיות עם הרצינות הכי גדולה, ולעזוב את כל הזבל והלכלוך שהיה פעם, ושלא ישאר אפלו זכר מכל זה, ומכל שכן שהילדים לא יראו אתכם במצב שהייתם קדם התשובה, כי חזרה בתשובה הפונה לעקר

את הזבל והלכלוך שהיה עד עכשו, ולכן לדעתי תראו להשמיד את הכל וכו' וכו', ולהתחיל להנהיג את הבית ברוח ישראל סבא, ביראת שמים שלמה, וצריכים להתרחק ממעשה הגויים וכל תועבותיהם כמו שהתורה הקדושה הזהירה אותנו על זה ביותר, וכמובא ברמב"ם (פרק י"א מהלכות עכו"ם הלכה א') אין הולכים בחקות הגויים ולא מדמין להם, לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהם, שנאמר (ויקרא כ' כ"ג) "ולא תלכו בחקת הגוי", ונאמר (שם י"ח ג') "ובחקתיהם לא תלכו", ונאמר (דברים י"ב ל') "השמר לך פן תנקש אחריהם", ובפסוקים אלו מזהיר הקדוש ברוך הוא שיהיה יהודי מבדל מהגויים בהלכותיהם ובדעותיהם, וכמו שכתוב (ויקרא כ' כ"ו) "ואבדל אתכם מן העמים". יהודי צריך ללכת אחרת מגוי, ולהתנהג מההפך אל ההפך, וכן נפסק להלכה בשלחן ערוך (יורה דעה סימן קע"ח סימן א') אין הולכין בחקות העכו"ם, ולא מדמין להן, ולא ילבש מלבוש המיוחד להן, אלא יהיה מבדל מהן במלבושיו ובשאר מעשיו; ולכן אם הייתם מתנהגים קדם החתנה בפריצות וכו', בהפקרות וכו' וחזרתם בתשובה, הכוונה לזרק את כל הזבל והלכלוך, ושלא יראה ולא ימצא בתוך ביתכם, ובפטרט שהילדים לא יתעוררו יום אחד לשאל מה קורה פה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שהתשובה שלכם תהיה תשובה אמיתית, ותבערו את כל הלכלוך מביתכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קפד.

**במהלך שרותי הצבאי חסלתי יותר מעשרה מחבלים,
ומאז יש לי סיוטים ויסורי מצפון**

שאלה:

מאת יניב: לכבוד הצדיק שלום וברכה.

השתחררתי מהצבא לפני חמש שנים אחרי שרות סדיר ושש שנים בקבע, שם שרתי בתפקיד של צלף. במהלך השרות שלי הרגתי מתקף תפקידי יותר מעשרה מחבלים, ועקב היותי מפקד חליה הייתי אחראי על יותר ממאה ועשרים חסולים של מחבלים.

מאז שחזרתי בתשובה, אני נבוך מאד ולא יודע מה לעשות, הרי לקחתי חיי אדם, ולמרות שהם היו מחבלים, אלו עדין חיי אדם... אני פשוט שבור ומרסק, יש לי סיוטים, אני חולם שהמטפחות שלהם באות אלי בטענות שלקחתי את קרוביהם, ואני חושב שאני מתחיל להשתגע. אולי הצדיק יוכל לרפא את נפשי ולכתב לי איך אוכל לתקן את מה שעשיתי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יניב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (תנחומא מצרע) כל שנעשה רחמן על האכזרי - לסוף נעשה אכזר על הרחמנים; יהודים תמימים חפים מפשע נהרגים מפעם לפעם על ידי רשעים רוצחים אכזרים בדם קר על לא דבר, עליהם אתה לא מרחם, אלא כל דאגתך שהרגת רוצחים אשר ידיהם מלאים דם של יהודים שקטים שחיים את חייהם והולכים

בְּדַרְכֵיהֶם וְעַל לֹא דָבָר נִרְצָחִים עַל יְדֵי פְרָאֵי אָדָם חַיּוֹת הַהוֹלְכוֹת עַל שְׂתִימִים, וְתַהֲלָה לֹא לֹא זְכִיַּת לַעֲשׂוֹת אֶת מְשִׁימְתָּךְ שְׂשָׂמוּ עָלֶיךָ וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה הַצֵּלָתָ עֲשׂוֹת אִם לֹא מֵאוֹת יְהוּדִים חֲפִים מִפְּשַׁע מְמוֹת בְּטוֹחַ, אוֹ מִרְצִיחוֹת וּפְגוּעִים וְכוּ' וְכוּ', וְעַל זֶה אֶתָּה כּוֹתֵב "אֲנִי פְשׁוּט שְׂבוּר וּמְרֻסָּק... יֵשׁ לִי סִיּוּטִים, וְאַתָּה חוֹלֵם עַל הַמְשַׁפְּחוֹת שֶׁלָּהֶם וְכוּ', וְאַתָּה חוֹשֵׁב שְׂאֵתָה מִתְחִיל לְהַשְׁתַּגֵּעַ" וְכוּ', וּמָה עִם הַמֵּאוֹת אֶלְפֵי מְשַׁפְּחוֹת שְׂכוּלוֹת שְׂאֵבְדוּ אֶת בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם - גְּבָרִים, נָשִׁים וְיִלְדִים חֲפִים מִפְּשַׁע שְׂלֹא נִגְעוּ בְּזָבוּב, רַק נִסְעוּ בְּאוֹטוֹבוּס, אוֹ הִלְכוּ עַל דְּרָכָם, אוֹ אָכְלוּ בְּאִיזוֹ מְסַעְדָּה, וְהִנֵּה רוֹצְחִים מְתַעֲבִים צְמֵאֵי דָם הִרְגוּ אוֹתָם בְּדָם קָר, עַל הַמְשַׁפְּחוֹת שֶׁל הַיְהוּדִים אֶתָּה לֹא חוֹלֵם? עֲלִיָּהֶן אֶתָּה לֹא מְרַחֵם? עֲלִיָּהֶן אֵינן לָךְ סִיּוּטִים בְּלִילוֹת?

הַלּוֹאֵי שְׂאֵתָה וְכִמוֹתָּךְ יְפִי נֶפֶשׁ וְכוּ', הֵייתָם לְכָל הַפְּחוֹת פְּעַם בְּשָׂנָה מְבַקְרִים בְּיַד וְשֵׁם אוֹ מִתְחִילִים לְקַרֵּא מָה שְׂעַם יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ בְּשׂוֹאָה, אוֹ מְדַפְדְּפִים בְּחֻדְשׁוֹת שֶׁל הַשָּׁנִים הַאֲחֵרוֹנוֹת כְּמָה מֵאוֹת וְאֶלְפֵים חֲפִים מִפְּשַׁע גְּבָרִים נָשִׁים וְיִלְדִים נִהְרְגוּ בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת מִיתוֹת אֲכֻזָּרִיוֹת עַל לֹא דָבָר, אֲזִי לֹא הֵייתָ הוֹלֵךְ לְהַשְׁתַּגֵּעַ, וְלֹא הֵייתָ שְׂבוּר וּמְרֻסָּק, וְלֹא הָיוּ לָךְ שׁוּם סִיּוּטִים, אֲלֵא הֵייתָ חוֹזֵר טוֹב טוֹב מָה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְפָרֵי בְּהַעֲלָתְךָ) רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי אוֹמֵר: הַלֵּכָה בְּיָדוֹעַ שְׂעֲשׂוּ שׁוֹנָא לִיעֶקֶב; הַלּוֹאֵי הַלּוֹאֵי שְׂאֵתָה וְכִמוֹתָּךְ הָיוּ חוֹזְרִים עַל דְּבָרֵי הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ הַזֶּה, וְאֲזִי לֹא הֵייתָ מִתְחַבְּרִים אֶל הַרוֹצְחִים הַמְתַעֲבִים הָאֵלוֹ שְׂמֻסְגָּלִים לְהַכִּי גְרוּעַ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֹאמַר לְצִרוֹתֵינוּ דֵּי וְיִשְׁמְרֵנוּ וְיִצְלִינוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נִגְעַ וּמַחְלָה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מְשַׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קפה.

מדוע צריכים לקשר את התפלה אל הצדיקים? ומדוע התפלות זקוקות לעזרה של הצדיקים כדי לעלות למעלה?

שאלה:

מאת דוד: שלום וברכה אל כבוד האדמו"ר. מובא בלקוטי מוהר"ן בכמה מקומות ובכלל בספרי חסידות שצריכים לקשר את התפלות אל הצדיק, והצדיק מעלה התפלות למעלה. וראיתי שפרשתם בפרושכם 'שפת הנחל' על תורה י' שהכונה היא שצריכים לבוא לצדיק שילמד אותו את דרכי התפלה.

אף ראיתי שענין זה מזכר בעוד הרבה מקומות שאי אפשר לפרש אותם ככה, למשל בתורה ב', ובלקוטי הלכות (הלכות שבת, הלכה ו' אות ט') שם מובא שהצדיק האמת יכול להגביה הכל וכו' ומבאר להדיא שהצדיק מעלה את התפלות אחרי שהאדם כבר התפלל. וכן בהלכות העושה שליח לגבות חובו, ועוד מקומות. ואפלו בתורה י' משמע שמדבר בפשיטות - שהאדם צריך לבוא לצדיק, והצדיק יתפלל עבורו, ולא מספיק שיתפלל על עצמו, ומובא שם ענין אבימלך שנאמר אצלו "ויתפלל בעדך וחייה", ובדאי אבימלך לא הלך לאברהם אבינו שילמד אותו דרך התפלה וכו'. וכבר לא מדברים משאר ספרי חסידות כמו 'נעם אלימלך', ועוד, שמובא שם המון פעמים שהצדיק מעלה את התפלות כפשוטו.

שאלתי היא: למה צריכים שבן אדם בשר ודם יעלה את התפלות להקדוש ברוך הוא, שהוא יודע הכל ושומע תפלות כל פה? ובכלל מה פרוש הענין "להעלות התפלות למעלה", וכי מדברים פה מענין גשמי ששייך אצלו רחוק מקום וקרוב

מקום, הרי מדברים מהקדוש ברוך הוא שנמצא בכל מקום
וידע הכל! אשמח לתשובתכם, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תכלית הבריאה היתה להפיר את הקדוש ברוך הוא פנים אל פנים, כמו שכתוב בזהר (בא מ"ב) בגין דישתמודעין ליה; כל הבריאה נבראה רק כדי להפירו יתברך, להחדיר בעצמו ידיעה ברוה ומזככת שהכל לכל אלקות גמור הוא, ודומם צומח חי מדבר זה לבוש לגבי האין סוף, ואם אדם לא היה חוטא היה זוכה לזכר את זה בקביעות, והיה רואה רק עצם עצמיות אלקותו יתברך שמאירה מתוך הבריאה, כמו שכתוב (יחזקאל מ"ג ב) "והארץ האירה מכבודו", אך מחמת שאדם חוטא על ידי זה הוא בורא קלפות ומשחיתים הנוקמים בו, כי הם מעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך עד שחושב שהכל טבע מקרה ומזל, ומתרבה עליו כח המדמה, עד שזה הורס לו את כל החיים כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", שהרעה בעצמו ממית אותו, מאחר שנעשה מחצה בינו לבין הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (ישעיה נ"ט ב) "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלקיכם וחטאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע", וזה כלל המחשבות זרות והדמיונות שבאים לאדם בעת שהוא מתפלל אל הקדוש ברוך הוא, שהוא מלא מחשבות זרות והרהורים רעים מחמת רב עוונותיו, וכן כשלומד תורה הוא לא מבין מה שלומד, כי הוא מסוכב עם מחשבות ודמיונות, וכן כל היום מסוכב כמו בעולם הדמיון עולם התהו, מאחר שהתרחק ממנו יתברך (הינו לא שהשם יתברך התרחק ממנו, כי הרי הוא מלא כל הארץ כבודו) אלא על ידי רב עוונותיו המרכיבם ובפרט בפגמי הברית, טמטם את מחו ודעתו

ועקם את לבבו והוא מלא קשיות וספקות אחריו יתברך, ולכן קשה לו מאד מאד להתפלל, כי יש לו הרבה ספקות ובלבולים באמונה הקדושה.

וכן בשעה שהוא מתפלל הוא מלא מחשבות זרות שזה עוונותיו המרבים, כמו שכתב מוהרנ"ת ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תק"צ) פעם אחת היה קובל איש אחד לפני רבנו ז"ל איך שקשה לו מאד להתפלל, כי המחשבות זרות מבלבלין אותו מאד, והשיב לו רבנו ז"ל מקבלין זאת לכפרת עוון, "נעמט מען דאס אהן פאר א כפרת עוון" וחיך קצת. וקצת היה נראה כוונתו בזה, כי הלא באמת אלו המחשבות הם בעצמם עוונות, ועל כן חיך קצת. אך אף על פי כן בודאי כל דבריו אמת וצדק, כי על כל פנים בזה שאין מהרהר אחריו יתברך חס ושלוש, ויודע שבודאי השם יתברך רוצה לקרבו ולקבל תפלתו, רק שעוונותיו גרמו לו כל אלו המחשבות הבאין לבלבלו, ויש לו צער מזה ובורח מהם בכל כחו, יכול להיות בודאי שזה בעצמו נחשב לו לכפרת עוון, עד שאם היה זוכה להתנהג בזה בתמימות ובאמת כראוי, כבר היו עוונותיו נמחלין על ידי זה בעצמו, ואז ממילא היו מסתלקין ממנו כל המחשבות זרות, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות י"ב): העובר עברה ומתביש בה מוחלין לו על כל עוונותיו.

הרי שלך לפניך שכל אלו המחשבות זרות שנוכנס לאדם באמצע התפלה, הן שחרית, הן מנחה, הן ערבית, זה החטאים שלו, כי מכל חטא ועוון שאדם חוטא נגדו יתברך, בורא קלפות ומשחיתים והם המסבבים אותו, ומהם נמשך כל המחשבות זרות בעת התפלות הקבועות שאדם מתפלל שחרית מנחה ערבית, עד שיכול לעבר כל התפלה ולא יכון שום דבר, רק המח מחשבה חושבת בדבר אחד, והדבור אומר וטוחן את תבות התפלה וכו'.

וזה מציאות שיש אצל כל אחד, והוא כל כך שקוע בעניניו ובמחשבותיו עד שלא שם לב שהוא בכלל לא מכון מה שהוא אומר, ובשביל זה זההירנו רבנו ז"ל מאד מאד (לקוטי מוהר"ן חלק א'

סימן ב' וסימן נ"ה, ובשיחות הר"ן סימן רצ"ו) אֲשֶׁר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה צְרִיכִים לְקַשֵּׁר אֶת עַצְמָם אֶל הַצְּדִיקִים שְׂבִדּוֹר, כִּי הֵם מַעֲלִים אֶת הַתְּפִלָּה, וְהַפְּנִינָה הַפְּשׁוּטָה הוּא כְּשֶׁאֲדָם זֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל צְדִיק אֲמִתִּי, אֲזִי הוּא מְלַמֵּד אוֹתוֹ בְּלִמּוּדֵימָה כְּאִלּוּ שֶׁלֹּאט לֹאט יִוְכַל לְהוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הַעֲלָמוֹת וְהַסְתָּרוֹת שֶׁהֵם הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַהֲרַהוּרִים רְעִים שֶׁמִּתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים עָלָיו, וְיִזְכֶּה גַם כֵּן לְהַתְּפַלֵּל בְּלִי שׁוּם מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת, עַד שְׁזוֹכִים לְהַגִּיעַ לְזֶה אֲזִי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבָקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ מַעֲלִים אֶת תְּפִלוֹתֵיהֶם, הֵינּוּ שֶׁמְלַמְדִים זְכוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַה הַתְּפִלוֹת שֶׁלֵּהֶם מְלֵא בְּמַחְשְׁבוֹת זְרוֹת, כִּי זֶה בָּא לָהֶם מֵרַב הַהֲתַגְבְּרוֹת שֶׁל הַיִּצָּר הָרַע שֶׁמִּתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וְכוּ', כִּי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים הֵם תָּמִיד מְלַמְדִים זְכוֹת עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹצְאִים רַק אֶת הַטוֹב אֲצֵל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן רפ"ב) שֶׁהַצְּדִיק מִתְפַּלֵּל עִם הַטוֹב שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְלִכְּנֶן הוּא מוֹצֵא אֶת הַטוֹב אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְדָן אוֹתוֹ לְכַף זְכוֹת, וְלֹאט לֹאט מַעֲלָה אוֹתוֹ מִכַּף חוֹב לְכַף זְכוֹת, עַד שֶׁהֶאֱדָם בְּעַצְמוֹ זֹכָה לְחַפֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן א') שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהַסְתַּכֵּל עַל הַשִּׁכּוֹל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבָר, הֵינּוּ עַל הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּאִירָה בְּכָל פְּרֻטְיוֹת הַבְּרִיאָה, וְאֵז מְאִיר לוֹ מַחוּ, שֶׁזֶה מְדַרְגֵת הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים מְאֹד, שֶׁמְאִיר לָהֶם תָּמִיד אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשֻׁלֵי ד') "וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגַה הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם".

וְאִם הֵייתָ מְעִיֵן טוֹב טוֹב בְּדַבּוּרִים הָאֵלּוּ וְחוֹזֵר עַל זֶה כְּמָה פְּעָמִים, אֲזִי הֵייתָ מְבִין אֶת הַמְּצִיאוֹת הַמְּרָה שֶׁאֲדָם שְׁחוּטָא הוּא מְלֵא מַחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַהֲרַהוּרִים רְעִים, וְאִפְלוּ בְּשַׁעַת שֶׁהוּא מִתְּפַלֵּל, הוּא לֹא מְקַשֵּׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבִיבּוֹר, הַפֶּה מְדַבֵּר דְּבַר אֶחָד וְהַמַּח מַחְשְׁבָה חוֹשֶׁבֶת עֲנִין אַחַר, וְהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מִתְּפַלֵּל, וּבִין כֵּךְ יֵשׁ לוֹ קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ לְמַה תְּפִלוֹתָיו לֹא נִתְקַבְּלוּ, וְהֵאֵם מְדַבְּרִים פֶּה מְעַנֵּן גִּשְׁמֵי שְׁשִׁיף אֲצֵלוֹ רְחוּק מְקוֹם וְקָרוֹב מְקוֹם, הֲרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם יוֹדֵעַ הַכֵּל וְכוּ' וְכוּ', וּבְאֵמַת הֶאֱדָם מֵרַב

עוונותיו המח מחשבה שלו כל כך מבהלת ומבלבלת וכו' וכו', עד שנדמה לו כאלו הקדוש ברוך הוא מסתתר באיזה עולם למעלה למעלה וכו' וכו', או שאדם רק רואה שחור וכו', ונדמה לו כאלו זה כמו שאמר הנביא (יחזקאל ט' ט') "כי אמרו עוב הוי"ה את הארץ ואין הוי"ה ראה", כי מרב הדמיונות שנכנסים באדם עד שנעלם ונסתר ממנו אלקותו יתברך, חושב כי לית דין ולית דיין, וזה כלל בני אדם שכל כך רחוקים ממנו יתברך, עד שנדמה להם מה שנדמה וכו' וכו', ובאמת הם לא שמים לב שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא בתוך תוכם, כי אין בלעדו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, אך מחמת רב עוונותיהם נדמה להם כל מיני מחשבות של כפירות ואפיקורסות, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה ג:) בתחלה קדם שחטאו ישראל היתה שכינה שורה עם כל אחד ואחד שנאמר (דברים כ"ג) "כי הוי"ה אלהיך מתהלך בקרב מחנך", כיון שחטאו נסתלקה שכינה מהם שנאמר (שם) "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך".

ולכן צריכים להתקרב אל הצדיק האמת, וכן לקשר את התפלה שלו אליו, שהוא מעלה את הטוב שבתפלתו, וכן מוריד ממנו כל העלמות והסתרות עד שגם הוא מתחיל לחפש ולבקש אחריו יתברך, וזוכה שנתגלה לו האור הגנוז כי טוב, אשרי מי שמקשר את עצמו ואת תפלתו ותורתו אל הצדיק האמת, ועל ידי זה יפתח לו המח ויזכה להרגיש את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, אשרי לו בזה ואשרי לו בכא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קפ"ו.

בני התחתן לפני חצי שנה עם אשה רעה ועצלנית, ואני חושבת שהוא צריך לחתך את הקשר. האם אני צודקת?

שאלה:

מאת חיה: לכבוד מורנו ורבנו הצדיק מיבנאל שליט"א.
בני היקר התחתן לפני חצי שנה, ובכאב לב גדול אני רואה שהוא נפל בפח עם אשה רעה ועצלנית, ממש נקרע לי הלב מהמצב שלו. הוא ילד כל כך טוב ומכשר, והוא קבל אשה שלא מתאימה לו כלל וכלל.
אני חושבת שזה הזמן לחתך את הקשר עוד לפני שיש להם ילדים. האם אני צודקת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל חיה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הצרות והמריבות והמחלוקות שקורות בין זוג צעיר, זה בא על פי רב רק מפני ההורים שמתערבים בנשואי ילדיהם, כי אם ההורים לא היו מתערבים, היו הזוג מסתדרים ביניהם, ואף שפה ושם יש ביניהם אי הבנות או ופוחים, זה הטבע הבריא, ואוי ואבוי אם אחד היה תמיד אומר על כל דבר כן, כן, וכו' וכו', היו צריכים לחשש שמשוהו לא בסדר פה וכו', כי הרי סוף כל סוף הזוג בא משני עולמות אחרים, ומשני רקעים שונים וכו', בודאי פה ושם יש אי הבנות או ופוח וכו' וכו', אבל השלמות אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"רן חלק א' סימן פ') ששני הפכים מתאחדים יחד, ובזה נעשה שלום, כי הזוג בעצמם היו יכולים להסתדר אם ההורים לא היו מתערבים.

ובפרט חמות אף פעם לא תשתנה עם הפלה, ותמיד תחפש

חסרונות אצל כלתה, כי תמיד החמות מתערכת בין בני הזוג, פעם זו האמא שלה, ופעם זו האמא שלו, כי כלל גדול הוא והמציאות המרה שכלה וחמותה אף פעם לא משתוות בשום פנים ואופן, וזה בא להם מחמת חסרון הדעת וקטנות השכל וכו' וכו' - על פי רב האמא של החתן נכנס לה בדמיון כאלו הפלה גנבה את הבן שלה וכו', "אני הולדתי אותו וכו', גדלתי אותו וכו', ועכשו באה בחורה צעירה וגונבת לי את הבן?" וכו', או להפך - האמא של הפלה נכנס לה בדמיון כאלו החתן גנב את הבת שלה וכו', "אני הולדתי אותה וכו', גדלתי אותה וכו', ועכשו בא בחור צעיר וגונב לי את הבת?" וכו', אשר כמובן זה בא מקטנות וחסרון הדעת שיש בנשים וכו', וכך הטבע הרע שאי אפשר לשנות את זה, ולכן זוג צריכים להיות פקחים כשמתחתנים, ולא לערב את ההורים בעסק נשואיהם וכו', כי הם רק יסבלו מזה, הבעל והאשה צריכים לאהב אחד את השני, ולהבין אחד את השני, ולדאג מאד שלא יתערבו ההורים בין הנשואין, ואלו נשואין מצלחים.

ולכן אין עוד דבר טוב ובריא לזוג כשמתחתנים, כמו לא לערב את ההורים בחיי הנשואין שלהם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד", וזה הכי בריא שלא צריכים את העזרה של ההורים, וכך לא מחיבים להם כלום וכו' וכו', אף שעל פי רב שלזוג טרי זה מאד מאד קשה, כי בתחלת הנשואין צריכים את העזרה של ההורים וכו', עם כל זאת צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם להסתדר לבד ולא לערב את ההורים בשום פנים ואופן, אשר כל האי הבנות בין הזוג, תמיד באים מהסתות או של ההורים של הפלה, או של ההורים של החתן, וזו המציאות המרה.

ועל כן אני נותן לך עצה שתעזבי את הבן שלה, וכלתך לא כל כך רעה כמו שאת מדמינת, פשוט את מסכנה ואת הולכת בידך

להרס לבן שלך את האשר שלו על לא דבר, רק מחמת קנאה וּשנאה שיש לך על הכלה על לא דבר.

היום רואים במציאות כשההורים מתערכים בין זוג ושוכרים להם את הבית, ואחר כך לוקחים טוען רבני, או הולכים אל עורך דין אזורי, והוא מלמד את האשה או את הבעל איזה חיים מרורים יש לכם וכו', ומכניסים בין הזוג שנאה גדולה עד שעושים עסק גדול מזה (כי הרי סוף כל סוף הם רוצים להרויח כסף), ומלמדים את האשה או את הבעל שיטען כך וכך וכו' וכו', שהוא מרביץ לך וכו', והוא מענה אותך וכו', והוא קמצן לא נותן כסף וכו', או להפך וכו' - שהיא משבשת בדתה וכו', והיא עצלנית וכו', ומזניחה את הילדים והבית וכו', כמו שמצוי עכשו, ומזה יוצא ונעשה כל הענין של עגון שמעגנים או את האשה או את הבעל, ונעשית מלחמה גדולה בין המשפחות, ויוצאות מזה בושות ועגמת נפש ובזבוז כסף וכו' וכו', והכל מפני שלא מתקרבים אל הבר דעת שהוא הצדיק האמת, שהוא המשדך כל השדוכים כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ט) שהצדיק משדך כל השדוכים, כי הוא יכול לקחת שני הפכים ולעשות אותם אחד, כי הוא מוסר את נפשו כדי לעשות שלום בית בין הזוג, וזו היתה עבודתו של דוד המלך, עד שהתלונן להקדוש ברוך הוא, כמאמרם ז"ל (ברכות ד.) כך אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם! לא חסיד אני, שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם, ואני ידי מלכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר אשה לבעלה; וזו השלמות של הצדיק שהוא מוסר את נפשו כל כלו רק לעשות שלום בין הזוג, ועושה כל מיני פעולות שבעולם שלא יתגרשו, ולכן אם היו עוזבים את הזוג לבד, היו סוף כל סוף מסתדרים ביניהם, והיה הכל בא על נכון.

ועל כן אני מיעץ לך שתעזבי את הבן שלך שישתדר לבד עם אשתו, ואל תתערכי להם בחיים, ואז תראי איזה בית יזכו לבנות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קפז.

אני ובעלי פְּרוּדִים וַיֵּשׁ לוֹ צוֹ הַרְחָקָה מֵהַבֵּית. הָאֵם כְּדַאי לְנִסּוֹת לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּית?

שאלה:

מֵאֵת חֲנָה: שְׁמִי חֲנָה, וַיֵּשׁ לִי וּלְבַעְלִי שְׁלֹשָׁה יָלָדִים. יֵשׁ בֵּינֵינוּ הַרְבֵּה בְּעִיּוֹת, וְגַם אִמָּא שְׁלוֹ מוֹסִיפָה לָזֶה כִּי הִיא מְדַבֶּרֶת עָלַי רַע וּמְפָרְעָה לָנוּ. כָּעֵת אֲנַחְנוּ פְּרוּדִים אֶחָד מֵהַשְּׁנַי, וַיֵּשׁ לוֹ צוֹ הַרְחָקָה מֵהַבֵּית בְּעַקְבוֹת מְרִיבָה שֶׁהִיְתָה לָנוּ, אֲמַנָּם לֹא הָיָה בָּהּ אֲלִימוֹת, אֲבָל הָיוּ בָּהּ הַרְבֵּה דְבָרִים לֹא טוֹבִים. הָאֵם כְּדַאי לָנוּ לְנִסּוֹת וּלְחַזֵּר אֶחָד לַשְּׁנַי אוֹ שְׁעֲלִינוּ לְהַפְרֵד לְגַמְרֵי? אוּדָה לְתִשׁוּבָתָךְ.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל חֲנָה תְּחִילָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

כָּךְ כּוֹאֵב לְשִׁמְעַע בְּכָל יוֹם וַיּוֹם סְפוּרִים כְּמוֹ הַסְּפוּר שֶׁלָּךְ, שֶׁהַהוֹרִים מִתְעַרְבִים בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין עַד שֶׁבָּאִים לְיַד פְּרוּדִים וְכוּ', וְעוֹשִׂים כְּבוֹר צוֹ הַרְחָקָה בְּעַקְבוֹת מְרִיבָה שֶׁהִיְתָה בֵּינֵיהֶם וְכוּ', וּבְמִקּוֹם לַעֲזוֹב אֶת הַזּוּג שֶׁיִּסְתַּדְּרוּ בְּעֶצְמָם, עוֹד שׁוֹפְכִים שְׁמֵן עַל הַמְדוּרָה כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּרְשׁוּ וְכוּ', וְלִכְן כָּל זוּג שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שִׂכָּל, יְכוּלִים לְהִמָּנַע מִגְרוּשִׁין לְגַמְרֵי, כִּי כְּשׂוּג מִתְחַתְּנִים תָּמִיד צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁעַכְשָׁו מִתְחַבְּרִים שְׁנֵי הַפְּכִים לְגַמְרֵי, כִּי כָּךְ אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן פ') שֶׁעַקֵּר הַשְּׁלוֹם הוּא כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים מִתְאַחֲדִים בְּדַעַת אַחַת, וְאִיפֹה יֵשׁ עוֹד שְׁנֵי הַפְּכִים כְּמוֹ בְּנֵי זוּג? הוּא בָּא מְרַקַע אֶחָד וְהִיא בָּאָה מְרַקַע אַחֵר וְכוּ' וְכוּ', וְצְרִיכִים לְחַבֵּר אוֹתָם יַחַד וּלְהַרְגִיל אֶת עֶצְמָם לְחִיּוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה, וּבְהַבְנָה הַדְּדִית, וְאֶחָד יוֹתֵר

לשני, וזה לא הולך מיום לחברו, זו עבודה קשה ששני בני הזוג צריכים להשקיע בזה, וצריכים לדעת ולהבין - למה התחתנו? כדי לבנות בית נאמן בישראל, ולהמשיך את שרשרת הזהב של כלל נשמות ישראל, להוליד בנים ובנות ולחנך אותם באמונה פשוטה בו יתברך, כמו שכתוב (תהלים פ"ט ב) "חסדי הוי"ה עולם אשירה לדר ודר אודיע אמונתך בפיי", אשרי הזוג שמכניסים את הדעת הזו בעצמם - שבהתחלה ילך להם מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף הם באים משני עולמות ורקעים שונים וכו', ומה גם מעדות שונות וכו', ומכל שכן כשהורים מתערבים תמיד בין זוג טרי, הם אשר גורמים פרווד בין הזוג וכו', ועל כן הזוג צריכים להתחזק ביתר שאת וביתר עז בכל מיני אפנים שבעולם לאהב ולכבד אחד את השני, ולהשתדל שתהיה ביניהם הבנה הדדית, ואז שום דבר לא יוכל לשבר ולהפריד ביניהם, שזה קשר בריא ושלם. אשרי הזוג שמקימים את זה.

ולכן אני מאד מבקש אותך שבודאי תחזורי אל בעלך, ותשלימו ביניכם, ובפרט שיש כבר שלשה ילדים שזו רציחה גדולה להתגרש, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (גיטין ז:): כל המגרש אשתו ראשונה - אפלו מזבח מוריד עליו דמעות, ונשאלה השאלה: למה דוקא המזבח מוריד דמעות? למה לא שאר כלי המקדש, כגון הכיור, השלחן, המנורה, הארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות כאומר: "מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות", כי בגרושין מי הקרבנות? הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, כי יש עליו מספיק קרבנות, והוא לא צריך שביאו עליו עוד קרבנות.

ועל כן את צריכה לרחם על הילדים שלך שהם לא יהיו הקרבנות, ותעשי כל מיני מאמצים שבעולם להשלים עם בעלך, ואני מכרח להגיד לך שעליך לזכר טוב טוב שכלה וחתומה אף פעם לא ישתוו, וזה טבע רע שנכנס בדמיון של חמות כאלו הפלה גנבה את הבן שלה וכו', ואם הפלה פקחית ולא משיבה שום דבר לחמותה וכו', על ידי זה תמיד ישרה השלום בינה לבין בעלה וכו', כי סוף

כל סוף זו האמא שלו וכואב לו אם את תדברי עליה וכו', ולכן תהיי פקחית ואל תדברי לפני בעלך נגד האמא שלו וכו', תשחקי את המשחק וכו', וכך הכל יסתדר על הצד הכי טוב, אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שאת מבינה אל מה אני מתכוון.

אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שתחזרי אל בעלך וישרה השלום ביניכם, ותשתדלו שניכם לא לערב את ההורים, אזי כל חיי הנשואין שלכם ישתנו לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קפח.

חברתי הקודמת נפגעה מכך שיש לי חברת חדשה והקשר שלנו נחלש

שאלה:

מאת רנה: לכבוד קדשת עטרת ראשנו מוה"רא"ש שליט"א. הייתי בקשר עם חברת שלי זמן מסים והיא מאד נקשרת אלי - היא היתה בטוחה שרק היא נמצאת בלבי ורק אתה אני בקשר, אף לי הקשר בינינו היה קצת קשה, כי הרגשתי שאני יותר הפסיכולוגית שלה מאשר החברה שלה, והרגשתי שאני עושה אתה חסד נטו - מה שלקח ממני כוח נפש גדולים. עכשו אני בקשר עם חברת אחרת שכיוף לי להיות אתה, ופה הבטיחה - החברה הראשונה מאד פגעה שהקשר שלנו נחלש ואני לא יודעת מה לעשות. אני משתדלת להתקשר אליה מדי פעם כאלו הכל כרגיל, אבל היא רואה אותי עם החברה השניה וזה לא נעים. אני פוחדת שהפגיעה הזאת תגרם לי חס וחלילה לאיזה קטרוג או גזרה בשמים. איך עלי לנהג בכדי שלא לפגע בה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל רנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שיש לך זה רק שאין לך בטחון עצמי, ואת מחפשת בכל פעם חברה חדשה לקבל ממנה, ואת לא שמה לב שפכל שאת מתחברת אל חברה אחרת את גורמת חלישות הדעת לחברה הקודמת.

הפכל הוא שצריכים בטחון עצמי, הינו כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך להאמין בהקדוש ברוך הוא שהוא כל יכול, והוא מחיה וממהה ומקים את כל הבריאה בלה, כמו כן אדם צריך להאמין בעצמו, שזה נקרא בטחון עצמי, ולא יהיה תלוי בשום בן אדם אחר בעולם, אלא יהיה חזק עם עצמו, ואז במקום לחכות שיתנו לו מחמאות וכו', ושיתחברו אליו וכו', ויחזקו אותו וכו', הוא כל כך חזק עם עצמו שיכול לחזק את כלם, ולהתחבר עם כלם, ולתת מחמאות לכלם, ואז הוא לא יגרם שום חלישות הדעת לאף אחד מצדו, כי הוא מוכן להיות חבר של כלם.

ולכן עצתי שמהיום והלאה תצאי מהקטנות שלך ותבני את הבטחון העצמי שלך, וכך יהיו לך המון חברות, ותוכלי לחזק את בלן, ובלן יאהבו אותך ויתחברו אליך, ואת תחזקי את בלן, וזו עקר השלמות של כל בר ישראל שהוא יוכל להתחבר עם כלם, עד שהוא יוכל לחזק ולעודד ולשמח את כל מי שבא רק אליו, וזה בא רק מחמת בטחון עצמי.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתכניסי את הדבורים האלו בתוך לבך, אזי לא תצטרכי לפגע באף אחת, אלא יהיו לך הרבה חברות, ותהיי הכי מאשרת בחיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קפט.

נכדתי נולדה עם גן גמדות. האם היא תתפתח כמו שצריך ותגיע לגבה הרגיל?

שאלה:

מאת ברוריה: בעת ההריון של נכדתי הסתמן שיש לה גן גמדות, וכשהתייעצתי עם כמה רבנים בענין הם אמרו שאין מה לדאג והיא לא תהיה גמדה. הגן הזה מצוי אצלה גם היום לאחר שנולדה. האם היא אכן תתפתח כמו שצריך ותגיע לגבה הרגיל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל ברוריה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

דעי לך שעם תפלה יכולים לשנות את הכל, כי התפלה משנה את הטבע, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ר"ג) הטבע מחיבת קף, והתפלה משנית את הטבע, ולכן מה שיש לך לעשות זה רק להתפלל בכל יום אליו יתברך שהכל יתהפך לטובה, ומה שתפלה פועלת - שום דבר בעולם לא פועל.

חזקי ואמצי מאד באמונה פשוטה בו יתברך, ורבנו ז"ל אמר שתפלות הנשים מאד מאד מקבלת בשמים, ולכן תשפכי את לבך בכל יום אליו יתברך שיחוס וירחם עליך ועל הנכדה, ותראי את הנסים הנגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, רק לא להכנס בלחץ ומכל שכן לא להלחיץ את האמא.

על ידי אמונה ובטחון בו יתברך, הכל יסתדר על הצד הכי טוב.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קצ.

האם גם בתחום ההלכה נתן ללמד בגרסא?

שאלה:

מאת דן: לכבוד הצדיק היקר שלום.
בזכות העצה שנתתם לנו - שאם לא מבינים סגיה בגמרא אפשו לגרס אותה, וגם זה נחשב ללמוד, הנה זכיתי מאז תחלת המחזור החדש של הדף היומי לגמור כמה מסכתות ולא אבדתי אפלו עמוד אחד.
ומאחר ואני לומד גם שלש הלכות ליום, ברצוני לשאל: האם גם בתחום ההלכה נתן להשתמש בעצה זו, כלומר שאם לא הבנתי את ההלכה במשנה ברורה אז לפחות אגרס אותה, או שבהלכה חייבים ללמוד ביסודיות כדי שנדע כיצד לקיים את ההלכות הלכה למעשה ואין להסתפק בגרסא בלבד? אודה לכם על תשובתכם.

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום רביעי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא נתתי את העצה הזו, וזה בכלל לא בא ממני, אלא זו שיטת רבנו ז"ל כמוכא בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ע"ו) בענין הלמוד תורה שאריכים ללמד הרבה מאד בכל יום - טוב ללמד במהירות

ולבלי לְדַקְדֵּק הַרְבֵּה בְּלִמּוּדוֹ, רַק לְלַמֵּד בְּפִשְׁטוּת בְּזְרִיזוּת, וְלִבְלִי לְבַלְבֵּל דַּעְתוֹ הַרְבֵּה בְּשַׁעַת לִמּוּדוֹ מֵעֲנִין לְעֲנִין, רַק יֵרָאֶה לְהִבִּין הַדְּבָר בְּפִשְׁטוּת בְּמִקְוָמוֹ. וְאִם לְפַעְמִים אֵינוֹ יָכוֹל לְהִבִּין דְּבָר אֶחָד, אֵל יַעֲמַד הַרְבֵּה שֶׁם וַיִּנְיַח אוֹתוֹ הָעֲנִין וַיִּלְמַד יוֹתֵר לְהֵלֵן, וְעַל פִּי הָרֹב יֵדַע אַחַר כֵּךְ מִמִּילָא מַה שְּׁלֹא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה כְּשִׁילְמַד כְּסֹדֵר בְּזְרִיזוּת לְהֵלֵן יוֹתֵר.

וְאָמַר: שְׂאִין צְרִיכִין בְּלִמּוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד, לֹמַר הַדְּבָרִים כְּסֹדֵר, וּמִמִּילָא יִבִּין, וְלֹא יִבְלַבֵּל דַּעְתוֹ בְּתַחֲלַת לִמּוּדוֹ שִׁיְרָצֶה לְהִבִּין תְּכַף וּמִחֲמַת זֶה יִקְשֶׁה לוֹ הַרְבֵּה תְּכַף וְלֹא יִבִּין כָּלֵל רַק יִכְנִיס מִחוּ בְּהַלְמוּד וַיֹּאמֶר כְּסֹדֵר בְּזְרִיזוּת וּמִמִּילָא יִבִּין. וְאִם לֹא יִבִּין תְּכַף יִבִּין אַחַר כֵּךְ. וְאִם יִשְׁאַרוּ אֵיזָה דְּבָרִים שְׂאֵף עַל פִּי כֵן לֹא יוּכַל לַעֲמֹד עַל כּוֹנְתוֹ, מַה בְּכֶךְ? כִּי מַעֲלַת רְבוּי הַלְמוּד עוֹלָה עַל הַכֵּל, וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה י"ט) לְעוֹלָם לִיגְרִיס אֵינִישׁ וְאֵף עַל גִּב דְּלֹא יֵדַע מֵאֵי קָאָמַר, שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים קי"ט כ') "גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה", כִּי עַל יְדֵי רְבוּי הַלְמוּד שִׁילְמַד בְּמַהֲירוּת וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה, עַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעֵבֵר כְּמַה פְּעֻמִּים אֱלוֹ הַסְּפָרִים שְׁלוּמַד, לְגַמְרָם וְלַחְזוֹר לְהַתְחִיל וְלְגַמְרָם פַּעַם אַחַר פַּעַם, וְעַל יְדֵי זֶה מִמִּילָא יִבִּין בְּפַעַם הַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי כֹּל מַה שְּׁלֹא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה, כֹּל מַה שְׂאֵפְשֵׁר לְהִבִּין וְלַעֲמֹד עַל דְּבָרֵיהֶם.

וְדַבֵּר רַבְּנוֹ ז"ל הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֲנִין זֶה, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְבַאֵר דְּבָרִים אֵלוֹ בְּכֹתֵב הַיֵּטֵב, אֲבָל בְּאֲמַת הוּא דֶּרֶךְ עֲצָה טוֹבָה מְאֹד בְּעֲנִין הַלְמוּד, כִּי עַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד לְגַמֵּר כְּמַה וְכְמַה סְפָרִים, וְגַם יִזְכֶּה לְהִבִּין הַדְּבָרִים יוֹתֵר, מֵאֲשֶׁר הָיָה לֹמַד בְּדַקְדוּק גָּדוֹל כִּי זֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד מִן הַלְמוּד, וְכְמַה בְּנֵי אָדָם פְּסָקוּ מִלְמוּדָם לְגַמְרֵי עַל יְדֵי רְבוּי הַדְּקֻדּוּקִים שְׁלָהֶם וּמְאוּמָה לֹא נִשְׂאָר בִּידָם. אֲבָל כְּשִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּמַהֲירוּת בְּלִי דְקֻדּוּקִים הַרְבֵּה, הַתּוֹרָה תִּתְקַּים בְּיָדוֹ, וַיִּזְכֶּה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מְאֹד, גְּמֵרָא וּפּוֹסְקִים כָּלָם, וְתַנְיָף וּמְדַרְשִׁים וּסְפָרֵי הַזֵּהוּר וּקְבֵלָה וּשְׂאָר סְפָרִים כָּלָם. וְכִבְּרָ אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (שִׁיחוֹת

הר"ן סימן כ"ח) שטוב לאדם שיַעֲבֹר בְּחַיּוֹ בְּכֹל הַסְּפָרִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ולכן מי שמרגיל את עצמו ללמד בדרך זו, הוא זוכה לעבר כמה וכמה פעמים את כל התורה כלה, וכשחוזרים הרבה אזי נדבקת בו התורה, ואם הוא שוכח, מה בכך? כי לעתיד יזכירו לו את כל הלמוד, כמאמרם ז"ל (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ב) רבי אבהו אמר: זה שפוטטה של תורה שאדם למד תורה ושכחה, רבנן דתמן בשם רבי יצחק דהקא ורבי טוביה בשם רבי יצחק: לטובתו אדם למד תורה ושוכח, שאלו היה אדם למד תורה ולא שכחה, היה מתעסק בתורה שתים שלש שנים וחוזר ומתעסק במלאכתו, ולא היה משגיח בה לעולם כל ימיו, אלא מתוך שאדם למד תורה ושוכחה, אינו מזיז ואינו מזיע את עצמו מדברי תורה.

טוב מאד שאתה לומד בכל יום כמה הלכות וחוזר על זה כדי שתדע איך להתנהג לעובדא ולמעשה, ולכן מה טוב ומה נעים מלבד כל השעורים שילמד 'קצור שלחן ערוך', כדי שיהיה בקי בהלכה לדעת איך להתנהג ביום יום.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קצא.

**כְּשֶׁהֵייתִי אֶצְלַכֶּם בְּקֹדֶשׁ פְּנִימָה הֲרִגְשִׁיתִי שְׂאתֶם דוֹחָקִים
בִּי לְצֵאת. הֲאֵם יֵשׁ לְכֹף סִבָּה?**

שאלה:

מֵאֵת נְדָב מְנַשֶּׁה: אֲנִי בַחֹר יְשִׁיבָה קִטְנָה בֵּן שֶׁשׁ-עֶשְׂרֵה, וְאֲנִי מְאֹד מְבֻלְבֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה וְצָרִיךְ עֲזָרָה וְחֲזָקָה: זְכִיתִי לְהִיּוֹת אֶצְלֵךְ הַצַּדִּיק כְּמָה פְּעָמִים וְלִהְיוֹת אֵל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה, וּבְפְעָמִים הָאֲחֵרוֹנוֹת שְׁהֵייתִי אֶצְלַכֶּם שְׂמִיתִי לֵב שְׁעָם כְּלָם דְּבַרְתֶּם

בְּאֲרִיכוֹת, אֶף כְּשֶׁהֲגִיעַ תּוֹרֵי הַיְתָה לִי תַחֲוֹשָׁה שְׂדַחְקֶתֶם
בִּי לְסִיִּים וְלַצֵּאת. הָאֵם יֵשׁ לְכֹף סִבָּה מִיַּחַדְת שְׂקִשׁוּרָה אֵלֵי?
בְּתוֹדָה מֵרֵאשׁ.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כֶּסֶלּו ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל נָדָב מְנַשֶּׁה נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תִּאֲמִין לִי שֵׁישׁ לִי סִבְלָנוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֲנִי לֹא דוֹחָה אֶת
אֶף אֶחָד, רַק אֶחָד כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אִתּוֹ פַּעַם פַּעַמִּים וְשִׁלֵּשׁ וְהוּא לֹא
רוֹצֵה לְקַבֵּל, אֲזִי אֲנִי מְקַצֵּר עִמּוֹ, כִּי אֵין טַעַם לְטַחֵן מִים וְכוּ', שֶׁלֹּא
יוֹצֵא מִזֶּה שׁוֹם דְּבָר, וּבְכָבֶר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צַדִּיק סִימֵן
פ"ג) כְּשֶׁאֶחָד בָּא לְקָרֵב אֶת עֵצְמוֹ לְצַדִּיק מִתֵּר לוֹ לְהִרְחִיקוֹ כְּשֶׁשׁוֹאֵל
קְשִׁוֹת שְׂאִינוּ צָרִיךְ; וְלִכֵּן שֶׁלֹּא תַחְלֵשׁ דַּעְתָּךְ כְּלָל, אִם תַּצִּיֵּת מֵה
שְׂאוּמָרִים לָךְ אֲזִי יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ לְדַבֵּר אִתָּךְ, אֲבָל אִם אֵתָּה בָּא סֵתֶם
לְבַלְבֵּל אֶת הַמַּח וְכוּ', אֲזִי חָבֵל עַל הַזְמַן הַיָּקָר, כִּי אֵין זְמַן בְּזֶה הָעוֹלָם
לְבִלּוֹת בְּהֶבֶל וּבְרִיק.

זָכַר גַּם זָכַר מֵה שְׂאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת קִנְבִּי): יִנְקוּתָא
כְּלִילָא דְּוּוֹרְדָא, עֵקֶר יְפֵי הַפְּרַח כְּשֶׁעֲדִין בְּצַעֲרוֹתוֹ, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
(סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימֵן ע"ג) הָעֵבֻדוֹת שְׂאֵדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּבַחֲרוֹתוֹ, כָּל יוֹם עֲרָכוּ יָקָר מִשְׁנַיִם רְבוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעַת זְקֻנָתוֹ,
וּכְתִיב (אֵיכָה ג' כ"ז) "טוֹב לְגַבֵּר כִּי יִשָּׂא עַל בְּנֵעוּרָיו", וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ אֵתָּה
בְּחֹר צַעִיר וְאֵתָּה יְכוּל כָּל כֶּף לְהַצְלִיחַ בְּחַיִּיךָ אִם הֵייתְ מְצִיֵּת בְּכָל מֵה
שְׂאוּמָרִים לָךְ, כִּי כָל הָעוֹלָם לְפָנֶיךָ, אֲבָל סֵתֶם לְהִסְתוּבֵב וְלֹא לְצִיֵּת,
מֵה הַתְּכִלִּית שְׂיוּצֵאת מִזֶּה?

תִּשְׁתַּדֵּל לְגַרֵס בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, שְׂזֶה תְּמִיד הֵיָה חֵק
וְלֹא יַעֲבֹר אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל נָתַן תְּקוּן לְכִמָּה
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וּבִינְיָהֶם מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל שְׂיֵאמְרוּ בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים

משניות (עין שיחות הר"ן סימן קפ"ה), וְשִׁמְעָתִי פֶּעַם מְהֵרָב הַחֲסִיד רַבִּי לְוִי יִצְחָק בְּנֵדֵר ז"ל שֶׁהוּא הַכִּיר אֶת נֵין מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, נֶכְדָּ שֶׁל בְּתוֹ חֲנָה צִירֵל ע"ה שֶׁהָיָה גֵר בְּחֹאֲרָקוֹב, וְהָיָה בְּעַל הַבַּיִת פָּשוּט, וּבְכָל יוֹם הָיָה לוֹמֵד ח"י פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכָךְ נִהְגַּ הַמוֹן שְׁנַיִם, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁזֹּכֵה לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן רַבְּנֵנוּ ז"ל. וְזָכַר מֵה שֶׁאֲמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין מֵב.) בְּמִי אֵתָּה מוֹצֵא מְלַחֲמָתָה שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שֵׁישׁ בִּידוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מְשֻׁנָּה. וּמוֹבָא (מְדֻרַשׁ תַּלְפִּיּוֹת) שֶׁאֲשֶׁר בֵּין יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פְּתָחוֹ שֶׁל גֵּיהֶנֶם, וּמִי שֶׁהֲרַבָּה לְלַמֵּד מִשְׁנֵיּוֹת אֵינוֹ מְנַיְחוֹ לְהַפְנִיט שֶׁם, וְלִכְן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּגְרַס בְּכָל יוֹם כְּמָה וְכְמָה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, שֶׁהוּא הַצְּלָחָה נְצָחִית, כִּי מְשֻׁנָּה אוֹתִיּוֹת נְשִׁמָּה, וְאֵתָּה צְרִיף לְזָכֹר אֲשֶׁר עַל יְדֵי לְמוֹד מִשְׁנֵיּוֹת יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת יוֹתֵר גְּדוֹל מִמְּלֶאֶךָ, כְּמוֹבָא בְּזֵהָר (כִּי תִצָּא רַע"ז:) מְאָרִי מְשֻׁנָּה דְּאֵינוֹן מְלֶאכִי הַשְּׁרַת מְמֵשׁ, וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מְאָרִי מִתְנִיתִין עַל בְּרַ נֶשׁ אִי יְהֵא כְּמֶלֶאֶךָ הַשֵּׁם צְבָאוֹת תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ, וְאִי לָאוּ לֹא יִבְקָשׁוּ תּוֹרָה מִפִּיהוּ; הֵינּוּ אֵלוֹ שְׁלוֹמְדִים מִשְׁנֵיּוֹת, הֵם נַעֲשִׂים צְדִיקִים כְּעֵין מְלֶאכִי הַשְּׁרַת, הַמְשָׁרְתִים כְּבִיכּוֹל אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם זֹכִים אַחַר כֵּךְ לְפָרְנֵס אֶת אַחֲרִים עִם הַתּוֹרָה, הֵינּוּ שִׁיכּוּלִים לְלַמֵּד אַחַר כֵּךְ גַּם אֶת אַחֲרִים.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא שֶׁעַל כָּל פְּנִים מַעֲכָשׁוּ תַתְחִיל לְצִיַּת, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קצב.

אֲשֶׁתִּי הִתְגַּרְשָׁה מִמֶּנִּי לְפָנַי חֲדָשׁ. מֵאִיפֹה לּוֹקְחִים אֶת הַכַּחוֹת לְהַמְשִׁיף הַלְּאָה?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׁלוֹם: אֲשֶׁתִּי הִתְגַּרְשָׁה מִמֶּנִּי לְפָנַי חֲדָשׁ, וְאֲנִי צָרִיף בְּטַחֲוֹן עֲצָמַי כְּדִי שְׂאוּכֹל לְצִאת לְדֶרֶךְ חֲדָשָׁה וְטוֹבָה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם. אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל בְּרָכָה וְעֵצָה טוֹבָה כְּדִי שְׂאֲצְלִיחַ לְסַלֵּחַ עַל הַכֹּל וְלְהַמְשִׁיף הַלְּאָה. תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י"א כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁלוֹם נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כְּדִי לְגַרֵשׁ, צָרִיף הִבְעַל לְגַרֵשׁ, וְלֹא כִּמוֹ שְׂאֵתָה כּוֹתֵב שְׂאֲשַׁתְּךָ הִתְגַּרְשָׁה מִמֶּךָ לְפָנַי חֲדָשׁ, כִּנְרָאָה שְׂאֵתָה גְרֵשְׁתָּ אוֹתָהּ, וּבִמְקוֹם שִׁיחָהּ לָךְ שְׁכַל לְעַבֵּד עַל שְׁלוֹם בַּיִת, הִלַּכְתָּ וְעִשִׂיתָ מַעֲשֵׂה פְזִיז וּגְרֵשְׁתָּ אֶת אֲשַׁתְּךָ וְכוּ'.

עֲכָשׂוּ אֶתָּה רוּצָה עֵצָה לְדֶרֶךְ חֲדָשָׁה וְטוֹבָה? כֹּל זוּג שְׂמַתַּחְתָּנִים צָרִיכִים לְזַכֵּר טוֹב טוֹב שְׂאֵם הֵם רוּצִים לְבָנוֹת בַּיִת נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל, וְשִׁישְׂרוּ בִּינֵיהֶם הַשְׁלוֹם וְהָאֵהָבָה וְהַהֲבָנָה הַדְּדִית וְכוּ' וְכוּ', עֲלֵיהֶם לְכַתְּחָלָה לְהִיּוֹת וְתַרְנִים, וְלוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְאִז אֵף פַּעַם לֹא יִצְטָרְכוּ לְלַכֵּת אֶל שׁוֹם בֶּן אָדָם שְׂעוֹסֵק בְּשְׁלוֹם בַּיִת וְכוּ' כְּדִי שֶׁהַשְׁלוֹם יִשָּׂרָה בְּתוֹךְ בַּיִתָם וְכוּ', וּמִפֶּל שְׁכֵן שְׁלֹא יְבוֹאוּ לִידֵי גְרוּשִׁין וְכוּ'. זוּג שְׂמַתַּחְתָּנִים צָרִיכִים רַק שְׁכַל וְדַעַת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג הֵן הִבְעַל וְהֵן הָאִשָּׁה וְכוּ', וְהִיּוֹת שְׂעֵדִין אֵין בַּיִת חֲרֻשֶׁת שְׂמִיָּצֵר שְׁכַל וְדַעַת וְכוּ', וְכֵן אֵין חֲנוּת אוֹ קִנְיוֹן וְכוּ' שְׂמוֹכְרִים שְׂמָה שְׁכַל וְדַעַת וְכוּ', וְעַל כֵּן צָרִיכִים לְכוֹן בְּכֹל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּעַת שְׂמַתַּפְלִילִים אֶת הַבְּרָכָה "אֶתָּה חוֹנֵן

לְאָדָם דַּעַת וּמִלְמַד לְאָנוּשׁ בִּינָה וְכוּ', וּלְבַקֵּשׁ אֶזְעַל דַּעַת וְשִׁכְלָא, כִּי
 כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (נְדָרִים מ"א.) דַּעַת קְנִיטָא - מַה חִסְרִיתָ? דַּעַת
 חִסְרִיתָ - מַה קְנִיטָא?; אִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת - יֵשׁ לוֹ הַכֹּל, וְאִם אֵין לוֹ דַּעַת
 - אֵין לוֹ כְּלוּם, וְלִכֵּן כָּל זוּג צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ עַל
 דַּעַת וְשִׁכְלָא, אֲשֶׁר הַשִּׁכְלָא הֵיבֵשׁ אֹמֵר שְׁצַרִיכִים לֵהוּיֹת וְתִרְנִים, וְאִז
 הַשְּׁלוּם שׁוֹרָה בְּבֵיתָא, וְלֹא קוֹפְצִים וּמִתְגַּרְשִׁים יֵהִיָּה מַה שְׁיֵהִיָּה וְיֵהִיָּה
 אֵיךְ שְׁיֵהִיָּה וְכוּ', וְתִרְנֹת בְּאֵה מִבְּטָחוֹן עֲצָמֵי, כְּשֶׁאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּטָחוֹן
 עֲצָמֵי אִזִּי תְּמִיד הוּא יוֹתֵר, וְהַזּוּג צְרִיכִים תְּמִיד לְזַכֵּר אֶת הַפְּתִיגָם
 הָעֲצָמֵי "תִּהְיֶה חֲכָם וְלֹא צוֹדֵק", וְאִז מוֹתְרִים, כִּי הֲחֲכָם תְּמִיד מוֹתֵר,
 וְיֵשׁ לוֹ סְבֻלּוֹת וְהוּא הַמְּנַצֵּחַ.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנוֹתֵן דַּעַת לְאָדָם, יִתֵּן גַּם לָךְ דַּעַת וְשִׁכְלָא
 שְׁתַּחֲזֹר עַל הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ טוֹב טוֹב, וְתִכְנִס אֹתָם בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וְאִז
 טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קצג.

**הָאֵם מִתֵּר לְהַתְּפַלֵּל בְּשִׁבְתָּ וְחַג תְּפִלוֹת אִישִׁיּוֹת חוּץ
 מִהַתְּפִלוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת רַאוּבֵן אֱלִיָּהוּ: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם.
 הָאֵם בְּשִׁבְתָּ וְחַג מִתֵּר לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלוֹת אִישִׁיּוֹת לְזוּגָא,
 לְרַפּוּאָה, לְשִׁמְחָה וְכַדּוּמָה, חוּץ מִהַתְּפִלוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ראובן אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שבשבת מאיר האור אין סוף ברוך הוא בגלוי רב ונפלא מאד, בלי שום לבושים, מה שאין בששת ימי השבוע, ולכן בשבת זה הזמן הכי טוב לבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך – הן בריאות, הן זיווג, הן פרנסה, כי השיחה בינו לבין קונו בשבת זה דבר גדול מאד מאד, וחכמינו הקדושים אמרו (מדרש אגדה) רבי עקיבא הִיָּה בוכה בתפלתו בשבת, כי זה הִיָּה לו התענוג הכי גדול שיכול לבקש ממנו יתברך כל מה שצריך, ואמרו שהיה אומר שיר השירים עם בכיות עצומות מרב הדבקות שהיה לו בו יתברך, רואים מכל זה שיש מי שאצלו תענוג הבכיה בשבת בעת תפלתו זה הענג שבת שלו.

ולכן בודאי שבשבת אז הזמן לבקש על הכל, כל מה שצריכים, אבל העקר שהבכיה תהיה מרב שמחה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן קע"ה) עקר מעלת הבכיה הוא כשהיא מחמת שמחה וחדוה. ואפלו החרטה טוב מאד שתהיה מחמת שמחה, שמרב שמחתו בהשם יתברך, הוא מתחרט ומתגעגע מאד על שמרד נגדו בימים הראשונים, ומתעורר לו בכיה מחמת רב השמחה, וזה עקר מעלת הבכיה, שתהיה מחמת שמחה, וזה בכי"ה הוא ראשי תבות ב'שמך יגילון כל היום (תהלים פ"ט) שעקר הבכיה שתהיה מחמת שמחה בשמו יתברך, כי בכיה הוא מתעורר משם ס"ג, שהוא בנינה, ועל כן בכי"ה בגימטריא המלוי של ס"ג כמוכא בכתבי האריז"ל, הינו שהתעוררות הבכיה תהיה משמחה כי בינה ליבא כמו שכתוב "הלב מכין", ועקר השמחה היא בלב, כמו שכתוב (תהלים ד) "נתתה שמחה בלבי", ומשם צריך שתהיה התעוררות הבכיה, ועל ידי זה נמתק הבכיה.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קצד.

התחלתי להפיץ חוברות ודיסקים בנושא טהרת המושפחה. האם תוכלו לחזק אותי בעניין?

שאלה:

מאת דינה: לכבוד מוהרא"ש שליט"א שלום, ואחולי בריאות איתנה ואריכות ימים ושנים טובות.

התחלתי להפיץ חוברות ודיסקים המדברים בנושא טהרת המושפחה כדי לזכות את הרבים, ואני מקווה שבזכות זה אזכה להפקד בזרע של קיימא. האם תוכלו לכתב לי דברי חזק בעניין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל מה שעושים בשביל הקדוש ברוך הוא זה מאד מאד חשוב בעיניו יתברך, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שזוכה לזכות את הרבים, שזכות הרבים תלויה בו, ובפרט קיום מצוות מעשיות, ולכן תהיי חזקה במצוה הקדושה הזו שקבלת על עצמך, ויעזר הקדוש ברוך הוא שיערה רוח טהרה ממרום וכל עם

ישראל יחזרו בתשובה שלמה, ונצית אותו, ונזכה לראות בנחמת ציון
וירושלים ובגאולה שלמה במהרה בימינו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קצה.

**מאז שהורי התגרשו אני סובל מחרדות ופחדים,
וכבר אין לי מוטיבציה להצליח**

שאלה:

מאת אביב: שלום כבוד הרב.

אני כותב לך כי אני מרגיש שאני צריך עזרה. אני סטודנט בן
עשרים ושתיים, ובשנה האחרונה עברתי המון חרדות ופחדים
בעקבות הגרושים של הורי. עשיתי פדיון נפש אצל רב מפרסם,
אך עדין אני מרגיש קשי בלחזר למי שהייתי פעם.

אני מרגיש כאלו נפשי נפגעה, שקול הדעת שלי השתנה, אין
לי שמחה ומוטיבציה להצליח כמו פעם, ודבר זה מאד מדכא
אותי.

אנא מפרך כבוד הרב, אם יש משהו שאתה חושב שאני צריך
לעשות, בבקשה תאמר לי. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אביב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל בן או בת שצריכים לעבור את הטראומה
הזו ולראות איך שההורים מתגרשים, הם נכנסים בפאניקה מאד

גדולה, וסובלים מחרדות וכו', ושברון לב וכו', ועגמת נפש וכו', ועולמם חרב בעדם וכו'.

עם כל זאת, הם צריכים לדעת, ובפרט כשהגיעו כבר לגיל מבגר שזו המציאות המרה, והם לא יכולים לעשות שום דבר, ואף שזו גלוּלה מרה מאד מאד, עם כל זאת ההכרח לבלע אותה, ולנסות להמשיך את החיים ולהתגבר על כל הקשיים הנוכעים מזה, ואדרבה, מהטעיות האלו שראו בבית, צריכים לראות לבנות את עצמו ביתר שאת וביתר עז שאצלו לא יקרה דבר זה, ולכן יש שתי כתות בין ילדים שההורים התגרשו - כתה אחת נכנסים בלחץ ובחרדות ובפחדים, ונשברים לגמרי, ואצלם זו טראומה כל כך חזקה שאי אפשר לצאת מזה, ומה גם שהם בעצמם יעשו את הטעות הזו ויתגרשו, כתה שנייה - שמקבלים את המציאות המרה ומשתדלים לעבד על עצמם בכל הכחות כדי שאצלם לא יחזרו הטעיות האלו.

ולכן אתה צריך להיות מהכתה השנייה ולהתחזק ביתר שאת וביתר עז, ולא להתבלבל ממה שעבר על ההורים שלך וכו', אתה צריך לכבד את שניהם ולהשתדל מאד מאד לבנות את עצמך, ועל ידי זה תצא מכל הפחדים והחרדות, והעקר תעבד על נקדת השמחה - להיות בשמחה, כי הרגע שאדם שש ושמח אזי המח מחשבה שלו מתרחב ומתישב, כי בשמחה"ה אותיות מחשב"ה, הינו על ידי שמחה יכולים להוליך את המחשבה איך שרוצים, כי שמחה הוא עולם החרות, ולכן תעבד על נקדת השמחה, וככל שתהיה יותר בשמחה - יותר יתרחב לך מתן ודעתך ותצא מכל הפחדים והלחצים. ולכן תעשה כל מה שביכולתך רק להיות בשמחה, ואף שזה הדבר הכי קשה להגיע לזה תתפלל תפלה זו בכל יום שתזכר להגיע לשמחה, והקדוש ברוך הוא יוציא אותך מהחרדות והפחדים והלחצים, ותהיה בן חורין לגמרי:

רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכר להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ובשס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע

לְרַגְלִי, שְׁאֲזֹכָה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מְרַב שְׂמֵחָה עַל גְּדֹל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי, שֶׁנִּבְרָאתִי מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי יְכוּל לְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתֶיךָ. אֲנִי רַחֵם עָלַי וְהִרְחַק מִמֶּנִּי אֶת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת, וְזַכְּנִי לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אַחֵרִים מִשְׂמֵחָה, וְאֲזֹכָה לְשִׂמְחָה אֶת אַחֵרִים, וְעַל יָדַי זֶה גַּם אֲנִי אֲזֹכָה לְשִׂמְחָה, וּבִזְכוּת הַשְׂמֵחָה אֲזֹכָה לְהַפְלִיל בְּךָ לְגַמְרִי, עַד שֶׁלֹּא אֲרָאָה לְפָנַי עֵינַי רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוֹתֶיךָ תַּתְּבַרְךָ, אֵיךְ שְׂאִתָּה מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ. וְזַכְּנִי לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת שְׂאֲזֹכָה לְדַעַת בִּינְיָעָה בְּרוּרָה שְׂאִתָּה נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדֶיךָ נִמְצָא, וְעַל יָדַי זֶה תִּמְחַל לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי, וְאֲזֹכָה לְהַפְלִיל בְּךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סָלָה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קצו.

קְרָאתִי בְּסֵפֶר 'פְּעֻלַת הַצְּדִיק' עַל פְּגִישָׁתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ עִם הַצְּדִיק מְנַעֲשְׂכִיז, וְלִכְאוּרָה נִפְלָה שֶׁם טְעוֹת. הַאֲמַנְם?

שְׂאִלָּה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה לְכַבוֹד הַצְּדִיק שְׁלִיט"א. אֲנִי לוֹמֵד כִּסְדֵרְךָ בְּסֵפֶר 'פְּעֻלַת הַצְּדִיק' הַמְּגוּלָל אֶת תּוֹלְדוֹת רַבְּנוֹ ז"ל, וְרָאִיתִי אֶת הַסְּפּוֹר שֶׁכָּאֲשֶׁר חָזַר רַבְּנוֹ ז"ל מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הוּא מֵהַר לְהַסְפִּיק לְהִגִּיעַ לַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מְרַדְכִי מְנַעֲשְׂכִיז זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ חֲמִשָּׁה יָמִים לְפָנַי הַסְּתַלְקוֹת שְׁלוֹ. אֵךְ זֶה לֹא מְסַתְדֵר לִי, שֶׁהָרִי הַצְּדִיק מְנַעֲשְׂכִיז נִסְתַּלַּק בְּחֻדְשׁ נִיסָן, וּרַבְּנוֹ ז"ל הִגִּיעַ חֲזָרָה לְאוּקְרַאיְנָה כְּפֹה חֲדָשִׁים מֵאֲחָר

יותר, וּבְז' נִסָּן עֲדִין הָיָה רַבְנוּ ז"ל בְּשָׁבִי בְּסִפְיַת מַלְחָמָה
 טוֹרְקִית עַד שֶׁפָּדוּ אוֹתוֹ יְהוּדֵי רוֹדוֹס בְּחַל הַמוֹעֵד פֶּסַח כְּמוֹבָא
 שָׁם כָּל הַסְּפוּר בְּאַרְיָכוֹת. אֲזַי אֵיךְ יִתְכַּן שְׁהַתְקִימָה פְּגִישָׁה
 שֶׁכְּזֹאת בְּזִמָּן שֶׁמִּתְאַר בְּסִפְרוֹ?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, י"א כֶּסֶל וְהַתְּשַׁע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַסֵּפֶר "פְּעֻלַת הַצְּדִיק" הוּא מְדֻקָּק מְאֹד, וְנִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבְנוּ
 ז"ל וּמֵהַשִּׁיחוֹת בְּעַל פִּה שְׁעוֹבְרוֹת מְדוּר דוֹר.

הַשְּׂאֵלָה שֶׁלָּךְ הִיא שְׂאֵלָה מְעִנִּינָה, וְאַתָּה צוֹדֵק בְּשְׂאֵלְתֶךָ, כִּי הָרַב
 הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מְרֻדְכִי מִנְעֵשְׁכִיזוֹ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ נִסְתַּלַּק בַּח' נִסָּן תק"ס,
 וְכִשְׁבָּקָר אֶצְלוֹ רַבְנוּ ז"ל זֶה בְּטוֹחַ הָיָה אַחַר שְׁנֵסֵע אֶל הַבַּעַל הַתְּנַיָּא
 זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהַבְּטִיחַ לְהָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מִקְּאֵלִיִּסְק זְכוּתוֹ
 יִגַּן עָלֵינוּ שֶׁהוּא יִסַּע שְׁמָה בְּעִנְיַי צְדָקַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלִים בִּינֵיהֶם,
 וְכָל זֶה הָיָה אַחַר חַג הַשְּׁבֻעוֹת, וְאִם כֵּן, הַשְּׂאֵלָה, אֵיךְ מִסְתַּדֵּר מֵה
 שֶׁכְּתוּב בְּסִפְרוֹ (חֵי מוֹהַר"ן סִימָן קי"ג, וְכֵן מְעַתֵּק בְּסִפְרוֹ "פְּעֻלַת הַצְּדִיק" סִימָן שִׁי"ט)
 שֶׁזֶה הָיָה חֲמִשָּׁה יָמִים קִדְּם הַהִסְתַּלְקוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְהָרִי רַבְנוּ ז"ל חֲזַר לְבֵיתוֹ בְּעִיר מְעֵדוּדֵיבְקָא בְּשַׁבַּת פְּרֻשַׁת
 חֻקַּת י' תַּמּוּז, וְהָיָה שָׁם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאַחַר כֵּךְ נִכְנַס לְגוּר בְּזִלְאֵטְפוּלֵי
 וְהָיָה שְׁמָה מֵה שְׁהָיָה וְכוּ' וְכוּ', אֲזַי מִכְרָחִים לְהַגִּיד שֶׁזֶה לְאוֹ דוֹקָא
 חֲמִשָּׁה יָמִים לְפָנֵי הַהִסְתַּלְקוֹת, כִּי כְּנֶרְאָה שְׁעוֹד הָאָרִיךְ יָמִים הָרַב
 הַקְּדוֹשׁ רַבִּי מְרֻדְכִי מִנְעֵשְׁכִיזוֹ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ עַד נִסָּן, כִּי הוּא נִסְתַּלַּק
 בַּח' נִסָּן תק"ס, וְרַבְנוּ ז"ל רַק חֲזַר לְבֵיתוֹ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בִּי תַּמּוּז
 תַּקְנִ"ט, וְעַל זֶה יְכוֹלִים לוֹמַר מֵה שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּכִמָּה
 מְקוֹמוֹת "לֹא דִק", וְכָל זֶה בְּרוּר.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קצז.

התחלתי לחזר בתשובה לפני שש שנים, אך עד היום אינני מצליחה שלא לעשן בשבת

שאלה:

מאת מיכל: שלום רב.

התחלתי בתהליך של חזרה בתשובה לפני כשש שנים, אך עד היום לא הפסקתי לעשן בשבת ויש לי על זה מניעות גדולות. מי ששומע את זה אומר לי שזו בכלל לא נקראת חזרה בתשובה, ובלי שמירת שבת אין כלום, אבל אני מרגישה שפשוט אין לי יכולת לזה.

אני מנסה לדבר עם השם על זה, אבל אז אני מגלה שכנראה אני מפחדת או לא מספיק רוצה להפסיק. האם יש עצה שאפשר להעזר בה? תודה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא יכולה לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לך שאף חוזרת בתשובה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ה) במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, ועקר

התשובה זה ודוי דברים - להתודות להקדוש ברוך הוא על כל העבר, ולקבל קבלה חזקה על ההבא, שמהיום והלאה אני משתנה לגמרי.

ולכן תקחי את עצמך בידך ודעי לך שצריכים להחזיק מעמד ולא להשבר משום דבר בעולם.

חכמינו הקדושים מפליגים מאד בגדלת שמירת שבת, ואמרו (שבת ק"ח:) כל המשמר שבת כהלכתו אפלו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, שנאמר (ישעיה נ"ו ב) "אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו ושמר ידו מעשות כל רע", אל תקרי מחללו אלא מחול לו; אם אדם שומר שבת הקדוש ברוך הוא מוחל לו על כל עוונותיו, ומה גם שבזכות שבת מתעשרים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", ברכת הוי"ה היא תעשיר - זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי", ולכן תעשי כל מה שביכלתך להיות רק בשמחה בשבת קדש, כי שבת היא התגלות הקדוש ברוך הוא בעצמו, ומי ששומר שבת אזי מאירה לו השגחתו הפרטית ולא חסר לו שום דבר.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא לעשן שום סיגריות בשום פנים ואפן, והיום אומרים הרופאים פתוח, וכתוב על כל קפסת סיגריות שזה מזיק לאדם, וזה מביא סרטן בראות, ולכן זה מסכן אפלו באמצע השבוע לעשן, ובאמת עשון הסיגריות מלבד הבזבוז כסף שמבזבזים כל יום על כל חבילה שלשים ש"ח, זה פשוט מחלה ואדם מתמכר לזה כמו אל סמים או אלכוהול, וקשה להפריד מזה, ולכן אשרי מי שיש לו שכל ומפסיק לעשן, כי אף פעם לא יכולים לתאר לעצמו שבדיוק הוא יקבל את הסרטן בראות על ידי עשון סיגריות וכו', ואף שהוא אומר אני רואה אנשים זקנים שעדין מעשנים ולא קורה להם שום דבר וכו', אל יאמר זאת, כי בדיוק אותו יכולה לתפס המחלה הממארת הזו על ידי עשון סיגריות, ולכן תשתדלי לעשות כל מיני פעולות שבעולם להגמל מלעשן סיגריות.

הקדוש ברוך הוא ישמח את לבך ותהיי תמיד שמחה ועליזה,
ולא יחסר לך שום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' קצח.

**כל הזמן אני בעצבות ויש לי מועקה בלב. ממה זה נובע?
ומה אני צריכה לעשות כדי שזה יעבר לי?**

שאלה:

מאת לאה: שלום לכבוד הרב.
אני לא יודעת למה, אבל כל הזמן אני בעצבות ויש לי מועקה
בלב. חוץ מזה שזה מיסר אותי, גם בעלי סובל מזה, כי כל
הזמן הוא רואה אותי במצב רוח רע.
ממה זה נובע? ומה אני צריכה לעשות כדי שזה יעבר לי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת כי כל ענין מועקה בלב זה בא מעצב פנימי
ומחסר בטחון עצמי, ותחושה של חסר, הינו שאדם מרגיש את עצמו
חסר - חסר אשר, חסר טוב וכו', ורבנו ז"ל נשלח לזה העולם בדור
הזה למלאת לכל אדם את מה שחסר לו, ולהכניס בו אשר אמתי
בחייו, ולכן עתידה תורת רבנו ז"ל להתפשט בכל העולם כלו, ולאט
לאט מתפשט הלמוד העמק של רבנו ז"ל בין כל שכבות העם, כי
על כל אחד ואחד עובדים משברים וגלים, זה מעצמו, וזה מאשתו,
או מבעלה, או מהילדים, או מפרנסה וכו' וכו', אין בן אדם אחד

בזה העולם שיהיה מאשר, לכל אחד יש לו בתוך הלב פנימה מועקה ותחושה של עצב פנימי, ורבנו ז"ל הוא בן השמחה, בא למלא את לאדם מה שחסר לו, והוא מחדיר בלב שמחה אמיתית, כי עקר השמחה היא בלב, כמו שכתוב (תהלים ד' ח') נ'תתה ש'מחה ב'לבי שזה ראשי תבות נ'חמן ב'ן ש'מחה, ורבנו ז"ל נשלח לדורותינו אלו לשמח את כל השבועים והרצוצים, ולהוליך אותם בדרך הישר שיהיו הכי מאשרים בחייהם, ולכן אשרי מי שמתמיד בספריו הקדושים, והחוכרות והקנטרסים שמופצים בכל העולם כלו, שהם התמצית של דברי רבנו ז"ל ומההנהגות ז"ל.

הכלל הוא, שמכרחים לעבד על נקדה אחת והיא שמחה, לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ולא להשבר משום דבר, וכשבר ישראל תמיד שש ושמח או שהוא מכריח את עצמו להיות בשמחה, לבסוף יתרחב לו לבו לגמרי ויוכל לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, שזו נקראת "התבודדות", כי כשבר ישראל מדבר אל הקדוש ברוך הוא, על ידי זה הוא מוציא את כל העצב הפנימי שנכנס לו בלבו, כי כל המועקות שבלב האדם, כלן נובעות מדבר אחד, הינו מתחושת חסר של טוב אמיתי, וכזה שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, על ידי זה הוא מוציא את כל המועקה שנצטברה בלבו, וזוכה לאט לאט למלא את החסרון שלו.

ולכן הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלך, ואף שבהתחלה זה יבוא לך מאד מאד קשה, כי מרב העצבות והמרירות והדכאון שמסבבים אותך נדבקו בך כפירות ואפיקורסות וכו' וכו', ועל ידי זה את סובלת מה שסובלת וכו' וכו', ואם תרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אזי לאט לאט תוציאי את כל המועקות שבלבך, ויתמלא לך בשמחה אין סופית שזו האמונה הקדושה בו יתברך, כי את צריכה לדעת שכל מה שקורה בזה העולם הכל בהשגחה פרטי פרטית, ולכן אסור לפחד משום דבר בעולם, כי בלי רצונו יתברך אף אחד לא יכול לעשות לך שום רע ושום נזק,

וּצְרִיכִים לְהִיּוֹת כָּל כֶּף חֲזָקִים בְּאֲמוּנָה הַפְּשוּטָה הַזֹּאת, עַד שֶׁזֶה יִהְיֶה בְּרוּר כְּשֶׁמֶשׁ, הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה בְּאֲמִצָּע הַיּוֹם בְּאוֹר גָּדוֹל מְאֹד, כִּךָּ אָדָם צָרִיךְ לְהִכְנִיס בְּעִצְמוֹ אֶת הָאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁתֵּאִיר לוֹ תְּמִיד כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁמְאִירָה בְּאֲמִצָּע הַיּוֹם בְּחִזָּק גָּדוֹל מְאֹד.

אֲנִי מִכְּרַח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁזֶה לֹא קָל לְהַגִּיעַ לָזֶה, אָבֵל אִם מְרַגְלִים אֶת עִצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פַּעַם פַּעַמִּים וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁהַהֲרֵגֵל נִעֲשֶׂה טֵבֵעַ, אָז יִפְתָּחוּ לָךְ חַיִּים חֲדָשִׁים, חַיִּים מְאֻשְׁרִים שֶׁלֹּא טַעַמְתָּ מִימֶיהָ, וְאֵל זֶה רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְהַבִּיא אוֹתָנוּ, וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שֶׁמְצִית אֶת רַבְּנוּ ז"ל וְהוּא תְּמִיד שָׁשׁ וְשִׂמְחָה, וְתְּמִיד הוּא מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂאֵז עוֹלְמוֹ יֵרָאֶה בְּחַיֵּיו.

הַמְּאֻחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' קצט.

**בְּרִצוֹנִי לְלַמַּד עִם בְּנֵי הַחֲתָן וְלְהַכִּינוֹ לַחַיִּי הַנְּשׂוּאִין.
מַה כְּדָאִי לְלַמַּד אֶתוֹ?**

שְׂאֵלָה:

מַאת יְהוּדָה: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכַבוֹד הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתֵּן לָכֶם אֶת הַכּוֹחוֹת, וְתִזְכּוּ עוֹד רַבּוֹת בְּשָׂנִים לַעֲזֹר לְכָלל יִשְׂרָאֵל מִתּוֹךְ בְּרִיאוֹת שְׁלֵמָה, אֲמוֹן כֵּן יְהִי רַצוֹן.

יֵשׁ לִי בֵּן שֶׁהוּא חָתָן, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הוּא לּוֹמֵד בְּהַתְמַדָּה כָּל הַיּוֹם - בְּבִקְרַת הַשֵּׁכֶם הוּא לּוֹמֵד שְׁלֶחַן עָרוּךְ, אַחֲרֵי-כֵן הוּא לּוֹמֵד גְּמָרָא בְּכוֹלֵל, וּבְלִילָהּ, כְּאֲשֶׁר הוּא בָּא לְבֵיתוֹ, יֵשׁ לוֹ שְׁעָה אַחַת פְּנִיחָה בֵּה אֲנִי רוֹצֵה לְלַמַּד אֶתוֹ שְׁעוֹר בְּאִפְסוֹ שְׂאוּכַל לְחַזְקוֹ וְלִאֲמֹצוֹ לְתַקּוּפַת הַחַיִּים שְׂאַחֲרֵי הַחֲתָנָה. מַה כְּדָאִי לִי לְלַמַּד אֶתוֹ?

יִישַׁר כַּח לְצַדִּיק עַל כָּל טוֹבוֹתָיו וּמֵאֲמָצִיּוֹ לְהַשִּׁיב לְשֵׁאלוֹת שְׁל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְהוּדָה נְרוֹ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ שֵׁישׁ לָךְ בֵּן שְׁזוּכָה לְלַמֵּד תּוֹרָה, שְׁזוֹ זְכוּת
מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָה, וְלִכֵּן תִּשְׁמַח עִמּוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי זֶה חֲלַקְךָ לְנִצָּחַת,
וְאַתָּה לֹא יוֹדֵעַ מַה זֶה לְזְכוּת לְבֵן שְׁלֹמֵד תּוֹרָה וּבַעַל דֶּרֶךְ אֲרָץ גְּדוּל,
שְׁזוֹ הַנַּחַת הַכִּי גְּדוּלָה לְהוֹרִים, וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחַ עִמּוֹ,
וְהַעֲקֹר - אֵל תִּכְבֵּיד עָלָיו בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפֵּן, רַק לְשִׂמְחַ עִמּוֹ וּלְשִׂמְחַ
אוֹתוֹ.

בְּעֵינַי לְלַמֵּד אוֹתוֹ דְרָכֵי הַחַיִּים וְכוּ', שִׁיְהִיו לוֹ הַקְּדָמוֹת עַל
כָּל הַחַיִּים וְכוּ', יֵשׁ בְּזֶה מִפְתָּח אֶחָד שְׁפּוֹתָח כְּבָר אֶת כָּל הַמְּנַעְוֵלִים
הַסְּגוּרִים, וְהוּא מֵדַת הַסְּבָלָנוֹת שְׁנוֹכְבַּעַת מוֹתְרָנוֹת - כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה
לְהִיֹּת סְבָלָן עַל כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלָיו, וְהוּא מְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ לוֹתֵר עַל
כָּל דְּבָר בְּבֵיתוֹ, עַל יְדֵי זֶה הוּא יִצְלִיחַ בְּחַיָּיו, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(דֶּרֶךְ אֲרָץ זֹטָא פֶּרַק א') דֶּרֶכֶן שֶׁל תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים עָנּוּ וּשְׁפַל רוּחַ, זְרִיזוֹ,
מְמַלָּא, עֲלוּב, וְאַהוּב לְכָל אָדָם, שְׁפַל לְאַנְשֵׁי בֵיתוֹ, יֵרָא חֲטָא, וְדוֹרֵשׁ
אֶת הָאָדָם לְפִי מַעֲשָׂיו, וְאוֹמֵר כָּל מַה שֵׁישׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה אֵין לִי חֲפִץ
בְּהֵם [לְפִי שְׂאִין הַעוֹלָם הַזֶּה שְׁלִין], יוֹשֵׁב וּמְשַׁנָּה וּמְטַנֵּף כְּסוּתוֹ לְפָנָי
רְגִלֵי תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וְאֵין אִישׁ רוֹאֶה בּוֹ דְּבָר רַע, שׁוֹאֵל כְּעֵינַי וּמְשִׁיב
כְּהִלְכָה; וְאֵל כָּל זֶה יְכוּלִים לְזְכוּת, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק
א' סִימָן קנ"ה) עַל יְדֵי תִקְוָה הָאֲמוּנָה, כִּי כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל מִחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ
אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וְעֵד שְׁמַלֵּא כָּל הָאֲרָץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ
מְמַלָּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהַכֵּל מְשַׁחַ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי קוֹנֵה לְעֲצָמוֹ אֶת מֵדַת הַסְּבָלָנוֹת, וְהוּא מוֹתֵר עַל הַכֵּל

וכו' וכו', וזה המפתח לפתח את חיי האשר בחיים, כי הסבלן והותרן הוא המנצח לבסוף.

החיים בכלל לא קלים, אלא יש בהם נסיונות קשים ומרים, כי יש נשים מאד מאד קשות שיש להן טבע של שתלטנות וכו', וכן להפך יש גברים מאד מאד קשים שיש להם טבע של שתלטנות, ואם לא ילמדו לותר אחד לשני, אזי יהיו להם חיים מרים מאד, כי תמיד יהיו ביניהם ופוחים ואי הבנות, עד שמזה באות מריבות קשות עד גרושין חס ושלום, אבל אם לומדים את עצמם שניהם הן הבעל והן האשה שמכרחים לותר אחד להשני, וזה סוד האהבה וההבנה הדינית שזה מביא את ההצלחה בבית - אם הזוג מבינים את זה, אזי יהיו להם חיי נשואין הכי מאשרים, אבל אם לא ירצו לקבל את זה, אלא כל אחד ירצה להשתלט על הזולת - שיהיו בטוחים שיהיה ביניהם תמיד מריבות, והבית יתהפך לגיהנום רחמנא ליצלן, בשעה שיכולים למנע את עצמו מכל זה, וזה המפתח של הצלחה בין זוג.

ועל כלם צריכים על כל פרט ופרט לבקש את הקדוש ברוך הוא, כי בלי תפלה זה לא הולך, וצריכים להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, וכל מה שצריכים הכתבת הראשונה והאחרונה זה הקדוש ברוך הוא בעצמו, כמו שכתוב (ישעיה מ"ד ו) "כה אמר הוי"ה מלך ישראל וגאלו הוי"ה צבאות אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים", וכשמחזירים בעצמם יסוד זה, אז כל החיים הולכים ככר בצורה אחרת לגמרי.

הקדוש ברוך הוא יעזר לך שתרוה רב נחת דקדשה ממנו ומכל יוצאי חלציה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג'ה

כיצד יש לנהג כאשר שומעים אנשים שמזלזלים בדרך החסידות?

שאלה:

מאת גלעד: לכבוד קדשת הצדיק.

לעתים אני נתקל באנשים שמקשים קשיות וטענות על הנהגות בסיסיות בחסידות כמו הדבקות בצדיקים בטענה שזה גובל בעבודה זרה חס ושלום, ולפעמים אף ממשיכים באמרות קשות יותר עד כדי בזוי וזלזול בצדיקים ובמנהגי החסידות. מדבר באנשים מהעבודה או מהמשפחה שהם אנשים שומרי תורה ומצוות, אף לא זכו לטעם מעולם החסידות, והתחנכו בדרך שונה.

כשאני מנסה לענות חזרה, קשה לי להביא מקורות לדברי ולהסביר להם דברים שלי הם מובנים מאליהם, ולעתים אפילו נראה לי שהם חושבים שאני משגע. כיצד יש לנהג במקרה כזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל גלעד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הכלל הראשון - אתה צריך לדעת שאסור להכניס עם בני אדם בוכוחים, כי מי שמתוכח עם הזולת אזי הוא כבר המפסיד, כי טבע של אדם שהוא רוצה להיות המנצח, ולכן כשמישוהו בא להתוכח אתך באיזה נושא שרק יהיה וכו' וכו', הוא רוצה לנצח אותך, ולכן אין טעם שתכניס אתו בוכוחים כי אף פעם לא תבוא לגמר וכו', וכמו שכתוב (איוב ט"ז ג) "הקץ לדברי רוח או מה ימריצך כי תענה", ולכן

אין טעם בכלל לענות כשאחד בא רק לנצח, כי אף פעם זה לא יגמר, כל מה שתגיד זה יהיה כמו שאתה טוחן מים, וזה יביא רק לכאב לב ולמריבות. רק כשאדם שואל ורוצה להתעניין מה זה, אז כדאי להסביר לו בהרחבה ובפרטי פרטיות.

הענין של אמונת חכמים שזה יסוד כל התורה כלה, אף אחד לא תופס שזה דברי חכמינו הקדושים, כמאמרם ז"ל (מכילתא בשלח) על הפסוק (שמות י"ד) "ויאמינו בהוי"ה ובמשה עבדו" - אם במשה האמינו קל וחומר בהוי"ה? בא זה ללמדך שכל מי שמאמין ברוצה נאמן כאלו מאמין במאמר מי שאמר והיה העולם; ולכן אם אין לאדם אמונת חכמים סימן שאין לו גם אמונה בהקדוש ברוך הוא.

והנה עכשו מתקרבים ימי חנכה הקדושים שזה בעצמו אמונת חכמים, כי נר חנכה מסגל לאמונת חכמים, כמאמרם ז"ל (שבת כ"ג.) שמברכים "אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנכה", והיכן צונו? רב אוניא אמר: מהפסוק (דברים י"ז י"א) "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", רב נחמיה אמר: מהפסוק (דברים ל"ב ז') "שאל אביו ויגדך וקניך ויאמרו לך", הרי שלך לפניך, שכל מצות חנכה הוא מצוה מדרבנן שאנחנו מחייבים לשמע בקולם, נמצא שגם חנכה מסגל לאמונת חכמים, שזה דבר גדול מאד מאד.

העקר ראה לשמח שאתה זוכה לדעת מרבי אמת כזה, רבי נזרא ונפלא כזה, רבי שמחזק אותנו ומעודד אותנו על שמחה, ומורה לנו דרך איך לעבר זה העולם בשלום, ולחיות חיים טובים ונעימים ומאשרים, ותן תודה להקדוש ברוך הוא על זה שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל, אבל אל תכנס עם אף אחד בוכוחים, יאחז כל אחד את דרכו ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רא.

**אין לי זמן ללמוד גם את התרגום וגם את פרוש רש"י.
מה עדיף?**

שאלה:

מאת טל: לכבוד הצדיק. אני מתפלל שהשם יתן לכם בריאות, ושתצליחו לגבר על כחות הרשע ביבנאל. מכיון שתמיד כבודו מדבר ממעלת למוד שנים מקרא ואחד תרגום ורש"י, ברצוני לשאל: כיצד צריך לנהג אדם שלומד בכל יום חמש מפרשת השבוע, אף אין לו זמן ללמוד גם את התרגום וגם את פרוש רש"י, ויש לו זמן ללמוד רק את אחד מהם: האם צריך להעדיף את פרוש רש"י משום שרש"י מסביר את החמש וזה נצרך להבנה, או שעדיף ללמוד תרגום משום שיש בו סגלות נפלאות? תודה והרבה נחת.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל טל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עדיף ללמוד קדם את התרגום, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח.) לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו; וגם התרגום הוא מדברי חכמינו הקדושים, ולכן עדיף קדם תרגום, עם כל זאת מה טוב ומה נעים לחטף בכל יום גם קצת רש"י במקומות שקשה להבין, ואשרי ואשרי מי שגם מסתפל קצת ברמב"ן הקדוש, ובאור החיים הקדוש, ואז ירגיש את פרשת השבוע באפן אחר לגמרי.

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של אדם שזוכה ללמוד

בְּכֹל יוֹם חֲמֵשׁ עִם הַתְּרַגּוּם שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, עַד שֶׁכִּשְׁמַגִּיעַ יוֹם שְׁשִׁי הוּא זָכָה לְסֵימָן אֶת פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַעֲלָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִזֶּה, וְזוֹ מִצְוָה שְׁבַנֵּי אָדָם מְאֹד מְזַלְזָלִים בָּהּ, בְּשַׁעֲרֵה שְׁצָרִיכִים לְדַעַת שְׁבַשְׁבוּעַ שְׁלֹא מְסִימִים אֶת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם עַל כָּל פְּנִינִים, עַל יְדֵי זֶה נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוּחַ שְׁבַשְׁבוּעַ זֶה תִּהְיֶה לוֹ אִיזוֹ צָרָה חֵס וְשְׁלוֹם אוֹ אִיזָה הַפֶּסֶד מְמוֹן, אוֹ אִיזוֹ בַּעֲיָה אַחֲרֵת, כִּי מִי שֶׁמִּקְפִּיד לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ, נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוּחַ שְׁיִזְכֶּה לְאַרְיִכוּת יָמִים וְשְׁנַיִם טוֹבוֹת, וְכֵן יִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי.

הַרֵב הַקְּדוּשׁ רַבִּי מְרֻדְכֵי מִנְדְּבוּרְנָא זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ הִיָּה פַעַם בְּעִיר חוּסֵט, וְהִזְמִינוּ בְּעַל 'עֲרוּגַת הַבֶּשֶׂם' שְׁבִיבֹא לְבַקֵּר אֶת הַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ, כִּידוּעַ שֶׁהִיָּה לוֹ יְשִׁיבָה גְּדוּלָּה עִם גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי תַלְמִידֵי חֲכָמִים שְׁמֶשֶׁם יִצְאוּ רַבָּנִים גְּאוּנִים וְשִׁמְשׁוּ בְּרַבְּנוֹת בְּעָרִים גְּדוּלִים בְּהוֹנְגְרִיָּה, וְנִעֲנָה לְבַקְשָׁתוֹ. וְכִשְׁנִכְנַס הַצַּדִּיק, הִסְתַּכַּל אֵיךְ שֶׁכָּלֶם לּוֹמְדִים בְּהַתְמַדָּה, וְאַחַר כֵּן כְּשִׁיִּצָּא וְלִוְיָה אוֹתוֹ הַבְּעַל 'עֲרוּגַת הַבֶּשֶׂם', שָׁאַל אֶת הַצַּדִּיק: "נוֹ, מָה אַתָּם אוֹמְרִים עַל הַתַּלְמִידִים שְׁלִי?", עָנָה וְאָמַר: "אֵין לָהֶם יְרֵאת שְׁמַיִם!", וְנִבְהַל בְּעַל 'עֲרוּגַת הַבֶּשֶׂם' מְאֹד, וְשָׁאַל: "לָמָּה שֶׁהַצַּדִּיק יֹאמֵר כֵּן?", עָנָה וְאָמַר: "מִפְּנֵי שְׁלֹא מְסִימִים בְּכֹל שְׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם". וְהַצַּדִּיק נִסַּע לְדְרֻכּוֹ, וּבְעַל 'עֲרוּגַת הַבֶּשֶׂם' הִלֵּךְ וְחָקַר אֲצֵל כָּל תַּלְמִידֵיו, וְכָלֶם אָמְרוּ שְׁלֹא יוֹצֵא לָהֶם לְסֵימָן שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם בְּעָרֵב שַׁבָּת, כִּי אֵז הוּא יוֹם בְּחִינַת שְׁבַעַל 'עֲרוּגַת הַבֶּשֶׂם' בּוֹחֵן אֶת הַתַּלְמִידִים מִה לְמַדּוֹ, וְנִרְעַד בְּעַל 'עֲרוּגַת הַבֶּשֶׂם' וְרָאָה שֶׁהַצַּדִּיק הִיָּה צוֹדֵק, וְלָכֵן דָּחָה אֶת הַבְּחִינָה לְיוֹם רֵאשׁוֹן.

רוֹאִים מְזֵה שְׁאֵם רַבָּנִים גְּאוּנֵי עוֹלָם מְאִיזוּ סִבָּה שֶׁרַק לֹא תִהְיֶה וְכוּ', לֹא סִימּוֹ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם כָּל שְׁבוּעַ וְכוּ', מִה נֹאמֵר קִטְנֵי עֲרֵךְ כְּמוֹנוֹ? אֲנָשִׁים שְׁאֵף פַּעַם לֹא פְתַחוּ חֲמֵשׁ, וְאֶפְלוּ לֹא יוֹדְעִים אֶת הַמַּעֲלָה שֶׁל לְסֵימָן כָּל שְׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, וְלָמָּה לְמַנַּע

מהם מפני איזה חמרא וכו', בשעה שיכולים לקיים את עצת רבנו ז"ל שהיא הדרך הכי קלה לזכות ללמד תורה בהתמדה, ולזכות לטיל ולהיות בכל המקומות של התורה הקדושה, ויכולים ללמד בכל יום חלק מהפרשה, עד שבפערב שבת קדש יסיים כבר את כל הפרשה, אשר ידוע שאצל רבנו ז"ל היה העקר למוד התורה הקדושה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רב.

אני עובדת במקום מערב, ואני מרגישה שזה משפיע עלי מאד בעבודת השם. האם לעזב את העבודה?

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד קדשת מוהרא"ש.

אני עובדת בתמיכה טכנית במקום עבודה מערב, בו עובדים גברים ונשים יחד, ואני מרגישה שזה משפיע עלי מאד בעבודת השם. אני שוקלת לעזב את העבודה כי אני מרגישה שזה כבר יותר מדי. מה עלי לעשות?
תודה רבה לכם שאתם מקשיבים לנו, מעודדים ומחזקים אותנו בדרך השם... שהקדוש ברוך הוא יברך אתכם בכל!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת כי שום דבר בזה העולם אסור לגרם לחץ על האדם, הינו אסור להלחיץ את עצמו, וכל חכמת החיים היא לראות איך להקל ממנו את העל הכבד, ולא לחיות תחת לחץ תמידי, ולכן

אם את מרגישה שבזה שאת עובדת בין גברים זה משפיע עליך לרעה וכו', למה לא תעזבי את זה ותמצאי מקום עבודה שבו עובדות רק נשים?

אשריך ואשרי חלקך שאת דואגת על היראת שמים שלך, וכך צריך להיות, כי לצערנו הרב הדור מאד פרוץ וכו', ובחורץ יש היום כל מיני מפקרים וכו', או שמדברים בשפה מגולת וכו', ועושים בדיחות גסות עם הנשים וכו', ולכן למה צריכים להכניס את עצמו בנסיון, ולכן תקימי את דברי רבנו ז"ל (ספר המדות אות פחד חלק ב' סימן ג') מי שבורח מן הצרה - הוא פקח.

הקדוש ברוך הוא ירחיב לך בגשמיות וברוחניות גם יחד, ותהיי הכי מאשרת בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רג.

לפני מספר חדשים הפכתי לעצמאי ופתחתי עסק. מה העצה לשגשוג העסק?

שאלה:

מאת ארן: שלום לכבוד הרב.

עבדתי בתחום היין קרוב לחמש-עשרה שנה כשכיר, ולפני מספר חדשים כשנולדה בתי השנייה, עשיתי מעשה והחלטתי לעזב את מקום עבודתי לטובת הקמת עסק משלי על מנת שאוכל להתקדם ולהתפתח. כמו בכל דבר חדש יש חששות ופחדים, ואשמח לקבל את עצתך וברכתך להצלחת ושגשוג העסק.

יש לי ציון שבשנתיים האחרונות התחזקתי וקבלתי על עצמי להניח תפלין בכל יום, להתפלל, להתבודד ולשמור על הלשון.

הַמּוֹן בְּרִיאוֹת וְשִׁפְעַת בְּרִכּוֹת לְכַבּוֹד הַרַב, בַּבְּרָכָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י"א פְּסָלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶרֶן נָרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אִתָּה צָרִיף לְדַעַת שְׁסוּד הַצְּלַחַת הַחַיִּים הוּא בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְעִזּוֹת וְעִקְשָׁנוֹת דְּקִדְשָׁה, וְרִצּוֹן חֲזֵק, וּמִי שְׁזוּכָה לְזֶה הָרִי הוּא מְצַלִּיחַ, וּכְבָר אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן רמ"ט) עֲקַר הַגְּבוּרָה בְּהֵלֶב, כִּי מִי שְׁלָבוֹ חֲזֵק וְאִינוֹ מִתְיָרָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר, יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת וְלִכְבֵּשׁ הַמְּלַחְמוֹת עַל יְדֵי חֲזֵק וְתַקְּףָ לְבוֹ שְׁאִינוֹ מִתְיָרָא וְרִץ לְתוֹף תַּקְּףָ הַמְּלַחְמָה, וְזֶה בְּחִינַת (אָבוֹת פָּרָק ד') אֵיזְהוּ גְבוּר? הַכּוֹבֵשׁ אֶת יָצָרוֹ, וְזֶה הִיָּה גְבוּרוֹת שְׁמִשׁוֹן שְׁנַאֲמַר בּוֹ (שׁוּפְטִים י"ג) "וְתַחַל רוּחַ הַיְי"ה לְפַעֲמוֹ בְּמַחְנֶה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֵל", שְׁבֹאוֹתֵן הַמְּקוּמוֹת צְלַחָה עָלֵינוּ רוּחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִבְשׁ גְּבוּרָה, דְּהֵינּוּ שְׁבֹא לּוֹ חֲזֵק וְתַקְּףָ גְבוּרָה בְּלֵב, וְעַל יְדֵי זֶה עָשָׂה גְבוּרוֹת נוֹרְאוֹת.

וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁהַחֲלֻטָּה שְׁאִתָּה רוּצָה לְהַקִּים עֶסֶק מִשְׁלָךְ כְּדֵי שְׁתּוּכַל לְהִתְקַדֵּם וְלִהְתַּפְּתַח, אֲזִי אִתָּה צָרִיף לְהִיּוֹת עַקְשָׁן גְּדוּל וְלֹא לַעֲזֹב אֶת רְצוֹנָה, וְעַל יְדֵי זֶה תְּצַלִּיחַ בְּגְדוּל, רַק תַּתְּחִזֵּק מְאֹד מְאֹד לֹא לְפַחַד מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, וְאֲזִי תְּצַלִּיחַ דִּרְכָּךָ.

בְּעִנְיַן תְּפִלִּין, אֲנִי מְכַרַח לְהַגִּיד לָךְ שְׁאִין לְמַעְלָה מְזֶה מְלַהֲקִפִּיד לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי כֶּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִנְחוֹת מ"ה) כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין מֵאַרְיָף יָמִים, וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָא זוֹטְרְתָא שְׁמוֹת) כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין כְּאֵלוֹ קָרָא בְּתוֹרָה, וְאָמְרוּ (יְלִקוּט שְׁמוֹת רַמְזוֹ רכ"ב) אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַמְּקוֹם אֲנוֹ רוּצִים לִיגַע בְּתוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה אָבָל אֵין לָנוּ פְּנָאִי, אָמַר לְהֵם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קִיֵּמוֹ מְצוֹת תְּפִלִּין וּמַעְלָה אֲנִי עָלֵיכֶם כְּאֵלוֹ אַתֶּם יְגַעִים יוֹמָם וְלַיְלָה; וְאִם הִיָּה אָדָם יוֹדֵעַ אֶת מַעְלַת הַזּוּכָה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין שֶׁל יָד וְתְּפִלִּין שֶׁל רֵאשׁ, הִיָּה נִזְהָר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד,

והמצוה הזו ממשיכה לאדם חיים ודבקות באין סוף ברוך הוא, ואמרו חכמינו הקדושים (מנחות מ"ג): כל שיש לו תפלין בראשו ותפלין בזרועו, הכל בחזוק שלא יחטא; כי כשאדם שש ושמח עם מצות תפלין שהניח היום, השמחה של המצוה לא תתן לו לחטא, ולכן אשרי מי שנוהר מאד מאד במצות תפלין.

הקדוש ברוך הוא יצליח את דרכך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רד.

שמעתי רבות על יבנאל עיר ברסלב, ואני שוקל לעבר לשם. האם כדאי לי לעשות את הצעד הזה?

שאלה:

טאת דודו: לכבוד הצדיק מיבנאל, שלום וברכה!
שמעתי כל כך הרבה על יבנאל עיר ברסלב, וכבר הרבה זמן אני שוקל לעבר לשם. האם כדאי לי לעשות את הצעד הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דודו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תהלה לאל שבנינו קהלה קדושה, חממה של אמונה, מקור של חסד, ממש לתפארת ביבנאל, שעד עכשו היה שם מדבר שמם מהיהדות, ומאז שיסדו את יבנאל בשנת תרס"א עד שבאנו לשם בשנת תשמ"ח לא היה זכר של יהדות כלל וכו', ואדרבה, פה היה

המקום שהעבירו על הדת את עדת התוניסאים ואת עדת התימנים וכו' וכו', וממש המקום היה שם לגמרי מיהדות וכו', ותהלה לאל היום המקום פורח ברוחניות, ומי שרק נכנס שמה לא יכול להאמין מה שרואה לפני מראה עיניו, וחושב שהוא נמצא בירושלים, או בבני ברק, או בברוקלין, בלי שום הגזמה.

קדם כל, יש מנינים מותיקין עד חצות לילה, שחרית מנחה וערבית מנין אחר מנין, שדבר כזה אין רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת שלא ידעו אי פעם איפה זה על המפה וכו'.

אחר כך יש לנו מקוה מפאר וענקי לגברים עם שלשה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקוה טהרה מפאר לנשים (אגב, שמסגל מאד לפקידת עקרות, כי נבנה במסירות נפש הכי גדולה במחירת כמו ברוסיה לפני שבעים שנה, כי זה שצריך להיות ממנה על הדת, הוא אשר עכב את בנית המקוה בכל מיני מסירות כאחד הרשעים הכי גדולים אשר לא יאמן כי יספר וכו').

וכן יש לנו מערכת חנוף שלמה, הינו שיש לנו פעוטונים, גנים לבנים ולבנות, בית ספר לבנות, וסמינר לבנות, תלמוד תורה לבנים, וישיבה קטנה, וישיבה גדולה לבחורים מציינים, וכן יש לנו ישיבה של בעלי תשובה, אשרי עין ראתה זאת במו עיניו, ומלבד זאת יש לנו כולל לבעלי בתים "אור המאיר" שלומדים שמה קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה "תפארת בנימין" שלומדים שמה כחמשים אברכים את ההוראה, ותהלה לאל יש לנו "בית הוראה" עם גאב"ד ועם שלשה דינים, שהם פוסקי הלכות המצויות וכו', ושואלים אותם את כל השאלות שיש לכל אחד, והמקום שוקק ביהדות.

ועל כלם יש לנו את בית התבשיל - 'אהל אברהם' שמחלק אכל בחנם לכל מי שרק רעב, ובכל יום מתפלת ותיקין עד עשר בערב זה פתוח לכלם, לגברים נשים וילדים, ובכל יום מחלקים קרוב לאלף

מנות אכל טרי וטעים. יש לנו במשך היום חמשה שעורים נפרדים בדרך היומי, ופה מדברים מאיזה מושבה נדחת שאף אחד לא ידעו איפה היא נמצאת וכו', ועכשיו, תהלה לאל, יש כבר למעלה מארבע מאות משפחות חסידי ברסלב בן ירבו, ועכשיו בונים אלף דירות חדשות בשביל אנשי שלומנו.

וזה למעלה משנתים שפתחנו פה חנות יודאיקה "ברסלב סנטר" - כל מה שיהודי צריך בנקדה אחת, ותהלה לאל יש מהפכה ביבנאל ביהדות, זה ארבעים שנה שמונעים מתושבי המקום להכעיס וברשעות את כל הקשור ליהדות וכו', ותהלה לאל מהרגע שנפתחה החנות התחילו תושבי המקום להכנס, וכל אחד קונה - זה מזוזה, זה ציצית, זה תפלין, זה טלית, זה כפות וכו' וכו', מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, לא יאמן כי יספר קדשת כל בר ישראל, אשרי עין ראתה זאת.

וכן רואים איך שיש דו-קיום בין תושבי המקום, וחסידי ברסלב לא מפריעים לאף אחד וכו', הם קהלה פתוחה וכו', בבחינת חיה ותן לחיות וכו', לא מתערבים בחיי אף אחד וכו', ויבנאל תהיה דגמא ומודל איך קמץ קטן של יהודים עם מסירות נפש יכולים להפך מדבר שמם מיהדות וכו' למקום פורת, ועוד רבות יספרו על זה. אחר חצי יובל שנים של רדיפות ומסירות וכו' וכו', שרודף ומוסר אותנו מי שרודף ומוסר, איזה רשע ארור טמא שלבסוף יתגלה קלונו ברבים וכו' וכו', ושם רק מקלות בגלגלים וכו', ומונע ומעכב כל דבר השייך לקדשה, ואף על פי כן בכח הרצון החזק שהכניס בנו רבנו ז"ל, הצלחנו להקים אימפריה כזו, אשר לא מקבלים אגורה שחוקה מהמועצה הדתית וכו' וכו', והכל רק מכחות עצמנו בעזרתו יתברך שמו, ואנחנו לא צריכים שום טובות מאף אחד, אלא כל אנשי שלומנו נותנים יד וכתף וביחד עוזרים אחד להשני, וכן הוא בין נשות אנשי שלומנו יש אחדות ואהבה גדולה מאד מאד, ויש להם פעמים בשבוע ערבי שמחה שמתאספות יחד לשמח ולרקד, ועוזרות

אחת לשננה בכל המובנים, ולא בחנם שרבנו ז"ל אמר (תני מוהר"ן סימן רי"ח) "בעזרת השם איך האב אויס גיפירט אין איך וועל אויס פירן", "נצחתי ואנצח", ותהלה לאל אור הקדשה רק עולה, וחשף הטמאה רק נעלם עד שיתבטל לגמרי, ויקים (זכריה י"ג ב') "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ", ולכן אשרי מי שיצטרף אל הקהלה הקדושה הזו במקום הכי יפה בארץ ישראל והוא יבנאל, ויטעם טעם גן עדן בזה העולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רה.

**מה עדיף: להתפלל במהירות עם הצבור או להתפלל
במתינות בקצב שלי?**

שאלה:

מאת עובדיה: שלום לכבוד הרב!

למדתי במשנה ברוך: "טוב מעט תחנונים בכונה מהרבות בלא כונה", והיות שאני מתפלל בכונה, התפלה שלי אורכת זמן רב ואני לא מצליח להספיק את הקצב של הצבור. כיצד עלי לנהג: האם להתפלל במהירות, אפלו שזה פוגע בכונה, כדי להספיק להתחיל יחד עם הצבור את תפלת העמידה, או שעדיף שאתפלל לפי הקצב שלי לאט לאט, אף אז אאלץ לדלג על קטעים בתפלה כדי להספיק להתפלל עם הצבור את תפלת העמידה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל עובדיה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להגיל את עצמו ללכת בדרך ו להתפלל לאט לאט, ולקשר את המחשבה אל הדבור שלו, ולא יבלבל את עצמו משום דבר שבְעוֹלָם, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיךְ לְחַשֵּׁב מֵעֲצָמוֹ, הֵינּוּ בְשֵׁעָה שֶׁמִּתְפַּלֵּל שֶׁתִּמֵּד יִזְכֹּר אֲשֶׁר שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא מְדַבֵּר לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲסוּר לוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוֹלָם. בּוֹדָאִי אִם יְכוּלִים לְהִתְפַּלֵּל בִּיחָד עִם הַחֲזוֹן (הֵינּוּ הַבַּעַל תְּפִלָּה שֶׁמִּתְפַּלֵּל גַּם כֵּן לְאֵט) מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי זֶה עָקֵר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה לְהִתְפַּלֵּל בְּצַבּוּר דִּיקָא, וְלִכֵּן אֲסוּר לְשַׁלַּח שְׂיִהְיֶה שְׁלִיחַ צַבּוּר אֶחָד שֶׁמְדַלֵּג עַל הַתְּבוּת, וְנִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ (אֲסִתֵּר ג' ט"ו) "הַרְצִים יִצְאוּ דְחוּפִים", שְׁכָבֵר צָעֲקוּ עַל זֶה הַרְבֵּה צְדִיקִים שְׁמִי שֶׁמִּמְהֵר בְּתַפְלָתוֹ שְׁלֵא יֵרֵד לִפְנֵי הַתְּבָה וְיִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַצַּבּוּר, כִּי אִם הוּא מְמַהֵר לְמַה צְרִיכִים כָּל הַמִּנְיָן לְסַבֵּל? אֲבָל עִם כָּל זֹאת כְּשֵׁי שֶׁאֶחָד שֶׁהוּא מִתְפַּלֵּל לְאֵט וּמְקַשֵּׁר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ לְדַבּוּר, אֲזִי שְׂיִקְיִים מַה שְׁכָתוֹב אֲצֵל יַעֲקֹב (בְּרֵאשִׁית ל"ב ב') "וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מְלֹאכֵי אֱלֹקִים", הֵינּוּ שֶׁיִּתְפַּלֵּל בְּדַרְכּוֹ אִיךְ שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְאֵט לְאֵט, וַיִּקְשֶׁר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ אֶל הַדַּבּוּר, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה שֶׁמִּתְפַּלְתּוֹ יִבְרָאוּ מְלֹאכֵי מַעֲלָה שֶׁיִּשְׁמְרוּ עָלָיו.

וכמוכן, איפה שמתר להפסיק כשאומרים קדשה וברכו או אמן יהא שמה רבה - יפסיק, אבל לא כדאי לדלג את התפלה מפני שהבעל תפלה אץ ורץ לדרכו.

אשרי מי שמסתכל תמיד על עצמו, ואינו מבלבל את עצמו משום בריה שבְעוֹלָם, וְאִז אֵל רַב טוֹב הַצִּפּוֹן יִזְכֶּה.

המאחל לך שבת שלום...

ג' ר.ו.

**אני קורא הרבה ספורים על המדרגות הנעלות אליהן זכו
הצדיקים. כיצד אוכל גם אני לזכות לקר?**

שאלה:

מאת עוזיאל יעקב: לכבוד הצדיק שליט"א, שלום.
אני בן שמונה עשרה ומתגורר במקסיקו. אני קורא הרבה
ספורים על גדולי ישראל, כמו הבעל שם טוב, האר"י הקדוש,
רבי נחמן, הבן איש חי וכו', והשאיפה שלי היא להיות כמותם
- לשבר את התאוות שלי ושיהיו לי רק מדות טובות, שתהיה
לי יראת שמים ואהבת השם, ושאזכה ללמד תורה כמותם.
איך אפשר להגיע למדרגות כאלו? בנוסף, אני שוקל ללמד
רפואה, וברצוני לשאל בעצתכם: האם זה דבר שמתאים
ליהודי ירא שמים? והאם זה לא יפגע בהתקדמות שלי
בעבודת השם? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל עוזיאל יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שרובנו ז"ל אמר שכל בר ישראל יכול להגיע לכל
המדרגות שבפעולם אם הוא רק ירצה, והאריך בזה מוהרנ"ת ז"ל
וכתב (לקוטי הלכות ברכת השחר הלכה ג' אות ו') ענין זה בעצמו, מה שרוב
בני אדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה קדושה משרשה,
וקשה להם לשוב להשם יתברך ולהיות איש צדיק, או איש כשר
באמת, כמו שאר הצדיקים והכשרים, כמו שמרגלא בפומא דאינשי
לומר כששומעין שמספרין מאיזה צדיק או איש כשר וירא באמת,
ומתחיל להתעורר בהם הרהור תשובה להתחיל גם כן להתקרב

להשם יתברך, כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות להשם יתברך תמיד, אף אחר כך תכף אומרים, מי יכול להדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו', כי היה נשמה קדושה מנעוריו, כי כך הרגלו עצמם לומר שצדקת הצדיקים והכשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדתם.

ובאמת אמר רבנו ז"ל בפרוש שאינו כן, וזה עקר החסרון של העולם שאומרים כך, ומחמת זה אינם מתעוררים ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים. אבל באמת אינו כן, כי עקר צדקת הצדיק והכשר הוא רק על ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת השם שיגע וטרח כל כך ימים ושנים הרבה ולא הניח עצמו לפל בשום אפן בעולם, והרבה בתפלה ותחנונים עד שזכה למה שזכה, כל אחד ואחד כפי ערכו אשריהם ואשרי חלקם, וכל אדם יכול להיות כמוהם, כי הבחירה חפשית לכל, וכתר שם טוב מנח, ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא ע"ב) כתר כהנה זכה אהרן ונטלו, כתר מלכות זכה דוד ונטלו, כתר שם טוב מנח וכל הרוצה זוכה בו; ובאמת זה הענין בעצמו שבני האדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה יקרה וקדושה, ומחמת זה אינם מתגברים לעשות כמעשה הצדיקים, כל זה נמשך מסוד היכלי התמורות, שמשם באים אלו המחשבות על האדם כאלו הוא כבד לא שוה לשום דבר, והוא לא יכול להגיע לשום מדרגה בעולם, כי צריכים להיות צדיק מהלכה וכו', ואם לא - אבד מנוס ממנו, זו בעצמה הטעות הגדולה שמכניס הסמ"ך-מ"ם בלבבות בני אדם, ועל ידי זה הם מתרשלים מלהתקרב אל הקדוש ברוך הוא, ומניחים את הכל, ובאמת הכל בא מהיכלי התמורות, ואשרי מי שזוכה להחזיק מעמד ולא להתבלבל משום דבר, והוא מתחיל בכל פעם התחלה חדשה, אזי גם הוא יכול לזכות להגיע לכל המדרגות שזכו אליהם הצדיקים, כי הם היו עקשנים גדולים מאד, ולא הניחו את עצמם לפל, על ידי זה זכו למה שזכו, ולכן גם אתה יכול לזכות להגיע לכל המדרגות אם רק תחזיק מעמד ולא תשבר משום דבר.

היו הרבה צדיקים שבהתחלה הם רצו להיות רופאים וכו',
 ולבסוף התישבו ובמקום להיות רופא לחולי הגוף נעשו אחר כך
 רופאי לחולי הנשמה, שנעשו צדיקים גדולים מאד, ועזרו לבני אדם
 לחזור בתשובה שלמה, כי באמת על אדם לחשב על תכלית הנצחית
 שסוף כל סוף צריכים לעזוב את זה העולם, ואמר החכם מכל האדם
 (קהלת א' ג') "מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש", ולכן
 לדעתי ראה לחזור בתשובה שלמה ותקח את עצמה בידה ותתחיל
 ללמד בכל יום תורה הקדושה, ותעשה לעצמה קביעות ללמד מדי
 יום ביומו מקרא - מפרשת השבוע, משנה - לגרס בכל יום כמה
 פרקים משניות כסדרן, גמרא - להיות חזק מאד ללמד את הדרך היומי,
 כי דף גמרא ליום זה חיות לנפש, ושלשת הלמודים האלו הם עקר
 העשירות של האדם, כי להפך אמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"כ.)
 "ובביתאי אין לחם ואין שמלה" - שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא
 תלמוד; שזה נקרא עני מי שלא לומד בכל יום את שלשת הלמודים
 האלו.

העקר תרגיל את עצמה לדבר אל הקדוש ברוך הוא בכל יום,
 אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית,
 הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל, ואם בני אדם היו יודעים
 מה זה לדבר אל הקדוש ברוך הוא, היו מתמידים בזה מאד מאד,
 ולכן אל תהיה בטלן, אפלו כמה דבורים שמדברים עמו יתברך, זה
 עושה רשם גדול בשמים, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן
 ק') שמקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר באמת, כי אם על
 ידי התבודדות, והיה מזכיר כמה וכמה צדיקים מפרסמים אמתיים
 ואמר שכלם לא באו למדרגתם כי אם על ידי התבודדות - שיחה
 בינו לבין קונו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רז.

**מה אני יכולה לעשות כדי להשתחרר מהעצבות
ומהרגשות השליליים שמונעים ממני להיות
שלוה ורגועה?**

שאלה:

מאת יעל: לאחרונה אופפת אותי עצבות בלתי מסברת וקשה לי להשתחרר ממנה. אין לי חשק לעשות כלום, אני מרגישה בודדה, וככל שעובר הזמן האמונה שלי נחלשת יותר ויותר. המצב הכלכלי שלי לא משתפר ורק נהיה גרוע יותר, אני מוחלת כל כך למציאת זוגי, אך הוא לא מגיע. אני מתחזקת, אך שוב נופלת ונחלשת, ואני מרגישה כאלו אני בתוך מערבלת שקשה לי להשתחרר ממנה. אני יודעת שגם אם עצובים צריכים ללכת עם חיוך כי כך צוה רבנו, אבל אני לא מסגלת. אני מרגישה לא טוב נפשית, רע לי ועצוב לי, ואפילו לישון בצורה נורמלית אני לא מצליחה.

מה אני יכולה לעשות כדי להשתחרר מהעצבות ומהרגשות השליליים שמונעים ממני להיות שלוה ורגועה? ומה עלי לעשות כדי למצא את הזוג שלי אחת ולתמיד כדי שאוכל לחזור יחד אתו בתשובה שלמה? אשמח מאד אם תוכלו לעזור לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל יעל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפ"ט) צריך להזהר מאד מעצבות ועצלנות, כי עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלנות, בבחינת

(ישעיה ס"ה) "וּנְחַשׁ עֶפֶר לַחֲמוּ", עֶפֶר היא בְּחִינַת עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת שֶׁהֵם בָּאִים מִיִּסוּד הָעֶפֶר; וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל הַכּוֹחוֹת לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, כִּי טַבַּע שֶׁל אָדָם שֶׁנִּמְשָׁךְ מְאֹד אַחֲרֵי הָעֲצָלוֹת וְהָעֲצָבוֹת וְהַדְּפָאוֹן וְהַמְרִירוֹת וְכוּ', וְעַל כֵּן מְכַרְחִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל עֵינֵי הַשִּׂמְחָה, וְכֹדָאֵי לְשִׁמְעַ אֶפְלוֹ כְּלִי זֶמֶר קִלְטַת שֶׁל שִׂמְחָה וְכוּ', הָעֵקֶר לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּמִי שֶׁטַּבְּעוֹ נִמְשָׁךְ תְּמִיד אַחֲרֵי עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, עָלָיו רַק לְשִׁמְעַ תְּמִיד שִׁירֵי שִׂמְחָה וּלְשִׂמַח אֶת עֲצָמוֹ, כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּדְכָאוֹן וּבַמְרִירוֹת וְכוּ', וְלִשְׁכַּב בַּמָּטָה כַּפְּגָר מֵת וְלֵהִתְיַאֵשׁ מֵהַחַיִּים וְכוּ' וְכוּ'.

וְלִכֵּן תַּעֲשֵׂי הַתְּחִלָּה תְּדַשֶּׁה וְתַתְּחִילִי אֶת תְּמִיד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֶפְלוֹ שְׂזֵה בָּא לָךְ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, וְכִבֵּר אָמַר הַתְּנָא הַקְּדוּשׁ (אָבוֹת פָּרָק ה') לְפָנֶיךָ צַעֲרָא אֲגָרָא - כִּפִּי הִצַּעַר שֵׁיִשׁ לְאָדָם לְהִגִּיעַ אֶל אֵיזוֹ מְדָה טוֹבָה, כִּךְ מַעֲלָתוֹ גְּדוּלָּה בְּשָׂמִים, וְלִכֵּן מִי שֶׁטַּבְּעוֹ לְהִיּוֹת תְּמִיד עֲצוּב וּמְמַרְמֵר וּמְדַכָּא, וְאָף עַל פִּי כֵן הוּא מִתְגַּבֵּר עִם כָּל הַכּוֹחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲזִי שִׁכְרוּ הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי לְפִי הִצַּעַר כֵּן הַשְּׂכָר, וְלִכֵּן תִּקְחִי אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיָךְ וְתַתְּחִילִי רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאֵל תִּנְיָחִי אֶצְלָךְ אֶת הָעֲצָבוֹת כָּלֵל, וְתִמְדֵּי תִלְכִּי עִם חַיִּיךָ, וְתִרְאִי שֶׁלֹּא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן וְתִמְצָאִי אֶת בֶּן זוּגָה, כִּי בְּפִירוּשׁ גָּלוּ לָנוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְכּוּמוֹת סב:) אָמַר רַבִּי תַנְחוּם אָמַר רַבִּי חֲנִילָאִי: כָּל אָדָם שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה; וְזֶה סוֹבֵב גַּם עַל אִשָּׁה - אִשָּׁה שֶׁאֵין לָהּ בַּעַל שְׂרוּיָה בְּלִי שִׂמְחָה, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְרְאוֹת לְהַתְּחַתֵּן.

אֲבָל כְּדֵי לְמַצֵּא אֶת הַבֶּן זוּג חֲרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמֵּר לֹא לְהִיּוֹת בְּרָרָן, אֲלֵא לְהַתְּחַתֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם וּלְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל, וְאֲזִי תִהְיֶי הַכִּי מְאֻשְׁרָת בְּחַיִּיהָ.

אֵל תִּתְיַאֲשִׁי, כִּי אִם תִּקְחִי אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיָךְ וְתִקְפִּידִי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְעֵלְיָהּ, וְתִבְנִי אֶת הַבִּטְחוֹן הָעֲצָמִי שְׁלָךְ, אֲזִי תִזְכִּי לְשָׁנוֹת אֶת כָּל הַטַּבַּע הָרַע וְכוּ' שֶׁנִּמְשָׁכֶת אַחֲרָיו, וְיִתְחִילוּ לְהָאִיר לָךְ הַחַיִּים בְּאוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת, וְכָל הָעוֹלָם יֵאִיר לְפָנֶיךָ.

יש פתגם עממי: "כְּשֶׁאָדָם שָׁמַח - כֵּלָם שְׂמָחִים עִמוֹ, וְכִשְׁאָדָם
 בּוֹכָה וְעֵצוּב - כֵּלָם עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְבַד", וְלִכְן תִּתְחִילִי לְהִיּוֹת רַק
 שְׂמִיחָה וְעֵלִיזָה וְתֵרָאִי שְׂכֵלָם יִשְׂמְחוּ אִתָּךְ. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר
 שְׁבָקְרוּב תְּבַשְׂרֵי לִי בְשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְנִזְכֶּה לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָתְךָ.
 הַמְּאַחֵל לָךְ שֶׁבֵּת שְׁלוֹם...

ג' רח.

**אָנִי חוֹשֶׁשֶׁת לְהִתְחַתֵּן עִם הַחֵבֶר שְׁלִי, כִּי אָנִי מְרֻגְשָׁה
 שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה אֶת זֶה מֵתוֹךְ לַחֲץ**

שְׂאֵלָה:

מַאת ליאת: לְכַבוֹד הַרְבֵּה הַצְּדִיק שְׁלוֹם רַב.
 יש לי שאלה חשובה ודחופה: אני בחורה בת עשרים ושנים,
 ואני באה מבית דתי, שבעבר היה יותר חרדי. הדברים שפגעת
 מקשרים אותי לדת הם דברים בסיסיים כמו שמירת שבת,
 נטילת ידים וברכות השחר. מעבר לזה אני לא מתפללת,
 ואינני מתלבשת כפי ההלכה - אני הולכת עם בגדים קצרים,
 אף לא עם מכנסים.

יש לי חבר בן עשרים ושלש ואנו יוצאים יחד כבר שנה וחצי,
 ולמרות שהוא בא מבית חרדי, אנחנו לא שומרים נגיעה.
 כשדברנו על התקדמות בקשר לכוון חתונה, הוא אמר לי
 שהוא מצפה ממני שאתחזק ואהיה יותר צנועה, ואם נתחתן
 - נשאשים כפי ראש מלא, ושהחתנה תהיה נפרדת לגמרי -
 שני דברים שקשה לי לקבל.

כרגע אנחנו בדילמה קשה האם להמשיך את הקשר למרות
 הווכחים הללו או לחתוך, ואני חוששת שאם אכן נתחתן, יבוא
 יום שאחזר בי כי לא עשיתי את זה בשבילי, אלא בגלל שהוא
 בקש...

וַיֵּשׁ עוֹד מִשְׁהוּ חֲשׁוֹב שֶׁקְּשׁוֹר לְעֵנָן: לִפְנֵי שֶׁהִכְרַתִּי אֶת הַבְּחֹר הַנוֹכְחִי, יִצְאֵתִי בְּמִשְׁךָ תְּקוּפָה שֶׁל כֶּמֶה חֲדָשִׁים עִם בְּחֹר אַחֵר, וְעַד הַיּוֹם לִפְעָמִים אֲנִי חוֹשֶׁבֶת עַל הַבְּחֹר הַקֶּדֶם. אַחֲרַי שֶׁסְּפַרְתִּי אֶת הַכֹּל, בְּרָצוֹנִי לְדַעַת מַה כְּבוֹד הָרַב חוֹשֵׁב עַל כָּל הָעֵנָן, וְהָאֵם כְּדַאי לָנוּ לְהַמְשִׁיךְ תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיִּשְׁלַח, י"ב כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִיאֵת תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁעָקֹר הַשְּׁלֵמוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא לְהִכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - לִידַע שֵׁישׁ בּוֹרָא וּמְנַהִיג אֶת הַבְּרִיאָה בְּהַשְׁגָּחַ פְּרָטִי פְּרָטִית, וְאִין שׁוֹם טַבַּע וּמִקְרָה כָּלֵל, אֲלֵא הַכֹּל מְשַׁגַּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (חולין ז:): אִין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלֵא אִם כֵּן מַכְרִיזִין עֲלָיו מְלַמְעֵלָה; זֹאת אוֹמְרַת אֶפְלוֹ מִכָּה קִטְנָה בְּאֲצַבַּע הַקִּטְנָה לֹא מְקַבְּלִים לִפְנֵי שֶׁנִּכְרַז קֹדֶם מְלַמְעֵלָה בְּשָׂמִים, וְכֵן אָמְרוּ (יומא לח.) בְּשִׁמְךָ יִקְרָאוּךָ וּבְמִקוּמְךָ יִשְׁיבּוּךָ, אִין אָדָם נוֹגַע בְּמָה שֶׁמוּכָן לְחִבְרוֹ, וְאִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ אֶפְלוֹ כְּמֵלֵא נִימָא; זֹאת אוֹמְרַת אִף אֶחָד לֹא יְכוֹל לַגַּע בְּמָה שֶׁשִּׁיךְ לִשְׁנֵי, אִם לֹא שֶׁהִכְרִיזוּ קֹדֶם בְּשָׂמִים, וְכֵן אָמְרוּ (בְּרָכוֹת נ"ח.) אֶפְלוֹ רִישׁ גְּרִיגִיתָא מִן שְׂמִיא מְנוּ לִיה; זֹאת אוֹמְרַת שֶׁאֶפְלוֹ עֲבוּדָה בְּזוּיָה וּפְשׁוּטָה כְּמוֹ לְנִקּוֹת בִּיּוֹב וְכוּ' וְכוּ', אָדָם לֹא יִקְבַּל מִשְׁרָה כְּזוֹ, עַד שֶׁמַּכְרִיזִין קֹדֶם בְּשָׂמִים וְכוּ', רוֹאִים מְכַל זֶה אֶת גְּדֹל הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית עַל כָּל כֵּן אָדָם, אִין הָעוֹלָם הַפְּקָר כָּלֵל, אֲלֵא הַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָמַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ שְׁנוֹסַעַת עֲגָלָה מְלֵא תְּבִין וְקֵשׁ, וְנִפְלָה חֲתִיכַת קֵשׁ בְּדִיוֹק בְּמִקוֹם הַזֶּה וְכוּ', גַּם בְּזֶה יֵשׁ כְּוִנָּה עֲלֵינוּהָ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אִין דְּבַר בְּלִי הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְזוֹ הַתְּכִלִּית שֶׁאָדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ אֵלָיָה - לְהִכִּיר אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל פְּרָטִי הַבְּרִיאָה,

כמוכא בזהר (זהר בא מ"ב) בגין דישתמודעין ליה; כל הבריאה נבראה רק כדי להפירו יתברך.

הקדוש ברוך הוא נתן לנו תרי"ג מצוות שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש אגדה) רמ"ח מצוות עשה כנגד אבריו של אדם, ושס"ה לא תעשה כנגד שס"ה גידין שיש באדם, ועל ידי כל מצוה ומצוה שזוכים לקיים ממשיכים על כל אבר ואבר שהוא כנגד אותה המצוה אור וזיו וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא, וכן על ידי שנוזהרים לא לעבר על רצונו יתברך באחת ממצוות הלא תעשה, על ידי זה גם פן נפתח הלב ומרגישים את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, ולכן אשרי האיש או האשה שזוכים לקיים את המצוות שיכולים לקיים, ועל ידי זה יכירו את הקדוש ברוך הוא, כי עקר המצוות הוא להכיר את הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (תהלים קי"ט) "כל מצותיך אמונה" - כל המצוות צריכים להביא את האדם לאמונה הקדושה, שיכיר שיש מנהיג לבירה ואין העולם הפקר כלל.

אחת מהמצוות שצונו הקדוש ברוך הוא, והיא המצוה הראשונה - היא להתחתן ולהביא ילדים לזה העולם, שזו מצוה פריה ורביה, ולכן צריכים להזדרז להתחתן לשם שמים כדי להנצל מעוונות חמורים, וכן להוליד בנים ובנות ולגלות גם להם את אמתת מציאותו יתברך.

כשבחור או בחורה מוצאים אחד את השני צריכים תמיד לראות אם יש התאמה ביניהם, והעקר שתהיה משיכה אחד לשני, ואז יותרו אחד לשני, ויבנו בית נאמן בישראל, ולא להתחיל כבר את החיים עם וכוזים וכו', או עם תנאים וכו', זה לא ילק, צריכים לבוא להסכמה ביניהם לפני שמתקשרים רגשית וכו'. אקנה להקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר ביניכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד, ותמיד תסתכלי מה שטוב בשבילך, ושאף אחד לא יכתוב לך את החיים, ואז תהיי הכי מאשרת, וזכרי היטב כי מה שעבר עבר, ואף פעם לא חושבים אחרונית וכו', רק מסתכלים קדימה, ואז מצליחים

בחיים, והתורה הקדושה מתחילה עם האות ב - 'בְּרֵאשִׁית' שְׁזָה מְרִמּוֹ שָׁאֵם רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל אַחֲרֵינִית וְלֹא לְמַעַלָּה וְלֹא לְמַטָּה, רַק קְדִימָה, כִּי שְׁלֹשֶׁת הַצְּדָדִים שֶׁל הָאוֹת ב' הֵם סְגוּרִים - שְׂאֵדָם לֹא צָרִיךְ לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ וְלְהִסְתַּכֵּל רַק קְדִימָה, וְאִם הוֹלְכִים בְּצוּרָה כְּזוֹ, אִזְ כָּל הַחַיִּים כְּבָר הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרָת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רט.

כָּכָל שְׁעוֹבֵר הַזְּמַן וְאֲנִי וְהַמְּשַׁדֵּךְ שְׁלִי לֹא מִתְחַתְּנִים - נַעֲלָם לִי הַחֲשֵׁק. הָאֵם לְהַמְּשִׁיךְ בַּקֶּשֶׁר?

שְׁאַלָה:

מֵאֵת רוֹבֵית: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרַב.

בְּרָצוֹנִי לְשָׂאֵל אֶת הָרַב שְׁאַלָה שְׁמָאֵד מְעִיקָה וְיוֹשֶׁבֶת עַל לְבִי: אֲנִי מְגִיעָה מִמְשַׁפָּחָה דְתִיתִי, וְאֲנִי הוֹלְכֶת בְּדַרְכּוֹ שֶׁל מֶרֶן רַבְּנוֹ עוֹבְדֵיָה יוֹסֵף זָכָר צְדִיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָה. אֲנִי קְרוֹבָה לְרַבִּי נַחֲמָן בְּדַרְכֵי שְׁלִי, אֶף אֵינִי מְגַדִּירָה אֶת עֲצָמֵי כַּחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב. הַפְּרָתִי בְּחוֹר בְּרִסְלָב לְמִטְרַת נִשְׂוֹאִין, וּבְתַחֲלַת הַהִפְרוֹת לֹא חֲשַׁבְתִּי שֶׁהַקְּרִבָּה לְבְּרִסְלָב יְכוּלָה לְהוֹוֵת בְּעִיָּה, אֶף מִשׁוֹם מָה, בְּכָל פֶּעַם שְׂאֲנִי מוֹסְפֶרֶת לְאֲנָשִׁים שְׂאֲנִי יוֹצֵאת עִם בְּחוֹר בְּרִסְלָב, כָּלֵם אוֹמְרִים לִי שֶׁלְהִתְחַתֵּן עִם בְּחוֹר שְׁחָזַר בְּתִשׁוּבָה וּמְקָרֵב לְחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב זֹה בְּעִיָּה, כִּי רַבָּם שֶׁל הַבְּחוּרִים הָאֵלוֹ הֵם 'מְעוֹפְפִים', וְלֹא מִיִּשְׁבִּים בְּדַעְתָּם וּבְנַפְשָׁם. מִיִּתֵּר לְצִיָּן שֶׁבְּכָל פֶּעַם שְׂאֲנִי שׁוֹמַעַת אֶת הַדְּבוּרִים הֵלְלוּ זֶה מְעַרְעֵר אֶת בְּטַחוּנִי.

אֲנִי וְהַבְּחוֹר כְּבָר סִגְרָנוֹ בִּינֵינוּ שְׂאֲנַחְנוּ מִתְחַתְּנִים, נִפְגַּשְׁנוּ עִם הַהוּרִים שְׁלִי וְשִׁלּוֹ, וְאֲנַחְנוּ כְּבָר לְקִרְאָת הַהִכָּנוֹת לְחַתְּנָה, אֶף עֲדִין לֹא קִבְעָנוּ תְּאָרֵיךְ לְחַתְּנָה מִשׁוֹם שִׁישְׁנָן בְּעִוֹת כְּלָכְלִיּוֹת.

הבחור חושש מאד שהוריו לא ירצו לעזר ולכן הוא מתמהמה, וזה מפריע לי מאד, שהרי אם הוא היה אוהב אותי באמת הוא היה משליך את השכל ומתחתן אתי גם בלי אמצעים, לא כף? אז מדוע הוא מתמהמה?

בהתחלה הכל היה נראה לי טוב ויפה, אך ככל שהזמן עובר ואני לא קובעים מועד לחתונה, החשק והרצון נעלמים... אני מתלבטת מאד ולא יודעת מה עלי לעשות: האם להמשיך או לבטל את הכל? והאם בכלל נועדנו אחד לשני? תודה לרב ויישר כח על מלאכתכם הקדושה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל רונית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שחסידות ברסלב זה רק להחזיר באדם את האמונה הפשוטה בו יתברך, כי רבנו ז"ל נשלח לזה העולם לדורותינו אלו לגלות את האמונה בו יתברך, ומוליך אותנו בדרך שנזכה להרגיש את אמתת מציאותו יתברך, ועל ידי זה נפתח הפה ומדברים אליו יתברך, כי מה שאדם לא מדבר אל הקדוש ברוך הוא, ולא מבקש ממנו מה שהוא צריך, זה מפני שיש לו חסרון באמונה, כי אם הייתה לו אמונה אמיתית שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא שומע תפלת כל פה, אז תמיד היה מתפלל להקדוש ברוך הוא ומדבר אל הקדוש ברוך הוא.

ורק בשביל זה נשלח רבנו ז"ל לזה העולם - לחזק ולעודד ולשמח את כלל נשמות ישראל, והוא מתנה לכל העולם כלו, שאז יתגלה לכלם שאין בלעדיו יתברך כלל, כמו שכתוב (ישעיה י"א ט) "כי מלאה הארץ דעה את הוי"ה כמים לים מכסים", וכתיב (שם נ"ב ח) "כי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון", כי אז יהיה גלוי אלקות

במדרגה עליונה כזו, עד שכל אחד יכיר את הקדוש ברוך הוא פנים אל פנים, ויוכל לדבר עמו יתברך באשר ידבר איש אל רעהו, ויתקיים (צפניה ג' ט') "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם הוי"ה לעבדו שכם אחד", והרגע שמתגלות לאדם הידיעות האלו אזי הוא תמיד שש ושמת, שזו השמחה שרבנו ז"ל מכניס בכל מי שרק שומע בקולו, ומחמת שרב בני האדם לא אוחזים בזה, על ידי זה הם אומרים שחסדי ברסלב הם מרחפים וכו', ובאמת מי שמסתכל בעין האמת יכול לראות את האמת אשר אשרי האדם שזוכה לדעת מרבנו ז"ל ולהתקרב אליו, ואז כל החיים שלו משתנים לגמרי מהקצה אל הקצה.

בודאי גם אצל רבנו ז"ל צריכים לזכות שיהיה לו איזה מנהיג אמתי שקבל את דעת רבנו ז"ל בשלמות, כדי שלא יהיה מעופף, כי הלמוד וההנהגות של רבנו ז"ל הוא שיכים לכל בר ישראל, והדרך של רבנו ז"ל זה רק שמחה ואהבה והבנה הדדית ולחיות עם כל אחד ואחד בשלום ובאהבה, רק הסמ"ך-מ"ם שונים מאד מאד את דרך רבנו ז"ל ולכן הוא מלביש את עצמו עם כל מיני לבושים וכו' וכו' של בני אדם שימנעו מלהתקרב אל רבנו ז"ל, כי מי שזוכה להיות מקרב אליו, אזי מרבה בלמוד התורה הקדושה ומרבה במצוות מעשיות, והוא תמיד שש ושמת, ועושה צדקה וחסד עם כל בר ישראל, ולכן אשרי הבחורה שזוכה למצא בחור חסיד ברסלב ולהתחתן עמו, אבל צריכים גם להזהר מאד על נקדה זו ולדעת שלא כל אחד שקורא את עצמו חסיד ברסלב, הוא באמת כן, צריכים לראות איך ההנהגה שלו בין אדם לחברו, ובין אדם למקום, כי זה יסוד היסודות, כי כשאדם מתנהג עם הזולת באהבה ובהבנה הדדית, סימן שכביכול עם הקדוש ברוך הוא הוא מתנהג ככה, ולהפך כשאדם פרא אדם ורב עם כל אחד ואחד, ומתלוץ מכל אחד ואחד מראה לדעת שכביכול גם עם הקדוש ברוך הוא הוא לא שלם הינו שאין לו אמונה בו יתברך, כי אי אפשר להפריד בין מצוות של בין אדם לחברו בין מצוות של אדם למקום, כי זה הולך ביחד.

וְלִכְּנֵן לֹא צְרִיכִים לְשִׁמְעַע לְאֵלוֹ שְׁמִסִּיתִים וּמְדִיחִים נִגְדַּח חִסִּידֵי
 בְּרִסְלָב, כִּי זֶה סֵתֵם בָּא מְקַנְאָה וְשִׁנְאָת חֲנָם, וְהֶעֱקַר מַחְסְרוֹן יְדִיעָה
 שְׁלֹא יוֹדְעִים מַה זֶה חִסִּידֵי בְּרִסְלָב, כִּי לֹא כָּל מִי שְׁקוֹרָא אֶת עֲצֻמוֹ
 חִסִּיד בְּרִסְלָב הוּא בְּאֵמַת חִסִּיד בְּרִסְלָב, רַק מִי שְׁמַקְיָם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ
 ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה - שֶׁהוּא תְּמִיד שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה וּמְשִׁמְחָה
 אֶת אֲחֵרִים, וְעוֹשֶׂה צְדָקָה וְחֶסֶד עִם הַזּוֹלָת, וּמְרַבֵּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
 הַקְּדוֹשָׁה וּבְקִיּוּם מִצְוֹת מְעֻשְׂיוֹת, וּמְרַבֵּה בְּתַפְלָה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין
 קוֹנֵנוּ, זֶה חִסִּיד בְּרִסְלָב אֲמַתִּי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנִזְכֶּה לְהַתְקַרֵּב
 אֶל רַבְּנֵנוּ ז"ל וְהוּא יוֹלִיף אוֹתָנוּ בְּדֶרֶךְ הַנְּכוּנָה.

אוֹדוֹת הַשְּׁדוּף וְכוּ' וְכוּ', אֶת צְרִיכָה לְהִיּוֹת פְּתוּחָה וְלִשְׁאֹל
 מַה קוֹרָה פֶּה? וְתִזְכְּרֵי מְאֹד שֶׁפְּרַנְסָה בָּאָה מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא
 מִהַהוֹרִים, וְלִכְּנֵן כְּשֶׁבְּחוֹר אוֹ בַּחוּרָה נִפְגָּשִׁים אֵין לָהֶם לְדַאֵג מַה יֵּאָכְלוּ
 וּבִמָּה יִתְפַּרְנְסוּ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ח:): דְּכִי יִהִיב
 רַחֲמָנָא שׁוּבְעָא לְחַיִּי הוּא דִּיהִיב; כִּי מֵאֵן דִּיהִיב חַיִּי יִהִיב מְזוֹנָא;
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנוֹתֵן אֶת הַחַיִּים, הוּא נוֹתֵן גַּם פְּרַנְסָה, וְלִכְּנֵן אֲסוּר
 לְזַרֵּק אֶת עֲצֻמוֹ עַל הַהוֹרִים שֶׁהֵם יִחְזִיקוּ וַיִּפְרְנְסוּ אוֹתוֹ.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
 מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ שְׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי
 תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רי.

לויטי כסוף מהשוק האפר, ומאז חיי הסתבכו עד כדי כך שיש לי מחשבות התאבדות

שאלה:

מאת יוסי: שלום. אני בחור בן עשרים וחמש, נשוי עם ילד ואני מתחזק בדת.

יש לי בעיה: הסתבכתי עם השוק האפר ואני חייב להם חמשים אלף ש"ח. אשתי לא יודעת מזה כלל, וההורים שלי שכן יודעים מזה - לא מדברים אתי בגלל זה. אין לי כח לחיות ככה וכבר פעמים עברה לי מחשבה בראש שאולי עדיף לי להתאבד. בבקשה, אני מתחנן, תעזר לי!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יוסי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שמכל צרה יכולים לצאת, כי כמו שנכנסים בצרה וכו', כך יכולים לצאת מהצרה וכו', אסור להתיאש בשום פנים ואופן, כי היאוש זה אבי אבות הטמאה, ורבנו ז"ל צעק בקול עמק (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש! כי אפלו כשאדם כבר נקלע לצרות הכי גדולות, עדין הוא יכול לצאת מזה אם רק ירצה וכו', ולכן אל תכנס בלחץ, הן אמת מי שמסתבך עם השוק האפר זה מר מאד מאד, עם כל זאת לדעתי אם היית יכול להסביר להם שאתה במצב מאד קשה, ותשלם את זה לאט לאט, אז אין למעלה מזה, על פי רב מי שמסתבך עם העולם התחתון וכו' וכו', נופל עליו פחד ואימת מות, בפרט כשמאימים עליו, אבל אם מסבירים יפה ואומרים שאני רוצה לשלם, אבל אני

נקלעתי בצרות וכו' וכו' ולהתחנן לפניהם, אזי אומר החכם מכל אדם (קהלת ט' י"ז) "דברי חכמים בנחת נשמעים".

העקר להוציא את הפחד ממך, כי הפחדים והדאגות יכולים להרס את האדם לגמרי, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ק:) לא תעיל דוּיָא בְּלִבְךָ דְּגַבְרֵי גִיבְרִין קָטַל דְּוִיָּא [לא תכניס דאגה בלבך, כי הרבה גבורים הרגה הדאגה], ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות עצבות סימן א') מי שלא תקן חטאות נעורים על ידי זה באים לו דאגות; ולכן צריכים לברח מכל מיני דאגות שרק הורסות את האדם לגמרי, וכבר אמר החכם "העבר אין והעתיד עדין - אם כן הדאגה מנין", כי אסור לבלבל את עצמו מהעבר או מהעתיד, רק צריכים לראות להחיות את עצמו עם היום הזה, והשעה הזאת שיש לו, וכך יהיה הכי מאשר בחיים.

לדעתי, אתה לא צריך לספר עכשו לאשתך כלום מזה, כדי שיהיא לא תכנס בלחץ וכו', אבל אם היא תגלה, אזי גם אתה תדבר בתחנונים שנסתבכת ולא רצית וכו' וכו'.

העקר שבכל העקרים רק לא לפחד, כי הפחד הורס את האדם, ופחדים יתרים באים בדמיונות שאדם מדמין לעצמו הנה הולכים להרג אותי וכו', הנה הולכים ליטר אותי וכו', וכדי לצאת מכל אלו הפחדים, גלה לנו רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן ט"ו) שאדם צריך לשפט את עצמו, הינו שיתבודד עמו יתברך, וידבר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשטות גמורה בשפת האם שלו, וזה יוריד ממנו את כל הפחדים, וכשיש דין למטה אין דין למעלה, ולכן הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, ודע לך שכל דבור ודבור שמדברים עמו יתברך נשמע ונתקבל בכל העולמות, וזה יכניס בך בטחון חזק ולא תפחד משום בריה שבעולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' ריא.

הלחץ הגדול שרובץ עלי גורם לי לדכאון עמק ויאוש
טוטאלי

שאלה:

מאת יאיר יהודה: לרב הצדיק והאהוב שלום רב ורפואה
שלמה ומהירה.
אני עובד בבית-ספר, ובזמן האחרון יש עלי עמס גדול מאד
שכמעט ומכריע אותי, וזה חוץ מהמצב הכלכלי הקשה בו אני
נתון. אני מרגיש לחץ גדול שגורם לי לפל לדכאון עד שאין
לי כח לכלום חוץ מלישון. אבקש מהרב עצה וברכה. תודה,
ואברכה מברכיה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יאיר יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר חכמת החיים הוא להקל מעצמו את העמס שיש על כל
אחד ואחד בזה העולם, כי אין אדם שלא יחיה תחת לחץ, זה בבית
וכו', זה בעבודה וכו', זה בחברה וכו', ועקר חכמת האדם - איך
לעבר את זה העולם בשמחה ובקלות, ולא להסתבך עם אף אחד,
ולכן ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז, ושום דבר בעולם
שלא יוכל לשבר אותך.

אין זו עצה לשכב במטה ולהתיאש מהחיים, כי בפרוש צעק
רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל!
אין דבר כזה להתיאש! ואמה צריך רק להרגיל את עצמך לדבר אל
הקדוש ברוך הוא, ולספר לו יתברך כל מה שעובר עליך בפרטי
פרטיות, וזה יקל ממך את כל העמס הגדול שמנח עליך, כי הדבור

שְׂמֵדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בּוֹנֵה לְאָדָם אֶת הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַכְפֵּן וּמְיָד כְּשֵׁי שֵׁ לְאָדָם אֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל יְדֵי זֶה נִבְנְה גַם הַבְּטָחוֹן הַעֲצָמִי שְׁלוֹ, וְתַכְפֵּן וּמְיָד כְּשֵׁי שֵׁ לֹ בְטָחוֹן עֲצָמִי, אֲזִי מְקַבֵּל לֵב חֲזָק לֵב אֲמִיץ, וְכִבֵּר לֹא מִפְּחַד מִשׁוּם דְּבָר, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לְנוּ רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן רמ"ט) עָקַר הַגְּבוּרָה בְּהֵלֵב, כִּי מִי שֶׁלֵּבּוֹ חֲזָק וְאִינוּ מִתְיָרָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר, יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת וְלִכְבֵּשׁ הַמְּלַחְמוֹת עַל יְדֵי חֲזָק וְתַקְפָּה לְבוֹ שְׂאִינוּ מִתְיָרָא וְרָץ לְתוֹךְ תַּקְפָּה הַמְּלַחְמָה, וְזֶה בְּחֵינֵת (אֲבוֹת פָּרָק ד') אִיזְהוּ גְבוּר? הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, וְזֶה הִיָּה גְבוּרוֹת שֶׁמִּשׁוֹן שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (שׁוֹפְטִים י"ג) "וְתַחַל רוּחַ הַיְי"ה לַפְעָמוֹ בְּמַחְנֵה דָן בֵּין צָרָעָה וּבֵין אֲשֶׁתָּאֵל", שֶׁבְּאוֹתָן הַמְּקוֹמוֹת צְלָחָה עָלָיו רוּחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלִבְשׁ גְּבוּרָה, דִּהְיִינוּ שֶׁבָּא לֹ חֲזָק וְתַקְפָּה גְבוּרָה בְּלֵב, וְעַל יְדֵי זֶה עָשָׂה גְבוּרוֹת נוֹרָאוֹת.

וְלָכֵן תִּצָּא מִהַדְּבָאוֹן שְׁלֵף, וְתִבְרַח מִהַמְטָה וְכוּ', כִּי לְלַכֵּת לִישׁוֹן וְלִכְסוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם הַשְּׂמִיכָה וְכוּ', זֶה בָּא מִיֵּאוֹשׁ גְּמוּר וְאֲבוּד הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל לְגַמְרִי, וְלָכֵן קָח אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדְךָ וְתִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' ריב.

אֲנִי רוֹצֵה שֶׁבְּעָלִי יִתְחַיֵּל לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין וְלְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֻסֶת. אִיךָ אֶפְשָׁר לַפְעֵל אֶת זֶה אֶצְלוֹ?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת חֲדוּה: שְׁלוֹם לַצַּדִּיק מִיְבֻנָּאֵל.

אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה שֶׁבְּעָלִי יִלְךְ בְּדֶרֶךְ הַשֵּׁם, יְנַיֵּחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם וְיִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֻסֶת, אֲךָ בִּינְתֵימִם כָּל זֶה לֹא קוֹרָה, וְהוּא אִינוּ

מתפלל כלל, גם לא ביחידות בבית. מה אני יכולה לעשות כדי
לפעל שהוא כן יתחיל לעשות את כל זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל חדרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאשה יש לה כחות הנפש בלתי רגילים,
והיא יכולה להפוך את לב בעלה בקלות אם תלך עם שכל וכו', ואמרו
חכמינו הקדושים (פרקי דרבי אליעזר פרק מ"א) דרכן של אנשים הולכים
אחר דעתן של הנשים; ולכן עליך רק לחזק את בעלך עם דבורי
אהבה וקרוב לבבות, אל תדברי אתו מתפלין וכו', או שילך לבית
הכנסת וכו', את רק תשמחי אותו, ותראי לו המון אהבה, וכך הוא
יתקשר רגשית אליך וכו', ואז תוכלי לפעל אצלו כל מה שתרצי, אבל
האשה צריכה להיות פקחית ולתת מעצמה הרבה לבעלה, כי יש
גברים שיש להם שכל קטן וכו', והם צריכים ומכרחים את האהבה
והלטיפות וכו' וכו' של האשה, וככל שהאשה מראה לו יותר אהבה
ומקרבת אותו אליה, על ידי זה היא יכולה לפעל אצלו כל מה שהיא
רוצה.

ולכן אמרו בזהר (תזריע נ"ב). מאן דזכי באשה משכלת - זוכה
בכלא, דכתיב (משלי ל"א י"א) "בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר";
מי שזוכה לאשה משכלת וחכמה, הוא זוכה להפל, ולכן תהיי אשה
פקחית ותראי רק אהבה לבעלך, ותראי שאחר כך תפעלי אצלו כל מה
שאת צריכה, ולצערנו הרב נשים לא יודעות את הסוד הזה, ולכן הן
לא יכולות לפעל אצל בעליהן שום דבר וכו', ומכל שכן כשהאשה
הולכת בדינים עם בעלה ולא מדברת אתו וכו', או צורחת עליו וכו',

או משפילה אותו וכו', אזי תהיה בטוחה שלא תפעל אצלו שום דבר, ולכן תהיי פקחית ותראי שהכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' ריג.

בני התחבר לחברים רעים, וכעת הוא נמצא בירידה ורוחנית. איך עוצרים את הנפילה הזאת?

שאלה:

מאת שרה: לכבוד קדשת הצדיק מוה"רא"ש שליט"א. אני זקוקה בדחיפות לעצתכם: בני בן השמונה-עשרה למד בישיבה עד לפני כשנה. הוא היה לומד בהתמדה ובחשק, ממש עלם חמודות, והיה מלא ביראת שמים, אך לצערי הגדול הוא התחבר לחברים לא טובים מהישיבה, והם הכניסו בו קרירות ליהדות עד שהוא עזב את הישיבה. בזמן האחרון הוא קם מאחר ואין לו פחד לפספס את התפלות, הוא לא פותח ספר, רוצה ללכת לעבודה, ואני מאד מפתחת ולא יודעת מה יהיה אתו. איך עוצרים את הנפילה הזאת?

רב אחד אמר לו שמוטב שיהיה שוגג ולא מזיד, ולכן הוא המליץ לו שלא ילמד הלכות. האם זה נכון? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל שרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבטיח לבניך שאם הוא יתנהג כמו שצריך, יתפלל

שֶׁלש פְּעָמִים בְּיוֹם בְּמִנְיָן, וַיְנִיחַ תְּפִלִּין, וְכֵן יִלְמַד תּוֹרָה, וַיִּתְנַהֵג בְּדַרְךְ אַרְץ גְּדוּלָה, אָזִי אֶת תְּדַאגִּי שֶׁהוּא יִתְחַתֵּן מַה שְּׁיִוְתָר מֵהָר, כִּי בְּאֶמֶת זֶה מַה שֶׁהִנְעַר צְרִיכִים הַיּוֹם - לְהִתְחַתֵּן מַה שְּׁיִוְתָר מֵהָר, כִּי הַיְצַר הָרַע שֶׁל נֶאֱוָף מְאֹד מְאֹד חֲזָק עֲכָשׁוּ, וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי הַהוֹרִים שְׂזוּכִים לְחַתֵּן אֶת יְלִדֵיהֶם, וְהַעֲקָר לְחֲזָק וּלְעוֹדֵד אוֹתָם וּלְהַכְנִיס בָּהֶם בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְלֹא לְהַשְׁפִּיל אוֹתָם, כִּי הַנְּסִיוֹנוֹת הַכִּי קָשִׁים שֶׁהָיוּ אֵי פַעַם בְּכָל הַדּוֹרוֹת וְכוּ', לֹא בְּאֵים לְנְסִיוֹנוֹת שֵׁשׁ הַיּוֹם לְבָנֵי הַנְּעוּרִים, וְלָכֵן הַהוֹרִים צְרִיכִים לְחֲזָק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת יְלִדֵיהֶם, וְהַעֲקָר לְהַבְטִיחַ לָהֶם שְׂיִתְחַתְּנוּ, כִּי זֶה מַה שֶׁהִנְעַר צְרִיף, לְהִתְחַתֵּן וּלְבָנוֹת בֵּית נֶאֱמָן בִּישְׂרָאֵל.

אָבֵל כְּמוֹכֵן שְׂכָדֵי לְהִתְחַתֵּן צְרִיכִים לְבָנוֹת אֶת הַבְּטַחֲוֹן הַעֲצָמִי שֶׁל הַיְלָדִים, וְאִם יְכוּלִים לְלַמֵּד אוֹתָם אִיזוֹ אֲמָנוֹת כְּדֵי שְׂיִתְפַּרְנְסוּ בְּזֶה, מַה טוֹב וּמַה נְעִים, כִּי כָף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קִידוּשֵׁין כ"ט.) כֹּל שְׂאִינוּ מְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ אֲמָנוֹת מְלַמְדוֹ לְסִטוֹת; וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי הַהוֹרִים שֵׁשׁ לָהֶם שְׂכָל וּמְלַמְדִים אֶת יְלִדֵיהֶם הֵן הַבָּנִים וְהֵן הַבָּנוֹת אֲמָנוֹת קָלָה וְנִקְיָה שְׂיִוְכְלוּ לְהִתְפַּרְנֵס בְּזֶה בְּכַבוֹד, וְכָף יִוְכְלוּ לְהִתְחַתֵּן, וְזוֹ הַצֵּלַת הַנְּעַר בְּעֵתִים הַלָּלוּ, אָבֵל כְּמוֹכֵן שְׂזֶה צְרִיף לְהִיּוֹת עַל יְדֵי שְׂבוּנִים אוֹתָם וּמְקַרְבִים אוֹתָם, וּמְכַנְיָסִים בָּהֶם בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, כִּי צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר לֹא לְהַשְׁפִּיל אֶת הַיְלָדִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן, כִּי כָף מְאַבְדִים אוֹתָם לְגַמְרֵי, וּמְרַחֲקִים אוֹתָם מֵהִיְדוּת, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מְשַׁמְחֹת תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֵּלְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' ריד.

האם יש עצה כְּדִי לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת הַחֲשֵׁק וְהַרְצוֹן לְלִמּוּד הַתּוֹרָה?

שאלה:

מאת נתנאל: לכבוד הרב היקר, שלום וברכה.
אני יודע שלמוד תורה זה דבר חשוב מאד, אך אני מרגיש
שהלמוד כבד עלי מאד, ואינני יכול לפתח שום ספר מרב
הכבדות. האם יש עצה כְּדִי לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק אֶת הַחֲשֵׁק וְהַרְצוֹן
לְלִמּוּד הַתּוֹרָה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נתנאל נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין סגלה ללמוד תורה, כבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן
צ"א) סגלה להתמדה שיזכה להיות מתמיד בלמודו, הוא להזהר לבלי
לדבר על שום איש ישראלי. כמו כשהפלה היא יפה אזי האהבה
בשלמות, אבל כשיש להפלה איזה חסרון ומום, אזי בודאי אין
האהבה בשלמות. כמו כן התורה נקראת פלה כמו שכתוב (דברים ל"ג
ד) "תורה צוה לנו משה מורשה" ודרשו חכמינו הקדושים (ברכות
גיז. פסחים מ"ט:) "אל תקרי מורשה אלא מאורסה", וכל אחד מישראל
יש לו אות בתורה, כי ששים רבוא אותיות התורה כנגד ששים רבוא
נשמות ישראל, וכשיש חסרון באחד מישראל נמצא שיש חסרון
בתורה ששם שרש נשמות ישראל, ועל כן בודאי אי אפשר לאהב
את התורה בשלמות. אבל כשיזהר מלדבר על שום בר ישראל ולבלי
למצא שום חסרון בשום בר ישראל נמצא שאין בהתורה שום חסרון
ומום, אזי בודאי יאהב את התורה מאד, ואזי יתמיד בלמוד התורה

מגדל האהבה. וזהו (תהלים י"ט ח) "תורת הוי"ה תמימה" - הינו כשתורת הוי"ה היא תמימה בלי שום חסרון ומום, דהינו כשנזהרין לבלי לדבר ולבלי למצא שום חסרון בשום בר ישראל שהוא אות מהתורה, נמצא שאז תורת הוי"ה תמימה בלי שום חסרון ומום, אזי הוא משיבת נפש, כי אז דיקא זוכין לאהבת התורה ומרגישין טעם מתיקות התורה שמשיבה את הנפש מאחר שאין בה שום חסרון, ואז זוכין להתמדה.

כל הבעיה של אדם שלא לומד תורה, היא מפני שרוצה ללמד בפעם אחת הרבה, ויען שהוא לא יכול, אז הוא עוזב את הכל, שזה מה שאמר החכם מכל אדם (משלי י"ג י"א) "הון מהבל ימעט וקבץ על יד ירבה", ואמרו חכמינו הקדושים על זה (עירובין נ"ד:): אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות מתמעט, ואם לאו - קבץ על יד ירבה; אם אדם רוצה ללמד בפעם אחת הרבה, לבסוף הוא לא לומד כלום, אלא ירגיל את עצמו ללמד בכל יום קצת ועוד קצת ועוד קצת, וכך לאט לאט יכנס בו חשק ללמד תורה, וירגיש את הנעם של התורה, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פינחס י"א) למה נמשלה תורה לתאנה? שרוב האילנות הזית והגפן והתמרה נלקטין באחה, והתאנה נלקטה מעט מעט. וכך התורה - היום לומד מעט, ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים; ואמרו (דברים רבה פרשה ח' סימן ד') הטפש הזה תמה איך יכולים ללמד כל כך הרבה, אמר רבי ינאי: למה הדבר דומה? לכפר שהיה תלוי באויר - טפש אומר: מי יוכל להביאו? ופקח אומר: לא אחד תלה אותו? מביא סלם או קנה ומוריד אותו. כך כל מי שהוא טפש, אומר: אימתי אקרא כל התורה? ומי שהוא פקח, מהו עושה? שונה פרק אחד בכל יום יום עד שמסיים כל התורה בלה.

אני מאד מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שתכניס את הדבורים האלו בתוך לבך, ואז תוכל ללמד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא וקצת הלכה, ויכנס בך חשק גדול ללמוד תורה אשר אין

טוב ממנה, ואמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט): אין טוב אלא תורה, שנאמר (משלי ד' ב') "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו". המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רטו.

מה התועלת בטבילת מקוה? ומדוע חסידים ואנשי מעשה מקפידים בזה כל-כף?

שאלה:

מאת שמשון: שלום לכבוד הרב. מה התועלת בטבילת מקוה? ומדוע חסידים ואנשי מעשה מקפידים בזה כל-כף?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שמשון נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות המתקת דין סימן כ"ב) על ידי טבילת מקוה נתבטל הצרות וישועה באה; ואמר (שם אות זכות אבות סימן א') על ידי טבילת מקוה מזכירים זכות אבות; וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על טבילת מקוה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קכ"ג) שמקוה אינה מזקת כלל, והדאקטור שיאמר לו שמקוה מזקת, אינו דאקטור כלל. אדרבה, טבילת מקוה טובה מאד לבריאות הגוף, כי יש נקבים קטנים הרבה בגופו של אדם והם נקבי הזעה, שדרך שם יוצא הזעה מן האדם, והם צריכין להפתח, כי אם נסתמין נקבי הזעה יוכל לחלש ולפל לחלשה, חס ושלום, ועל ידי טבילה במים נפתחין נקבי הזעה, וזה טוב מאד לבריאות הגוף. רק שלא יהיו המים קרים ביותר, כי אז

מֵיָא מַטְרָשִׁי לְהִנְקִיבִים, אֲבָל כְּשֵׁאִין הַמִּים קָרִים מְאֹד, אֲזִי הַטְּבִילָה בָּהֶם טוֹבָה מְאֹד; וְאִין צְרִיכִים רְאִיָּה יוֹתֵר טוֹבָה מְזוֹ, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן תְּקוּן הַכְּלָלִי, רַבְּנוּ ז"ל אָמַר הַתְּקוּן הָרֵאשׁוֹן זֶה מְקוּוֹה, וּמִוִּהֲרַנְתָּ ז"ל הַבְּטִיחַ שְׁכָל מִי שְׁיִטְבַּל בְּכָל יוֹם בְּמְקוּוֹה כְּשֶׁרָה, יֵשׁ לוֹ תְּקוּוֹה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, הֵינּוּ כָּל מֵה שְׁעָשָׂה וְחָטָא, כִּי מְקוּוֹה מְטַהֵרֵת אֶת הָאָדָם.

יְדוּעַ מֵה שְׁמוּבָא בְּסִפְרָא מְאֹד וְשִׁמְשׁ (אָמַר) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וּבְזִמְנִים הַקּוֹדְמִים שְׁהִיָּה דְבַר הַשֵּׁם יָקָר בֵּימֵים הָהֵם, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מִיֵּרֵאת הַרוּמָמוֹת כְּלָל, זֹאת הָיָה מַחְמַת שְׁהִיָּה לוֹמְדִים תּוֹרָה וְלֹא נִזְהָרוּ בְּטְבִילָה זוֹ, וְהִכַּת שְׁבִתִּי צְבִי יִמַח שְׁמֵם שְׁהִיָּה אֲזִי בֵּימֵים הָהֵם וּמִזֶּה נִעְשׂוּ אֶפִיקוֹרְסִים שְׁלֵמְדוֹ סִפְרֵי קְבֵלָה בְּטַמְאָת הַגּוֹף, וְהָיָה הָעוֹלָם שְׁמֵם עַד שְׁבָאוּ שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים לְעוֹלָם, הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְזוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְאֲדַמּוּ"ר הַרְבֵּי רַבְּנוּ אֱלִימֶלֶךְ נִשְׁמַתוֹ בְּגִנְזֵי מְרוּמִים, וְהֵם פְּתָחוּ שַׁעַר לְהַשֵּׁם צְדִיקִים יָבִאוּ בּוֹ שְׁלֵא יִהְיֶה רֵאשִׁית אָדָם שׁוֹם הַרְהוֹר תּוֹרָה עַד שְׁיִטְבַּל עֲצָמוֹ לְקָרְיוֹ, שְׁחַכְמֵי הַגְּמָרָא לֹא בְּטָלוּהוּ אֲלֵא מִפְּנֵי שְׁאִין רַב הַצְּבוּר יְכוּלִין לְעַמֵּד בָּהּ, אֲבָל אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַרוֹצִים לְהַשִּׁיג גּוֹפֵי הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת צְרִיכִין לְהִיּוֹת נִזְהָר מְאֹד בְּטְבִילָה זוֹ וְכוּ', הַכְּלָל הָעוֹלָה מִזֶּה מִי שֶׁהוּא לוֹמֵד פְּשׁוּטוֹת הַתּוֹרָה בְּלִתֵּי טְהוֹר אֲזִי אֵינּוּ יְכוּל לְהַשִּׁיג בְּשׁוֹם אֲפָן מֵה הִיא יִרְאָה, וּמִי שֶׁהוּא לוֹמֵד סִפְרֵי קְבֵלָה וְאֵינּוּ זֶהִיר בְּטְבִילָה זוֹ יוֹכֵל לְבֹא חֲלִילָה לִידֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת וְהוּא מְטַמֵּא נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל הַנְּגַרְרִים אַחֲרֵיהֶם, אֲבָל אִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר עֲצָמוֹ מִקְטָנוּתוֹ וְכָל יָמָיו הוּא לוֹמֵד עַל טְהֵרַת הַקְּדָשׁ הוּא מַשִּׁיג יִרְאֵת הַרוּמָמוֹת וְהוּא יְכוּל לְקָרֵב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא וְלְהַכְנִיסָם בְּגוֹפֵי הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת וִירְאֵת שְׁמִים, וְאוֹר קְדָשְׁתּוֹ מוֹפִיעַ עַל תְּלַמִּידָיו וְתְלַמִּידָיו תְּלַמִּידָיו הַהוֹלְכִים בְּעַקְבוֹתָיו עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, עֵינִ שֵׁם.

וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁזוֹכָה לְטַהֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם בְּמְקוּוֹה כְּשֶׁרָה, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ, כִּי רוּחַ וּמִים לֹא מִתְעַרְבִים, וְלִכֵּן כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל נִכְנָס אֶל תּוֹךְ הַמִּים, כָּל הַרוּחוֹת

הרעות שַנְדָּבְקוּ בוּ מַחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו מִתְבַּטְּלוֹת לְגַמְרִי, כִּי הִרְגַע שְׂאָדָם
נִכְנָס בְּתוֹךְ הַמְקָוָה, אָזִי הוּא מְסַתֵּת בְּתוֹךְ מֵי הַמְקָוָה וּמְמִילָא כָּל
הָרוּחוֹת רְעוֹת שְׂבָרָא מַחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו מְסַתְּלָקוֹת מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי
שְׂזוּכָה לְלַכֵּת בְּכָל יוֹם לַמְקָוָה וּמִטְהַר אֶת עֲצָמוֹ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רטז.

**בְּמַהֲלֶךְ עֶסְקָה שְׂבַצְעֵתִי עֲשִׂיתִי טְעוֹת חֲמוּרָה שְׂגָרָמָה
נִזְק כָּבֵד לַמוֹנִיטִין שְׁלִי**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֵי: שְׁלוֹם. אָנִי אִישׁ עֶסְקִים, וּבְמַהֲלֶךְ אַחַת הָעֶסְקָאוֹת
שְׂבַצְעֵתִי שְׂגִיתִי וְעֲשִׂיתִי טְעוֹת חֲמוּרָה שְׂנוֹגַעַת לְאַחַד
מִהֶאֱנָשִׁים שְׂאֲנִי עוֹבֵד עִבּוּרָם. הַתּוֹצְאוֹת שֶׁל הַמַּהֲלֶךְ שְׂעֲשִׂיתִי
גְרָמוֹ נִזְק כָּבֵד לַמוֹנִיטִין שְׁלִי, וְהִלַּחֲץ שִׁישׁ עָלַי כֹּל כֶּף כָּבֵד עַד
כְּדִי כֶּף שְׂאֲנִי לֹא יִכּוֹל לְהַחֲזִיק מֵעַמּוּד. אֲשַׁמַּח לְעַצְתָּךְ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ד כֶּסֶלֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל אֵלֵי נֵרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

עֲלֶיךָ לְזַכֵּר שְׂאִין דְּבַר כְּזֶה "עֲשִׂיתִי טְעוֹת", כִּי אֵת הַכֹּל יִכּוֹלִים
לְתַקֵּן, וַיְדוּעַ הַמְּאָמֵר "טְעוֹת לְעוֹלָם חוֹזֵרֵת", וּפְרָשְׁתִּי עַל פִּי הַפְּסוּק
(תהלים קי"ט פ"ט) "לְעוֹלָם הַיְי"ה דְּבָרְךָ נֶצֶב בְּשָׁמַיִם", וּפְרָשׁ הַבַּעַל
שֶׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ שְׂכַבְכִּיכּוֹל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא
בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְכָל הָעֲשָׂרָה מְאָמְרוֹת שְׂאֵמֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעַת
הַבְּרִיאָה, עֲדִין נִמְצָאוֹת בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה וְהֵן מְחִיאוֹת וּמְהוּוֹת וּמְקִימוֹת

את הבריאה, כי דבורו של הקדוש ברוך הוא נצב בתוך הבריאה, ועל פי זה אנחנו יכולים להבין מה זה "טעות לעולם חוזרת", הינו מה שאתה חושב שעשית טעות, דע לך שעליך לחזור אל "לעולם הוי"ה דברך נצב בשמים", שהכל ממנו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ולכן אסור לך להתבלבל משום דבר שבעולם, כי כך היה צריך להיות, וכך נגזר מהשמים, ולכן למה לך לפל בעיניך.

אתה הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלך, וכל מה שאתה צריך תבקש ברחמים ובתחנונים ממנו יתברך, ואז תראה שהכל יסתדר על הצד הכי טוב, כי הרגע שאדם מחדיר בעצמו את אמתת מציאותו יתברך בעסקיו הפרטיים, ומחזק את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, על ידי זה נמשכים עליו ברכה והצלחה, כי (משלי כ"ח כ') "איש אמונות רב ברכות", ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות קמון סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; בזה שאדם מתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ויודע שכל מה שקורה אתו זה ממנו יתברך, זה בעצמו מביא לו פרנסה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן נ"ד) מי שיש לו אמונה אינו ירא מאויבים, ולכן אתה לא צריך לפחד מפחדים של הכל מה המעסיק שלך יכול לעשות לך, כי ברגע שאתה מסתתר בסתר צל כנפיו יתברך, על ידי זה נכון לך יהיה בטוח שתהיה שמור מכל המזיקים שאף אחד לא יוכל להזיק לך, ולכן חזק ואמץ באמונה פשוטה בו יתברך ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו שזו שלמות האמונה, ועל ידי זה תתברך מפי אל עליון.

רק חזק ואמץ מאד לא להכנס בלחץ מהמעסיק שלך, ואין כאן שום טעות, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן ג') בראותך שנוי מעשה אל תאמר מקרה הוא, אלא תאמין כי זה השגחת השם יתברך בשביל טובתך הנצחית; שתזכה להתקרב אליו יותר ויותר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' ריז.

האם בדורנו עדין יש צאצאים של עמלק? ואם כן, האם יכולים לדעת מי הם?

שאלה:

מאת שולה: שמעתי בדרשה שהאמה העמלקית עוברת מדור לדור, ואף המן הרשע היה מזרע עמלק. האם בדורנו עדין יש צאצאים של עמלק? ואם כן, האם יכולים לדעת מי הם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל שולה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הצדיק הקדוש רבי יוסף חיים זוננפעלד זכותו יגן עלינו רבה של ירושלים, אמר, שמקבל מרביותיו שגרמניה הם מזרע עמלק, ולכן כשבא המלך וילהלם קיסר גרמניה לארץ ישראל, אזי לא רצה בשום פנים לצאת לקבל פניו, כי הוא לא רצה לראות את פני עמלק, כך אמר. ולצערנו הרב אנחנו עדים אל מה העם הזה היה מסגל לעשות - להרג ולהשמיד מיליונים מאחינו בני ישראל אנשים נשים וטף חפים מפשע, בכל מיני מיתות משונות, מיתות אכזריות, שמאז בריאת העולם לא היה עוד דבר כזה להרג במשך כמה שנים מילי מיליונים יהודים באכזריות הכי גדולה, ולכן עלינו לקיים מצות עשה של (דברים כ"ה י"ז) "זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים". ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא יתרו) למה נקרא שמו עמלק? עם-לק שבא ללוק דמן של ישראל ככלב, והוא היה מהאמות הראשונים שהתחילו במלחמה עם ישראל בצאתם ממצרים.

ופלא על גבי פלא שצדיקים אמרו שמהשפה שלהם יכולים

לראות שהם מזרע עמלק, כי תמיד הם רגילים לומר לבני אדם "האבין זי ניקס קיין אגנסט" (אתה לא צריך לפחד), כי על עמלק נאמר (שם) "ולא ירא אלקים", ולכן זה הסלנג שלהם "אתה לא צריך לפחד", וכן דבר פלא כששואלים אותם איך להגיע לאיזה מקום, תמיד הם יגידו "זי ציען צו לינקס", לך שמאלה ומשמה עוד פעם שמאלה ותעשה עוד פעם שמאלה וכו' וכו', כי השרש שלהם זה מצד שמאל.

ולא בחנם שיש מאחינו בני ישראל עד היום שלא יקנו שום דבר מתוצרת גרמניה, כי אי אפשר לשכח מה שהם עשו למיליונים יהודים חפים מפשע, והרגו אותם במיתות משנות מיתות אכזריות שלא שמעו מימות עולם.

הקדוש ברוך הוא ישמר את עם ישראל מהיום והלאה מעמלק ומעשו וישמעאל, וכבר נזכה לראות במו עינינו בגלוי שכינה על ידי משיח צדקנו שיגאלנו גאלת עולם, ויביא את השלום המיחל לכל העולם כלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' ריח.

**אנחנו מקבלים תלונות רבות על התנהגות הילדים שלנו
במוסדות החנוך, וזה מצער אותנו מאד**

שאלה:

מאת רחמים: שלום לכבוד הרב.

המורים בבית הספר ובתלמוד תורה של ילדינו מתלוננים פעמים רבות על ההתנהגות שלהם, וזה גורם לי ולאשתי צער גדול. כמובן שאנחנו מטפלים בזה ומדברים עם הילדים, אך זה לא מועיל, וכמעט בכל יום יש ספור חדש.

אנחנו מותשים מהמצב, ולא יודעים מה לעשות. נשמח לקבל את עצתך וברכתך להצלחה בחנוך הילדים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רחמים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לה, ענין חנוך זו סגיא עמק עמק מי ימצאנו, כי כל ילד וכל ילדה הם עולם אחר לגמרי לגמרי, ואי אפשר לכתב בפרטי פרטיות על כל אחד ואחת איך להתנהג עמם, כי סוף כל סוף כל אחד ואחת יש להם טבע אחר, יש ילדים יותר שקטים, ויש ילדים יותר שובבים, ויש ילדים שפשוט הם מאד מאד רגישים, וכדומה, כל מיני הפרשים שיש בין כל ילד וילדה שאי אפשר לתת כלל בחנוך.

דבר אחד אבא ואמא צריכים לדעת, כי לחנך את הילדים צריכים להתחיל עם עצמם, כי ההורים הם ספר החנוך הכי נחוץ, כי הילדים מחקים את ההורים, ומה שרואים ושומעים מההורים, זה מה שהם עושים, כמאמרם ז"ל (ספ"ה נ"ו): שותא דינוקא בשוקא או דאבויא או דאימיה, מה שהתינוק מדבר בשוק, את זה שמע או מהאבא או מהאמא, ולכן חנוך מתחיל מהבית, איך שהם רואים את ההתנהגות של ההורים כך הם יתנהגו, זה לא יכול להיות שהאבא או האמא רבים ביניהם ומקללים אחד את השני, ומנבלים את הפה וכו' וכו', והילדים לא יחקו אותם, וכמו כן לא יכול להיות אבא שמוציא כספים מאחרים בדרך ערמה וגנבה, שהבן שלו לא יחקה אותו וכו', וכדומה כל מיני ענינים שליליים, הילדים לומדים מההורים.

ולכן חנוך מתחיל בבית - שההורים צריכים לחנך את עצמם, הן בשמירת הדבור לשמר מאד מאד שהדבור שלהם יהיה דבור נקי, ושלא ינבלו חס ושלום את פיהם, וכן במעשיהם - צריכים להרגיל את עצמם לעשות רק חסד עם הזולת, ולמסר את נפשם על מדת החסד

שְׁזָה נִקְלַט מֵהַר בְּתוֹךְ הַיְלָדִים, כִּי אִם הַהוֹרִים מִתְחַמְּקִים מִלְעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד עִם כָּל מֵינֵי שְׂקָרִים וְכוּ', כְּגוֹן כְּשָׂבָא עָנִי לְדֹלֵת הָאָבָא צוֹעֵק אוֹ הָאָמָא צוֹעֵקֵת לְבֵן אוֹ לְבַת: "לֵךְ תִּגִּיד שְׁהָאָבָא לֹא בְּבִית, לְכִי תִגִּידִי שְׁהָאָמָא לֹא בְּבִית" וְכוּ' וְכוּ', זֶה כְּבוֹר מְשִׁיעַ עַל הַיְלָדִים הֵן בְּמִדַּת הָאֲכֻזְרִיּוֹת וְכוּ', הֵן לְשֶׁקֶר וְכוּ' וְכַדוּמָה, אוֹ כְּשִׁמְבֻטִיחִים לַיְלָדִים מְשִׁהוּ וְלֹא מְקַיְמִים, הַיְלָדִים מִתְרַגְּלִים לְשֶׁקֶר, כִּי הֵם רְאוּ אֶת זֶה אֶצֶל הַהוֹרִים.

וְכַעֲיִן שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְפָה מ"ו:): לֹא לִימָא אִינִישׁ לִינוּקָא דִּיהֵיבְנָא לֵךְ מִיַּדִּי וְלֹא יִהִיב לִיה, מִשּׁוּם דְּאִתִּי לְאִגְמוּרִיהַ שִׁיקְרָא, שְׁנֵאמַר (יִרְמִיָּה ט' ד') "לְמַדּוּ לְשׁוֹנֵם דְּבַר שְׂקָר" [לֹא יֵאמֶר אָדָם לְתִינּוּק שְׁאֲנִי אֲתֵן לֵךְ מְשִׁהוּ וְלֹא נוֹתֵן לוֹ, כִּי מִלְמַדּוֹ לְשֶׁקֶר]. רוֹאִים מְכַל זֶה שְׁחֲנוּף מִתְחִיל קָדָם כָּל עִם עֲצָמָם, שְׁאָבָא וְאָמָא צְרִיכִים לְחַנּוּף אֶת עֲצָמָם בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וְאִזִּי הַיְלָדִים יֵרְאוּ אֶת זֶה וְיִשְׁתַּדְּלוּ לְחַקוֹת אוֹתָם, וְזֶה הַחֲנוּף הַכִּי טוֹב שֶׁהַיְלָדִים רוֹאִים וּמְבִינִים מֵה שְׁקוּרָה בְּבִית.

הַכֵּלֵל הוּא אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בְּנִים סִימֵן ס"ד) צְרִיף לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוּק דְּרַף אַרְץ מְנַעוּרִיו, וְהַעֲקֹר לְלַכֵּת עִם הַיְלָדִים רַק בְּדַרְכֵי נַעַם, וְחֶסֶד וְשָׁלוֹם לֹא לְהַרְבִּיעַ לָהֶם, כִּי רַבְּנּוּ ז"ל הַקְפִּיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר שֶׁיְלָדִים אֲסוּר לְהַכּוֹת, וּמְכַל שְׂכַן כְּשֶׁהַיְלָדִים גְּדוּלִים אֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מוֹעֵד קָטָן י"ז:) עַל הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא י"ט י"ד) "וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשָׁל", בְּמִכָּה לְבַנוּ גְּדוּל הַכְּתוּב מְדַבֵּר. הַרִי שֶׁלֵךְ לְפָנֶיהָ, שְׁאֲסוּר לְהַרְבִּיעַ לַיְלָדִים גְּדוּלִים. לְהַכּוֹת יְלָדִים זֶה בָּא רַק מְעַצְבִּים, שְׁהָאָבָא אוֹ הָאָמָא הֵם עֲצָבָנִים אִזִּי הֵם מוֹצִיאִים אֶת כָּל הָעֲצָבִים שְׁלָהֶם עַל הַיְלָדִים, וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מִתְפָּרְעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאַחַר כֵּךְ קָשָׁה לְהַשְׁתַּלֵּט עֲלֵיהֶם, כִּי אִם הוֹלְכִים עִם יְלָדִים בְּאֵלִימוֹת, אִזִּי הֵם נִעְשִׂים בְּעֲצָמָם אֵלִימִים, וּמוֹצִיאִים אֶת הָאֵלִימוֹת שְׁלָהֶם גַּם עַל יְלָדִים אַחֲרֵים, וְלִבְסוּף גַּם נֶגֶד הַהוֹרִים, וְלִכְּן עֲקֹר הַחֲנוּף הוּא רַק עַל יְדֵי דְגָמָא חַיָּה שֶׁהַיְלָדִים יֵרְאוּ אֶת הַהוֹרִים אִיף שֶׁהֵם מִתְנַהֲגִים,

וכן עם הדברות - צריכים לדבר הרבה עם ילדים כמו שמדברים עם מבגרים, ואל יאמר האבא או האמא מה יש לי לדבר ולהסביר, הרי הוא עדין ילד או ילדה קטנה? אל תאמרו זאת, כי אם מדברים עם הילדים כמו שמדברים עם מבגר, זה נכנס להם טוב טוב בלב, ובונה להם את הבטחון עצמי.

ועל כלם אבא ואמא צריכים הרבה לבקש ממנו יתברך שיזכו לילדים טובים, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל. שאלו את הגאון האלקי הבעל "חתם סופר" זכותו יגן עלינו איך זכה לבנים ובנות כל כך מצלחים? ענה ואמר: כל לילה בעת תקון חצות מלאתי את הכוס עם דמעות, והתפללתי על הצלחת ילדי, וכך זכיתי לזה.

וכן מספר מאחד מאנשי שלומנו שהיו לו עשרה ילדים, וכלם היו מצלחים ובעלי דרך ארץ גדולה, ושאלו אותו אנשי שלומנו: איך זכית לילדים טובים כאלו? ענה ואמר: מה אתם חושבים שהם צמחו לי על העץ? כל לילה שפכתי דמעות להקדוש ברוך הוא, ומלאתי את הכפה שלי עם הדמעות, ואחר כך רחצתי את פני עם הדמעות וכו', עד שזכיתי לראות מהם מה שראיתי וכו'.

ידוע שפעם באה אמא אל החפץ חיים זכר צדיק לברכה ובקשה ברכה על ילדיה שיהיו תלמידי חכמים. ענה ואמר: עם ברכה אתם רוצים שהילדים יהיו תלמידי חכמים? צריכים להשקיע בהם, והעקר להתפלל הרבה להצלחת הילדים, וזה מועיל מאד מאד, כי תפלת האמא על ילדיה עושה רשם בשמים. והוציא מארון הספרים שלו תהלים ישן נושן שהיו הדפים מנפחים עם המון כתמים וכו', וזה היה מרב דמעות של האמא שלו שהתפללה עליו, והראה את זה לאשה ואמר לה את רואה, זה התהלים של האמא שלי שהרבתה להתפלל עלי. רואים מכל זה שעקר הצלחת הילדים זה רק על ידי תפלה, ולכן אשרי האשה שמתפללת על הצלחת ילדיה, ובודאי תפלת האבות על הבנים מועילה מאד מאד.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שתזכו לרוות רב נחת דקדושה מילדיכם, ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' ריט.

**אף שאני לומדת רבות על מעלת השמחה והאמונה,
אני מרגישה שההתחזקות ממני והלאה**

שאלה:

מאת ריקי: לכבוד מורה דרכנו, הצדיק מיבנאל מוהרא"ש שליט"א. כי ארף ימים ושנות חיים יוסיפו לך, אמן.
לאחרונה אני עוברת תקופה לא קלה, ואני חשה שקורי העצבות סוגרים עלי. ואף שאני לומדת רבות בספרי רבנו על מעלת השמחה והאמונה, אני מרגישה שההתחזקות ממני והלאה, כאלו שאף פעם לא אצליח להיות בשמחה ולצאת מהעצבות. מה עושים במקרה כזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל ריקי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן רע"ג) טוב להאדם להרגיל את עצמו שיוכל להחיות את עצמו עם איזה נגון, כי נגון הוא דבר גדול וגבוה מאד מאד, ויש לו כח גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשם יתברך. ואפלו מי שאינו יכול לנגן, אף על פי כן בביתו ובינו לבין עצמו יוכל להחיות את עצמו באיזה נגון כפי שיוכל לזמר אותו,

כי מעלת הנגון אין לשער ואין לתאר כלל, ומובא (ספורי מעשיות מעשה י"ג מהשבעה בעטלירס מיום ו') ומרמז קצת ממעלת הנגון, כי מבאר שם שעקר רפואת הבת מלכה שנפלה חלשות הוא על ידי נגון, הינו על ידי עשרה מיני נגינה וכו', כי המלך האכזר שהוא היצר הרע תופס את הנשמה בתוך עצבות ודכאון פנימי, ומכניס את האדם במרירות עצומה שזה החצים שיורה המלך האכזר שהוא הסמ"ך-מ"ם בתוך נשמת האדם שנקראת בת מלך, כי הנשמה הקדושה של כל אחד מישראל היא נקראת בת מלך כידוע, והיא מנחת במקום שמנחת אצל כל אחד ואחד וכו' וכו', עיפה ויגעה וחלושה בעוונותיה שהם העשרה מיני חצים, שזרק וירה בה המלך האכזר שתפסה במצודתו וכו', וצריכין צדיק אמת בעל כח גדול שיוכל להכנס לתוך כל המקומות שנפלה לשם ולהוציא ממנה כל העשרה מיני חצים שירה בה המלך האכזר שהוא הסמ"ך-מ"ם שמכשיל את כל אחד בחטאים ועוונות וכו', ולנגן כל העשרה מיני נגינה, כי עקר רפואתה של הנשמה שנקראת בת מלך, היא על ידי נגון ושמחה.

הינו כשמרגילים את עצמם לנגן בינו לבין עצמו נגון של שמחה, אפלו שהוא לא בעל מנגן, עם כל זאת מפיו לעצמו איזה נגון של שמחה או של התעוררות, וזה מכניס באדם התעלות שיעלה מהדכאון הפנימי שתפס אותו, ולכן תראי לקים את זה בתמימות ובפשיטות ותשירי בינך לבין עצמך איזה נגון של שמחה, או שתשמעי איזו קלטת של שמחה שזה דבר גדול מאד מאד, כי הכלי זמר והנגונים מעלים את האדם מהעצבות ומהמרה שחורה ומעלים אותו אל שמחה רוחנית.

ולכן לא בחנם שהצדיקים מאד מאד הפליגו במעלת השמחה והנגונים, שזה יסוד גדול בחסידות - להגביה את הנשמה שנקראת בת מלך, ולהחזירה אל מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, כי כל נשמה מאד מאד יקרה בעיניו יתברך כי היא חלק אלוך ממעל ממש, אבל להגיע אל זה צריכים להיות מקרבים אל הצדיק האמת,

שהוא יכול למצא את הטוב של כל בר ישראל, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שמכל הנקודות טובות שמוצא אצל כל בר ישראל עושה מזה נגון נפלא ונורא מאד, עד שהנשמה שהיא הבת מלך יוצאת מהבץ והלכלוך והבור שנפלה לשם.

אם תתנהגי ככה תראי איך שכל החיים שלך ישתנו לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכ.

האם זה נכון שכל מוסדות הקהלה שלכם מממנים מתרומות פרטיות, ואין לכם שום עזרה מהמועצה הדתית?

שאלה:

מאת דוד מאיר: שלום לרב שליט"א.

שמי דוד ואני גר באזור הדרום. בקיץ האחרון בקרתי ביבנאל, ומאד התפעלתי מהקהלה הקדושה שלכם. ראיתי את בית הכנסת החדש, והוא פשוט יפהפה. ראיתי גם את הפעילות המברכת של בית התבשיל - דבר שלא ראיתי בשום מקום אחר.

כשהתעניינתי מהיכן יש לקהלה את הכסף להחזיק את כל המפעלים האלו, אקרו לי שכל מממן מכספי תרומות של אנשים פרטיים ואין לכם שום עזרה מהמועצה הדתית. האם זה נכון? ואם כן, מדוע הם לא עוזרים לכם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אנחנו חסידי ברסלב נמצאים כבר עשרים ושבע שנים במושבת יבנאל, ותהלה לאל הקמנו קהלה קדושה כזו שאין לנו להתבייש משום קהלה בעולם. היום הקהלה שלנו מונה כבר למעלה מארבע מאות משפחות מרבות ילדים, ותהלה לאל יש לנו מקוה לגברים ומקוה לנשים, וכמה בתי כנסיות, וכל מה שנצרך לדת, אבל לצערנו הרב מאז שאנחנו כאן ביבנאל, לא רק שאנחנו לא מקבלים אגורה שחוקה מהמועצה הדתית, אלא הצרכנו לבנות הכל בעצמנו בלי לקבל מהם אגורה פשוטו כמשמעו, וידוע עבור מה מיעדת המועצה הדתית - היא רשות ממלכתית אשר תפקידה לספק את שרותי הדת לתושבים היהודים ברשות המקומית. פעילות המועצה הדתית משתרעת על פני תחומים רבים בחיי הקהלה ומלווה את התושב מיום לדתו ועד פטירתו מן העולם. המועצה הדתית צריכה לספק שרותי דת לכל התושבים בלי הפרש של עדות וכו', והמועצה הדתית צריכה לספק לתושבי המקום מקואות, כשרות, טהרת המשפחה, שבת וערובין, וכל מיני פעילות תרבות תורנית, קשר הדוק עם בתי הכנסת וכו', ומאז שאנחנו כאן ביבנאל הכל אנחנו צריכים לעשות בעצמנו, כי לא מקבלים מהמועצה הדתית אפילו אגורה שחוקה, ולא שום עזרה בשום תחום, אדרבה, הם מפריעים בכל מה שרק יכולים, ויכולים לבוא לבדק את זה לעמק, כי המועצה הדתית נעשתה קפת יחיד וכו'.

והלואי שהיו באים ועדת בקרת מהמדינה כדי לבקר בעמק את פעילות המועצה הדתית במשך ארבעים השנה האחרונות, אז היו רואים דברים מזעזעים מה שקורה שמה וכו', ואיך הפסד מתחלק לעממות פיקטיביות וכו', הרי אחד מהיסודות של המועצה הדתית

צריך להיות תמיכה בבתי כנסיות ובמבנים דתיים נוספים, והמועצה הדתית צריכה להשתתף בממון בניתם של בתי כנסת ומקנאות, ובהוצאות האחזקה והטפולים שלהם, ואצלנו ביבנאל לא דבים ולא יעה, אין מי שיעזור לנו, ולא רוצים לעזור לנו עם כל מיני טענות ומענות של שקרים, והכל אנחנו צריכים לעשות בכחות עצמנו, ואין פוצה פה ומצפצף והכל הפקר, ומי יתן שיגיע כבר הזמן שבקרת המדינה תבוא לבדק את התנהגות המועצה הדתית ביבנאל ויראו איך שהיא מתנהגת, ואז היו רואים דברים מוזעזעים וכו', הן המשכרת השמנה וכו', למי זה הולך וכו', ושאר הפרטים ופרטי הפרטים וכו'.

והיות שעדין לא באים לבקר בבקרת יסודית מה קורה פה ביבנאל במועצה הדתית וכו', אזי אנחנו חסידי ברסלב בנינו בתי כנסיות ומקנאות בכחות עצמנו, ותהלה לאל בנינו אימפריה עצומה בלי עזרת שום גורם, רק מנדבת חסידי ברסלב העניים שפל אחד משתתף עם הפרוטות הזעומות שלו, ואנחנו יכולים להיות דגמא חיה לכל קהלה בעולם איך שמכלום בנינו אימפריה כזו בשעה שבתוך המועצה הדתית זורם הון תועפות וכו', והם בשום פנים ואפן לא מעניינים לעזור אפלו עם אגורה שחוקה וכו', כי הקפה נעשתה קפת יחיד וכו', מי יתן שכבר יבואו פעם לבקרת מטעם המדינה ויעשו בקרת יסודית, אזי יתגלה להם איך שיכולים לעבד טוב טוב על המדינה, ולהוציא כספים על ימין ועל שמאל בלי חשבון וכו', אדרבה, שיבואו לבקרת ויזכחו בנכונות הדברים.

הקדוש ברוך הוא שאמר לעולמו די, יאמר לצרות ישראל די.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכא.

**בְּמִשְׁךָ שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים שָׁאֵנוּ נִשְׂוֵאִים יֵשׁ בֵּינֵנוּ מַחְלוּקוֹת
וּמְרִיבוֹת. הָאֵם כִּדְאִי לָנוּ לְהַתְגַּרֵּשׁ?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת עֶפְרַיִם: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְרַב שְׁלִיט"א.

אֲנִי מֵאֵד מִתַּחֲזֵק מִהַסְפֵּר 'אַשְׁרֵי בְּנַחֲלִי', וְהוּא עוֹזֵר לִי הַמּוֹן
בְּחַיִּים.

אֲנִי נִשְׂוֵי שְׁלֹשׁ שָׁנִים, אֲךָ בְּגִלְל בְּעִוְתוֹת רְפוּאִיוֹת שְׁיֵישׁ
לְאַשְׁתִּי עֵדִין לֹא זָכִינוּ לִילְדִים. בְּמַהֲלֵךְ כָּל הַשָּׁנִים הִלְלוּ יֵשׁ
בֵּינֵנוּ מַחְלוּקוֹת וּמְרִיבוֹת, וְהִגַּעְתִּי לְמַסְקָנָה שְׂאוּלֵי עֵדִיף לִי
לְהַתְגַּרֵּשׁ. הָאֵם לַעֲשׂוֹת זֹאת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עֶפְרַיִם נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אֲנִי לֹא יָכוֹל לַעֲנוֹת כְּשֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ רַק צֵד אֶחָד, כִּי כָּךְ אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדִין ז'): עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים א' ט"ז) "שָׁמַע בֵּין
אֲחִיכֶם וּשְׁפִטְתֶם צֶדֶק" - אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: אִזְהַרָה לְבֵית דִּין שְׁלֹא
יִשְׁמַע דְּבָרֵי בַעַל דִּין קֹדֶם שְׂיָבֹא בַעַל דִּין חֲבֵרוֹ, וְאִזְהַרָה לְבַעַל
דִּין שְׁלֹא יִטְעִים דְּבָרָיו לְדִין קֹדֶם שְׂיָבֹא בַעַל דִּין חֲבֵרוֹ; מִי אֹמֵר
שְׁלֹא אֶשְׁתַּף יֵשׁ בְּעִוְתוֹת רְפוּאִיוֹת? אוּלַי הִיא בֵּינֵיכֶם סֶתֶם רִיב וְכוּ', כְּמוֹ
שְׁקוּרָה אֶצֶל רַב הַזּוּגוֹת הַצְּעִירִים, וְאַתָּה זוֹרֵק אֶת כָּל הָאֶשְׁמָה עַל
אֶשְׁתְּךָ שֶׁהִיא לֹא יָכוֹלָה לְהִבְיֵא יְלָדִים וְכוּ'? וְאֵם אַתָּה רוֹצֵה לְשִׁמְעַ
אֶת חוֹת דַּעְתִּי אִם לְהַתְגַּרֵּשׁ אוּ לֹא וְכוּ', אֲזַי אֲנִי אֹמֵר לָךְ בְּפָרוּשׁ לֹא
לְהַתְגַּרֵּשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, אֲלֵא תִרְאֶה לְהַשְׁלִים עִם אֶשְׁתְּךָ, וְתִרְאֶה
לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָהּ מֵאֵד, וּבְזָכוֹת זֶה תִּזְכּוּ לְזֹרַע שֶׁל קֵימָא, וּבְלִבְד

שתמסר נפשך עבור שלום בית ותשמר על כבוד אשתך, אשר רבנו ז"ל הזהירנו על זה ביותר, ואמר (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג.) דיינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד, וחכמינו הקדושים אמרו (בבא בתרא י.) מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים, רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדבר מצוה.

ולכן לדעתי תראה להשלים עם אשתך, תכבד ותיקר אותה מאד מאד, ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, ואז תפקדו בזרע של קימא בלי שום ספק.

אני מאד מבקש אתכם שתעשו כל מה שבידכם להשלים ביניכם וכו', כי זוג שרבים ביניהם גורמים פרוד בכל העולמות, ולכן תעשו כל מה שביכולתכם תכף ומיד להתפיס אחד עם השני, כי לא יאבה הקדוש ברוך הוא סלח לכם, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קט"ז.) לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים; ואם הקדוש ברוך הוא כבר מסכים שימחק כביכול

שמו שמחזיק את כל העולם, העקר שיהיה שלום בין איש לאשתו וכו', בודאי אתם צריכים להשלים ביניכם.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתזכה לצית אותי ולא תתחרט.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכב.

**כְּשֶׁהִתְחַתַּנְתִּי מִסְרְתִּי אֶת הַכְּתָבָה שְׁלִי לְמִשְׁמֶרֶת
אֶצֶל אִמִּי, וְכַעַת נֹדַע לִי שֶׁהִיא לֹא מוֹצֵאת אוֹתָהּ.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?**

שְׁאֵלָה:

מַאת שְׁרוֹן: כְּשֶׁהִתְחַתַּנְתִּי מִסְרְתִּי אֶת הַכְּתָבָה שְׁלִי לְמִשְׁמֶרֶת
אֶצֶל אִמִּי, וְכַעַת נֹדַע לִי שֶׁהִיא לֹא מוֹצֵאת אוֹתָהּ. מָה עָלַי
לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיֵּשֶׁב, י"ד כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁרוֹן תַּחֲיָה

לְנֶכֶן קִבְלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

את צריכה לפנות אל רב ירא שמים והוא יכתב לך כתבה חדשה
שזה מאד מאד נצרך, כי אי אפשר לחיות ביחד בלי כתבה, ולכן על
האשה לשמר מאד על כתבתה שלא תאבד, מפני שאסור לו לאדם
לשהות עם אשתו אפלו שעה אחת בלא כתבה. ואם אבדה הכתבה,
הבעל נותן לאשתו כתבה אחרת, ולכתבה שניה זו קוראים "כתבה
דאירכסא" הינו כתבה שנאבדה, ולכן מה טוב ומה נעים שתכתף ומיד
תפנו אל רב ירא שמים ויסדר לכם את הענין על הצד הכי טוב.

העקר זכרו היטב אשר שלום ואהבה והבנה הדדית בין הזוג, זה גורם נחת רוח גדולה בשמים, ומשרה את השכינה בתוך הבית, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצא שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכג.

ברצוני להקים "בית ספר להורים" בו יתנו להורים כלים לחנוך נכון. מה דעתכם?

שאלה:

מאת איקה רחל: רב שלומות ותודות לרבנו היקר!
אני אשת חנוף מזה שלשים שנה ומתחזקת בתשובה. כרגע אני מלמדת בחנוף החלוני, אולם מבקשת ומתפללת שאזכה לקחת חלק משמעותי בחנוף במגזר של הצבור השומר תורה ומצוות ובצבור בעלי-התשובה.
מתוך הכרותי עם תחום החנוף נוכחתי לראות שישי קשי בענין חזק ההורים בחנוף ילדיהם, מה שנקרא בחנוף החלוני

"בית ספר להורים", ואני מבקשת את עצתך וברכתך להקמת בית ספר שפצה, עם שלוחות בכל הארץ, אם ירצה השם, שבו יוכלו הורים לקבל כלים כדי להתמודד עם בעיות וקשיים בחנוך ילדיהם, על פי דרך התורה וההלכה.

הדבר יכול לכלל: א. הרצאות מדי פעם - "חוג הורים". ב. ארון משפחתי שאותו עוברת קבוצת הורים למשך תקופה מסדרת וקבועה מראש. ג. ארון אישי בבית המשפחה - צפייה בסדר היזם של התנהגות ההורים וילדיהם, קביעת תכנית עבודה מתאימה ולווי המשפחה עד הטמעת ההרגלים הנרפשים.

מה דעתו של הצדיק על הרעיון שלי? ומה דרך הפעולה הנראית לו, האם הוא רואה זאת בדרך חיונית? תודה מראש, בריאות ואריכות ימים לו ולרעייתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל איקה רחל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאין עוד דבר יותר חשוב אצלו יתברך כמו עבודת החנוך, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל י"ב) "ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות. והפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה פשוטה מנערי ומבנות ישראל.

ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים,

וְלִכְּנָן תַּעֲשֵׂי כָּל מָה שְׂבִיכְלַתְךָ לְהַרְחִיב אֶת הַפְּעֻלוֹת שֶׁל הַחֲנוּף הֵן עִם הַיְלָדִים, וְהֵן עִם הַהוֹרִים, וְדַעִי לְךָ שֶׁזוֹ אַחֲרֵיּוֹת מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָּה, וּבִפְרָט כְּשִׁזְזוּכִים לְהַחֲדִיר בְּהוֹרִים וּבִיְלָדִים אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּו יִתְבָּרַךְ, זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם, וְלִכְּנָן אֵין לְהִסְתַּכֵּל בְּאַיְזָה חֲנוּף מִתַּעֲסָקִים, כְּלָנוּ יְהוּדִים בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְכָלְנוּ צְרִיכִים חֲזוּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּו יִתְבָּרַךְ, לִידַע אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְלִכְּנָן אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בַּעֲבוּדַת הַחֲנוּף, כִּי לְהַכְנִיס אֲמוּנָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶפְלוּ לְדַקָּה אַחַת, בְּשַׁעַה שָׂרָק שׁוֹמְעִים שֵׁישׁ בּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים שְׂמֵנָהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית וְכוּ', וְכוּ', הַדָּקָה הַזֶּה כְּבָר גּוֹרֶמֶת לִיחּוּד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר מַה זֶה דָּקָה אַחַת שְׁחוֹשְׁבִים מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם, מַה זֶה גּוֹרֵם לְמַעֲלָה בַּשָּׁמַיִם וְכוּ'.

וְלִכְּנָן אֲשֶׁרִי הַמַּחֲנֵךְ אוֹ הַמַּחֲנִיכָת שְׁעוֹסָקִים בַּחֲנוּף, וּבְתוֹךְ דְּבָרֵיהֶם הֵם מְזַכְרִים אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶפְלוּ רַק פַּעַם אוֹ פַּעַמִּים וְכוּ', זֶה כְּבָר דְּבָר גְּדוּל מְאֹד מְאֹד, כִּי סוּף כָּל סוּף יְמִינוֹ כְּצֵל עוֹבֵר, אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְזִמְן קָצֵה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה צ"ו סִימָן ב') כְּצֵל יְמִינוֹ עַל הָאָרֶץ וְאֵין מִקְנָה, וְהַלּוֹאֵי כְּצֵלוֹ שֶׁל כְּתָל אוֹ כְּצֵלוֹ שֶׁל אֵילָן, אֲלֵא כְּצֵלוֹ שֶׁל עוֹף בְּשַׁעַה שֶׁהוּא עָף, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים ק"ד) כְּצֵל עוֹבֵר. וְאֵין מִקְנָה - וְאֵין מִי שְׂיִקְנֶה שְׁלֵא יְמוּת, הַכֹּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִין בְּפִיהֶם שֶׁהֵן מְתִים וְכוּ'. וְתַכְּף וּמִיד כְּשֶׁאֲדָם יֵצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם, אֲזִי יִתּוּדַע אֶת יְקֻרַת הַדְּבוּרֵי אֲמוּנָה שֶׁדְּבַר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵיךְ שְׂזֶה יֵצִיל אוֹתוֹ מִכָּל רַע, כִּי בְּזֶה שֶׁאֲדָם חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ לְדַקָּה אַחַת, כְּבָר מִמְּשִׁיךְ עַל נַשְׁמָתוֹ אוֹר וְחַיּוּת וְדִבְקוּת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּיוֹדְעִים וּבְלֵא יוֹדְעִים וְכוּ' וְכוּ'.

וְלִכְּנָן תַּעֲשֵׂי כָּל מָה שְׂבִיכְלַתְךָ לְהַמְשִׁיךְ לַעֲסֵק בְּכָל מִינֵי תַחוּמֵי הַחֲנוּף וְתַצְלִיחֵי בְּגִדוּל.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רכד.

מיִשְׁהִי לְקַחַה סְחוּרָה בְּהַקְפָּה מֵהַחֲנוּת שְׁלָנוּ וְאֵינְנָה מוֹכְנָה לְשָׁלָם. כִּי־צַד עָלֵינוּ לְנַהֵג בְּמִקְרָה כָּזֶה?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חֲנָה: שְׁלוֹם לְכַבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
אֲנִי וּבְעָלֵי פְתַחֲנוּ חֲנוּת בְּהַמְלַצְתְּכֶם, וּבְרִצּוֹנִי לְהַתִּיעֵץ אֶתְכֶם בְּנוֹשֵׂא הַקְשׁוֹר לְחֲנוּת: לִפְנֵי יוֹתֵר מִשְׁנָה נִכְנָסָה לְחֲנוּת לְקוּחָה חֲרָדִית, שְׁבַמְהֵלֶךְ כַּפָּה שְׁבִיעוֹת קִנְיָה בְּסִכּוּמִים גְּבוּהִים וְרִכְשָׁה אֶת הָאֲמוּנָה שְׁלָנוּ. יוֹם אֶחָד עָשְׂתָה הַלְקוּחָה קִנְיָה בְּאַלְפִים ש"ח וְאִמְרָה שֶׁתְּשַׁלֵּם אַחֵר כָּה, וְכִשְׁפָּנֵינוּ אֵלֶיהָ אִוֹדוֹת הַכֶּסֶף הִיא הִיְתָה מִתְחַמֶּקֶת וְאוֹמֶרֶת שֶׁהִיא תְּבוּאָה, אֲךָ הִיא לֹא בָּאָה... אֲמָרְנוּ לָהּ שָׂאֵם אֵין לָהּ אֶת הַכֶּסֶף שֶׁתְּחַזִּיר אֶת הַסְּחוּרָה שְׁלַקְחָה, וְאֲמַנְם אַחֲרֵי לַחֲץ מְסִיבֵי מִצְדָּנוּ הִיא הִחְזִירָה חֲצֵי מֵהַסְּחוּרָה. בְּאַחַת מֵהַשִּׁיחוֹת שֶׁהָיוּ לָנוּ, הִיא הִתְעַצְבְּנָה וְקָלְלָה אוֹתִי וְאִמְרָה שֶׁהִיא לֹא תְּחַזִּיר אֶת שְׂאֵר הַדְּבָרִים.

חָשׁוּב לְצַיֵן שֶׁלְּבַעֲלָהּ שֶׁל הַלְקוּחָה יֵשׁ עֶסֶק מְצָלִיחַ בְּעִירָה וְכִשְׂאִמְרָתִי לָהּ שֶׁאֲנִי אֶגֶשׁ לְדַרְשׁ אֶת הַכֶּסֶף מִמֶּנּוּ, הִיא הִתְעַצְבְּנָה וְאִמְרָה שָׂאֵם נַעֲשֶׂה אֶת זֶה - יִהְרַס לָהּ הַשְּׁלוֹם בֵּית וְהֵכֵל יִהְיֶה עַל מִצְפּוֹנֵנוּ, וְחוּץ מִזֶּה, זֶה לֹא יַעֲזֹר כִּי לֹא נִרְאֶה מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ שֶׁקָּל אֶחָד.

מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת: הָאֵם לִפְנוֹת לְבַעֲלָהּ אוֹ לֹא? וּמָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּמִקְרָים כְּאֵלוֹ?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, י"ד כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל חנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי לומר לך ולשאָר אנשים שיש להם עסק וכו', היום אסור להאמין לאף אחד יהיה מי שיהיה ויהיה איך שיהיה, אין אמון באף אחד, אם רוצים להצליח צריכים להגיד: "תשלם ואז תקבל את הסחורה", "אתה קונה - תשלם", כי לצערנו הרב אין להאמין לאף אחד בעולם, ולכן כל מי שיש לו עסק צריך לדעת את זה כדי שלא יהיה אחר כך מהצועקים ואינם נענים.

לדעתי את כן יכולה להגיד לבעלה ואת לא צריכה לחשש, כי למה לכם להפסיד כסף בשביל איום סרק? אתם צריכים לדאג רק לעצמכם, ולא לעשות חשבון עם אף אחד, והלאי שכל מי שיש לו עסק יכניס את זה טוב טוב בדעתו וכו', אם רוצים לתת צדקה מה טוב ומה נעים וכו', אבל צדקה זה ענין אחד, ועסק זה ענין אחר, כשאחד קנה הוא צריך לשלם תכף ומיד, ואם לא אזי לא מוכרים לו, אין אמון באף אחד בשום פנים ואופן.

בזה שקללה אותך וכו', אל תתפעלי מזה בשום פנים ואופן, כי לא צריכים לפחד משום קללות, כי כבר אמר החכם מכל אדם (משלי כ"ו ב') "כצפור לנוד כדורר לעוף כן קללת חנם לא תבא", ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות קלה סימן ו') סוף שקללת חנם ישוב על המקלל; ולכן אל תעשי עסק מכל הקללות שמקללים אותך, כי אין בזה כלום וכו'.

הקדוש ברוך הוא השומר את עם ישראל ישמר אתכם מכל רע, ויצליח את דרככם תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכה.

**צָמְחוּ לִי שְׁעָרוֹת בְּאָזוֹר הַלְחִיִּים וְזֶה מְצִיק לִי מְאֹד. הָאֵם
אֲנִי יְכוּלָה לְהַסִּיר אוֹתָן בְּאִמְצָעוֹת לִיזָר?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת לִיאֵת: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב, וְתוֹדָה עַל הַזְמַן הַיָּקָר שֶׁאַתֶּם
מְקַדְּשִׁים כְּדֵי לַעֲנוֹת עַל הַשְּׁאֵלוֹת.

אֲנִי בַּחֲרוּרָה בֵּת עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם, וּבְגִיל הַהִתְבַּגְּרוֹת צָמְחוּ לִי
שְׁעָרוֹת בְּאָזוֹר שְׁתֵּי פְּאוֹת הָרֵאשׁ, וּמֵאֲז אֲנִי מִתְפַּלֵּל לְהַשִּׁי
שֶׁהַבְּעִיָּה תִּפְתָּר וְהַשְּׁעָרוֹת הִלְלוּ יַעֲלֶמוּ, כִּי זֶה לֹא נָעִים לִי וְהֵן
מִפְּרִיעוֹת לִי מְאֹד. נִסִּיתִי טְפוֹל טְבָעִי שֶׁהִיָּה אֲמוֹר לַעֲזָה, אָף
הוּא לֹא הִצְלִיחַ. הָאֵם אֲנִי יְכוּלָה לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁעָרוֹת הִלְלוּ
בְּאִמְצָעוֹת טְפוֹל קוֹסְמֵטִי עַל-יְדֵי לִיזָר, אוֹ שְׁלֹא כְּדֹאֵי לַעֲשׂוֹת
שׁוֹם פְּעָלָה חוּץ מִלְּהַמְשִׁיף לְהִתְפַּלֵּל שְׁזֶה יֵרֵד לְבַד?

אוֹדָה מְאֹד לְכָבוֹד הָרַב אִם יַעֲנֶה עַל שְׁאֵלָתִי, וְיִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי
שֶׁאִמְצָא בֶן זוג שִׁימְצָא חֵן בְּעֵינַי, וְאֲנִי בְּעֵינָיו, שֶׁהוּא יְהִיָּה רְגוּעַ
וְעֵדִין וְעַם הַמּוֹן נַחַת רוּחַ, גַּם לִפְנֵי הַחֲתָנָה וְגַם אַחֲרֶיהָ. תוֹדָה
מְקַרְבֵּ לִבִּי, וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל שֶׁהַשֵּׁם יִבְרַךְ אֶת כְּבוֹד הָרַב בְּאִרְיֻכוֹת
יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת וּמְבֹרָכוֹת, שִׁמְחָה, בְּרִיאוֹת אִיתְנָה וְכָל
הַבְּרָכוֹת הַכְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה יְחֹלוּ עַל רֵאשׁ הָרַב.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ד כְּסֵל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִיאֵת תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי תַעֲשִׂי אֶת הַפְּעָלָה עִם לִיזָר, כִּי הַיּוֹם יְכוּלִים הַכֹּל לְתַקֵּן
עִם קוֹסְמֵטִיקָה וְכוּ' וְכוּ', זְכָרִי הֵיטֵב מֵה שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת

אות צדיק סימן ע"א) אל תתפלל ואל תטריח את קונך, כל זמן שאתה יכול לעשות בפעלה.

בענין מציאת הזווג וכו', אני רגיל לומר לכל אלו שהם בררנים או בררניות וכו', שיזכרו טוב טוב מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג). נחית דרגא נסיב איתתא; צריכים לרדת מדרגה ואז מוצאים את הזווג, כי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו', פי הרי אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו? או הרי אני הכי חכם והכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה? והם מסתובבים ומחפשים את הזווג שלהם כפי הדמיון שנוכנס בכל אחד ואחת כאלו מי יודע מה הוא, והם מרחים שביאו להם זווג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאין כסף וכו', ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד בן זוג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם רואים שהם כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות ס"ג). נחית דרגא נסיב איתתא - תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות בן זוג שיתאים לכם.

יש קנטרס בשם "מציאת הזווג", וראוי לך להשיג את הקנטרס הזה ולומר את התפלות המובאות שם ארבעים יום, ותראי שתמצאי את בן זוגך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכ"ו.

השְׁלוֹם בֵּית שְׁלֹנוֹ רְעוּעַ מְאֹד, וְהַגְעֵתִי לְמִסְקָנָה שְׁאֲנִי רוֹצֵה לְהַתְגַּרְשׁ

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת לְבִי: שְׁלוֹם לְרַבֵּי הַקְּדוּשׁ. אֲנִי כָּל-כּוֹף מַעְרִיכָה אֶת זֶה שְׁכַבּוּדוֹ מִפְּנֵה מְזַמְּנוֹ הַיְקָר כְּדִי לְהַתְיַחֵס אֲלֵינוּ. תּוֹדָה רַבָּה! הַחַיִּים שְׁלִי לֹא קָלִים וַיֵּשׁ לָנוּ הַרְבֵּה חוֹבוֹת, אַף הַדְּבָר שֶׁהִכִּי שׁוֹבֵר אוֹתִי הוּא שֶׁהַשְׁלוֹם בֵּית שְׁלֹנוֹ רְעוּעַ מְאֹד. בְּעָלִי מְזַלְזֵל בִּי, וְכָל מְלָה שְׁנִיחָה שְׁלוֹ הִיא קִלְלָה עֲסִיסִית שְׁמַכְנֹגֶת אֵלַי. אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁהוּא לְחוּץ בְּגִלּוֹל הַפְּרִנְסָה, אָבֵל זֶה לֹא הוֹגֵן שֶׁהוּא מוֹצִיא הַכֹּל עָלַי.

הַגְעֵתִי לְמִסְקָנָה שֶׁזֶה הַסְפִּיק לִי, וְעַכְשָׁו אֲנִי רוֹצֵה לְהַתְגַּרְשׁ מִמֶּנּוּ וְלְהַתְחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים. מַה דַּעְתְּכֶם?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, ט"ו בְּסֵלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל לְבִי תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אִמַּר לָךְ, הַצָּרוֹת בְּבֵית מִתְחִילוֹת כְּשֶׁהָאִשָּׁה מְצִיָּקָה לְבַעֲלָהּ כְּשֶׁאֵין פְּרִנְסָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא נט.). לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זֶהִיר בְּתַבּוּאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, שְׁאֵין מְרִיבָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֵלָא עַל עֶסְקֵי תַבּוּאָה, שְׁנֵאָמַר (תְּהִלִּים קמ"ז) "הַשֵּׁם גְּבוּלָךְ שְׁלוֹם חֵלֶב חֲטִים יִשְׁבִּיעֶךָ". אָמַר רַב פֶּפֶא: הֵינּוּ דְאִמְרֵי אִינְשֵׁי: כְּמִשְׁלַם שְׁעָרֵי מִכְּדָא נְקִישׁ וְאִתִּי תַגְרָא בְּבֵיתָא, [כְּשֶׁנִּגְמְרוֹת הַשְּׁעוּרִים מִהַכּוֹד, זֹאת אוֹמֶרֶת כְּשֶׁאֵין כְּבֹר מַה לְאָכֵל בְּבֵיתָא, אֲזִי בָאוֹת מְרִיבוֹת בְּבֵיתָא].

אִם הַבַּעַל לֹא עוֹבֵד וְלֹא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבָר, זֶה דְּבָר אַחֵר, אָבֵל אִם הַבַּעַל עוֹבֵד קֶשֶׁה מְאֹד אָבֵל הוּא לֹא מְבִיא מִסְפִּיק כְּדִי

לפֿרנֵס אַת הַבַּיִת וְכוּ' וְכוּ', לֹא מַגִּיעוֹת לוֹ קְלָלוֹת וּבַזַּיִנוֹת שְׁאֵשְׁתוּ תֵרַד עָלָיו וְכוּ', אֲדַרְבָּהּ, כְּשֶׁאֵשָׁה רוֹאָה שְׁבַעֲלָה עוֹבֵד קָשָׁה בְּשִׁבִיל לַפֿרֵנֵס אַת הַבַּיִת וְלֹא הוֹלֵךְ לוֹ, הִיא צְרִיכָה לַחֲזוֹק אוֹתוֹ וְלַעֲוֹדֵד אוֹתוֹ וּלְשַׁמַּח אוֹתוֹ, וְלִהְיֵנִי בּוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמַי: "בְּעָלֵי הַיָּקָר, עוֹד הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה!", אָבֵל מַה קוֹרֶה? בְּמָקוֹם זֶה הָאֵשָׁה מְשַׁפִּילָה אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, אַז הוּא יוֹצֵא מֵהַסְּבָלָנוֹת שְׁלוֹ וּמִתַּחֲוִיל לַחֲרָף וְלַקְלָל וְלִהְשִׁפִּיל אֶת הָאֵשָׁה, וְלִכֵּן אָמַר הַחֲכָם מְכַל אָדָם (מְשַׁלֵּי י"ד א') "חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בֵּיתָה וְאוֹלֵת בִּידְיָהּ תִּהְרָסְנִי", אֵשָׁה חֲכָמָה יוֹדַעַת אֵיךְ לִבְנוֹת אֶת הַבַּיִת שְׁלֶהּ, אֵיךְ לִבְנוֹת אֶת בְּעָלָהּ, אָבֵל אֵשָׁה טְפֹשָׁה הוֹרֶסֶת בִּידְיָהּ אֶת הַבַּיִת שְׁלֶהּ.

זֶה לֹא אוֹמֵר שְׁלִבְעַל מֵתֵר לַקְלָל וְלִהְשִׁפִּיל אֶת הָאֵשָׁה, אֲדַרְבָּהּ, הָאֵשָׁה צְרִיכָה לִהְיוֹת מְאֹד חֲזָקָה נֶגֶד זֶה, וְלוֹמַר לוֹ: "בְּעָלֵי הַיָּקָר, עַד פֹּה! אַתָּה חֲצִית גְּבוּלוֹת אֲדָמַיִם וְכוּ', כִּי אַתָּה מִתְחִיל בְּאַלִּימוֹת מְלוּלִית וְכוּ', וְזֶה יָבִיא גַם לְאַלִּימוֹת פִּיזִית" וְכוּ', וְלִכֵּן אֵשָׁה חֲכָמָה צְרִיכָה לְרְאוֹת שְׁלֵא יִגִיעַ לְמַצַּב כְּזֶה.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שְׁתֵּרְאִי מֵהַיּוֹם לַחֲזוֹק אֶת בְּעָלְךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף הוּא עוֹבֵד קָשָׁה אֵךְ לֹא מְצַלִּיחַ לְגַמֵּר אֶת הַחֲדָשׁ, וּמַה הוּא אָשֵׁם?

אַתָּה צְרִיכָה לְדַעַת אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת קִלְפָה חֶלֶק ב' סִימָן א') יֵשׁ שְׂדִיִּים שְׁמֻצּוּיִים בְּבֵתֵיכֶם, שֶׁהֵם מְקַלְקְלִין הַשְּׁלוֹם בֵּית, וְעַל יְדֵי זֶה כַּעַס וְקִטְטוֹת בְּבֵית. וְעַקֵּר הַבַּיִת הוּא הָאֵשָׁה כִּי (יוֹמָא ב.) בֵּיתוֹ זֶה אִשְׁתּוֹ, וְעַל כֵּן, עַל פִּי רַב, עַקֵּר הַקִּטְטוֹת מִמֶּנָּה. וְלַפְעָמַיִם נֶאֱחָזִים בְּשָׂאֵר בְּנֵי הַבַּיִת, וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂים הַקִּטְטוֹת וְהַמְרִיבוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה בָּאִים יִסּוּרִים עַל בְּנֵי הַבַּיִת. וְזֶה מְפָרֵשׁ בְּפָסוּק (אִיּוֹב כ"א) "בְּתֵיחֶם שְׁלוֹם מִפְּחָד", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רַש"י שם) מִפְּחָד - אֵלּוּ שְׂדִיִּים, וְזֶהוּ "שְׁלוֹם מִפְּחָד" כִּי הַשְּׁלוֹם הַפֶּךָ הַפְּחָד, שֶׁהֵם הַשְּׂדִיִּים הַמְקַלְקְלִים הַשְּׁלוֹם, וְזֶהוּ "וְלֹא שִׁבְט אֱלוֹהֵי" וְכוּ', הֵינּוּ הַיִּסּוּרִים, עֵינֵי שָׁם.

ואני מכרח להגיד לכם שהשדים האלו נבראים רק מהכעס והמחלוקת וכו' וכו', כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן ס"ו) במקום מריבה שם השטן; ולכן תשמרו את ובעלך מאד מאד מפעם וממריבות, כי כעס בבית מחריב את הבית, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות כעס סימן ט"ו) כעס של אשה מחריב את הבית.

הקדוש ברוך הוא ששמו שלום יעשה שלום ביניכם תמיד, ואל תתגרשו בשום פנים ואפן, ועוד יום יבוא שהכל יתהפך לטובה, ותספרו את זה בשמחה עצומה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכז.

האם כשהולכים לישן צריכים להשאיר עם הכפה?

שאלה:

מאת נחמן: האם כשהולכים לישן צריכים להשאיר עם הכפה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נחמן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ללכת עם כפה זו סגלה ליראת שמים, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קנ"ו): אימיה דרבי נחמן בר יצחק אמרי לה כלדאי: בריך גנבא הוה, לא שבקתיה גלויי רישיה, אמרה ליה פסי רישיך כי היכי דתיהוו עלך אימתא דשמיא, ובעי רחמי, לא הוה ידע אמאי קאמרה ליה. יומא חד יתיב קא גריס תותי דיקלא, נפל גלימא מעילויה

רישיה דלי עיניה חזא לדיקלא אלמיה יצריה סליק פסקיה לקיבורא
 בשיניה נלאמא של רבי נחמן בר יצחק אמרו החוזים בפוככים שהבן
 שלה יהיה גנב, אזי היא לא נתנה לו ללכת בגלוי ראש, והיתה אומרת
 לו תכסה את הראש שלך כי היכי שתהיה עליך יראת שמים, ובקש
 רחמים שלא ישלט בך יצר הרע, ורבי נחמן בר יצחק לא ידע למה
 אמא שלו אומרת לו את דבר זה. פעם אחת נפלה לו הכפה וראה
 אשכול תמרים והדקל לא היה שלו, והיצר הרע התגבר עליו וחתך
 את האשכול תמרים עם שניו, וראים מזה את המעלה של אדם
 שהולך עם כפה שזה מוסיף יראת שמים לאדם, כי תמיד הוא מרגיש
 שהראש שלו מכסה כאלו אחד שומר עליו.

ולהפך כשאדם הולך בלי כפה, זה בלי על וזה יוריד ממנו
 את היראת שמים, והוא מסגל להכי גרוע, ולכן צריכים מאד מאד
 לשמר ללכת עם כפה הן ביום והן בלילה בעת השנה, ואומרים בשם
 צדיקים שכפה נקראת 'ארמולקה' על שם 'ירא-מלכא', דהינו לירא
 ולפחד ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, כי הכפה מוסיפה
 על האדם יראת שמים, ולכן צריכים להזהר גם בעת השנה ללכת עם
 כפה, ולוקחים כפה גדולה שיהיה בטוח שלא תפל ממנו.

ולכן מהיום והלאה תראה לשמר מאד ללכת עם כפה, כי זו
 הלכה בשלחן ערוך (ארח חיים סימן ב' סעיף ו') ולא ילך ד' אמות בגלוי
 ראש; ואף שבלילה הוא לא הולך, הוא רק ישן, עם כל זאת סגלה
 ליראת שמים - ללכת עם כפה.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות גאון סימן כ"ו) הכובע של צדיק
 סגלה להסיר הגאון; ולכן יש הרבה מאנשי שלומנו בשעה שהרב
 שם את הכובע העליון שלו באיזה מקום והוא לא רואה, אזי הם
 מלבישים את עצמם עם הכובע, כי רבנו ז"ל אומר שזו סגלה לבטל
 מעצמו את הגאון, ובכלל, כשאדם הולך בלי כפה, זה מראה שמוריד
 על מעצמו, וזה סמל של גאון.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה ליראת שמים שלמה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכת.

**האם מתר לבת ללמד פרקי אבות או פרקי מוסר אחרים
בכדי שתדע איך להתנהג עם הבריות?**

שאלה:

מאת רז: האם מתר לבת ללמד פרקי אבות או פרקי מוסר
אחרים בכדי שתדע איך להתנהג עם הבריות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל רז תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי שאשה יכולה ללמד ספרי מוסר, וכמו שכתב הגר"א לאמו
ולאשתו וכו', שילמדו ספרי מוסר, ויען שפרקי אבות הם המוסר הכי
גדול של דברי חכמינו הקדושים, ולכן אשרי האשה שתוכל ללמד
בכל יום פרק מפרקי אבות, כי זה מחלק לששה פרקים ובכל יום
לומדים פרק אחד, והקדוש ברוך הוא זכני לחבר כבר שמונה ספרים
על פרקי אבות מפרשים על פי דברי רבנו ז"ל, ומנהגנו זה רבות
בשנים שבבקר כשאומרים את ברכות התורה, אנחנו לומדים פרק
מפרקי אבות, כל יום את הפרק שלו, כי הרי צריכים ללמד מוסר, ואין
לך ספר מוסר יותר גדול ממוסרי התנאים, ותהלה לאל הקדוש ברוך
הוא זכני לחדש דברים יפים על כל משנה ומשנה, אשרי מי שמסתכל
בהם בכל יום ויתעורר לבו להמשיך אחריו יתברך.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רכט.

מדוע קברו את רבי יצחק מטולטשין זכרונו לברכה סמוך ונראה ליד הבית-יוסף?

שאלה:

מאת אלדד: שלום לכבוד הצדיק.

הייתי בצפת בטויל לקברי צדיקים, ובין השאר בקרתי גם בבית העלמין הישן. שמתי לב שלא רחוק מצינו של הבית-יוסף זכותו יגן עלינו טמון רבי יצחק מטולטשין זכרונו לברכה, שכפי שהבנתי הוא היה חסיד ברסלב.

האם יש סבה לכך שקברו אותו שם ליד חלקת גדולי העולם? ואיך יתכן שעשו זאת, הרי הבית-יוסף היה חי כשלוש מאות שנה לפניו, ואיך קברו אותו על ידו? אודה לכם מאד אם תענו לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אלדד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבי יצחק ז"ל היה הבן השני של מוהרנ"ת ז"ל, ובהיותו בן ששים שנה עלה לארץ ישראל (בשנת תרכ"ח) והתישב בצפת, ונפטר בשם טוב ב"ד אדר שנת תר"ל. והסבה שנקבר על יד הבית יוסף היא

כי בעת שנפטר היה גשם שוטף ממש כמו שקוראים שבר עננים, אזי מרב מהירות, וגם משום שזה היה בלילה ולא ראו, אזי חפרו קבר על יד הבית יוסף וקברו אותו שמה, ולמחרת כשהפסיקו הגשמים וראו החברה קדישא מה עשו שקברו אדם פשוט על יד הבית יוסף, אזי פנו אל הרבנים רבני צפת ורצו לפנות אותו ממש, אבל קדם פסקו הרבנים שצריכים לברר מי הוא היה וכו', ונתגלה להם שהוא בן מוהרנ"ת ז"ל, והיות שאביו חבר את ספרי "לקוטי הלכות", שבהם כל השלחן ערוך מפרש על פי דברי רבנו ז"ל, וכן שמעו על רבי יצחק ז"ל שהיה איש מורם מעם, ולכן פסקו שישאר במקום מנוחתו.

אנשי שלומנו אמרו שלכאורה איך היה קבר על יד הבית יוסף פנוי? אלא זה היה מוכן למוהרנ"ת ז"ל שחבר את ספרי "לקוטי הלכות" ופרש את כל השלחן ערוך על פי דברי רבנו ז"ל, והבית יוסף רצה אותו לשכן, אך לא איסתייא מילתא, אזי שלם לו חזרה שעל כל פנים בנו יהיה קבור שמה.

[והיה קברו מכסה עם עפר במשך כל השנים, ולא ידעו איה איפה הוא טמון, ובהיותי תקופה בעיר צפת הייתי נוהג ללכת בכל יום אל קבר האריז"ל ואל הבית יוסף, והיה שם יהודי בשם מרדכי שכבו נרו יאיר שהוא עוסק בלצבע את הקברים ולתקן ולנקות שמה, והיות שידעתי מכבר שרבי יצחק זכרונו לברכה מונח על יד הבית יוסף, והראיתי לו שיתחיל לנקות שמה את העפר לאט לאט, וכן עשה, ותהלה לאל נתגלתה המצבה, וכך שפצו את זה עד שהיום יש שמה מצבה גדולה, ואנשי שלומנו כשהולכים לבית העלמין בצפת, אזי מבקרים גם בציון של רבי יצחק זכרונו לברכה].

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רל.

**אַנִי סוֹבְלַת מוֹרִידִים בְּרַגְלִים וְאִם אֲנִי גוֹרְבַת גְּרָבִים זֶה
מְכַאֵיב לִי. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת?**

שאלה:

מאת דינה: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַצַּדִּיק.

אַנִי סוֹבְלַת מוֹרִידִים בְּרַגְלִים, וְכִשְׁאַנִי גוֹרְבַת גְּרָבִים אֲרַכּוֹת הֵן
מְכַאֵיבוֹת וּמְחַרִּיפוֹת אֶת הַבְּעִיָּה, וּמַצַּד שְׁנֵי לְלַכֵּת בְּלִי גְּרָבִים
זֶה לֹא צָנוּעַ. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּשָּׁב, ט"ו כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל דִּינָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרַגְלִים, רַבְּנוּ ז"ל,
אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בְּשׁוּרָה חֶלֶק ב' סִימָן א') מִי שֶׁהוּא רָגִיל לְבִשֵׁר בְּשׁוּרוֹת
טוֹבוֹת, עַל יְדֵי זֶה לֹא יִכְאָבוּ לוֹ רַגְלָיו.

בְּוֹדָי רְאוּי לְאִשָּׁה לְלַכֵּת עִם גְּרָבִים בְּבֵית, כִּי לְהִסְתַּכֵּב בְּבֵית
בְּלִי גְּרָבִים זֶה בְּכֻלּוֹ לֹא צָנוּעַ, עִם כָּל זֹאת יַעַן שֶׁאֵת מְרַגְּשֵׁיהָ כְּאָבִים
חִזְקִים מִהַהֲרִידִים וְכו', אַזִּי עֲצַתִּי שֶׁתְּשִׁיגִי גְּרָבִים אֱלֶסְטִיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה
מְשַׁפֵּר וּמְקַל מִהַכְּאָבִים, וְכֵן מוֹנֵעַ אֶת הַדְּרָדְרוֹת הַמְּצַב שֶׁל הַהֲרִידִים,
כִּי הַגְּרָבִים הָאֱלֶסְטִיּוֹת מוֹנְעוֹת מִהַהֲרִידִים הַבּוֹלְטִים שֶׁלֹּא יִתְמַלְאוּ עִם
דָּם, וְלִכֵּן אִשָּׁה שֶׁסּוֹבְלַת מִזֶּה כְּדָאִי לָהּ לְלַכֵּת עִם זֶה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַעֵקֶר הַרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי מֵה
שֶׁתְּפַלֵּה פוֹעֵלֶת - שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא פוֹעֵל, וְעַל יְדֵי תְּפִלָּה יִכּוֹלִים
לְרַאוֹת נְסִים וּנְפִלְאוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ

כָּךְ עַל עֲגִיז תְּפִלָּה שְׁכַל דְּבַר קָטָן מֵה שְׁאַנְחָנוּ צְרִיכִים עֲלֵינוּ רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִמָּן י') שְׂרַגְלִים הֵם כְּנֶגֶד הָאֱמוּנָה, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אֱמוּנָה חֲזָקָה, עַל יְדֵי זֶה נִתְקַיֵּם אֲצֵלוֹ (תְּהִלִּים כ"ו) "רַגְלֵי עֲמֻדָה בְּמִישׁוֹר", כִּי עַל יְדֵי אֱמוּנָה עוֹמְדִים יִשָּׁר עַל הָרַגְלִים, וְכַמוֹכֵן שֵׁישׁ לוֹ רְפוּאָה עַל הָרַגְלִים, וְלִהְפֹּךְ עַל פָּגָם אֱמוּנָה כְּתוּב (שִׁם ע"ג ב') "וְאֲנִי כִמְעַט נְטִייו רַגְלֵי", כִּי מִי שְׂאִין לוֹ אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכָּת, אִין לוֹ עַל מַה לְהַשְׁעֵן, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שְׁצָרִיכִים, אֲזִ מְצַלִּיחִים בְּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רלא.

הָאֵם זֶה נִכּוֹן שְׂרַבְנוּ הַחֲשִׁיב אֶת בַּעַל ה'תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף' לְרַבּוֹ הַמְּבַהֵק?

שְׂאַלָה:

מֵאֵת אֲדִיר מֹשֶׁה: הָאֵם זֶה נִכּוֹן שְׂרַבְנוּ הַחֲשִׁיב אֶת בַּעַל ה'תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף' לְרַבּוֹ הַמְּבַהֵק? תּוֹדָה מְרַאֵשׁ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, ט"ו כֶּסֶלּוֹ ה'תּשַׁע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲדִיר מֹשֶׁה נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנּוּ ז"ל לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם רַבִּי, וְסִפֵּר אֵיךְ הוּא הִתְעוֹרֵר לְחִזּוֹר אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּהִיּוֹתוֹ עוֹד יֶלֶד קָטָן, כִּי הָרִי הוּא נוֹלַד בְּדִירַת הַבַּעַל שֶׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שֶׁהָאֵמָּה שְׁלוֹ פִּיגָא קַבְלָה אֶת זֶה יִרְשָׁה מֵאֵמָּה אֲדַל בַּת הַבַּעַל שֶׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְכַדְרָכֶם

של צדיקים תלמידי הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו והמגיד ממעזריטש זכותו יגן עלינו, כשכּאוו להשתטח אצל ציון הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, אזי התאכסנו בדירה שלו, וכן התפללו בבית הכנסת שלו, והיו מספרים ספורים ממנו, ורבנו ז"ל היה אז כבן שלש או כבן ארבע, והוא קלט בעצמו כל שיח והגה היוצא מפיהם, ונחקקו בלבו ובדעתו ונתלהב לחקות את סבו הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, ובפרט כששמע את הספור איך שהבעל שם טוב הקדוש נולד, ואיך התייתם בגיל חמש, ואביו הניח לו צוואה שיתבודד להקדוש ברוך הוא, זה נתן לו את כל הדחיפה שכבר מאז שהיה ילד קטן הוא התבודד אליו יתברך (כמובא באריכות בספר "שבחי הר"ן" ובספר "פעלת הצדיק"), והחדוש של רבנו ז"ל היה שלא היה לו אף רבי, אלא הוא מעצמו נתעורר על ידי ששמע ספורי מעשיות מצדיקים, כמו שספר בעצמו שזה מה שעורר אותו.

רבנו ז"ל נולד בראש חדש ניסן שנת תקל"ב, והתולדות יעקב יוסף זכותו יגן עלינו נסתלק בכ"ד תשרי תקמ"ב, זאת אומרת רבנו ז"ל היה אז בגיל עשר, ואיך זה שהיה תלמידו?

יודוע הספור שפעם התחברו יחד כמה מהצדיקים שהתארחו בדירה של הבעל שם טוב הקדוש לנסע אל הבעל תולדות יעקב יוסף זכותו יגן עלינו, ורבנו ז"ל היה אז ילד קטן בגיל ארבע או חמש, ורצה גם כן להצטרף עמם לנסיעה, והפציר בהם שיקחוהו עמם, ויען שהיה ילד קטן לא רצו לקחת אותו עמם כי אמרו מי ישמר עליו? וכשראה רבנו ז"ל שלא רוצים לקחת אותו, הכניס את רגליו בין גלגלי העגלה, ולא נתן להם לנסע והתעקש בעקשנות גדולה שרוצה לנסע עמם, וכשראה הצדיק רבי חיים קראסנער זכותו יגן עלינו את עקשנותו הגדולה, תפסו בידו והעלהו לעגלה, והוא קבל על עצמו לשמר עליו, ונסע עמם, ורבנו ז"ל הכיר לו טובה כל ימי חייו כי על ידו זכה לראות פעם אחת את הבעל תולדות יעקב יוסף זכותו יגן עלינו.

רואים מכל זה מה זו תשוקה לראות פני צדיקים אמתיים, ולקבל מהם תורה, וכן את מעלת האדם הזוכה לשמע ספורי צדיקים, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקויטי מוהר"ן חלק א' סימן רמ"ח) דע שספורי מעשיות מצדיקים, הוא דבר גדול מאד, כי על ידי ספורים מצדיקים נתעורר ונתלהב הלב בהתעוררות גדול להשם יתברך בחשק נמרץ מאד, כי הרשימו שעשה אותו הצדיק שמספרין ממנו על ידי עבודתו את השם יתברך, זאת הרשימו נתעוררת בעת שמספרין מהצדיק, והיא מעוררת להשם יתברך בהתעוררות גדולה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנוזכה לילך בדרךי הצדיקים תמיד, ועל כל פנים לא נהיה מתנגדים עליהם, אלא נכיר את מקומנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רלב.

עָצְרוּ אוֹתִי בְּמִשְׁחַן חֲמֹשֶׁה יָמִים עַל לֹא עוֹל בְּכַפִּי, וּמָאֵז אֲנִי סוֹבֵל מִטְּרָאוֹמָה קָשָׁה

שְׁאַלָה:

מאת יוסי: לכבוד הרב, שלום ורפואה שלמה. לפני כחדש וחצי פתאום הגיעו אלי הביתה שוטרים ולקחו אותי למעצר. ישבתי במעצר ועברתי חקירות, ולמרות שידעתי שלא עשיתי דבר ושאני חף מפשע, הייתי בפחד אים ונורא. אחרי חמשה ימים שחררו אותי והתברר שהמעצר נבע מטעות אנוש. כמובן שהמשטרה התנצלה, אך אני חוויתי טראומה קשה מאד.

מאז אני סובל מפחדים, חרדות ומועקה קשה שקשה לי להשתחרר מסנה. למה זה קרה דוקא לי? ואיך אני יכול להשתחרר ממה שאני מרגיש?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, ט"ו כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵי נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת שְׁכַל מַה שְׁקוֹרָה עִם הָאָדָם הַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, אֵין טֵבַע מַקְרָה וּמִזֵּל כָּלֵל, וְלִכְּן כָּל מַה שְׁקָרָה אֶתְךָ הָיָה בְּחֻשְׁבוֹן צְדָקָה, וְעָלֶיךָ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים סִימָן י"א) מִי שֶׁלֹּא תִקֵּן חֻטְאוֹת נְעוּרָיו עַל יְדֵי זֶה בָּא לְבֵית הָאֲסוּרִים; וּבְאִמַּת מִי שֶׁחֻטָּא בְּחֻטְאוֹת נְעוּרָיו עָלָיו לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּכָל יוֹם, וְכָל יוֹם בְּיָמֵי חַיָּיו צָרִיךְ לְהִיּוֹת יוֹם חֲדָשׁ בְּחֻזְרָה בְּתִשׁוּבָה.

עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בִּיְתֵר שְׂאֵת וּבִיְתֵר עֵז וְלֹא לְהִיּוֹת שְׁבוּיָה, כִּי מִי יוֹדֵעַ אֶת דְּרָכֵי הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כִּי אִם רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בְּנִים חֶלֶק ב' סִימָן כ"א) לְפַעְעִים עַל יְדֵי תְּפִיסָה נֶצֶל מִכְּלִיּוֹן בְּנִים; מַה אֶתָּה יוֹדֵעַ מֵאִיזוֹ צָרָה נִפְטַרְתָּ עַל יְדֵי זֶה?

הַרֵב הַקְּדוּשׁ רַבִּי נְחוּם מִטְּשַׁעַרְנוּבִּיל זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ בַּעַל "מֵאוּר עֵינַיִם", שֶׁהִיָּה מְגֹדוּלֵי מִבְּחָרֵי זְקֵנֵי תַלְמִידֵי הַמַּגִּיד, וְעוֹד זָכָה לְהִיּוֹת כְּמֵה פְּעָמִים אֶצֶל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ שְׁמָאֵד קָרְבוֹ, פַּעַם אַחַת הִכְנִיסוֹ אוֹתוֹ בְּבֵית סֹהַר עַל יְדֵי אֵיזָה בְּלָבוּל וְעַלִּילָה שְׁקֵרִית שֶׁהַעֲלִילוֹ עָלָיו, וּבִהְיוֹתוֹ בְּבֵית סֹהַר בְּכַה הַרְבֵּה, וּבִקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִגְלֶה לוֹ מַה חֻטְאוֹ וּמַה פִּשְׁעוֹ שֶׁהִגִּיעַ לוֹ עֲנֵשׁ כְּזֶה, וְהִנֵּה נִתְגַּלְתָּה אֵלָיו אִשָּׁה בְּחֻלוֹן וְאָמְרָה לוֹ: "אֵל תִּפְחַד נְחוּם בְּנֵי, אֶתָּה תִצָּא מִפֶּה. וְהִסְבָּה שְׂאֶתָּה נִמְצָא פֶה, יַעַן שְׂאֶתָּה עוֹסֵק בְּמִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, רָצוּ לְהִטְעִים לְךָ שֶׁתִּרְגִּישׁ אֶת הַצַּעַר שֶׁל אָדָם שִׁיּוֹשֵׁב בְּבֵית הַסֹּהַר", וְנִרְגַע. אַחַר כֵּן בִּקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁיִגְלֶה לוֹ מִי הָאִשָּׁה הַזֹּאת שֶׁבָּאָה בְּחֻלוֹן, וְהִנֵּה בְּחֻלוֹם אָמְרוּ לוֹ שְׁזוֹ

היתה רחל אמנו, ופלא על גבי פלא שהיום ההלולא שלו זה בי"א חשון - אותו יום הלולא של רחל אמנו.

ולכן מי יודע למה היית צריך לבוא לשם? ועל פן חזק ואמץ מאד מהיום והלאה, ותשתדל מאד להחזיר בני אדם בתשובה, וכך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תשובה סימן ל"ו) מי שמחזיר בני אדם בתשובה נצול מבית האסורים; וכן תשתדל לעזור לי בבית התבשיל - 'אהל אברהם', כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות פדיון שבויים סימן י"י) מי שמאכיל לחם לרעבים הקדוש ברוך הוא מציל אותו מבית האסורים.

ולכן תעשה כל מה שבידך לעזור לי להמשיך עם בית התבשיל - 'אהל אברהם' שנותנים שמה לאכל לכל רעב ולכל צמא, והקדוש ברוך הוא יציל אותך מכל רע, ונזכה להתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רלג.

אחרי כל מה שעברנו, פתאום המשך שלי החליט שהוא לא רוצה שנתחנן. מה אעשה?

שאלה:

מאת מיכל: אני כותבת לך בדמעות ולב נשבר אני לא מאמינה איך אחרי שנלחמתי מול כלם, כולל המשפחה שלי, כדי שאני והמשך שלי נוכל לעשות את הצעד ולהתחנן בקדשה, פתאום אחרי הכל הוא לפתע התחרט ולא רוצה שנתחנן!

אני שבורה, לא יודעת מה לעשות ואיך להגיב, והדמעות לא מפסיקות לזלג. מה אעשה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכל מה שקורה עם האדם זה בהשגחה פרטית, ולכן אם המשרד התחרט וכו' דעי לך שהכל לטובה, וכך אמר רבי עקיבא (ברכות 5): לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד; הוא לא שוה שתתחנני אתו, ולכן תראי להתחזק מאד מאד אף שאני יודע שזה מאד מאד כואב אחר כל המלחמות שלחמת עם כל המשפחה כדי להתחנן אתו וזה מה שקרה, סימן שזה לא הבן זוג שלך.

בכלל, צריכים מאד מאד לשמר על מצות כבוד אב ואם, ובפרט בעניני זיווגים, כי הרבה פעמים האמא רואה דברים שהבת לא רואה וכו', ולכן ראי לקבל על עצמך ביתר שאת וביתר עז לקיים מצות כבוד אב ואם, ותעשי להם נחת, ותראי איך שבזכות מצות כבוד אב ואם תמצאי את בן זוגך השידך לשרש נשמתך, ואל תצטערי כלל, כי אם הוא היה יכול לעזוב אותך כך וכו', עדיף עכשו מאשר אחרי החתונה שהיה יכול לעזוב אותך עם כמה ילדים, ולכן אל תצטערי כלל.

תחילי לשמר שבת בשלמות, ועל ידי זה תזכי למצא את בן זוגך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית פ"א סימן ח') תני רבי שמעון בן יוחאי: אמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם! לבלתי יש בן זוג ולי אין בן זוג? אמר לה הקדוש ברוך הוא: כנסת ישראל היא בן זוגך, וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני אמר להם הקדוש ברוך הוא זכרו הדבר שאמרת לי לשבת, כנסת ישראל היא בן זוגך, הינו דבור (שמות כ') "זכור את יום השבת לקדשו"; נמצא שבזכות שמירת שבת פהלכתה עם כל הדקדוקים זוכים למצא את הזיווג.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רלד.

שמעתי שאמרתם שאסור לאשה לנעל מגפים כי זה לא צנוע. האם אכן זו דעתכם?

שאלה:

מאת דינה: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מאחלת לכבודו בריאות איתנה ואריכות ימים ושנים טובות. שמעתי שאמרתם שאסור לאשה לנעל מגפים כי זה לא צנוע. האם אכן זו דעתכם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הצניעות שבאשה זה יסוד גדול מאד, וזה עקר היפי והחן של בת ישראל שמתנהגת בצניעות ואינה הולכת כדרכי הגויים, ושומרת ללכת רק בצניעות כמו שאוי לבת ישראל, וכנראה שמה שאמרת בדרישה לנשים שאסור לאשה לנעל מגפים כי זה לא צנוע, זה מרחק להיות שנשים הלכו עם מגפים באמצע הקיץ הלוהט מאד וכו', שאז זה דבר מאד מגנה, ובכלל בגד פרוץ וכו', כי מה לה לאשה ללכת בקיץ הלוהט עם מגפים? אין זה אלא סימן של אשה פרוצה וכו', שך נהגות ללכת הגויות רחמנא ליצלן.

וכך כותב הרמב"ם (פרק י"א מהלכות עכו"ם הלכה א') אין הולכין בחקות הגויים ולא מדמין להם, לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהם, שנאמר (ויקרא כ' כ"ג) "ולא תלכו בחקת הגוי", ונאמר (שם י"ח ג') "ובחקתיהם לא תלכו", ונאמר (דברים י"ב ל') "השמר לך פן תנקש אחריהם", ובפסוקים אלו מזהיר הקדוש ברוך הוא שיהיה יהודי מבדל מהגויים בהלכותיהם ובדעותיהם, וכמו שכתוב (ויקרא כ' כ"ו) "ואבדל אתכם מן העמים". יהודי צריך ללכת אחרת מגוי, ולהתנהג מההפך אל ההפך, וכן נפסק להלכה בשלחן ערוך (יורה דעה סימן קע"ח סימן א') אין הולכין בחקות העכו"ם, ולא מדמין להן, ולא ילבש מלבוש המיוחד להן, אלא יהיה מבדל מהן במלבושיו ובשאר מעשיו. וכן מביא הבית יוסף שכל בגד של שחץ וגאווה הוא אסור, ולא באלה חלק יעקב שדרך ישראל להיות צנועים וענוים ולא לפנות אל האלילים.

הרי שלך לפניך, איך בת ישראל צריכה להזהר לא להמשיך אחר חקות הגויים דרכיהם ולבושיהם, והיום נתרבה רחמנא לישזבן הסרטן בנשים, הן סרטן הרחם, הן סרטן החזה וכו', ולא יודעים שהכל בא מזה שהתחילו לדמות את עצמן אל מעשה הגויים, הן בלבוש שזה בכלל לא צנוע - החצאית זה למעלה מהברך, החלצה למעלה מהמרפק, והצוואר פתוח מאד, מסתובבות בלי גרבים, עד שיש נשים שגם מעשנות סיגריות ושותות משקה המשכר, ומנבלות את הפה שלהן וכו', ועל ידי זה דוחות את השכינה מהעולם, כמו שכתוב (דברים כ"ג) "כי הוי"ה אלקיך מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחנך קדוש ולא יראה כף ערות דבר ושב מאחריך", ולכן מוכרח להיות שדברתי את זה בקנין שאז כשאשה הולכת עם מגפיים זו פריצות גדולה מאד, אבל כך בחורף זה בכלל לא פריצות.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנזכה לעשות את רצונו יתברך, ולא נדמה את עצמנו למעשה הגויים, ונעשה לו יתברך נחת רוח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רלה.

האם זה נכון שאסור לקרא את התקון הכללי בשבת?

שאלה:

מאת אביטל: שמעתי שאסור לאשה לקרא את התקון הכללי בימים שאיננה טהורה, וכן שאסור לקרא את התקון הכללי בשבת. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל אביטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע מי אמר לך את זה שאסור לומר תקון הכללי בשבת וכו', אדרבה, מצוה לומר בכל יום תקון הכללי בין גבר ובין אשה, כי רבנו ז"ל אמר שזה תקון גורא ונפלא מאד, ומסגל לפרנסה ולרפואה ולכל דבר טוב, ולכן אשרי האיש והאשה שזוכים לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים שמסגלים לתקן את כל העוונות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ט) שעל ידי תקון הכללי זוכים לתקן הכל, כי יש מקומות צרים ודקים שאי אפשר לבוא לשם שום תקון, כי אם תקון הכללי, ולכן זה דבר גדול מאד שכל אחד יאמר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל שזה תקון גמור לנשמה.

כְּשִׁמוֹהֲרַנ"ת ז"ל הָיָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהָיָה בְּעִיר צְפַת, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ אֶזְרָב גָּדוֹל מְאֹד בְּתוֹרָה וּבִיְרָאָה, הָיִיתָ שְׂמֵגִיל צָעִיר הוּא גּוֹמֵר בְּכָל יוֹם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְעַכְשָׁיו לַעֲת זְקֵנְתּוֹ הוּא כְּבָר חֲלָשׁ מְאֹד וְהוּא לֹא יְכוֹל לְגַמֵּר אֶת כָּל הַתְּהִלִּים בְּיוֹם אֶחָד, מִה יַעֲשֶׂה? עֲנֵה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שִׂיאֵמַר בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּקוּן הַכְּלָלִי שְׁכֻלּוֹל מִהֶעֱשָׂרָה מֵיָנִי נְגִינָה, וְיִהְיֶה חָשׁוּב כְּאִלּוּ גָמַר אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה שְׂזוּכִים לוֹמַר בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּקוּן הַכְּלָלִי, וְנִכְוֵן יִהְיֶה לָבָם שִׂיזְכוּ לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רלו.

**מְדוּעַ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵיְתָה בִּידֵי כְּנַעַן וְרַק אַחַר כֵּךְ נִמְסְרָה
לְעַם יִשְׂרָאֵל? הָאֵם יֵשׁ בְּזָה סוּד?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אָדָם: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם וּבְרָכָה.
כְּבָר הַמּוֹן זְמַן מִקְּנֻנַת בְּרֵאשִׁי שְׂאֵלָה לְלֹא תִשׁוּבָה, וְלֹאֲחֵר שְׁבִרְרָתִי אֶצֶל חֲסִידֵי בְּרֵסֶלֶב הַבְּנֵי שְׂזוּהִי שְׂאֵלָה עִם סוּדוֹת מְסִימִים, וְכִכֵּל הַנְּרָאָה אֵין בִּיְדֵינוּ אֶת הַתִּשׁוּבָה לְשְׂאֵלָה זֹאת כִּיּוֹם, וְלִכֵּן הִחְלַטְתִּי לְפָנוֹת אֵלֶיךָ כְּדֵי לְרֹאוֹת אוֹלֵי אִמְצָא תִשׁוּבָה.

הַשְּׂאֵלָה הִיא: מְדוּעַ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הֵיְתָה בִּידֵי כְּנַעַן וְרַק אַחַר כֵּךְ נִמְסְרָה לְעַם יִשְׂרָאֵל? שְׂמַעְתִּי שֶׁרַבְּנוּ הִקְדוּשׁ אָמַר שְׂמִי שִׂיזְדַּע אֶת הַתִּשׁוּבָה לָכֶּךָ, יוֹדַע מְדוּעַ רַבְּנוּ שָׂהָה בְּעִיר קְאִמְנִיץ לְפָנֵי בּוֹאוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הַתּוֹכְלוּ לְבָאֵר אֶת הָעֲבִיּוֹן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אדם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אנחנו יודעים ומאמינים שכל דברי רבנו ז"ל הם רזין ורזין דרזין סתרי נסתרות, ולא כל מוחא סביל דא, עם כל זאת רשות נתנה לכל בר ישראל לחפש ולבקש אחר איזה רמז ורמז דרמז בסתרי נסתרות וכו'.

והנה רבנו ז"ל קדם שרצה לנסע לארץ ישראל, נסע קדם אל העיר מעזיבוז' לבקר את אמו הצדקת מרת פייגא עליה השלום, ונתגלה אליו הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו ואמר לו שישע תקף ומיד לקאמניץ, וכשהגיע לקאמניץ אז באותה עת לא היה רשאי לדור שם שום יהודי בקאמניץ, ואפלו ללון שם בתוך העיר לא נתנו ליהודי, אלא התירו ליהודים להכנס לעיר ולעסק במשא ומתן שם באמצע היום, אבל פיון שהגיע הלילה היו כלם צריכים לצאת, ורבנו ז"ל נשאר שם לבד בקאמניץ בלילה, ואף אחד לא יודע מה היתה סבת נסיעתו לקאמניץ, ומאז שרבנו ז"ל היה שם בלילה, הורידו הגויים את הגזרה ששום יהודי אסור לו ללון בקאמניץ, ומאז ואילך כבר יכלו לגור שם יהודים, ואחר כך כשרבנו ז"ל רצה לנסע לארץ ישראל, ענה ואמר "מי שיודע מפני מה היתה ארץ ישראל תחלה ביד כנען, ואחר כך באה ליד ישראל, הוא יודע מפני מה הייתי תחלה בקאמניץ ואחר כך נסעתי לארץ ישראל", והדבר הוא פליאה נשגבה: מה שיך אחד להשני?

ויש לעיין קצת מה שכתוב בזהר (לך לך פ"ג.) תא חזי רזא דמלה אי אברם לא ייחית למצרים ולא יצטרף תמן בקדמיתא, לא היא חולק ערביה בקודשא בריך הוא, כגונא דא לבנוי, כד בעא קודשא בריך הוא למעבד ליה עמא חדא עמא שלים, ולקרבא לון לגביה, אי

לא נחתו בקדמיתא למצרים ולא יצטרפון תמן, לא הווי עמא יחידא דיליה, כגונא דא אי לא אתייהיבת ארעא קדישא לכנען בקדמיתא וישלט בה, לא הווי ארעא חולקיה ועדביה דקודשא בריה דא, וכלא רזא חדא; [בא וראה סוד הענין של אברהם שהצריך לרדת למצרים ולעבר שם מה שעבר וכו', אם לא היה יורד שמה, לא היה לו חלק בהקדוש ברוך הוא, כמו כן עם ישראל אם לא יהיו יורדים למצרים, לא היו נעשים לעם אחד, ולהתקרב להקדוש ברוך הוא, כמו כן אם לא היתה נתנת ארץ ישראל קדם לכנען שהם ישלטו שמה, אזי ארץ ישראל לא היתה חלקם של עם ישראל, וזה סוד אחד].

וכמו כן מובא בזהר (נח ע"ג:) שבת שבע היתה ראוייה לדוד מימות עולם, אלא נמסרה קדם לאוריה החתי שהוא לקח אותה קדם, ואחר כך היא חזרה אל דוד וכו', פוק ודוק ותשכח, אמאי אתייהיבת ארעא קדישא לכנען עד לא ייתון ישראל, ותשכח מלה דא, וכלא רזא חדא איהו ומלה חדא; [בא וראה ותמצא למה נתנה הארץ הקדושה קדם לכנען עד שלא יבואו לשם עם ישראל, ותמצא שזה אותו דבר] וכו', עין שם באריכות שמקשר את ענין דוד שלקחו ממנו קדם את בת שבע ואחר כך החזירו לו, כמו כן היא ארץ ישראל שקדם נתנה לכנען ואחר כך זכו בה עם ישראל.

ויש לומר בדרך רמז רחוק, כי כנען הוא בן חם, וקללו נח כמו שכתוב (בראשית ט' כ"ה) "ויאמר ארוור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו", והוא אחז קדם בארץ ישראל ששם הוא גלוי שכניה במדרגה נוראה ונפלאה מאד, כמו שכתוב (דברים י"א י"ב) "ארץ אשר הוי"ה אלקיך דרש אתה תמיד עיני הוי"ה אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", ואחר כך יצאה מידיו ונמסרה לעם ישראל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה כ"ג סימן ז') אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: הן הארץ חביבה עלי, שנאמר (דברים י"א) "ארץ אשר הוי"ה אלקיך דרש אתה תמיד", וישראל חביבין עלי, שנאמר (שם ז') "כי מאהבת הוי"ה אתכם", אמר הקדוש ברוך הוא אני אכניס את

ישראל שהן חביבין עלי לארץ שחביבה עלי, שנאמר (במדבר ל"ד ב) "כי אתם באים אל הארץ כנען"; ואמרו (שם סימן י"ג) אמר הקדוש ברוך הוא הארץ שלי, שנאמר (תהלים כ"ד) "להוי"ה הארץ ומלוואה", ואומר (ויקרא כ"ה כ"ג) "כי לי הארץ" וישראל שלי הם, שנאמר (ויקרא כ"ה) "כי לי בני ישראל עבדים", מוטב שאנחיל ארצי לעבדי שלי לשלי, לכהן נאמר (במדבר ל"ד ב) "זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה".

הינו קדם שנכנסים לקדשה עליונה מאד, צריכים לעבר מה שעובר על כל אחד ואחד וכו', ולפל במקום שנופל וכו' וכו', עד שיזכה להגיע אל הקדשה העליונה וכו' וכו', ובשביל זה ארץ ישראל היתה קדם שיכת לכנען שהוא ארור וכו', עד שיצאה ממנו ונתנה לעם ישראל שהם ברוך וכו', וכוודאי זה צער גדול מאד מאד, כמו כן אברהם אבינו הצטער מאד מאד בזה שהיה במצרים וכו' וכו', ואלמלא שלא עבר את הצער הגדול הזה והבזיונות שסבל שם, לא היו עם ישראל לעם, וכמו כן דוד המלך שלקחו ממנו קדם את בת שבע והיה בצער גדול מאד מאד, עד שהחזירו לו אותה וכו', כמו כן בדרך אפסור יש לומר שרבנו ז"ל הצטער מאד מאד כי קאמניץ היתה עיר גדולה ועשירה שלא נתנו לשום יהודי להכנס לגור שם, וכן אפלו ללון לא נתנו וכו', ורבנו ז"ל תקן מה שתקן עד שחזרו ונתנו לעם ישראל לגור שם וכו'.

והיוצא מדברי הזהר האלו שקדם שנכנסים לקדשה עליונה, מכרחים לעבר צער גדול מאד מאד, ולכן עד שעם ישראל נעשו עם, הם היו צריכים לעבר במצרים, וכן אברהם אבינו שהוא היה ראש למאמינים שהיה צריך לעבר את כל הסבל במצרים, ואחר כך נתנה לו הגדלה, וכן דוד המלך היה צריך לעבר מה שעבר עם בת שבע, כמו כן ארץ ישראל שהיא מקור הקדשה ששם מאיר גלוי אלקות בתכלית מדרגה עליונה, היו צריכים להתאחז בה כנען שהוא בכלל ארור וכו' וכו', כי קדם כל קדשה וקדשה שעם ישראל צריכים להגיע וכו', הם צריכים לעבר צרות ויסורים ומרירות וכו', וזה מה

שְׁקוּרָה לְאַחֲרוֹנָה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּתְאַחֲזוּ שָׁם הַקְּלָפוֹת וְהַגְּזוּרוֹת רְעוּת שְׁגוּזִים עַל לומְדֵי הַתּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ', וְהַכֵּל כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה בְּקִרְוֹב מְאֹד לְגֵאֲלָה הַשְּׁלֵמָה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ, שְׂאֵז תִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְעֵינַי כָּל אֲשֶׁר (תְּהִלִּים כ"ב כ"ט) "כִּי לְהוֹי"ה הַמְּלוּכָה וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם", וְנִזְכֶּה בְּמוֹ עֵינַיִנו לְרֵאוֹת בְּגִלּוּי שְׂכִינָה.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רלז.

**לְמַשְׁדָּךְ שְׁלִי יֵשׁ מְדוֹת טוֹבוֹת וְהוּא לּוֹמֵד תּוֹרָה, אֲבָל
הַמְּרָאָה שְׁלוֹ דוּחָה אוֹתִי. הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ?**

שְׂאֵלָה:

מַאת לִיאָת: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב, וְתוֹדָה רַבָּה עַל הַהִתְיַחְסוּת לְשְׂאֵלוֹתֶינִי.

נִפְגַּשְׁתִּי עִם בְּחוֹר מְסִיִּם אֲרֻבַּע פְּגִישׁוֹת. הוּא נִרְאָה עֵדִין וְנִחַ לִי בְּמַחְצָתוֹ, אֲךָ מְאֹד מְפָרִיעַ לִי מִשְׁהוֹ - הַפְּנִים שְׁלוֹ מְעֻתוֹת קֶצֶת, יֵשׁ לוֹ סְגָנוֹן פְּנִים שְׁמֻעוֹלָם לֹא אֶהְבֵּתִי, וְזֶה אֶפְלוּ מִבְּחִיל אוֹתִי.

בְּכָל פֶּעַם שְׂאֵנִי אוֹמְרַת לְעַצְמִי: "דִּי, אֲנִי לֹא נִפְגַּשְׁתִּי אִתּוֹ יוֹתֵר" - אֲנִי מְרַגֵּשָׁה הַקְּלָה, אֲךָ לְאַחַר כְּמֹה יָמִים אֲנִי מְצַטְעֶרֶת עַל הַהַחְלָטָה כִּי אֲנִי נִזְכָּרַת שְׁבַעֲצָם הוּא בְּחוֹר שְׂרוּצָה לְשִׁבְתִּי וְלִלְמַד תּוֹרָה אַחֲרֵי הַחֲתֻנָּה, וְהוּא בְּעַל חֶסֶד, וְעֵדִין, וְאֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת שְׂאֶחְמוּץ בֵּית שֶׁל תּוֹרָה. אֲךָ מָה אַעֲשֶׂה וְהַמְּרָאָה שְׁלוֹ מִבְּחִיל אוֹתִי?

חֲשׂוֹב לְצִיָּן שֶׁהוּא רוּצָה לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקֶּשֶׁר, וְאָמַר לִי: "אֲנִי לֹא חֹפֵץ בְּאֲךָ אִשָּׁה אַחֲרַי, רַק בְּךָ". מִצַּד אֶחָד נִרְאָה שְׂאֶפְשֵׁר לְהִקָּים אִתּוֹ בֵּית שֶׁל תּוֹרָה, אֲךָ מִצַּד שְׁנַי אֲנִי מְתַאֲרַת שִׁבְבֵּית יְהוּי לְפַעְמִים גַּם הַתְּלַבְּטִיּוֹת אוֹ וְכוּחִים וְאֵז יְכוֹלָה לְצוּף אֶצְלִי

תחושה של געל מהפנים שלו.
האם להמשיך אותו את הקשר? והאם צריך להוריד את האגו
גם במקרה כזה כשהפנים שלו מבחילות אותי? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל ליאת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שבכל שדוך מְכַרְחַת להיות התאמה ביניהם,
וכן משיכה אחד לשני, כי אי אפשר בשום פנים ואפן להכריח את
מישהו לקחת מישהו שלא מוצא חן בעיניו, ואפלו שיבטיחו לו את
כל ההבטחות שבעולם, עם כל זאת אם אין משיכה ביניהם ובפרט
במצב הזה שהמראה מבחיל אותך וכו', למה את צריכה להכנס
לדבר כזה שלבסוף תצטרכי להתגרש רחמנא ליצילן וכו', אף אחד
לא מכריח אותך לדבר שלא מוצא חן בעיניך, ואפלו שיבטיחו לך
שהוא ישב וילמד תורה וכו', תהלה לאל יש עוד בחורים שגם כן
ישבו וילמדו תורה וכו', ולכן את לא צריכה להכנס בדבר שקשה לך
מאד להשלים עם זה, ולכן לדעתי תעזבי את זה והקדוש ברוך הוא
יזמין לך את הבחור שכן ימצא חן בעיניך.

נא ונא אל תכנסי בלחץ ואל תהיי שבורה שאת צריכה להפסיק
עם השדוך הזה, כי זה לא האגו שלך וכו', אלא זו המציאות שהפנים
שלו מבחילות אותך וכו', ולכן את צריכה להסתכל רק על עצמך ולא
לקחת דבר שזה נגד רצונך וכו', ואף שאת נכנסת בלחץ כאלו שאף
פעם לא תמצאי כבר שדוך שאת מבגרת וכו', אין דבר כזה לקחת
מי שהוא נגד רצונך.

הקדוש ברוך הוא יזמין לך את בן זוגך האמתי משרש נשמתך,

ותהיה משיכה ביניכם, ותאהבו אחד את השני ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רלח.

**כל הזמן אני חוששת שהצניעות שלי לא מספיקה,
ואולי אני צריכה להחמיר על עצמי עוד יותר**

שאלה:

מאת מרגלית: שלום כבוד הרב! אני מברכת אותך שתזכה לכל טוב מהשם יתברך.

ברצוני לשאל שאלה בנושא צניעות: אני בעלת תשובה, וברוך השם אני הולכת עם כסוי ראש מלא, שרוולים ארוכים בשתי שכבות ומתאפרת רק בשבת. אני עובדת לפרנסת ביתי בפנימיה טפולית דתית של בנים, ואני מאד מבלבלת, כי אני לא יודעת אם הצניעות שלי מספיקה, ואולי אני צריכה להחמיר על עצמי עוד יותר.

מצד אחד אני רוצה להראות טוב, זה חשוב לי מאד ונותן לי הרגשה טובה, ומצד שני אני רוצה לשמר על הצניעות כמו שצריה, ואני לא יודעת האם אני מתנהגת כראוי. אשמח לעצתך, תודה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל מרגלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לחזור בתשובה ואת מקפידה

מאד ללכת עם בגדים צנועים שזה החן והיפי של בת ישראל, אבל את צריכה לדעת שגם בזה אסור להגזים וכו'. את צריכה להיות שלמה עם עצמך ותמיד להיות שמחה ועליזה, כי על מצוות התורה הקדושה נאמר (משלי ג' י"ד) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום", ולכן לא כדאי לך להיות מבלבלת וכו', רק להיות שמחה ועליזה, וגם בזה אסור להגזים, אלא ללכת כמו שבת ישראל צריכה ללכת, אבל בלי חמרות יתרות שרבנו ז"ל הקפיד על זה מאד מאד לא ללכת עם חמרות יותר מדי, שמכניסות את האדם בעצבות ובמרירות ובדפאון. תמיד תהיי שמחה ותשמחי את האחרות, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רלט.

לאחרונה בנינו התחיל לסבל מפרכוסים. האם כדאי לטפל בזה ברפואה הרגילה או ברפואה הטבעית?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק שלום, ויהי-רצון שתזכו לאריכות ימים ושנים.

הקדוש-ברוך-הוא זכה אותנו בארבעה ילדים, ויש לנו ילד בן שבע שלאחרונה התחילו להיות לו פרכוסים מתוך שנה. עשינו בדיקות ואמרו לנו שיש לו בעיה במוח. נתנו לו כדורים, אך שמענו שהכדורים האלה לא טובים. האם כדאי ללכת במקום זה לטפול טבעי?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן תִּרְאֶה לְבִדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךְ, וְכֵן תִּבְדֹּק אֶת כָּל הַמְּזוּזוֹת שֶׁל בֵּיתְךָ אִם הֵן לֹא פְּסוּלוֹת וְכוּ', כִּי מִכְרַח לֵהִיּוֹת שְׂאִיזוֹ מְזוּזָה בְּבֵית פְּסוּלָה וְכוּ', כִּי כִּךָ מוּבָא בַּתְּקוּנֵי זֶהָר (תְּקוּנָה י') עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים ו' ט) "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ" - מְזוּזוֹת כְּתִיב זֶה מוֹת [הַיְנוּ הַמְּלָה "מְזוּזוֹת" הִיא שְׁתֵּי מַלִּים זֶה מוֹת, כִּי בְּבֵית שֵׁשׁ מְזוּזָה - שְׁמָה לֹא יִקְרָה מוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד לְבִדֵּק אֶת הַמְּזוּזוֹת שֶׁל הַבַּיִת].

הַדְּבָר הַשֵּׁנִי כְּדֹאֵי לְלַכֵּת אֶל רוּפָא יוֹתֵר גְּדוֹל וְלְבִדֵּק אִם הַכַּדּוּרִים הֵם הַכַּדּוּרִים הַנְּכוֹנִים, כִּי צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר מִסְתָּם רוּפָא שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ בֵּין יְמֵינוּ לְשִׁמְאֵלוֹ.

וְעַל כָּלֵם רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלֶךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂאֵתָה צְרִיךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי מָה שְׁתַּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יִכּוֹל לְפַעַל, וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי הַהוֹרִים שְׁמַתְפַּלְלִים בְּכָל יוֹם עַל הַצְּלַחַת יְלָדֵיהֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּכְרוּחָנִיּוֹת גַּם יְחֵד, כִּי תַפְּלַת הָאָבוֹת עַל הַיְלָדִים פּוֹעֵלֶת מְאֹד מְאֹד.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבִנְךָ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רמ.

האם כדאי לי להשקיע את כספי המצמצם בהוצאת רשיון נהיגה?

שאלה:

מאת משה: לכבוד כבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
אני שוקל להתחיל ללמוד נהיגה ולהוציא רשיון, כדי שאוכל להגיע לקברי צדיקים, להתבודד בשדה ולעזר בארגון שעורים בספרי רבנו, אך מצד שני אין לי כסף מיתר ואני מפחד להגדר להוצאות חדשות. האם כדאי לי להשקיע את כספי בענין הרשיון?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא להכנס בחובות, מילא כשיש כסף כדאי ללמוד נהיגה ולהוציא רשיון, כי כל בר ישראל ראוי שיהיה לו רכב, כי זה טוב הן במדת הצניעות שלא צריכים להדחף באוטובוסים, והן מצד הזריזות שבה יכול להגיע לכל מקום מהר וחבל על הזמן היקר שהולך לאבוד בנסיעות וכו', עם כל זאת צריכים מאד מאד לשמר מחובות, כי כן אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קכ"ב) שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת השם כבר היה איש נוסע ומטלטל כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה כנהוג עכשו. והכונה כי אמר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי הבית שעל פי רב חסר לאדם הרבה, כגון לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצריכים להמתין לישועת השם ולבלי לדחק את השערה (ערוכין יג):

למלאת החסרון תכף ומיד. רק צריכין להמתין עד ירחם השם, ואמר רבנו ז"ל על עצמו שאם לא היה ממתין, כגון כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעה שיהיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו ולהיות בעל חוב עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל.

כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים שהם מכרחים תמיד לסע על המדינה מחמת שהם תמיד בעלי חובות. וענין זה צריכים לידע מאד, וצריכין ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד. כי לכל אדם חסר הרבה אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שכן מקבלים אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביתו כפי השעה והזמן. ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף על פי שמכרח לו אל דחוק השעה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אף ימתין עד שיבוא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות וכל שכן במלבושים ודירות וכו' ולא להיות בעל חוב, ומוטב שיהיה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחנוני או לאחרים. כי בכל עניני פרנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה ט"ו) "עיני כל אליך ישרו ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

הקדוש ברוך הוא ירחיב לך בגשמיות וברוחניות ואז תוכל ללמד נהיגה ולהוציא רשיון ולקנות רכב, אבל עד אז - תחפה עד שיתרחב לך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רמא.

האם רבנו זכותו יגן עלינו נהג במנהגים מיוחדים בליל ה'ניטל נאכט'? ומהי ההנהגה הממלצת עבורנו?

שאלה:

מאת דוד: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א מאיר עינינו ומישר דרכנו. השם יתברך יאריך ימיו ושנותיו ברב נחת ושמחה ויזכה לקבל פני משיח צדקנו בחייו במהרה. האם רבנו זכותו יגן עלינו נהג במנהגים מיוחדים בליל ה'ניטל נאכט'? ומהי ההנהגה הממלצת עבורנו - מה לעשות ומה לא לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אצל אנשי שלומנו בכלל לא התיחסו אל כל זה וכו', ושמעתי את הטעם מהרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה פי אנשי שלומנו תמיד הלכו לישן תכף ומיד אחר ערבית, אז ממילא לא יצא לעשות עסק מכל ענין ליל ניטל, כי עד חצות ממילא ישנו, ולכן לא יצא לעשות מזה איזה עסק.

כל הענין מובא בתשובת רש"י הקדוש שעוד לפני כאלף שנים הגויים היו שכורים ומשגעים בליל הולדת האותו האיש וכו', ולכן כשיצאו מהכנסיה אחר שהכמור הסית אותם נגד היהודים וכו', הם היו מכים כל יהודי או יהודיה שמצאו על הרחוב במפות רצח ממש, ולכן גזרו שבלילה הזו אסור ללמד תורה וכו', כדי שלא יעלה להסטרך אחר וכו', ועקר הכוונה של האסור הזה כדי שלא יסתובבו אז יהודים על הרחובות ללקת לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ללמד

תורה, כי זו פשוט היתה סכנת נפשות, ומשם נובע כל המנהג, כך מובא בתשובת רש"י הקדוש.

אבל במשך הדורות כן לקחו את זה רציני ואסרו ללמד בליהוזה, ולכן אצלנו שמדברים כל כך הרבה מאמונה בו יתברך ומגלוי אלקות וכו', אזי יתפרדו כל פעלי און ואין לנו מה לפחד מכל הדמיון הזה שהוא פשוט שקר מצוץ מן האצבע, ואין לזה שום מקור, ואין כאן המקום להאריך אף הוא נולד וכו', ולכן לא כדאי לעשות עסק מזה, ומכל שכן לא לדבר מזה, כל אחד ילך לדרכו, והקדוש ברוך הוא ישמר אותו מכל רע.

עם כל זאת אם יש לאדם איזה ספק וספק ספיקא, אז עדיף שילך לישן ולא יבלבל את עצמו משום דבר, וכך יצא חובת ידי שניהם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רמב.

אני בהריון, ובבדיקת האולטרא-סאונד גלו שיש לעבר נקדה לבנה בלב. האם יש מקום לדאגה?

שאלה:

מאת גלית: אני מתקרבת לגיל ארבעים ואחת ונמצאת כעת בהריון החמישי. לאחר בדיקת האולטרא-סאונד נאמר לי שיש לעבר נקדה לבנה בלב. האם עלי לעשות בדיקות מקיפות? והאם יש מקום לדאגה?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא צריכה לפחד משום דבר, והקדוש ברוך הוא יעזור
שההריון יעבר בקלות ותלדי בקלות מאד מאד. אל תכניסי בלחץ
ובפחד רק תראי לבדק את המזוזות בבית שזה דבר נחוץ מאד מאד,
וכן לשמר שבת כי אז השבת תשמר עליך.

תהיי רגילה לומר בכל יום שמות הצדיקים שזה מאד מסגל
ללדה קלה, ורבנו ז"ל אָמַר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ') על ידי
הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית כלומר
לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של
הצדיקים שאת יודעת בעל פה כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה,
אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא
אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פייגא מברסלב,
רבי נתן מברסלב וכו' וכו', ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שאת
רק זוכרת תהיי רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמרי את
התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים, שבזכות הזכרת שמות
הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות
נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא
בחושי ובאיברי, ואזכה לעבר את ההריון בקלות, ותסיר ממני
כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה
להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה
להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך, יהיו לרצון
אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

הקדוש ברוך הוא יעזור שתעברי את ההריון בקלות, ולא יחסר

לְוֹלָד שׁוֹם דְּבָר, וְיִהְיֶה בְרִיא וְשָׁלֵם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רמג.

**הָאֵם כְּדַאי לִי לְמִשְׁכֵּן אֶת בֵּיתִי בְּאַשְׁדּוֹד כְּדֵי שְׂאוּכַל
לְבַנּוֹת בֵּית לְהִשְׁקָעָה בִּבְנֵינָאָל?**

שְׂאַלָה:

מֵאת יַעֲקֹב: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הַרַב.

אֲנִי עוֹמֵד לְבַנּוֹת בֵּית בִּבְנֵינָאָל לְהִשְׁקָעָה, וְכְדֵי לַעֲשׂוֹת זֹאת עָלַי לְמִשְׁכֵּן אֶת הַבַּיִת שְׁלִי בְּאַשְׁדּוֹד. קִבַּלְתִּי בְּרָכָה מֵאַחַד מְגִדּוּלֵי הַדּוֹר, אֲךָ עֲדוֹן אֲנִי רוֹצֵה לְקַבֵּל אֶת עֲצָתוֹ וּבְרָכָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק. הָאֵם כְּדַאי לִי לַעֲשׂוֹת זֹאת? בְּתוֹדָה מְרַאשׁ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יַעֲקֹב נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קִבַּלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁכָּל מִי שֶׁיְבֹא וַיִּשְׁקִיעַ בִּבְנֵינָאָל תִּהְיֶה לוֹ הַצְלָחָה מְפִלְגָת, כִּי יִבְנֵאָל תִּהְיֶה עִיר גְּדוּלָה שֶׁל יִרְאִים וְשְׁלָמִים, וְטִמוֹן שְׂמֵה קְדוּשָׁה מְאֹד מְאֹד גְּדוּלָה, וּבִשְׁבִיל זֶה כָּךְ מִתְגַּבֵּר הַסֵּמ"ך-מ"ם עִם הַרְשָׁעוֹת וְהָאֲכֻזְרִיּוֹת שֶׁלּוֹ לְמַנְעַ וּלְעֵפֶב שֶׁתִּהְיֶה עִיר שֶׁל תוֹרָה וְשֶׁל חֶסֶד, וְלִכֵּן עַל אִפּוֹ וְחֻמָּתוֹ לֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוֹם דְּבָר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר נִצְחָתִי וְאַנְצָח כִּי מִדְּתוֹ הִיא נִצָּח, וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁרַק יִבְנֶה בֵּית בִּבְנֵינָאָל תִּהְיֶה לוֹ הַצְלָחָה מְפִלְגָת מְאֹד.

יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רמד.

הָאֵם כְּשִׁלּוּמָדִים תּוֹרָה מְכַרְחִים לְהוֹצִיא אֶת הַמְּלִים בְּפֶה?

שְׁאֵלָה:

מֵאת מִיכָאֵל: שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל כְּבוֹד קִדְשֵׁי אֲדָמוֹ"ר
מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

קִרְאתִי אֶת הַקְּנֵטְרֵס שֶׁלְכֶם 'סֹדֶר-דְּרָף-הַלְמוּד', וּבְזָכוֹתַי
זְכִיתִי לִסְיָם אֶת הַש"ס כָּבֵד פְּעָמִים, וְכֵן לִסְיָם אֶת הַתְּנ"ךְ, ד'
חֲלָקִי שֶׁלְחַן עֲרוּךְ, סֵפֶר הַזֹּהַר וְהַתְּקוּנִים, כָּל סֵפְרֵי רַבְּנוֹ ז"ל
וְהַלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, וְקָרֹב לְאַרְבָּעִים פְּעָמִים שֶׁשֶׁה סֹדְרֵי מִשְׁנָה,
וְקִדְּם כָּל רְצִיתִי לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל הָעֲצוֹת הַנִּפְלְאוֹת שֶׁבְּזָכוֹתַי
זְכִיתִי לְכָל זֶה.

רְאִיתִי בַקְּנֵטְרֵס הַנ"ל וּבְשִׂיחָה ע"ו בְּשִׂיחוֹת הַר"ן שֶׁהִיא
הַמְּקוֹר לְסֹדֶר-דְּרָף-הַלְמוּד, שֶׁיֵּשׁ חֲשִׁיבוֹת גְּדוֹלָה לְהוֹצִיא אֶת
הַלְמוּד בְּפֶה דִּיקָא, וּבְאֵמֶת יֵשׁ לָזֶה מְקוֹרוֹת רַבִּים בְּדַבְּרֵי חַז"ל,
וְכֵן נִהְגְתִּי בְּכָל הַסֹּדְרִים הַנ"ל. הַשְּׁאֵלָה שְׁלִי הִיא לְגַבִּי מֵה
שֶׁרַבְּנוֹ ז"ל עוֹרֵר אוֹתָנוּ לְהִיּוֹת וּלְטִיל בְּכָל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים,
וְהִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ הַרְבֵּה סִפְרִים כְּמוֹ שׁו"תִּים אוֹ מְפָרְשִׁים וְסִפְרֵי
חֲסִידוֹת וְכו' שְׂאֵם אֲצַטְרֵךְ לְהַתְּעַכֵּב וְלִקְרֹא בְּפֶה כָּל מְלָה, זֶה
יְהִי תֵרַח גְּדוֹל וַיִּפְרִיעַ לְהַכְנִיחַ רֹצֵף הָעַנְיָנִים, הָאֵם גַּם בְּזֶה
צְרִיכִים לְהוֹצִיא אֶת הַדְּבָרִים בְּפֶה דִּיקָא, אוֹ שְׂמִסְפִּיק לַעֲיִן
עַל הַסֹּדֶר וּבְזֶה לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל שֶׁבְּקִשְׁנוּ לְהִיּוֹת בְּכָל
הַסִּפְרִים? תּוֹדָה רַבָּה!

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מיכאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה ללמד על פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, וזכות כבד לסיים כל כך הרבה, ולכן ראה להמשיך בעבודה הקדושה הזו, ותלמד כפי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, ותצליח בגדול.

חכמינו הקדושים אמרו (עירובין נ"ג): ברוריה אשכחתייה לההוא תלמידא דהוה קא גרים בלחישא, בטשה ביה, אמרה ליה: לא כך כתוב ערוכה בכל ושמרה? אם ערוכה ברמ"ח אברים שלך - משתמרת, ואם לאו - אינה משתמרת. תנא, תלמיד אחד היה לרבי אליעזר שהיה שונה בלחש, לאחר שלש שנים שכח תלמודו. תנא, תלמיד אחד היה לו לרבי אליעזר שנתחייב בשרפה למקום, אמרו הניחו לו אדם גדול שימש. אמר ליה שמואל לרב יהודה: שיננא פתח פומיך קרי, פתח פומיך תני, כי היכי דתתקיים בידך ותוריך חיי, שנאמר (משלי ד' כ"ב) "כי חיים הם למצאייהם ולכל בשרו מרפא" - אל תקרי למצאייהם אלא למוציאיהם בפה; כי את עקר הלמוד צריך להוציא מהפה, וכך הוא לא ישכח מה שהוא לומד, אבל זה נאמר על תנ"ך, ששה סדרי משנה, בדברי חכמינו הקדושים בבבלי, ירושלמי ותוספתא ובמדרשים וכו', וכו', ספרי הזהר והתקונים וכו', שאת זה צריכים להוציא מהפה דיקא, אבל בשאר ספרי קדש כמו ספרי מוסר וחסידות, וספרי שאלות ותשובות וכו', וכו', לא צריכים להוציא מהפה כלל.

הקדוש ברוך הוא יצליח את דרכך, ובכל אשר תפנה תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רמה.

אני עובד על תקון המדות שלי. באיזו מדה כדאי לי להשקיע את עקר העבודה?

שאלה:

מאת ידידיה: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב.

ברוך השם אני משתדל לעסוק בתקון המדות שלי, שְׁכִידוּעַ הוּא עֵקֶר הָאָדָם, וְאֵנִי מְרַגֵּשׁ שֶׁהֶעֱקַר אֲצִלִּי כָּרַע הוּא מִדַּת הַשְּׂמִחָה, כִּי בְּתוֹף תּוֹכִי שׁוֹכֵנֶת עֲצָבוֹת. הָאֵם זֶה הַנִּקְדָּה שֶׁאֲנִי צָרִיף לַעֲבֹד עֲלֶיהָ, כְּלוּמַר לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידִיָּה נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"ו) שְׁאִיפָה שְׂמֵתִגְבֵּר עָלָיו הַיֵּצֵר הָרָע - שֶׁם הוּא צָרִיף לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ, כִּי זֶה הָעֲנִיָּן שֶׁצָּרִיף לְתַקֵּן, הֵינּוּ כְּשֶׁאֶחָד מִתְּפִלֵּל וּבָאוֹת עָלָיו מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת, אָזִי יִמְסֵר אֶת נַפְשׁוֹ וַיִּקְשֶׁר דִּיקָא אֶת מַחְ מַחְשָׁבְתוֹ אֶל דְּבוּרוֹ, וְשֶׁם יִמְסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְסֵלֶק מִמֶּנּוּ אֶת מַחְשָׁבְתוֹ הָרָעָה שֶׁבָּאָה עָלָיו בְּעֵת תְּפִלָּתוֹ, עֵינֵן שָׁם.

וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל מְדָה רָעָה שֶׁרַק מִתְּגַבֵּרַת עַל הָאָדָם יוֹתֵר מִכָּל הַמְּדוֹת רְעוֹת, סִימָן שְׁאֵת זֶה הוּא צָרִיף לְתַקֵּן, וְלִכְּנֹן אִם נוֹפְלוֹת עָלֶיךָ בְּכָל פְּעַם הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן, עָלֶיךָ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ בְּיוֹתֵר עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִחָה, לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְשִׁבֵּר אוֹתָהּ, וְאִף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה הַדְּבָר הַכִּי קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת אִם מִתְּגַבְּרוֹת עָלֶיךָ בְּכָל פְּעַם הָעֲצָבוֹת וְהַעֲצָלוֹת וְהַדְּכָאוֹן, אִתָּה צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאִף שֶׁזֶה בָּא לְךָ מֵאֵד מֵאֵד קָשָׁה, עִם

כֵּל זֹאת רָאָה לְמַסַּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת תְּמִיד שֶׁשׁ וְשֶׁמֶחַ, וְעַל מִדָּה רָעָה
זוֹ שֶׁל עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדִכְאוֹן אֶתָּה צָרִיךְ לַעֲבֹד יוֹתֵר מְכַל הַמַּדּוֹת
רְעוֹת שֶׁבְעוֹלָם, כִּי סִימָן שְׁזָה מַה שְּׂאֵתָה צָרִיךְ לְתַקֵּן.

וְכֵן אָדָם שֶׁנוֹפֵל עָלָיו תְּמִיד כְּעַס וּרְצִיחָה שֶׁהוּא כּוֹעֵס עַל בְּנֵי
אָדָם, עָלָיו לְמַסַּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת סְבֵלָן, וַיֵּאָרִיךְ אִפּוֹ עַל כָּל מַה
שֶׁעוֹבֵר עָלָיו וְלֹא יְכַעַס כָּלֵל, וְסִימָן שְׁזָה מַה שֶׁהוּא צָרִיךְ לְתַקֵּן.

וְכֵן בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה רָעָה שֶׁמִּתְגַּבֵּרֵת יוֹתֵר עַל הָאָדָם, הוּא צָרִיךְ
לְדַעַת שְׂאֵת זֶה הוּא צָרִיךְ לַעֲקֹר מִמֶּנּוּ, כִּי זוֹ הַמִּדָּה רָעָה שֶׁהוּא צָרִיךְ
לַעֲבֹד עָלֶיהָ יוֹתֵר מְכַל הַמַּדּוֹת רְעוֹת.

עָלֶיךָ לְדַעַת שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לַעֲקֹר מֵעֲצָמוֹ שׁוֹם מִדָּה רָעָה אוֹ תְּאוּהָ
רָעָה, אֲלֵא עַל יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה - לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רְעֵהוּ, וַיִּפְרֹשׂ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו
יְתַבְּרֶה, וַיִּבְקֹשׁ וַיִּתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֶה שִׂיחוֹס וּיִרְחַם עָלָיו וַיּוֹצִיאֵהוּ
מִהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו שֶׁנִּפְּלָ אֵלֵיהֶם, כִּי הַתְּפִלָּה זֶה חֻבֵּל הַהֲצֵלָה
שֶׁמְצִיל אֶת הָאָדָם לְצֵאת מִכָּל מְקוֹם שֶׁנִּפְּלָ לְשָׁם.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצֵּלְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רמו.

**הַחֲתָן שְׁלִי בִטֵּל אֶת הַחֲתֻנָּה בְּרַגַע הָאַחֲרוֹן, וְאַנִּי מִיֵּאֲשֵׁת
לְגַמְרֵי וּשְׁבוּרָה לְרִסְיִים**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת צֵלָה: הֵייתִי אֲמוּרָה לְהַתְּחַתֵּן בְּעוֹד חֲדָשׁ, וּבְרַגַע הָאַחֲרוֹן
הַחֲתָן שְׁלִי הִחְלִיט שֶׁהוּא מִתְּחַרֵּט וּמִבְטֵל אֶת הַכֵּל. אֲנִי
יְתוּמָה, אִין לִי אָבָא וְאִמָּא, וְסוֹף כָּל סוֹף כְּאֲשֶׁר עָמַדְתִּי לְבָנוֹת
אֶת בֵּיתִי שְׁלִי - הַמְצִיאוֹת טְפָחָה עַל פְּנֵי בַצּוּרָה הִכִּי כּוֹאֲבָת

שְׁאֲפֹשֶׁר אִיךָ אֲנִי יְכוּלָה לְהָרִים אֶת עֲצְמִי מִהַמָּקוֹם הַקָּשָׁה בּוֹ
אֲנִי נִמְצָאת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל צְלָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהֵבִין שְׁמַנְסִים כָּל אֶחָד בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים,
וְעַקְר גְּדֻלַּת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂזוּכִים לְהַחְזִיק מִעֲמֵד וּלְעֵבֵר עַל הַכֹּל,
וְאֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁבִמְשֹׁךְ אֲלֵפִים הַשָּׁנָה שֶׁל הַגְּלוּת שְׁלַנּוּ עִם יִשְׂרָאֵל
מִטְּלָטְלִים מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְכוּ', וַיֵּשׁ גְּרוּשִׁים מִמְּדִינָה לְמְדִינָה וְכוּ'
וְכוּ', וַיֵּשׁ הַרְיָגוֹת וְרִצְיָחוֹת וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת עִם יִשְׂרָאֵל מִתְחַזְּקִים
בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד כְּדֵי מְסִירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שְׁאָמַר
רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן פ') שְׁאֲפֹלוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
רְחוּקִים לְגַמְרִי, אָבֵל כְּשֶׁבֵּא לְמְסִירוֹת נֶפֶשׁ - הֵם מוֹסְרִים אֶת נֶפֶשׁם
הַעֲקָר לֹא לְהַחְלִיף אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה כְּמוֹ שְׁרָאִינוּ בְּמִשְׁךָ כָּל
הַדּוֹרוֹת.

וְלִכֵּן עֲלֶיךָ לְדַעַת שֶׁזֶה הַנִּסְיוֹן הַכִּי קָשָׁה שְׁלָךְ, רַק תַּחְזִיקִי מִעֲמֵד
וְתִבְרָחִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף אֵין לָךְ אֶת אַף אֶחָד, אֶת יְתוּמָה
וְאֵין לָךְ אֵל מִי לְפָנוֹת, וְלִכֵּן תִּפְנִי רַק אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא
יִתְבָּרַךְ בּוֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְהוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְאֵף שְׁנִסִּית
כְּבֵר כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּחִינַת לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַסּוֹף הַכֹּל טַפַּח
לָךְ עַל פְּנֵיךָ וְכוּ' וְכוּ', אֵל תִּתְרַגְּשִׁי מִזֶּה, אֵלֹא תִדְעִי שְׁאֵלוֹ הַנִּסְיוֹנוֹת
הַקָּשִׁים וְהַמְרִים שְׁלָךְ שְׁאֵת צְרִיכָה לְעֵבֵר בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מִבְּקָשׁ אוֹתְךָ - חֲזִיקִי וְאֲמָצִי מְאֹד עִם כָּל הַכַּחוֹת
שְׁבִעוּלָם, וְתִרְאִי שְׁסוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יְבוֹא הַטּוֹב, וְתִמְצָאִי אֶת
בֶּן זוּגָף הַשֶּׁיף לְשֵׁרֵשׁ נִשְׁמַתְךָ, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, רַק
תַּחְזִיקִי מִעֲמֵד דִּיקָא בְּעַת הַחֲשׁוֹף, הָעֵנָן וְהָעֶרְפֶּל שְׁמִסְבָּבִים אוֹתְךָ, וְכָךְ

מובא בזהר (הקדמה ד) מאן מנכון די חשוכא מהפכן לנהורא, וטעמין מרירא למתקא, עד לא ייתון הקא. מאן מנכון דמחכאן בכל יומא לנהורא דנהיר וכו' מאן דלא מצפה דא בכל יומא בההוא עלמא, לית ליה חולקא הקא [מי מכם יכול להפך את החשך לאור ואת המרירות למתיקות עד שלא יבוא לעולם הבא וכו', מי מכם שמחכה בכל יום לאור הגנוז שיתגלה בעולם וכו'. מי שלא יכול להראות את זה בעולם הזה, אין לו חלק בעולם הבא] מכל זה רואים את מעלת האדם שאפלו שעוברות עליו כל מיני חשכות ומרירות וכו' וכו', אף על פי כן הכל הוא מהפך לטובה, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר לך על הצד הכי טוב, ואל תהיי ביאוש, כי סוף כל סוף אם אדם מסגל לעשות דבר כזה חדש לפני החתנה, סימן שזה לא שלך, ועדיף שזה קרה עכשו מאשר אחר החתנה שיעזב אותך, או שיעזב אותך אחר שיהיו לך כבר כמה ילדים בבית וכו' וכו', תתני תודה להקדוש ברוך הוא שזה קרה עכשו, וזה מגלה את רע לבו של הבחור ואיך שהוא לא יציב לגמרי.

יעזר הקדוש ברוך הוא שתבשרי לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רמז.

הגעתי לגיל מבגר ואני עדין רוק. האם להמתין ולנסות למצא שדוף או לחזור לגור עם ההורים שלי?

שאלה:

מאת מנחם: שלום לכבוד הצדיק.

קוראים לי מנחם. נולדתי, גדלתי וחייתי באיטליה ובשנים האחרונות אני נמצא בארץ ישראל. לאחרונה התקרבת

לחסידות ברסלב, ואני חייב לומר שמאז החיים שלי קבלו יותר משמעות. אני כבר בן שלשים וארבע ועדוין רוק, וזה מאד מתסכל אותי. האם כדאי לי להשאר בארץ ולחפש שדוק, או שיותר טוב שאחזר לגור עם ההורים שלי באיטליה?
בנוסף, אני מרגיש שאני לחוץ בצורה מגזמת ויש לי פחדים בלתי מסבירים. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מנחם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל רצה שהדבר הראשון שיעשה רוק הוא להתחתן, וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בברייתו, ואמרו חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט:) משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר לו: כשיבוא לידך הביאהו לידך. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר לו: דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה. אמר לו: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת, רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעברה. בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקדוש ברוך הוא ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא - אומר תפח עצמותיו; הרי שלך לפניך איך שצריכים להזדרז ולהתחתן, כי רב המנונא בא אל רב הונא וראה שעדין לא התחתן, אמר לו: אני לא רוצה לראות את הפנים שלך עד שתתחתן.

ולכן הדבר הראשון - אתה מכרח להתחתן, כי הגעפת כבר לגיל כזה שאתה צריך להיות עוד מעט סבא וכז', ואתה עדין אפלו לא אבא וכז', ולכן למה אתה מחכה? ראה להתחתן מה שיותר מהר

ואל תהיה ברוך, כי כל הצרות של אלו שמגיעים לגיל כזה למעלה משלשים וכו', זה בא רק על ידי שנעשו ברונים והזמן טפח להם על פניהם וכו'.

אודות הפחדים שיש לה, מה אמר לה, חכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי שבת פרק י"ד הלכה ג') על הפסוק (דברים ז') "והסיר הוי"ה ממך כל חלי" - זו רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כ"ח) "ונתן על ברוך על צוארך" - זה רעיון; הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? זה הרעיונות והדמיונות שמסבבים אותו, כי מרב עוונותיו ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הכל וכו', ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה... ומה יעשה לו ההוא... ובאמת, אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד חושב רק ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש ברוך הוא בתוך מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמתי, ואין עליו שום על.

להנצל מכל הפחדים והדמיונות וכו' וכו', אי אפשר בשום פנים ואופן אלא על ידי רבוי תפלה - לבקש ממנו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, ולדבר הרבה עמו יתברך, וזה אשר ינקה אותו מכל מיני דמיונות ורעיונות רעים, ויכניס בו שמחה אמיתית להיות דבוק בחי החיים בו יתברך תמיד.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רמח.

**אשתי מתעקשת שנסע יחד לאומן על אף המצב
הכלכלי והחובות שלנו. כיצד עלי לנהג?**

שאלה:

סאת עודד: לכבוד כבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א.

אֲשֵׁתִי מִתְעַקֶּשֶׁת שְׁנֹסֵעַ יַחַד לְאוֹמֵן עַל אֶף הַמַּצֵּב הַכֹּלְכָלִי
וְהַחֹבוֹת שְׁלֵנוּ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ כִּיצַד לְנַהֵג: מִצַּד אֶחָד יְדוּעַ שְׁרַבְנוּ
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּהִירְנוּ שְׁלֵא לְהִיּוֹת בְּעַלְי חוֹב, וּמִצַּד שְׁנֵי הוּא גַם
אָמַר שְׁאִסוּר לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן. רְאוּי לְצַיֵן שְׁמַצֵּב הַשְּׁלוֹם בֵּית הוּא
רְגִישׁ. כִּיצַד עָלֵי לְנַהֵג? תוֹדָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדְר וַיִּשָׁב, י"ז כֶּסֶל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל עוֹדֵד גֵּרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, בּוֹדְאֵי צְרִיכִים מְאֹד לְשָׁמֵר מִחֹבוֹת כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירְנוּ
רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה שְׁלֵא לְהַכְּנִס בְּחֹבוֹת בְּשׁוּם פְּנִים
וְאִפְּן, עִם כָּל זֹאת אֲתָה צָרִיךְ לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁזָכִיתָ לְאִשָּׁה שֶׁהִיא עֵזֵר בַּחַיִּים, כִּי אִם בָּאָה הַהֲתַעֲוִרְרוֹת מִמֶּנָּה לְנִסְעַ
אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, הֵייתָ צָרִיךְ לְרַקֵּד מְרַב שְׁמִחָה שֶׁתְּהַלֵּךְ לְאֵל זָכִיתָ
לְאִשָּׁה שֶׁהִיא הַמְּעוֹרְרַת אוֹתָךְ לְנִסְעַ אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל אֲשֶׁר אֵין
עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, וְכִמוֹ שְׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: עֲנֵשׁ הַגִּלְגּוֹל
זֶה עֲנֵשׁ מְאֹד מְאֹד חֲמוּר, אֲבָל אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ שְׁכַּאֲשֶׁר אֲנִי אֵרֵד עוֹד
פַּעַם לְזֶה הָעוֹלָם אֲזָכֶּה לְהִיּוֹת עוֹד פַּעַם אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, הֵייתִי
מְסַכִּים לְרִדַת לְזֶה הָעוֹלָם לְזָכוֹת עַל כָּל פְּנִים לְהִיּוֹת עוֹד פַּעַם אֲצֵל
צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין עָרֶךְ לְזָכוֹת שֶׁל אָדָם שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת אֲצֵל צִיּוֹן
רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹכָא (חֲיֵי מוֹהֲרַ"ן סִימָן רכ"ה) אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ הַבְּטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל
בְּחִיּוֹ וַיַּחַד שְׁנֵי עֵדִים כְּשֶׁרִים עַל זֶה כְּשִׁסְתַּלַּק וַיְכוּאוּ עַל קְבָרוֹ וַיִּתְּנוּ
פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה וַיֵּאמְרוּ אֵת הָעֵשְׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים תְּקוּן
הַכֹּלְלִי, אַזִּי יֵנִיחַ רַבְּנוּ ז"ל עֲצָמוֹ לְאַרְךָ וְלָרַחֵב, וּבּוֹדְאֵי יוֹשִׁיעַ לְזֶה
הָאָדָם, וְאָמַר שְׁבִה־פְאוֹת יוֹצִיא אוֹתוֹ מִהַגִּיהֶנֶם אִפְלוּ אִם יִהְיֶה אוֹתוֹ
הָאָדָם אֵיךְ שִׁיְהִי, אִפְלוּ אִם עָבַר מִה שְׁעָבַר וְכו', רַק מַעֲתָה יִקְבַּל עַל
עֲצָמוֹ שְׁלֵא יֵשׁוּב לְאוֹלְתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם.

ובלילה שקדם הסתלקותו אמר לאנשי שלומנו: מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניכם? ומה אם הנשמות שלא הפירו אותי כלל, הם מצפים על תקונים שלי מכל שכן אתם וכו'.

[וכתב מוהרנ"ת ז"ל וכן אפלו אלו שלא זכו להפיר את רבנו ז"ל בחייו, כשיבואו על קברו הקדוש ויסמכו עליו, וילמדו ספריו הקדושים, וירגילו עצמם לילך בדרכיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, בודאי יש להם על מה שייסמכו. אשריהם אשרי חלקם, ולא יאשמו כל החסידים בו, כי כבר גלה דעתו בכמה לשונות בפרוש וברמז שכל מה שעוסק עמנו אינו בשבילנו לבד, כי אם את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה].

ולכן אתה צריך מאד מאד לשמח שיש לך אשה צדקת שמעוררת אותך למצוה כל כך גדולה להיות אצל ציון רבנו ז"ל, וכדאי לך אפלו ללוות כסף העקר להגיע אל ציון רבנו ז"ל, ובפרט מי שעדין לא היה אף פעם אצל ציון רבנו ז"ל באומן, כדאי לו להכנס בחובות העקר להיות אצל רבנו ז"ל, ולקבל את תקונו הנצחי אשר אין כסף בעולם שיכול לשלם את זה, ולכן תקים מה שאמר החכם מכל אדם (משלי ו) "עשה זאת אפוא בני והנצל וגו', אל תתן שנה לעיניך ותנומה לעפעפיך: הנצל כצבי מיד וכצפור מיד יקוש", ותקנה פרטיס, ותסע עם אשתך, ותפעלו שמה כל מה שאתם צריכים לפעל. וראוי לך לתת תודה והודאה להקדוש ברוך הוא על החסד חנם שזכה אותך לאשה צדקת שהיא מעוררת אותך לנסע אצל ציון רבנו ז"ל.

בודאי העקר להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל באומן, שעל זה הוא הזהירנו יותר מהכל, אבל מי שעדין לא היה אף פעם אצל ציון רבנו ז"ל, עליו להזדרז תכף ומיד להיות שמה, כי ימינו כצל עובר וצריכים רחמים רבים בכל יום לדעת שהנה מי יודע מה ילד יום, ולכן אשרי מי שזוכה לחטף להיות על כל פנים פעם אחת על ציון רבנו ז"ל.

בְּעֵינַי שְׁלוֹם בַּיִת וְכוּ', צְרִיכִים לְהִיּוֹת וְתָרֵן גְּדוֹל, כִּי מִי שֶׁמוֹתֵר
הוּא הַמְּנַצֵּחַ, וְלִכֵּן תּוֹתֵר לְאַשְׁתָּהּ, וּבִפְרֹט עַל עֵינַי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה
בְּיָדַי אַתָּה מְכַרַח לוֹתֵר, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר
תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רמט.

**הָאֵם מִתֵּר לְהַשְׁמִיעַ לְתִינוּק קֶטָן בֶּן חֲדָשִׁים שִׁירֵי יְלָדִים
וְתִינוּקוֹת חֲלוּנָיִים?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת קָרָן: אָנִי וּבְעָלִי חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וּבְרָצוֹנֵנוּ לְשָׂאֵל: הָאֵם
מִתֵּר לְהַשְׁמִיעַ לְתִינוּק קֶטָן בֶּן חֲדָשִׁים שִׁירֵי יְלָדִים וְתִינוּקוֹת
חֲלוּנָיִים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל קָרָן תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחַ שְׂזִכִּיתֶם לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
שְׂאִין עֲרֵף לְדָבָר זֶה, עַד כְּדֵי כֵךְ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ל"ד)
בְּמָקוֹם שֶׁבְּעָלֵי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים - שֵׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים
לַעֲמֹד, וְלִכֵּן תִּרְאוּ לְהִתְחַזֵּק בִּיחַד לְהַמְשִׁיךְ לְהִתְנַהֵג עַל פִּי הַהֶלְכָה
כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, וְתִהְיֶה שְׂמֵחִים וְעֵלִיזִים וְשׂוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבֵר
אֶתְכֶם, כִּי עַל כָּל בְּעַל תִּשׁוּבָה עוֹבְרִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד, כִּי
תָּמִיד יֵשׁ עֲלֵיהֶם הַתְּנַגְדוֹת הֵן מֵהַמְשַׁפָּחָה וְהֵן מֵהַסְּבִיבָה וְכוּ' וְכוּ'.

ולכן הבעלי תשובה צריכים המון התחזקות להתחזק ביקור
 שאת וביקור עז ולא להשבר משום דבר, אדרבה, עליהם להראות
 דגמא חיה אף יכולים לחיות חיי תורה ושהתורה הקדושה היא (משלי
 ג' י"ז) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום", וכשבני המשפחה
 יראו שמאז שחזרו בתשובה הם חיים חיי תורה, וחיים נעימים
 ומסודרים, זה יגרם שכל המשפחה תחזור בתשובה שלמה, ולכן אתם
 צריכים מאד מאד להתחזק יחד והעקר שתתדלו מאד שיהיו ביניכם
 שלום ואהבה, כי זה מעקר ויסודי התורה שיהיה שלום ואהבה בין
 הבעל והאשה, כי (סוטה י"ז) איש ואשה זכו שכניה ביניהן, ואמרו
 (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר
 לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכניה, ובמקום שהשכניה
 נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה
 מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י') זה שמו של הקדוש
 ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה
 נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

עליכם לדעת שהיום יש הכל ביהדות, הן שירי שמחה לילדים
 על פי רוח התורה והאמונה, והן שירי שמחה למבגרים על פי דיני
 התורה ויסוד האמונה, ולכן למה צריכים ללכת ולרעות בשדות זרים?
 ולכן כדאי לכם לקנות שירי שמחה לתינוק על פי טהרת הקדש, יעזר
 הקדוש ברוך הוא שתמיד תבשרו לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנ.

האם אפשר להוכיח שגם היום מתרחשים נסים?

שאלה:

מאת דבורה: שלום לכבוד הרב שליט"א.

יש לי שאלה חשובה ואני מאד מקוה שלא תקפידו עלי: האם אפשר להוכיח שגם היום מתרחשים נסים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל דבורה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מתפלל עליך שאת לא מאמינה בנסים, בשעה שאת צריכה להסתכל על הגוף שלך איך שהוא מתפקד וכו', זה כבר נס אחד גדול, כמאמרם ז"ל (שמות רבה פרשה כ"ד סימן א') בא וראה כמה נסים עושה הקדוש ברוך הוא עם האדם והוא אינו יודע, שאלולי הייה אוכל פת כשהיא חיה, הייתה יורדת בתוך מעיו ומשרטת אותו, אלא ברא הקדוש ברוך הוא מעין בתוך גרגרתו שהוא מוריד את הפת בשלום; אדם חושב שזה טבע שאוכל וכולע את האכל וכו', ואינו שם לב לרטיבות שיש בתוך פיו וכו', שעולה לו רק וכו', וזה כמו מעין שברא לו הקדוש ברוך הוא בגרונו, כדי שהאכל ירד בשלום, וזה נס בתוך נס, אך אדם חושב שזה טבע. שומעים בכל יום כל כך הרבה מקרים מוזעזעים מה שקורה עם בני אדם, שזה נחנק באמצע האכל וכו', וחושבים שזה הייה טבע או מקרה, בשעה שלא חולמים שיש פה השגחה פרטי פרטית על כל בן אדם ועל כל אבר ואבר של האדם, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז:): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה.

אדם נוסע עם רכב, והוא נהג מצין, והנה נכנסה בו משאית ומחצה אותו למות וכו', או אחד הולך על הרחוב והנה בא רכב או אוטובוס ודרס אותו למות, אדם חושב שכל מה שקורה לו זה דבר טבעי שהוא נוסע עם רכב ולא קורה לו שום דבר, או הולך רגלי ולא קורה לו שום דבר, וזה טבעי, הוא לא יודע שזה נס בתוך נס שהקדוש

ברוך הוא שומר עליו, ולא בחנם שאמר חכמינו הקדושים (שוחר טוב תהלים ק"ו) אי אפשר לעולם בלא נסין ובלא פלאין. כיצד? אדם נתון על גבי המטה, והנחש בארץ לפניו, ובא לעמד והרגיש בו הנחש, כיון שבא לתן רגלו עליו ברח הנחש מפניו. ואינו יודע מה פלאי עשה הקדוש ברוך הוא עמו. ומי יודע? הקדוש ברוך הוא, שנאמר (תהלים קל"ד) "לעשה נפלאות גדלות לבדו" - הוא לבדו יודע נסים ונפלאות שעושה עמנו; ואשרי מי שמכיר בנסים אז הקדוש ברוך הוא יעשה עוד נסים, ולכן אומרים חכמינו הקדושים (שוחר טוב תהלים י"ח) לא כל מי שהוא אומר שירה אומר, אלא כל מי שנעשה לו נס ואומר שירה בידוע שמוחלין לו כל עוונותיו; זאת אומרת כשאדם מכיר את מקומו ויודע שהקדוש ברוך הוא שומר עליו ועושה אתו נסים ונפלאות בכל יום בכל שעה ובכל רגע, ואומר שירה להקדוש ברוך הוא על זה, על ידי זה מבטח לו שימחלו לו על כל עוונותיו.

ואם את רוצה לראות עוד נס פתוח והשגחה נוראה ונפלאה מאד, גלוי אלקות בתכלית מדרגה עליונה, תבוא ליבנאל ותראי איך שממדבר שמים שלא היה שמה אף פעם זכר של יהדות, היום יש שמה למעלה מארבע מאות משפחות יהודים יראים וחרדים, עם כל מוסדות החנוך שרק ילדים צריכים, מפעוטונים עד גנים, ומגנים עד תלמודי תורה ובתי ספר, ועד ישיבה וסמינר, וכוללים, ובית הכנסת שמתפללים שם מותיקין עד חצות לילה מגין אחר מגין, ומקואות טהרה הן לגברים והן לנשים, ואף שזה שצריך להיות ממנה על הדת הוא הוא המונע הכי גדול שלא תתפשט היהדות במושבה, והוא לוחם נגד היהדות, עם כל זאת על אפו וחתמו הקמנו אימפריה כזו שעוד יבואו מפל העולם כלו להתרשם מיבנאל ולראות איך שמכובדים, ממש מכובדים, צמחו למעלה מארבע מאות משפחות יראים ושלמים, וחסידים בדי קיום עם אלו שעדין רחוקים מתורה ומצוות, ולא מפריעים אחד לשני, רק הסמ"ך-מ"ם הוא אשר מסית ומדיח את תושבי המקום נגדנו, ועם כל זאת הוא לא מצליח בשום פנים ואופן,

כי חסידי ברסלב הם עקשנים מאד גדולים, ועל אפו וחמתו יש אהבה ודו שיח עם תושבי המקום.

אנשים שואלים איך יכול להיות דבר כזה שפתאום ירד בית המקדש בנוי לתפארת מהשמים, הרי לא מבינים את זה בשכל אנושי, ואיך יכול להיות דבר כזה? האם זו לא איזו פנטזיה או דמיון? אזי אני אומר תמיד: בואו ליבנאל ותראו את בית הכנסת שנבנה ביפי ובחן כזה שאין בשום מקום בעולם, ואיך זה נבנה? ממש מכלום! חסידי ברסלב הם עניים ואביונים, ואין לנו שום עשיר ונדיב שבנה את בית הכנסת, ומה גם שדיקא זה שממנה על היהדות, הוא היה הראשון והאחרון שמנע מלבנות את בית הכנסת, וזה עשרים שנה שחסידי ברסלב מחכים על התר בניה של בית הכנסת, שזה אגב שטח פרטי וכסף פרטי וכו' וכו', ואף על פי כן הוא שם מקלות בגלגלים וכו' וכו', ולא נתן בשום פנים ואפן לבנות את זה, ולחם נגד זה עם כל כחות הטמאה שיש בו, והנה המבנה עומד לתפארת, ולכן מי שיבוא ליבנאל ויראה את הבית הכנסת הזה עומד על תלו, בלי שום עזרה של אף גוף, הוא מכרח להודות שיש אלקים חיים ומלך עולם, ויש נסים, ובעזרתו יתברך נזכה ונראה גם את בית המקדש משכלל לתפארת יורד מהשמים, וכך יהיה, כי הבית הכנסת ביבנאל זו עדות חיה על נסים נגלים שהקדוש ברוך הוא עשה ועושה ויעשה וכו'.

תקראי את המכתב כמה פעמים עד שתוכחי שיש מנהיג לבירה, ויש נסים, ועוד איך יש נסים, ותכמינו הקדושים אמרו (וימא ס"ט): כבשה אחת שיוכלה להיות בין שבעים זאבים ולא להטרף, זה הנסים הכי גדולים שיש בעולם, ועל זה תקנו אנשי כנסת הגדולה לומר "האל הגדול הגבור והנורא" - שאלמלא מוראו של הקדוש ברוך הוא היאך אמה אחת יכולה להתקים בין האמות?

הקדוש ברוך הוא יפתח לנו את העינים ונזכה לראות את הנסים שעושה הקדוש ברוך הוא עמנו בכל יום ובכל שעה ובכל רגע, שזה

מה שאנחנו אומרים שלש פעמים ביום "ועל נסיד שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים, הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קוינו לך".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנא.

רבנו אמר שצריכים להזהר מחמרות יתרות בענין הנקיות לתפלה. כיצד מקימים זאת הלכה למעשה?

שאלה:

מאת גיא: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני מתפלל שהשם ישלח לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה. בשיחה ל' בשיחות הר"ן מדבר רבנו מענין בית הכסא, וזו לשונו: "אם אפשר בקל לפנות - אפשר, ואם לאו - לאו ויתפלל כה. ואפלו אם חושש במעיו לא ישגיח ולא יסתכל על זה כלל". איך מקימים את השיחה הזו הלכה למעשה? ואיך זה מסתדר עם ההלכה? תודה רבה לכם על הכל!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל גיא נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין מה השאלה שלך בכלל, הרי הפל מבאר בדברי רבנו ז"ל שלא להחמיר יותר מדי, כי בפרוש כתוב בשלחן ערוך שאם הוא לא צריך וכו' ויכול להתפלל כה, אזי שלא יבלה את הזמן בשטיות ודמיונות, כמו שרבנו ז"ל מזהיר על זה מאד מאד, שיש שלא הולכים להתפלל עד שלא יכולים להתפנות, ועושים כל מיני

הכנות וכו', ושותים קפה או שאר משקים כדי שיהיה לו גוף נקי, בשעה שרבנו ז"ל בא ואומר מפרשות שלא צריכים להקפיד על זה, שזה סתם דמיונות שמונעים את האדם מתורה ומתפלה וכו', וזה דבר פשוט מאד ושכלי, ולא צריכים על זה פרושים, וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא להחמיר בשום חמרות של הכל ושל שטות, שזה סתם מונע את האדם מללמד ומלהתפלל ומשאור דברים שבקדשה, ועושים מטפל עקר ומעקר טפל, כמובא (שיחות הר"ן סימן רל"ה) שרבנו ז"ל הזהיר מאד לבלי להחמיר חמרות יתרות בשום דבר, כי (עבודה זרה ג.) אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו, וכן (ברכות כ"ה:) לא נתנה התורה למלאכי השרת וכו'. ואמר אז רבנו ז"ל, שאיתא (עץ חיים שער מ"ח פרק ה') שראוי לכל אדם שיבחר לעצמו מצוה אחת, שבאותה המצוה ידקדק הרבה ויקים אותה המצוה עם כל החמרות והדקדוקים, וכעין שמצינו בגמרא (שבת קי"ח:) אביך במאי זהיר טפי וכו', ואף על פי כן גם באותה המצוה אל יכנס בחמרות של שגעון ושטות ומרה שחורות, רק ידקדק בה בלי שגעון בכל החמרות. אבל בשאר כל המצוות אין צריכין להחמיר כלל. והלואי שנזכה לקים את כל מצוות התורה כפשוטן ממש בלי שום חמרות כלל.

וידוע אשר גם בענין החמרות יתרות בפסח וכו', לא היה מסכים רבנו ז"ל כלל על המרבים לדקדק יותר מדאי ונכנסים במרה שחורות גדולות, והאריך בשיחה זו אז איה שצריכים לשמר מאד מאד לא להחמיר על עצמו שום חמרות יתרות, כי איש אחד מאנשי שלומנו שאל אותו שאלה אחת בענין איזה חמרה בפסח איה להתנהג וכו', ואז התלוץ ממנו מאד. והרבה לדבר מענין זה, שאין צריכין לחפש אחר חמרות יתרות ושגעון ובלבולים. ואמר שהוא בעצמו גם כן כבר היה שקוע בענין זה מאד שהיו עולים על דעתו חמרות יתרות מאד מאד. ופעם אחד היה חושב מחשבות בענין המים על פסח שחשש שמא יש איזה משהו במים ששואבין וכו', ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו שנוהגין קצת, גם זה לא הוטב בעיניו, כי קשה לשמר

היטב המים מערב פסח על כל ימי הפסח. ולא הוטב בעיניו שום מים רק מי מעין הנובעים ויוצאים והולכים ובאים מים חדשים בכל עת. אבל במקום שהוא היה יושב לא היה שום מעין כזה, והיה בדעתו לנסע על פסח למקום שיש שם מי מעין כזה. כל כך נכנס בחמרות ומרה שחורות ודקדוקים יתרים. אבל עכשו הוא מתלוצץ מזה כי אין צריכין לחפש אחר חמרות יתרות, אפלו בפסח.

והאריך בשיחה זו הרבה מאד אז, כי עקר העבודה באמת הוא תמימות ופשיטות - להרבות בתורה ותפלה ומעשים טובים בלי לחפש ולחדש דוקא חמרות יתרות, רק לילך בדרך אבותינו הקדמונים. ולא נתנה התורה למלאכי השרת. ואמר אז, שבשביל זה עזבו העולם חכמות הדקדוק ואינם עוסקים בו כלל. כי דקדוק אין צריכין כלל, כי אין צריכין לדקדק על עצמו יותר מדאי לבקש חמרות יתרות. והאריך בזה עוד ואמר אז שאין שום דבר שיהיה חייב בדוקא ואם לאו וכו', רק אם יוכל - יוכל, ואם לאו - אונס רחמנא פטרה; עין שם.

ולכן גם בענין זה אנשים נכנסים בשגיונות ולא הולכים להתפלל עד שלא ילכו להתפנות, ועל זה רבנו ז"ל הקפיד מאד ואמר שזו שטות גדולה שנובעת מדמיונות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנב.

איך אפשר לדעת מי מהצדיקים של הדור הוא מהלמ"ד - ו"ו צדיקים?

שאלה:

מאת שני: לצדיק מיבנאל שלום וברכה.

שמי שני, ואני חוזרת בתשובה. שמעתי בשעור תורה בו

השתתפתי שבכל דור יש למ"ד-ו"ו צדיקים שעליהם עומד העולם. איך אפשר לדעת מי מהצדיקים של הדור הוא מהלמ"ד-ו"ו צדיקים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל שני תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, את צריכה לדעת מה זה 'למ"ד-ו"ו צדיק' - חכמינו הקדושים אמרו (ספ"ה מ"ה): לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל יום, שנאמר (ישעיה ל"ח) "אשרי כל חוכי לו" - ל"ו בגימטריא תלתין ושיתא הוו [לא חסר בעולם פחות משלשים וששה צדיקים שמקבלים פני השכינה בכל יום]. מה זה מקבל פני השכינה? שהם דבוקים בו יתברך ובטלים לגמרי אליו יתברך, ומדברים תמיד רק ממנו יתברך, ודבר זה אף אחד לא יודע מי הוא זה וכו', וכלל גדול יש: מי שיודע - אינו מדבר, ומי שמדבר - אינו יודע, ולכן אי אפשר לדעת בשום פנים ואופן מיהו זה מהלמ"ד-ו"ו צדיקים שבדור, וכל הספורים שמדפיסים שפלוני או אלמוני היה אחד מהלמ"ד-ו"ו צדיקים וכו', זה הכל הכל ורעות רוח, כי זה דבר נעלם ונסתר מעין כל, וזה לא יודע רק הקדוש ברוך הוא בעצמו, ולכן אסור לחיות באשליות ולומר שאני יודע מי זה הלמ"ד-ו"ו צדיק וכו', ומיהו הבעל מדרגה וכו', וכל מיני שטיות ודמיונות פאלו וכו', כי דברים כאלו נעלמים ונסתרים מעיני כל חי, כי אף אחד לא יודע ולא יכול לדעת מי הם, ולכן חבל מאד לבלות את הזמן ולחפש אחריהם.

יותר טוב שתשאלי מי הוא באמת ראוי להיות רב בישראל? כמובן לא רוק, שהרי שואלים אותו שאלת נשים, ואיך הוא יכול לענות על זה? והיום יש כאלו שנעשו רבנים כשעדין היו רוקים,

האם זה לא מצחיק? ועוד מחפשים שיהיו מהלמד-ן'ו צדיקים, האם זה לא מצחיק? רב בישראל צריך לשבת וללמד, וכל הראש שלו יהיה שקוע רק בלמוד התורה הקדושה ולא יתערב בשום פוליטיקה בעולם, וכל כלו יהיה רק בתוך התורה, ויפסק הלכות לכל שואל כדעת של תורה, והיום יש בורים ועמי ארצות גמורים שאף פעם לא פתחו ולא פותחים לא גמרא ולא שלחן ערוך וכו', והם נקראים רבנים, האם זה לא מצחיק? רב בישראל צריך לדאג לחנוך של הילדים ולמסר את נפשו שיהיה בעירו חנוך עבור הבנים והבנות שיתחנכו בדרך התורה והיראה, וימסר את נפשו על כל דבר שתלוי ביהדות, ועל כלם שיהיה משונאי בצע - שבכלל לא יהיה להוט אחר כסף ותקציבים, ולהוציא בכל מיני ערמומיות כספים מהמדינה בעמדות פיקטיביות שלא קימות לגמרי וכו', כי אחד מהסימנים הכי גדולים על רב אמת גדול בישראל, רב כשר וירא שמים, הוא שמוסר את נפשו בשביל התורה והיהדות והוא שונא בצע, והכונה של שונא בצע שהוא באמת שונא כסף פשוטו כמשמעו, והולך לו בחיים לחלק את הכל לעניים ולאביונים ולנצרכים, ונותן לאכל לרעבים וצמאים, אשרי העיר שיש לה רב כשר כזה ירא שמים שעוסק בתורה ביום ובלילה, ורחוק מכל מיני פוליטיקה של שקר, והוא שונא כסף בתכלית השנאה.

לדעתי, אם תמצאי רב כזה ששונא כסף בתכלית השנאה, והוא לא להוט אחר כסף, ואצלו זה לא הכל כסף, תאמיני לי שלו יש כבר את כל המדרגות שבעולם, וכמוהו ירבו בישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנג.

האם כדאי להשקיע בהנקה התינוקת שלי, אף שזה לוקח לי הרבה זמן?

שאלה:

מאת אסתר: לכבוד מוהרא"ש שליט"א.

בסיעתא דשמיא ילדתי את בתי לפני חדשים והפכתי לאמא, ורציתי לדעת מה דעתכם לגבי הנקה: האם עדיף לתת מטרנה או להניק? אני שואלת כי אני מיניקה וזה פשוט לוקח לי את כל היום.

ומה לגבי אשה שיש לה הרבה ילדים, האם גם היא צריכה להניק על אף שהיא עסוקה מאד בטפול בילדים? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן א') שטבע התינוק בא כפי החלב שיונק מאמו - אם הוא יונק מחלב אשה כשרה אזי לבו חלל בקרבו, והתינוק הזה יגדל ירא שמים, רואים מזה שכן יש ענין שהאמא תיניק את התינוק, וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים חלק ב' סימן י"ב) החלב של צדקת הוא טוב להתינוק ליראת שמים וגם נותנות לו ממשלה בעולם הזה; וכן (ספר המדות אות בנים חלק א' סימן מ"ז) הזהר מאד שלא יינק הולד מאשה רעה, כי חלב מטמא וחלב מטטה; ולכן זה ענין גדול מאד כן להניק את התינוק, אלא אם יש איזו בעיה וכו', או שאין לה חלב וכו', זה דבר אחר לגמרי, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן פ"ח) מינקת שגחסר חלבה הסגלה לזה שיתאבל בעלה על חרבן ירושלים; וכן אמר (שם אות בנים סימן

ס"ה) השירות והתשבחות שאומרים קדם אור היום הוא סגלה לאשה שנחסר חלבה.

יעזר הקדוש ברוך הוא שהכל יסתדר על הצד הכי טוב, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנד.

**האם זה נכון שיש מחלקת בין הרמב"ם ורבי נחמן
בדברים מסוימים?**

שאלה:

מאת רני ישראל: הבנתי שיש מחלקת בין הרמב"ם לבין רבי נחמן מברסלב בדברים מסוימים. האם זה נכון? ואם כן, במה הם חולקים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רני ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חס ושלום, רבנו ז"ל לא חלק עליו, אדרבה, רבנו ז"ל הפליג מאד במעלת הרמב"ם, ואמר, כשיבוא משיח צדקנו אז תהיה ההלכה כמו הרמב"ם, אלא הוא הזהיר לא ללמד את המורה נבוכים, וכן בכל מקום שמביא מענין חקירות וכו', כי זה עמק עמק מי ימצאנו והמחות שלנו הם מחות קטנים, ועל ידי זה לא נבין את התרועים ונשאר רק עם הקשיות, ועל ידי זה יכולים להשאיר אפיקורוס שכופר בכל, וידוע שעוד הרבה צדיקים קדושים אמרו לא ללמד את המורה

נבוכים' של הרמב"ם, ולא במקום שמדבר מחקירות וכו', כי יש לנו שכל קטן שאנחנו לא מבינים את הכל, ועל ידי זה נשאר עם קשיות בלי תרועים, ויכולים בקלות לפל בכפירות ואפיקורסות, אבל חס מלהזכיר ולומר שרבנו ז"ל חלק עליו, אדרבה, רבנו ז"ל הרבה במעלתו ואמר שעשה טוב מאד עם ספרו "יד החזקה" - ואין לתאר ואין לשער את גדלתו של הרמב"ם הקדוש.

הרב הקדוש מסאטמאר זכותו יגן עלינו, כשבקר בפעם הראשונה אצל קברו של הרמב"ם בטבריה, ספר שם שזקנו הרב הקדוש רבי משה טייטלבוים זכותו יגן עלינו בעל "ישמח משה", בקש מהקדוש ברוך הוא שיתן לו יראה כמו שהיה לתנאים או לאמוראים, וענו לו מן השמים שזה בלתי אפשרי, ובקש שתהיה לו יראה כמו הגאונים, וענו לו מן השמים שזה בלתי אפשרי, ובקש שתהיה לו יראה כמו שהיתה להרמב"ם, ונתנו לו. והתחיל לרעד ולפחד כל כך באימה ובריאה ברתת ובזיע, עד שבקש את הקדוש ברוך הוא שיקח את זה ממנו כי הוא לא יכול לעמד בזה. וסיים הרב הקדוש מסאטמאר זכותו יגן עלינו ותארו לעצמכם מה זה היה היראה של הרמב"ם, שזקנו הבעל "ישמח משה" שהיה כל כך גדול ותלמיד החוזה מלובלין זכותו יגן עלינו, לא היה יכול להחזיק מעמד אפלו שעה אחת כפי גדל היראה שהיתה לרמב"ם, ואנן מה נענה אבתרה, מה אנחנו יכולים להגיד.

אדרבה, אשרי מי שזוכה ללמד בכל יום את הרמב"ם, שזה תמצית התורה שבעל פה, ואז אל רב טוב הגנוז והצפון יזכה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנה.

איך זוכים להחזיק מעמד בעבודת השם מתוך שמחה?

שאלה:

מאת אבי: שלום לצדיק מיבנאל. השם יברך אותך באשר ועשר ובכל טוב.

לאחרונה אני משתדל להתחזק, אף ככל שאני מנסה ומשתדל - אני עדין נופל בדעתי ונשאֵר בחלישות הדעת ובלי שמחה. איך אני יכול להתחזק ולהיות יציב מבלי לפל שוב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שהתחזקות מקבלים מספרי רבנו ז"ל, ולכן תעשה לעצמך קביעות גדולה מאוד ללמד בספרי רבנו ז"ל, והיה טוב מאד שתתחיל ללמד הרבה את שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, שבספרי "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן", אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, ואמר (חיי מוהר"ן סימן שנ"ח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער ייד), אם ירצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הקדושה. [נכתב על זה מוהרנ"ת ז"ל (שם): וגם אפלו עכשו כשלומדיו דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה

ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו, וכן להפך מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם].

אי אפשר לתאר ולשער את מעלת האדם שעושה לעצמו קביעות חזקה ללמד בכל יום בספרי "לקוטי הלכות", ששם ימצא חיים להחיות את עצמו, כי רק מוהרנ"ת ז"ל הבין הדק היטב את דעת רבנו ז"ל, ולכן אשרי מי שקובע לעצמו בקביעות ללמד בכל יום כסדרן בספרי "לקוטי הלכות", שבפרוש אמר מוהרנ"ת ז"ל על ספרו שזה הגן עדן של הקדוש ברוך הוא, וכל המכתבים שבשו"ת "אשר בנחל" בנויים ומיסדים רק על פי דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, אשר יש בהם מספיק חיות להחיות נפש כל חי וכל מי ששבור ורצוץ, קחם משם.

מה אמר לה, בזה העולם צריכים המון התחזקות על כל פרט ופרט, כי עובר על כל אחד ואחד משברים וגלים, ולכן מרחים להתחזק ביתר שאת וביתר עז, כי הסמ"ך-מ"ם רוצה רק לשבר את האדם ולהפילו בעצבות ובמרירות ובדכאון, ולכן אשרי מי שלא מניח את עצמו לפל, וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות פריקה וטעינה הלכה ד' אות י"ג) אשר צריך כל אדם לחזק את עצמו להתקרב להשם יתברך תמיד מכל מה שיעבר עליו בגוף ונפש וממון וכו', כי יש אנשים שמטעים עצמם, שאינם יכולים להתקרב להשם יתברך מחמת רבוי היסורין והתלאות ודחקות הפרנסה שעובר עליהם וכו', וכו', אבל באמת זה טעות גדול מאד מאד, כי אם יסתכל כל אחד ואחד בעין האמת, יראה שכל היסורים העוברים עליו הם בחסד גדול, ולא באו עליו לרחק אותו על ידי זה מהשם יתברך חס ושלום, רק אדרבא, לקרב אותו ביותר ולעורר אותו בתשובה, ולפדותו על ידי

זה מענשים קשים ומרים רחמנא ליצלן, ומדינה של גינהם, ולזכות לעולם הבא, כמאמרם ז"ל (קידושין מ:) הקדוש ברוך הוא מביא יסורין לצדיקים בעולם הזה כדי שירשו עולם הבא, ובפרט אם יסתכל היטב היטב יראה יבין וישכיל שגם בתוך הצרה והיסורים בעצמן יכולים למצא בהם הרחבות גדולות, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ה) על הפסוק (תהלים ד') "בצר הרחבת לי" - שגם בתוך הצרות יכולים למצא הרחבות גדולות מאד, כי איך שהוא אם יסתכל מה שקורה היום בעולם, אזי יראה שעדין הולכים עמו בחסד גדול מאד, וכל אלו הצרות והיסורים והמרירות והמכאובים שסובל - עלבונות, בזיונות, חרופים וגדופים מרשעים ארורים, הכל בחסד ממנו יתברך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צ"ד סימן ה') אין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על בריה כשהוא חי אלא על בעלי יסורין.

ולכן אם עוברות עליך כל כך הרבה צרות ויסורים ומרירות ומכאובים שקמים עליך אינשי דלא מעלי ואתה נשבר מזה, דע לך שהקדוש ברוך הוא ישרה את שכנתו עליך, רק תהיה חזק מאד מאד ואל תטעה את עצמך, כי באמת יש מי שמתטעה את עצמו, וחושב שאינו יכול להתקרב להשם יתברך מחמת עצם רבוי פגמיו וחטאיו ופושעיו, שנתרחק על ידם מאד מאד מהשם יתברך, אך כל זה בעצמו עצת היצר שרוצה להפיל אותו ביאוש גמור כאלו אבד מנוס ותקוה ממנו, ובאמת כבר צעק רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! הינו שאסור לאדם ליאוש עצמו חס ושלום בשום פנים ואופן, כי אפלו אם הוא כמו שהוא וכו' וכו', אך על פי כן עדין יכול לחטף תורה ומצוות ומעשים טובים, ולזכות לחלק טוב לעולם הבא והנצח, וצריך לחזק את עצמו מאד בנקודות הטובות שמוצא בעצמו עדין, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שצריך לדון את עצמו לכף זכות, ולחפש ולבקש ולמצא בעצמו איזה נקודה טובה שעשה, כי כל בר ישראל יש אצלו הרבה טוב,

כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלה הרמון
רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון.

ולכן אסור ליאש את עצמו בשום פנים ואפן, אלא ידע ויאמין
כי עדין יש לו תקוה לשוב להשם יתברך באמת, כמו שאמר רבנו
ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל
תאמין שיכולים לתקן, ואם יאמר האומר האמת שהיסורים בחסדים
גדולים וכו', וגם יש בי נקודות טובות עדין וכו', אף אף על פי כן
מה אעשה שרבוי הפגמים והקלקולים גברו עלי כל כך עד שקשה
לי לסבל את גם מעט היסורין וכו', וכן מעצם הקטנות והחלישות
הדעת שיש בלבי מרבוי פגמי וקלקולי וכו', אני לא רואה איך שאוכל
פעם לצאת מהחשך שנפילתי אליו וכו', ובפרט כשקמים עלי רשעים
ארורים ומעלילים עלי כל מיני עלילות של שקר וכו' וכו', אף על פי
כן צריכים לדעת על ידי שיחזק את עצמו ויסתכל רק על החסדים
וההרחבות שעושה עמו הקדוש ברוך הוא בכל פעם, ומצליח את
דרכו, וכן על כל הנקודות הטובות שיש בו עדין, על ידי זה דיקא
יוכל על כל פנים לחזק לבבו לשפך שיחו ותפלתו לפני השם יתברך
ברחמים ותחנונים הרבה מאד, עד שיושיעו השם יתברך בשלמות
ויציל אותו מכל היסורים, וימחל לו על כל עוונותיו, ויזכהו לתשובה
שלמה.

כי אין עוד דבר שמקרב את האדם אליו יתברך, כמו השיחה
בינו לבין קונו, שאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא
ומספר לו יתברך את כל אשר עם לבבו, ורק זו העצה לצאת מכל
הצרות והיסורים והמרירות שרק עוברים עליו, ולכן חזק ואמץ מאד
ותתמיד בספרי רבנו ז"ל ושם תמצא מרגוע לנפשך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנו.

**האם התועלת של ההפצה יותר גדולה מלמוד של עוד
כמה דפי גמרא?**

שאלה:

מאת צבי: שלום לכבודו.

קראתי רבות בספריכם על מעלת ההפצה של ספרי ברסלב, וגם אני מבין בעצמי שזה דבר גדול - לזכות את הרבים. אבל האם לא תהיה יותר תועלת לי ועם ישראל אם באותן שעות של ההפצה אלמד עוד כמה דפי גמרא?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל צבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת אשר בודאי אין מעלה יותר גדולה מזה שאדם יושב בד' אמות שלו ולומד בתורה הקדושה, ומתמיד מאד בכל יום במקרא, במשנה, בגמרא ובמדרש וכו', וכו', שזה עקר השמחה, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ב') על הפסוק (תהלים ט"ז) "תודיעני ארח חיים שבע שמחות". שבע שמחות, שבענו בחמשה שמחות - מקרא, משנה, תלמוד, תוספתא ואגדות.

תאמין לי שאין עוד שמחה יותר גדולה מזה שאדם זוכה לקבוע לעצמו שעור קבוע בכל יום, במקרא - בפרשת השבוע, במשנה כסדרן, בתלמוד גמרא - בבלי ירושלמי ותוספתא, באגדות עין יעקב ומדרש רבה ותנחומא, שזו השמחה הכי גדולה שרק יכולים לשמח בה, עם כל זאת יוצא לאדם במשך היום הרבה זמן שהוא גם מבטל, כי הוא לא יכול להיות בקביעות במקום אחד וללמד, ולכן בזמן שמבטל כדאי וכדאי לצאת ולעשות חסד עם בני אדם ולקרובם

אליו יתברך, כי הוא ממילא מבטל את הזמן, אז במקום לדבר דברים בטלים על דא ועל הא וכו' וכו', עדיף לו שיקרב יהודים אל הקדוש ברוך הוא, שזה נעשה על ידי הפצת מעינות החכמה חוצה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקיטוי מוהר"ן חלק א' סימן י"ד) שעל ידי שמקרכים בני אדם לעבודת השם יתברך מעלים את כבוד השם יתברך לשרשו, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פ"ח.) על הפסוק (ירמיה ט"ו) "אם תוציא יקר מזולל" - אלו שמקרכים בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, הינו מזילותה דגלותא.

ומוהרנ"ת ז"ל הניח לנו צנאה ארבעה ימים לפני הסתלקותו ואמר אז לאנשי שלומנו: "העבדה שלכם יהיה יפוצו מעינותיה חוצה", ומוכא בזהר (תרומה קכ"ח:) תא חזי כל מאן דאחיד בידיא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפיא סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב') "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי, כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קי"ב) "גבור בארץ יהיה ורעו דור ישרים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד זרח בחשך אור לישרים" וגו'. [בא וראה, כל מי שאוחז בידיהם של החיבים, ומשתדל שיעזבו את דרכיהם הרעות וכו', עולה במעלת הקדשה למקום שאף אחד לא יכול לעלות שמה וכו', והוא גורם להכניע את הסטרא אחרא, והוא גורם שיתיקר שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וגורם שבזכותו יש קיום לכל העולמות, וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה לכל טוב אמתי ונצחי בזה העולם ובעולם הבא, וכל הבעלי דינים לא יכולים לדון אותו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ונכנס בשלושה עשר שערים של רחמים למעלה בשמים, ואין מי שימחה בו].

ומספר שפעם הִיה צריך הגאון רבי יצחק זאב מבריסק זכר צדיק לברכה לעשות איזו צדקה וחסד, ושלח את בנו הגאון רבי משולם דוד שליט"א שהוא יהיה השליח-מצוה שלו, ושאל אותו אחד למה הוא שלח דוקא את בנו זה השוקד ומתמיד מאד מאד על למודו? ואיך הוא יסגר עכשו את הגמרא לעשות את השליחות בו בזמן שיש אנשים אחרים שבשמחה היו עושים את זה? ענה ואמר להם הגאון רבי יצחק זאב מבריסק זצ"ל: אבי הגאון רבי חיים מבריסק זכר צדיק לברכה הִיה אומר "הסוגר את הגמרא בכדי לעסק בחסד, אצלו הגמרא פתוחה - והפותח את הגמרא בכדי להמנע מלעסק בחסד, אצלו הגמרא סגורה", רואים מזה שמי שעוסק בצדקה וחסד עם יהודים אצלו הגמרא פתוחה, כי הרי הוא עוסק לקרב עכשו רחוקים, וכשיחזור ימשיך ללמד, מה שאין כן מי שמתחמק בכל מיני תרוצים לא ללכת להפיץ, אצלו הגמרא תמיד סגורה, כי באמת זה שטוען שזה בטול תורה הוא אף פעם לא לומד ולא פותח גמרא, פוק ותשכח ותראה שזה ככה.

הלואי שנזכה לשמש את רבנו ז"ל ולהפיץ את אורו בעולם, אשר אין למעלה מזה - לקרב יהודים, שזו הצדקה והחסד הכי גדולים שיכולים לעשות, כמאמרם ז"ל (ברכות ס"ג). תניא הלל הזקן אומר: בשעת המכניסין - פזר, בשעת המפזרים - כנס, ואם ראית דור שהתורה חביבה עליו - פזר, שנאמר (משלי י"א כ"ד) "יש מפזר ונוסף עוד". בשעה שאתה רואה שאין מי שילמד עם אחרים, תלך אתה ותפזר ותלמד עם אחרים, אבל אם יש אחר שמפזר ולומד עם אחרים, אתה תכנס וכו', באתר דלית גבר תמן הוי גבר; במקום שאין גבר עם עזות ועקשנות דקדשה לקרב יהודים אל הקדוש ברוך הוא, תהיה אתה הגבר ותצא ותקרב יהודים אליו יתברך, ויען שהיום עובר על עם ישראל מה שעובר, אשרי מי שיהיה לו חלק לקרב רחוקים אליו יתברך, ואז שכרו הרבה מאד בכל העולמות, והיום כפי ירידת הדור והתפשטות הכפירות ואפיקורסות בעולם וכו' וכו', כמה מפיצים שרק יפיצו זה לא מספיק, כי צריכים למלא את כל העולם כלו

בספרי רבנו ז"ל המלאים דבורי אמונה והשגחה פרטית, ומחזקים ומעודדים ומשמחים את נפש כל בר ישראל.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנז.

אבא שלי התחתן עם גויה, ואני רוצה מאד שהוא יתחזק ויתקרב ליהדות. איך עושים את זה?

שאלה:

מאת דינה: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א. אני מאחלת לכבודו בריאות איתנה ואריכות ימים ושנים. פגשתי את אבא שלי אחרי עשרים שנה שלא התראינו, ולצערי הרב גליתי שהוא התחתן עם גויה ונולד להם ילד. אני מאד רוצה לחזק אותו ושהוא יתקרב ליהדות. מה אני יכולה לעשות כדי שזה יקרה? אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שמצות כבוד אב זו המצוה הכי חשובה שרק יכולה להיות, כמאמרם ז"ל (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ולכן את צריכה מאד מאד להזהר בכבוד האבא, ולא להתערב בענינו, ואף שזה כואב מאד מאד, עם כל זאת, אם את יכולה לדבר אתו דבורי אמונה והשגחה פרטית, אין למעלה מזה, כי מי שמרגיל את עצמו לדבר עם הזולת דבורי אמונה, ויען שכל בר ישראל יש לו חלק באמונה, ולכן כשמדברים עם הזולת דבורי אמונה

הניצוץ של בר ישראל נדלק גם כן, ולאט לאט הוא יחזר בתשובה, ולכן אשרי מי שמדבר עם הזולת תמיד דבורי אמונה ולא מסתכל על העבר ועל ההווה שלו וכו', אלא רק מדבר תמיד אל הקדוש ברוך הוא, שאז נכון לבו יהיה בטוח שסוף כל סוף ידליק את נקדת יהדותו, כי הרי כל בר ישראל עמדו רגליו על הר סיני, ולכן כשמדברים דבורי אמונה לבר ישראל אזי נתעוררת אצלו נקדת יהדותו.

ולכן את צריכה רק לדבר אתו דבורי אמונה ולא להתוכח אתו, ומכל שכן לא להגיד לו שעשה טעויות וכו', את זה אסור להגיד בשום פנים ואפן לאבא וכו', רק לדבר אתו דבורי אמונה ולא להכנס בשום וכוחים, ואז בודאי תצליחי דרכך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רנח.

הציעו לי לשמש כמחנך בבית-ספר דתי, אך אני מפחד שאחלש שם מבחינה רוחנית. מה דעתכם?

שאלה:

מאת ירון: שלום לכבוד הצדיק מוה"רא"ש שליט"א. תודה על כל התשובות המועילות והמחזקות את נפשות ישראל. אני עוסק בחנוך והוראה, והציעו לי לשמש כמחנך של כיתה ב' בבית-ספר דתי. יש לי כמה לבטים בענין: א. אם אקבל את התפקיד, אהיה מורה יחיד בין כל המורות. ב. לא מקפידים שם על צניעות, הלמודים מתקיימים במערב עד כיתה ח', ואין דגש חזק על תורה ויראת שמים.

מבחינתי אני מרגיש שזו יכולה להיות שליחות תורנית, אך אני מפחד להחלש רוחנית, לפל לכעסים והקפדות ולהחלש

בשמיירת העינים. לאור כל הנ"ל ולאור זה שאינני מסכים עם
ההשקפה של המוסד, האם זה מתאים שאלמד שם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ירון גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם יש לך פרנסה במקום אחר, אז אל תלך לשם, כי מה לך
להכנס בגב אריות ולהביא עליך כל מיני נסיונות קשים ומרים
שאתה מרגיש שלא תוכל לעמוד בהם? אדם צריך מאד מאד לשמר
לא להכניס את עצמו בנסיונות כמו ידיו, ובפרט עכשו שהדור כל
כך פרוץ וכו', ובקלות יכולים להעליל עליך איזו עלילת דם עלילת
שקר וכו', שהתעסקת עם מישהי וכו', כידוע דבר זה לכל היודעים
וכו', ולכן למה אתה צריך להכנס לכתחלה למצב כזה?

דע לך שענין חנוכה זו המצוה הכי גדולה שאי אפשר לתאר
ולשער כלל, לזכות את נשמות ישראל ולהחדיר בהם אמונה פשוטה
בו יתברך, ולכן לא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח')
על הפסוק (דניאל י"ב) "ומצדיקי הרבים פכוכבים לעולם ועד" - אלו
מלמדי תינוקות; והפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את
הכוכבים, כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של
מלמדי תינוקות שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת
שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את
האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא
עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו
יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות
שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים. עם כל זאת כבר אמרו
חכמינו הקדושים (בבא קמא כ"ט.) אי דאיכא דרכא אחרינא - פושע
הוא; ואמרו (ילקוט ישעיהו רמז תל"ט) אי דאיכא דרכא אחרינא - רשע

הוא; וְאֵת זֶה אָמְרוּ עַל אֶחָד שֵׁישׁ לוֹ דֶּרֶךְ אַחֲרֵת לֹא לִלְכֵת לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וְהוּא דוֹקָא הוֹלֵךְ שְׂמָה, אֲזִי הוּא נִקְרָא פּוֹשַׁע וְרָשָׁע, וְלִכְּנֵן תִּקְיָם מֵהַ שְׂאֲמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת פַּחַד חֶלֶק ב' סִימָן ג') מִי שְׁבוֹרַח מִן הַצָּרָה, הוּא פִּקְחָ.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִזְמִין לָךְ פְּרִנְסָה בְּנִקְל בְּמִקּוּם אַחַר, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רנט.

אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהֶעֱקַר בְּבַרְסֵלַב זֶה 'חֲזוּק'. מִדּוּעַ לֹא מְדַבְּרִים יוֹתֵר מ'הַתְּעוֹרְרוֹת'?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹאֵב: שְׁלוֹם לְרַב.

אֲנִי קוֹרֵא בְּסִפְרֵי בְּרֵסֵלַב, וְאֲנִי רוֹאֶה שֶׁהֶעֱקַר הַדְּבָרִים וְהַעֲצוֹת מְדַבְּרִים מ'חֲזוּק'. מִדּוּעַ לֹא מְדַבְּרִים יוֹתֵר עַל 'הַתְּעוֹרְרוֹת'?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסִדּוֹר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל יוֹאֵב גֵּרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר: "הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁבָּאָה דֶּרֶךְ הַתְּחִזְקוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר קָל לְהִתְקַבֵּל מֵהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁבָּאָה דֶּרֶךְ הַתְּעוֹרְרוֹת", כִּי בְּאֵמֶת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מְשַׁבְּרִים וְגִלִּים וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּעֶצְמוֹ, וְלִכְּנֵן כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל הוּא רַק הַתְּחִזְקוֹת - לְחִזֵּק אֶת הָאֲדָם שִׁיחֲזִיק מֵעֵמֶד וְלֹא יִשְׁבֵּר מִשּׁוּם דְּבָר וְלֹא יִתְיַאֵשׁ

בשום פנים ואפן, ומתוך ההתחזקות הזו הוא מקבל התעוררות נוראה ונפלאה מאד, כמו שרואים בחוש שמי שזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל תכף ומיד נכנסת בו התעוררות כל כך חזקה ולבו נמשך אחריו יתברך בתשוקה עצומה שאי אפשר לתאר ולשער כלל, והוא מתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא בהתלהבות גדולה מאד, כמו שאף פעם בחייו לא ידע מדבר כזה שיכולים לדבר עם הקדוש ברוך הוא, וכן נכנסת בו תשוקה עצומה ללמד את התורה הקדושה שעורים כסדרן במקרא, במשנה, בגמרא ובמדרש וכו' וכו'.

ויכולים להסביר את זה גם בצורה אחרת, כי הנה רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ע"ב) סימן שאדם מקרב אל הצדיק האמת אם נופלת עליו שפלות, וזו הגדלה שמקבלים מהצדיק - שנופלת עליו שפלות גדולה, ומתחיל לראות היטב את עצמו באיזה מצב הוא נמצא וכו', כי קדם שהתקרב אל הצדיק נדמה לו שהוא משהו מיוחד וכו' וכו', ותכף ומיד כשמתקרבים אל הצדיק האמת שהוא רבנו ז"ל, אז נופלת עליו שפלות גדולה מאד, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ס"ז) שהצדיק האמת פותח את העינים להסתכל אל הקדוש ברוך הוא, והעקר להסתכל על עצמו איך שהוא אוהו בזה יסודות שלו אש, רוח, מים ועפר, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ד') שמשם באות כל התאוות רעות, כעס ודברים בטלים ותאוות רעות ועצבות ומרירות וכו' וכו', ולכן לא בחנם שתכף שמתקרבים אל רבנו ז"ל מתגלה לו האמת המרה וכו', וטופחת לו על פניו וכו', כי עד עכשו הוא חשב שמי יודע מי הוא וכו', כל אחד כפי הגדלות והישות שלו וכו', אבל כשמתקרבים אל רבנו ז"ל רואים איך שהוא כלום וכו', ומתחיל לראות איך שהוא רחוק לגמרי וכו', ועל ידי זה הוא צריך המון התחזקות, להתחזק ולא לפל בדעתו כלל, ולכן זו המעלה שאדם לא מטעה את עצמו ויודע את האמת באיזה מצב

גרוע הוא נמצא וכו' וכו', אבל על זה הוא צריך המון התחזקות. אשרי מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רס.

מאז שחזרנו בתשובה אין לנו שלום בית. מה עלינו לעשות?

שאלה:

מאת ימית: לכבוד הרב שלום.

אני ובעלי חוזרים בתשובה, ומאז שחזרנו בתשובה אנחנו רבים כמעט כל יום ואין לנו שלום בבית. בעלי יותר חזק מפני בדת וברוחניות, אך אני לא מצליחה להתקדם ואני נשארת תקועה באותו מקום. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל ימית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריכם ואשרי חלקכם שזכיתם לחזור בתשובה שלמה שזה יקר מאד מאד בעיניו יתברך, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד). במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב פהנא) גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני פסא הכבוד; ולכן מי שיוצא מהחל אל הקדש, מהחשך

אל האור, הרבה פעמים זה מסנוור אותו וכו', ולא יכול לקבל את האור בשלמות, וזה קורה הרבה אצל בעלי תשובה שתכף ומיד כשחוזרים בתשובה שלמה הם מתלהבים יותר מדי וכו', שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ע"ב) שגם בהתקרבות להקדוש ברוך הוא יש יצר הרע של (שמות י"ט) "פן יהרסו אל הוי"ה לראות", כי מרב ההתלהבות שיש להם הם מסתבכים יותר מדי וכו', ונעשים בחלישות הדעת וכדומה.

לדעתי גם ביניכם יש אותו דבר - חזרתם ביחד בתשובה שלמה, ובעלף רוצה ממך שכבר תהיי באותה מדרגה שהוא נמצא, ולהפך - את חושבת שעדין לא זכית להגיע להיכן שהוא נמצא, ומזה נעשה ביניכם סכסוך וחוסר התאמה וכו', ובאמת אתם צריכים לדעת שעקר החזרה בתשובה זה רק לחזר אליו יתברך, ואצלו יתברך נאמר (דברי הימים א' ט"ז כ"ז) "הוד והדר לפניו עז וחדוה במקמו", ואמרו חכמינו הקדושים (שפת ל:) אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה; ולכן איך יכולים לדעת אם באמת חזרו בתשובה, והתשובה נתקבלה בשמים והולכים בדרך הנכונה? אם מקימים כל מצוה בשמחה עצומה ושמחים מאד מאד, זה סימן שהולכים על הדרך הנכונה, אבל אם עדין מתופחים אחד עם השני וכו', ורבים אחד עם השני וכו', וכל אחד חושב שהזולת עדין לא חזר בתשובה, זו לא נקראת חזרה בתשובה, זה נקרא שעדין נמצאים בחושך וכו' וכו'.

אתם צריכים לדעת כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ל"ה) שעקר החזרה בתשובה זה לזרק את עצמו חזרה למקום שממנו בא וכו', ומאיפה בא? מהקדוש ברוך הוא, ושם שורה רק השמחה, ולכן צריכים לשמח מאד מאד עם כל מצוה ומצוה שזוכים לקים, ורבנו ז"ל גלה לנו איך שצריכים ללמד מגר צדק שכל כף שמח כשזוכה לקים איזו מצוה, או מתפלל איזה חלק מהתפלה, זה אצלו דבר חדש מאד, והוא כל כף שמח שהוא יכול לקים את המצוה הזו, וזוכה לקים את המצוה הזו, על אחת כמה וכמה אנחנו בני ישראל

בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁעַל יְדֵי הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת מְמִילָא מוּחַל לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ הַמְרַבִּים שְׁעַשִּׂינוּ עַד עַכְשָׁיו, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תהלים ק"ד) "אֲנֹכִי אֲשַׂמַּח בַּהֲוִי"ה יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם", וְלָכֵן עֲלֵיכֶם לְהִתְחַזֵּק יַחַד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְלֶאֱהֹב אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, שְׂזָה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה יו.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ שְׂכִינָה בִּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (ירושלמי ברכות פֶּרֶק ט' הֵלְכָה ח') אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה, וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שִׁיְהִיָּה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי 'שְׁלוֹם' אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת י.) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן אִם מְכַנְּסִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שִׁיְהִיּוּ בִּינֵיכֶם אֲהָבָה וְהִבְנָה הַדְּדִית, וְתִחְזְקוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְתִהְיֶה רַק שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם שׁוֹם מְרִיבוֹת וְאִי הִבְנוֹת בַּבַּיִת, וְאִזּוּ דִּיקָא הַשְּׂכִינָה תִשְׁרָה בִּינֵיכֶם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רסא.

בְּאִילוֹ הַנְּהָגוֹת רְאוּי לְנַהֵג בִּימֵי הַשׁוֹכְבִי"ם?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לִיאוֹר דּוּד: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב. אֲנוּ כְּפֹה חֲבָרִים מְהַרְצִלְיָה, וּמְכִיּוֹן שְׁעוּד מְעֵט מְגִיעִים יְמֵי שׁוֹכְבִי"ם, אֲנוּ מְבַקְשִׁים מְכָבוֹד הָרַב שְׂיִכְתֹּב לָנוּ בְּאִיזָה הַנְּהָגוֹת רְאוּי לְנַהֵג בִּימֵים אֵלּוּ. תּוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ליאור דוד גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש ספר שנקרא "אוצר שובבי"ם", והוא בנוי ומיסד על דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל כדת איך להתנהג בימי שובבי"ם, קחם משם.

אמר האריז"ל שהשבועות של ימי שובבי"ם שקוראים בהם את הפרשיות ש'מות ו'ארא ב'א ב'שלח י'תרו מ'שפטים הם מאד מסגלים לתקן את תקון הברית, כי כל הענין של גלות מצרים היה על ידי שאדם הראשון חטא בהוצאת זרע לבטלה, שממנו נבראו קלפות ומשחיתים, וכל אלו הנשמות התגלגלו והצרכו לרדת למצרים ולעבר שם את כור הפרזל וכו', לזכור, לעבד קשה בחמר ובלבנים, והיה להם שעבוד מאד מאד גדול שהשתעבדו שם וכו', ואחר כך זכו לצאת ממצרים ולעבר את ים סוף, עד שבאו לקבל את התורה וכו', וכל זה עובר על כל בר ישראל שנכשל בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה ושאר מיני פגם הברית וכו', והתקון שלהם בארבעים ימים האלו שקוראים את הפרשיות שעם ישראל עברו במצרים ויצאו ממצרים וקבלו את התורה.

ידוע שמוהרנ"ת ז"ל היה אומר בכל יום 'יום תהלים', כדי שיסיים פעם בשבוע את ספר התהלים, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ג) שתהלים מסגל לתשובה, ולפתח לו את השערים שנסגרו לפניו וכו' וכו', רק שלש פעמים בשנה הוא אמר בכל יום פעמים את היום, כדי שיסיים בכל שבוע פעמים כמספר כפ"ר, והם 'ימי שובבי"ם', 'ימי הספירה', 'ימי אלול', וכן בימים אלו כדאי ללמד הרבה אגדות חז"ל בעין יעקב, ומי שזוכה לסיים בארבעים ימים האלו את כל העין יעקב אשרי לו ואשרי חלקו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ספרי עקב) רצונך להכיר את מי שאמר והיה העולם - למד

אגדה; וכן צריכים בימים האלו לשמר על הדבור יותר מכל השנה, כי ברית המעור זה נגד ברית הלשון, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ט) שעל ידי שמקדשים את הדבור, על ידי זה זוכים לתקון הברית.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רסב.

מה החשיבות של למוד גמרא? ומדוע בגמרא יש כל כך הרבה דקדוקים ומחלוקות?

שאלה:

מאת עקיבא: ברצוני לשאל מספר שאלות לגבי למוד גמרא:

- א. מה החשיבות של למוד גמרא?
- ב. כידוע, דרך הגמרא היא שכל אחד מהתנאים והאמוראים מביע את דעתו ומביא הוכחות לדבריו, ועל פי רב כשמוסמים ללמוד את הדף, מרב סתירות ושאלות הכל דחוק לגמרי. מדוע זה כך?
- ג. פעמים רבות מדקדקים בגמרא על כל אות בדברי התנאים, ומסיקים מזה מסקנות. האם כשכתבו את המשנה והגמרא אכן כתבו אותם בדקדוק כזה גדול עד כדי כך שאפשר להסיק מסקנות משמעותיות מיתור או חסור של אות אחת? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל עקיבא נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע, שלמוד גמרא עולה על כל הלמודים, מלבד שצריכים להתנגע ולהוציא מכל דף ודף את ההלכות שיוצאות מהדף הזה, שזה העין משפט שמציין בכל קטע את הרמב"ם, הטור והשלחן ערוך השייכים אל הקטע זה מהגמרא, שצריכים להתנגע מאד מאד להוציא לעובדא ולמעשה את ההלכות שיוצאות מהגמרא, כי עקר הלמוד הוא אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, שזה דבר גדול מאד מאד להתנגע ולהבין את עמק כוננת חכמינו הקדושים, שכל תנא ותנא וכל אמורא ואמורא גלו מה שקבלו חלקם מהר סיני, ואמרו חכמינו הקדושים (פרייתות י"ג): אשר דבר הוי"ה - זו הלכה, ביד משה - זו גמרא, כי הלמוד צריך להיות ללמד להוציא את ההלכה מהגמרא, שזה נקרא למוד לשמה לשם אל עולם, ללמד על מנת לשמר ולעשות.

עם כל זאת צריכים לדעת שבגמרא יש סודות נוראים ונפלאים עד מאד, ולא סתם וכוחים בין התנאים והאמוראים כמו שאתה כותב "סתירות ושאלות" וכו' וכו', אלא יש בזה רזין ורזין וסתרי נסתרות, כמובא בזהר (רצ"א מהימנא פינחס רמ"ד): ורבנן דמתניתין ואמוראין, כל תלמודא דלהון על רזין דאורייתא סדרו ליה.

ולכן אל יקל בעיניך ענין למוד גמרא, אשר באמת גם לומר גמרא זה מזכך את הנפש, לא כמו שבני אדם אומרים שרק אמירת זהר ותקונים מזככים את הנפש, אלא אפלו אמירת גמרא מזכך את הנפש מכל מיני חלדה, ומה גם שגמרא ראשי תבות שמות המלאכים השומרים את האדם שהם גבריאל מ'כאל ר'פאל אוריאל, וכשאדם זוכה לחזר הרבה בגמרא, ממשיך על עצמו את הד' מלאכים השומרים

את האדם, ומקשרים אותו אליו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ה') שזה נקרא קשור המרכבה, ולכן אל יקל בעיניך למוד גמרא, אלא דע לך שכל זמן שהיודי מדפדף בכל יום את הגמרא, הוא ישאר יהודי ירא שמים ושמו מהכל, ובכל הדורות ידעו שהיודי שלומד גמרא זה יהודי ירא שמים.

ותהלה לאל בעולם בעשרות השנים האחרונות נתפשט הלמוד של הדרך היומי שרכבות רכבות מעם ישראל לומדים בכל יום אותו דף גמרא, וחוזרים על הדרך כמה פעמים, ואין למעלה מדבר זה, ולכן שאל יקל בעיניך הדבר הזה, אלא תתחיל לגרס הרבה גמרא שזה ישרף את כל הקלפות שנגנסו בך וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ו): גמרא גמור זמורתא תהא; ופרשו צדיקים "גמרא גמור" - אם אתה תלמד גמרא, אזי "זמורתא תהא" - מלשון לזמר את כל העריצים ולהכרית את כל הקוצים הסוככים את השושנה העליונה, שזו נשמת האדם. אם אדם לומד הרבה גמרא, על ידי זה הוא מכרית ממנו את הקלפות והמשחיתים שברא מחמת עוונותיו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רי"ד) שתלמוד גימטריא של הקלפה המחטאת את האדם בפגם הברית שנקראת לילית, ולכן הסמ"ך-מ"ם מאד מאד מיוחד מזה שלומד גמרא בכל יום, ומנסה בכל מיני פעולות שבעולם למנע את האדם מללמוד גמרא, ויניח לו ללמוד את כל הלמודים אבל לא למוד גמרא, כי מזה הוא מיוחד מאד מאד, כי מי שזוכה ללמוד בכל יום גמרא אפלו בגרסא, אזי נכון לבו יהיה בטוח שישאר יהודי ירא שמים.

והנה חכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין כה) במחשכים הושיבני כמתי עולם - אמר רבי ירמיה: זה תלמודה של בבל; ולכאורה, איך יכולים לומר על תלמוד בבלי את הלשון הזו - שהושיבני בחשך כמתי עולם? אלא הפרוש הוא אחרת, דיקא מחמת שאנחנו נמצאים בגלות מרה מאד שחשך לנו ולא אור, והושיבו אותנו במחשכים,

ואנחנו נדמים בגלות כמו מת, מה יכול להחיותנו? על זה אמר רבי ירמיה: זה תלמודה של בכל, הינו ללמד הרבה תלמוד בכלי.

ולכן תתחיל להתמיד בשעור אחד בגרסא - לומר את כל הש"ס מהתחלת מסכת ברכות עד סיום מסכת נדה כסדרן דיקא, שאמר רבנו ז"ל מי שזוכה לסיים את הש"ס ממשיך על עצמו צלם אלקים, ומלבד זאת תלמד בכל יום את הדרף היומי, ותחזור על זה כמה וכמה פעמים, ותעמיק את עצמך להוציא את ההלכות מהרמב"ם, הטור והשלחן ערוך השיכים אל הדרף הזה, ותזכה למצא דברים נפלאים ונוראים מאד לעובדא ולמעשה, ומכל שכן כשתלמד גם את הרי"ף והרא"ש וכו', תרגיש טעם אחר בתלמוד הגמרא, ועל אחת כמה וכמה אם תלמד עם מפרשים שאין למעלה מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רסג.

**ראיתי שכתבתם שלא טוב שהתינוק יינק מאשה רעה.
מה הכוונה "אשה רעה"?**

שאלה:

מאת טלי: לכבוד הצדיק שלום וברכה.
ראיתי שכתבתם שלא טוב שהתינוק יינק מאשה רעה. מה הכוונה "אשה רעה": האם הכוונה לאשה שלא שומרת תורה ומצוות, או לאשה שהפסדות שלה מקלקלות כגון אשה עצבנית או אשה שמבזה את בעלה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל טלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשה רעה פרושו אשה שיש לה מדות רעות, מדות מקלקלות, אשה כעסנית ועצבנית שיורדת על בעלה ומבזה ומחרפת אותו, עד שאמרו חכמינו הקדושים (עירובין מ"א:) מי שיש לו אשה רעה אינו רואה פני גיהנם, כי רואה את הגיהנם כבר בזה העולם, ואמרו (שבת י"א.) כל רעה ולא אשה רעה; ואמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא קנ"ה:) כל ימי עני רעים - זה שיש לו אשה רעה, וטוב לב משתה תמיד - זה שיש לו אשה טובה.

את צריכה לדעת כי אשה יש לה כח אדיר יותר מגבר, כמאמרם ז"ל (נדה מ"ה:) מלמד שנמתן הקדוש ברוך הוא בינה יתרה לאשה יותר מבאיש; אשה מבינה דברים הרבה יותר בקלות מגבר, ולכן היא צריכה להיות פקחית, כי כף אמר החכם מכל אדם (משלי י"ד א) "חכמות נשים בנתה ואולת בידיה תהרסנו"; אשה עם חכמה יכולה לבנות את הבית שלה על ידי שהיא מחזקת תמיד את בעלה, כי סוף כל סוף הוא יוצא החוצה ומביא פרנסה וסובל במקום עבודתו עלבונות בזיונות חרופים וגדופים וכו' וכו', כי החיים לא קלים בכלל וכו'.

וכשיש לאשה שכל ודעת אזי היא מחזקת ומעודדת את בעלה, ואז כמים הפנים אל פנים, אזי בעלה אוהב אותה מאד מאד, כי כמו שאשה צריכה הרבה מחמאות וחזוקים וקרוב וכו', כמו כן ויותר מכן גם הבעל צריך מחמאות וחזוקים וכו' וכו', ואדרבה, אשה כשרה היא תמיד רק מחזקת ומעודדת ומשמחת את בעלה, ואז השמחה שורה בתוך הבית, ויש ביניהם אהבה גדולה מאד. מה שאין כן, כשאשה היא אולת וטפשה, אזי כמו ידיה היא שוברת את הבית שלה, כי

הבעל בא חזרה אחר העבודה הקשה ובמקום לקבל את פניו בסבר פנים יפות וכו', היא מקבלת אותו בפנים זועפות ומתפרצת עליו וכו', אזי מתחילות להיות מריבות בבית, והבית נהפך לגיהנום, עד שעל פי רב מתגרשים או שעוזבים את הבית וכו' וכו'. הן אמת שגם על האשה עוברים צרות ויסורים מרירות ומכאובים שסובלת מהילדים בבית וכו' וכו', עם כל זאת היא צריכה להיות חכמה, וכשהבעל בא הביתה קדם שתקבל אותו בסבר פנים יפות ובאהבה וכו' וכו', ואז לאט לאט יכולה לספר לו את מצוקתה מה שהיא עוברת וכו', ואז בעלה ישמע לה ויעזר לה, אשרי האשה שיש לה את השכל הזה ואז השלום בית שלהם יהיה בהצלחה גדולה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רסד.

אני עובד באותו מקום כבר עשר שנים, ואני מרגיש שמציתי את עצמי. האם לעזוב?

שאלה:

מאת יהונתן: לכבוד הצדיק מיבנאל, רפואה שלמה וכל טוב. אני מברך אותך שתאריך ימים כי אתה המשענת שלנו! אני עובד כבר עשר שנים באותו מקום עבודה, ומשמש כמנהל סניף של רשת מזון. ברוך השם אני מרויח משכרת מאד מכבדת, אך בזמן האחרון אני מרגיש ריקנות בעבודה שלי ומרגיש שמציתי את עצמי, ולכן אני שוקל לעזוב את העבודה ולחפש עבודה אחרת. מה דעתכם בעניין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹנָתָן נְרוּ יְאִיר

לְנֶכֶן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מוֹהֲרַנְי"ת ז"ל אָמַר שְׁפָרְנְסָה אָסוּר לְזַרֵּק, אֲלֵא הַפְּרָנְסָה צְרִיכָה לְזַרֵּק אוֹתָהּ; הֵינּוּ אָדָם אָסוּר לוֹ לְזַרֵּק בְּמוֹ יָדָיו פְּרָנְסָה טוֹבָה שֵׁישׁ לוֹ, אֲלֵא אִם מִפְּטָרִים אוֹתוֹ זֶה סִימָן שֶׁזֶה מִן הַשָּׁמַיִם, אָבֵל לֹא שֶׁהוּא יַעֲזֹב אֶת הָעֲבוּדָה.

וּבִפְרָט אֲתָה, שְׂאֲתָה עוֹבֵד בְּמָקוֹם אֶחָד עֶשֶׂר שָׁנִים, וְאֲתָה מְרוֹיַח מִשְׁכָּרְת מֵאֵד מִכְּבֻדָּת, אֲזִי מָה אֲתָה צְרִיף לְהַחְלִיף לְעֲבוּדָה אַחֲרָת? מָה זֶה הָעֲגִינִן שְׂאֲתָה מְרַגֵּישׁ רִיקְנוּת בְּעֲבוּדָה? אֲתָה צְרִיף לְדַעַת שְׁכַשְׂאָדָם מְרַגֵּישׁ רִיקְנוּת וְכוּ', זֶה סִימָן שֶׁחָסַר לוֹ מִשְׁהוֹ וְכוּ', וְהוּא לֹא יִכּוֹל לְהַשְׁלִים אֶת זֶה וְכוּ', וְהַבְּעֵיָה הִיא אֲצִלוֹ, לֹא בְּמָקוֹם הָעֲבוּדָה, כִּי מִי שְׁמַרְגִּישׁ רִיקְנוּת אֲזִי כָּל עֲבוּדָה שָׂרַק יַעֲשֶׂה - יְרַגֵּישׁ רִיקְנוּת, וְלִכֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלִשְׂמַח בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת פְּרָק ד') אֵיזְהוּ עֲשִׂיר? הַשְּׂמִיחַ בְּחֻלְקוֹ, שְׂזוֹ עָקַר הַשְּׁלֵמוֹת - שְׂאָדָם יִהְיֶה שֵׁשׁ וְשִׂמְחָה עִם מָה שֵׁישׁ לוֹ, שְׂזוֹ הָעֲשִׂירוֹת הִכִּי גְדוּלָה, כִּי אֶפְלוֹ אִם אֵין לְאָדָם אֲלֵא לַחֵם צַר וְיָמִים לַחֵץ וְכוּ', אִם הוּא שְׂמִיחַ עִם זֶה, הוּא הִכִּי עֲשִׂיר בְּעוֹלָם, וְלִהְפֵּךְ, אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ יַיִן בְּשָׂר וְדָגִים וְאֵינוֹ שְׂמִיחַ עִם זֶה, אֲזִי הוּא הָעֲנִי הִכִּי גְדוּל, כִּי הָעֵקֶר תְּלוּי בְּאָדָם, כָּל אֶחָד צְרִיף לְדַעַת מָה הוּא רוֹצֵה מִעֲצָמוֹ וְכוּ'.

הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלִשְׂמִיחַ עִם חֲצִי הַכּוֹס הַמְּלֵאָה שֶׁנִּתֵּן לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי רַב בְּנֵי הָאָדָם מִסְתַּכְּלִים רַק עַל חֲצִי הַכּוֹס הַרִיקָה שֵׁישׁ לָהֶם, וְלִכֵּן הֵם תָּמִיד מִסְתּוֹכְבִּים עֲצוּבִים וּמְמַרְמְרִים וּמְלֵאִים טְעָנוֹת עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ וְכוּ' וְכוּ', וּמְכַל שְׂכֵן אֲתָה, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לָךְ עֲבוּדָה כָּל

כך טובה שאתה בעצמך אומר שאתה מרויח משכרת מאד מכבדת, ואתה מנהל סניף וכו' וכו', איך יעלה על דעתך לזרק מתנה כזו שנתן לך הקדוש ברוך הוא, בשעה שמסתובבים רבבות רבבות אנשים מחסרי עבודה וכו', ומפטרי עבודה וכו'?

ולכן אל תהיה בטלן ותשאיר בזה, והקדוש ברוך הוא יעזר לך שיהיו לך דעת ושכל ותתחיל להודות ולהלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא על החסד חנם שעשה עמך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רסה.

החברותא שלי לומד בספרי חקירות, ולפעמים הוא אומר דברים שנשמעים ככפירה. האם להמשיך ללמד אתו?

שאלה:

מאת יחיאל: שלום למורנו ורבנו שליט"א. יש לי חבר שהוא החברותא הקבועה שלי. אני נהנה מאד מהלמוד המשותף אתו כי הוא יודע להסביר את הסגיא בצורה נפלאה מאד, אף לצערי הוא לומד גם בספרי חקירות, והרבה פעמים הוא אומר דברים שנשמעים לי כמו דברי כפירה. כמה פעמים הוא אמר לי שלדעתו יש בחמש מלה מיתרת, וכמה פעמים הוא דבר מפרשות נגד דברי תנא מסים. האם כדאי להמשיך וללמד אתו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יחיאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להתרחק ממנו כמו שמתרחקים מאש, כי בפרוש הזהירנו רבנו ז"ל באזהרות רבות שאסור להסתכל בספרי חקירות, ומכל שכן לדבר עם אחד שלומד ספרי חקירות, כי הדבור יש לו כח גדול מאד מאד להשפיע על האדם, ובקלות יכולים להפיל אותו בנוקבא דתהומא רבה, כי כל ענין הפירות והאפיקורסות בא מגאות וישות - שאדם חושב שהוא כבר יודע משהו בידיעתו יתברך. אבל מי שמתסכל בעין האמת רואה שהוא טפה סרוחה וכו', ואיך יעלה על הדעת לדבר דבורים כאלו אפלו בדרך לצנות, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ד) צריך להזהר מאד מדבורים של כפירה ואפיקורסות, אף על פי שאינו אומרם מלבד, הינו שהוא בעצמו מאמין ואינו כופר חס ושלום, רק שהוא חוזר ואומר דברי אפיקורסות ששמע בשם אחרים שהם אפיקורסים, והוא מתלוצץ מהם, אף על פי כן גם מזה צריך להזהר מאד, כי הדבור הזה של כפירה מזיק לאמונה. גם הוא אסור גמור, כי על השם יתברך ברוך הוא, אסור לומר דברי הלצות, אפלו בדרך שחוק.

וכבר מבאר בספרים ובדברינו בכמה מקומות, להרחיק עצמו מאד מאד לבלי לעיין כלל בספרי המחקרים והפילוסופיא, ואפלו מספרים של חקירה שחברו גדולים מאחינו בני ישראל, גם מהם צריך להרחיק מאד, כי הם מזיקים מאד לאמונה, כי די לנו באמונתנו שקבלנו מאבותינו הקדושים. וזה כלל גדול ויסוד ועקר בעבודת השם להיות תם וישר וכו', לעבד אותו יתברך בתמימות, בלי שום חקמות וחקירות כלל כלל לא; וכו', עיין שם.

על מה שאתה אומר שכן הוא חברותא טובה מאד, והוא לומד

טוב אתה, והוא מסביר טוב את הסגיא וכו', אני מכרח להגיד לך שאולי על חבר כזה יכולים לפרש בדרך צחות את מאמרם ז"ל (מענית כ"ג.) או חברותא או מיתותא; או שאתה נשאר עם החברותא הזו, או שמיית אותך מיתה גשמית ומיתה רוחנית, כי מי שנכנסות בו דעות פסולות של כפירות ואפיקורסות הוא מאבד את העולם הזה ומכל שכן את העולם הבא, אזי או שאתה נשאר עם החברותא הזו, ודע לך שהוא ימית אותך מיתה נצחית, כי אפלו לשמע רק דבור אחד של כפירות ואפיקורסות, שזה נכנס בתוך האדם זה מאד מאד מסכן, כי הדבור הזה מחלחל אצלו עד שמוריד אותו לגמרי מהיהדות רחמנא ליצלן, ולכן תברח ממנו כמו שבורחים מאש שורף.

הקדוש ברוך הוא ישמר אותנו מחברים רעים, ונזכה להיות דבוקים בצדיקים אמתיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רסו.

מה עושים כאשר עולות תהיות וספקות לגבי צדיקים ותלמידי חכמים?

שאלה:

מאת עודד: לכבוד כבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א. אחד מידידי ספר לי שאשתו פנתה לאחד מצדיקי הדור המחזק כבעל רוח הקדש, ולאחר ששוחחה אתו וספרה לו כל מיני דברים על בעלה, אותו הצדיק נתן לה תשובה כזו שערערה מאד את שלום הבית שלהם.

לאותו הבעל נכנסו כל מיני קשיות לגבי אותו צדיק, והשאלה הנשאלת היא מה עושים כאשר עולות כל מיני תהיות לגבי צדיקים ותלמידי חכמים כדגמת המקרה הנזכר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל עודד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל אתה צריך לדעת שצריכים לצאת מהדמיון, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ה) שצריך כל אדם לצאת מכח המדמה ולבוא אל השכל, כי היום מטעים בני אדם מאד מאד שזה בעל רוח הקדש וכו', וזה בעל מופת וכו', וזה נביא ומקבל וכו', בפעם שהוא סתם בור ועם הארץ פשוטו כמשמעו, כי הרי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח') שצריך לחפש ולבקש אחר הצדיק הגדול מאד שיש בו רוח הקדש, והאריך בזה מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות שלוחין הלכה ה') שזה לא כל כך קל למצא צדיק כזה שיש לו רוח הקדש, רוח נבואה, שיכול לזכך את המח של האדם וכו' וכו', ולכן צריכים מאד מאד לשמר מכל מיני בעלי דמיונות ש'קננים ר'מאים צ'בועים - שר"ץ השורץ על הארץ בעתים הללו שעובדים מאד על בני אדם עם כל מיני תכסיסים וכו', העקר להוציא מהם את כספם בערמומיות גדולה מאד.

כָּלֵל גְּדוֹל אֲתָה צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁצַדִּיק אֲמַת מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּית בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, כִּי אִם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שֶׁבַת קט"ז.) לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ אֲמָרָה תוֹרָה שְׁמִי שֶׁנִּכְתַּב בְּקִדְשָׁה יִמְחָה עַל הַפְּמִים; עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֵיךְ בְּשׁוֹר וְדָם צָרִיךְ לְמַסֵּר אֶת שְׁמוֹ וְנַפְשׁוֹ וְכוּ', הָעֵקֶר שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. וְכָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ה.) כֵּךְ אָמַר דָּוִד לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לֹא חָסִיד אֲנִי שֶׁכָּל מַלְכֵי מִזְרַח וּמַעֲרָב יוֹשְׁבִים אֲגוּדוֹת אֲגוּדוֹת בְּכַבּוּדָם וְאֲנִי יָדִי מְלַכְלָכוֹת בְּדָם וּבְשִׁפְיָר וּבְשִׁלְיָא כְּדִי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ; הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנָי, שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ הוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ מִמְּדַרְגָּתוֹ וְכוּ', וְהַתְּעַסֵּק הָעֵקֶר שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בֵּית בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְשִׁיְגוּרוֹ בִּיחַד בְּאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית וְכוּ', וְלִכְּן אִם

יש אחד שהוא גורם מחלקת בבית, לא רק שאינו צדיק אלא הוא גם רשע גמור, כי למה אתה צריך לשבר את הבית של הזולת?

והנה מצינו אצל חנה שאמרה לעלי הכהן (ברכות ל"א): לא אדון אתה בדבר זה, ולא רוח הקדש שורה עליך שאתה חושדני בדבר זה. איכא דאמרי, הכי אמרה ליה: לא אדון אתה, לאו איכא שכינה ורוח הקדש גבך, שדנתני לכף חובה ולא דנתני לכף זכות; הרי שלך לפניך, שאם אחד דן את השני לכף חובה בודאי שאין בו רוח הקדש, אלא רוח הטמאה.

אני מאד מקנה להקדוש ברוך הוא שאתה ותבריק ועוד כמותך ילמדו פעם ולתמיד שאסור להיות פתי מאמין לכל דבר, ולא ללכת אחר כל מטריך וכו' ששלושום עשה את כל העברות שבתורה, ואתמול חזר בתשובה, והיום הוא כבר נותן תקונים ואומר שהוא בשמים ורואה נפלאות וכו', אפלו על סתם רב צריכים לבדק טוב אם הוא באמת רב אמתי, כי היום יש שקוראים את עצמם רבנים וכו', אבל הם בורים ועמי הארצות גמורים שלא יודעים איזו ברכה אומרים על צנוץ וכו', בלי שום גזמא כלל, ויש שנעשו רבנים כשעוד היו רוקים, ואיך שיך דבר כזה כשבאות לפניו שאלות של עניני נדה וטהרת המשפחה וכו', איך הוא יכול לענות על זה בשעה שאינו יודע בין ימינו לשמאלו וכו'? ומכל שכן וכל שכן כשעובדים על בני אדם שזה בעל רוח הקדש, וזה בעל נבואה, וזה מקבל ובעל מדרגה וכו' וכו', הפל הבל ורעות רוח, הקדוש ברוך הוא ישמר אותנו מכל אלו הצבועים, ויתגלה הצדיק האמת בעולם, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ו) ששהו החן והיפי והפאר של הדור, וכשמתקרבים אליו אזי נפתחות העינים לראות בגדלת הבורא, והעקר להסתפל על עצמו איך הוא אויחו בהד' יסודות שלו, שמשם באים כל התאוות והמדות רעות, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נ"א) את זה תקבלו ממני שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רסז.

לאחרונה קרו בשכונתי שני מקרים מזעזעים שהחלישו לי את האמונה

שאלה:

מאת צביקה: למוהרא"ש שלום רב, ויהי רצון שתזכה לבריאות איתנה.

לאחרונה קרו בשכונתי שני מקרים מזעזעים - מקרה אחד של התאבדות ומקרה אחד של רצח, ויש לצון שבשניהם מדבר באנשים שומרי תורה ומצוות. המקרים זעזעו את נפשי מאד והחלישו אותי באמונה. איך עלי להתמודד עם המקרים הללו? תודה על ההתייחסות לשאלותי.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל צביקה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע למה אתה צריך להחלש באמונה הקדושה, אדרבה, ספורים כאלו צריכים לקרב אותך יותר ויותר אל הקדוש ברוך הוא, כי אם רואים או שומעים מקרי רצח, צריכים לזכור מה שכתוב (בראשית כ' י"א) "ולאמר אברהם כי אמרתי רק אין יראת אלקים במקום הזה והרגוני על דבר אשתי", במקום שאין יראת שמים שם

יש הפקרות, ושם יש עולם התחתון וכו', ושם הורגים זה את זה, כי אם היה באמת יראת שמים, אזי היו מכבדים אחד את השני. או כשרואים מקרי התאבדות וכו', צריכים לדעת שזה חסר דעה וכו', אשר מרב צרותיו אבד את האמונה שלו בו יתברך, ועל ידי זה הלך להתאבד, כי באמת מי שיש לו אמונה בו יתברך ויודע ועד אשר כל דבר ודבר שנעשה בזה העולם זה ממנו יתברך, על ידי זה הוא יתחזק בכטחון חזק בו יתברך.

ואפלו שנמצא במצבים הכי קשים, ידע אשר סוף כל סוף הוא יצא גם משם, כי אמונה הולכת ביחד עם בטחון, כי מי שמאמין בו יתברך יש לו בטחון שהקדוש ברוך הוא יוציא אותו מהסכך שנסתבך בו וכו', ואז הוא לא יתאבד, אדרבה, הוא יתחזק במצבים הכי קשים שרק עוברים עליו, וכמו כן כשיש לבר ישראל אמונה, אזי הוא לא ילך להרג את שום בריה שבְעוֹלָם, כי יודע ועד שהקדוש ברוך הוא צופה ומביט על הכל, ולכן אתה צריך להתחזק ביה שאת וביתר עז באמונה ולא להתרחק מהקדוש ברוך הוא, אדרבה, המקרים האלו צריכים לקרב אותך יותר ויותר אל הקדוש ברוך הוא, כי אתה צריך להבין ולהתבונן אל איזה רציחות ושגיונות וכו', חסרון האמונה יכול להביא את האדם.

הקדוש ברוך הוא יאיר בנו את האמונה הפשוטה בו יתברך, ונגיל את עצמנו לדבר אל הקדוש ברוך הוא שזו שלמות האמונה, שכל מה שצריך האדם יגיל את עצמו לבקש רק ממנו יתברך, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רסח.

**הִיָּה לִי נֵס בְּלַדָּה בְּזָכוֹת בְּרַכְתּוֹ שֶׁל הָרֵב, וְכַעַת אָנוּ רוֹצִים
שֶׁהָרֵב יִגִּיד לָנוּ אֵיךְ לְקַרֵּא לְתִינוּק**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יַעֲלֵ: שְׁלוֹם וּבְרָכָה, וְתוֹדָה רַבָּה לָרֵב עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁהוּא
עוֹשֶׂה עִם נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

בְּעֵבֶר פְּנִינֵי אֱלִיכָם וְסִפְרֵי שֶׁהֵייתִי בְּהַרְיוֹן אֶף הָעֵבֶר נִמְצָא
בְּמִצַּב הַפּוֹךְ, וְכַעַת אָנִי רוֹצֶה לְבַשֵּׁר לָכֶם בְּשִׂמְחָה שֶׁבְּזָכוֹת
בְּרַכְתְּכֶם וּבְזָכוֹת הַתְּפִלָּה שֶׁאַמְרַתֶּם לִי לְקַרֵּא בְּכָל יוֹם הָעֵבֶר
הַתְּהַפֵּךְ לְבָד וְלֹא הֵייתִי צְרִיכָה לְעֵבֶר הַפּוֹךְ אוֹ זְרוֹז, וּבְשִׁעָה
טוֹבָה נוֹלַד לָנוּ בֶּן בְּמִזְל טוֹב.

כַּעַת אָנוּ מְבַקְשִׁים מֵהָרֵב שֶׁיִּגִּיד לָנוּ בְּאִיזָה שֵׁם לְקַרֵּא לוֹ,
וְנִשְׁמַח אִם תּוֹכְלוּ לַעֲנוֹת לָנוּ עַד לְיוֹם רֵאשׁוֹן, כִּי הַבְּרִית
אֲמוּרָה לְהַתְקִים בְּיוֹם שְׁנֵי בְּבִקְרָה תוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רֵב אֵל יַעֲלֵ תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּאֵתִי לְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּבִרְכַת מִזְל טוֹב חֲמָה וּלְכַבֵּית, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַבְּרִית תִּתְקַים בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְתִרְוֶה רֵב נַחַת דְּקַדְשָׁהּ מְכֹל
יּוֹצְאֵי חַלְצֵיכֶם.

בְּעִנְיַן שְׁמוֹת לְתַת לְיִלְדִים וְכוּ', צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד אִיזָה שֵׁם
נּוֹתְנִים לְהִילְדִים, כִּי כִפִּי הַשֵּׁם כֶּךָ נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמִזְל הִילְדִים, וְלִכְּן
מָה טוֹב וּמָה נְעִים לְתַת שֵׁם אַחַר צְדִיק אוֹ אַחַר אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת
וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוֹשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאוֹת וְכוּ', שֵׁם תַּנְ"כִי, כְּמוֹכָא
מֵהַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ הָרֵב רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעַנְסֶק זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ (נַעַם)

אלימלך - במדבר) שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא גִזַּר בְּבְרִיאת הָעוֹלָם שֶׁיְהִי אֵל וְכָךְ שְׁמוֹת רְאוּבֵן וְכָךְ וְכָךְ שְׁמוֹת שְׁמֵעוֹן, וְעַתָּה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אִיזָה אָדָם בְּעוֹלָם וּנִתְנִין לוֹ שֵׁם בְּשֵׁם צְדִיק אֶחָד שֶׁהִיא כְּבוֹר בְּעוֹלָם זֶה גוֹרֵם לְאִישׁ הַלְּזָה שֶׁיְהִי גַם כֵּן צְדִיק מַחֲמַת שְׁנֵתְעוֹרֵר הָאוֹר שֶׁל הַצְדִּיק שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

לְדַעֲתִי תִּנּוּ שֵׁם אוֹ מְנַחֵם מְעַנְדִּיל, אוֹ 'שְׁנִיאֹר זְלַמָּן', וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִבְשֵׁר לָנוּ תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רסט.

**הַמְצָב הַכֹּלְכָלִי שְׁלִי קִשָּׁה מְאֹד, וּמֵרַב הַלַּחֲץ שֵׁישׁ עָלַי
אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְהַמְשִׁיךְ לַחַיּוֹת**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֱלִירֵן: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַצְדִּיק.

הַמְצָב הַכֹּלְכָלִי שְׁלִי קִשָּׁה מְאֹד וַיֵּשׁ לִי הִרְבָּה חוֹבוֹת לְבִנְיָמִין
וְלֵאנָשִׁים פְּרֻטִים. מֵרַב הַלַּחֲץ שֵׁישׁ לִי אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְהַמְשִׁיךְ
לַחַיּוֹת! הֲאֵם יֵשׁ עֲצָה לְצֵאת מֵהַמְצָב הַקִּשָּׁה שֶׁבּוֹ אֲנִי נִמְצָא?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל אֱלִירֵן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

דַּע לָךְ שֶׁאֵין זֶה עֲצָה לְהַתִּיאֵשׁ מֵהַחַיִּים, אֲלֹא אֲדַרְבֶּה, בְּשַׁעֲהַ
שֶׁאֲתָה מְרַגֵּשׁ שְׁנִפְלֵת בְּפִחַ כְּזֶה וְכוּ' שֶׁאֵין לָךְ פְּרֻטָּה, וְאֲתָה מְסוּכָּב
בְּצַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ וְכוּ' וְכוּ', אִם דִּיקָא עֲכָשׁוּ כְּשֵׁישׁ לָךְ לֵב נִשְׁכָּר

תתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלך, ותבקש ממנו שיוציא אותך מהצרות שלך, ומהבעלי חובות שרודפים אותך, אז תראה את הנסים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא. ולכן עליך לקחת את עצמך בידך, ולזכר מה שאמרו הקדמונים (רבי יהודה אלחריזי) אימתי התפלה נשמעת? "בעת שהנפש נכנעת, והעין דומעת, והתלאה בקירות הנפש נוגעת", דהינו כשאדם בא בקטנות וירידה כזו, שנדמה לו שאבד מנוס ממנו וכו' וכו', דיקא אז כשמתפלל אליו יתברך תפלתו נשמעת בכל העולמות, העקר אל תתיאש בשום פנים ואפן, ועוד תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא, כי אתה צריך לזכר טוב טוב מה שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ל"א סימן ג') לא מי שהוא עשיר היום - עשיר למחר, ומי שהוא עני היום - עני למחר, אלא לזה מוריד ולזה מעלה, שנאמר (תהלים ע"ה) "כי אלקים שפט זה ישפיל וזה ירים".

ולכן תתחזק ביתר שאת וביתר עז, אל תחשב שתמיד תהיה עני וכו', הכל יכול להתהפך בין לילה ליום, העקר תתפלל להקדוש ברוך הוא, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (נדה ע): מה יעשה אדם ויתעשר? אמר להן: ירבה בסחורה וישא ויתן באמונה. אמרו לו: הרבה עשו כן ולא הועילו, אלא יבקש רחמים ממי שהעשר שלו, שנאמר (תגי ב') "לי הכסף ולי הזהב", מאי קא משמע לן? דהא בלא הא לא סגי.

ואני מכרח להגיד לך שסגלה לפרנסה לברך ברכת המזון מתוך הסדור דיקא, ובקול ובשמחה, וזה מסגל לעשירות נפלאה, כמו שכתוב (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה", הינו שמברך את ברכת המזון בשמחה עצומה, וזה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאתה קם בבקר וכו', וכן כשיוציאים לשירותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי על נטילת ידים ראשי תבות עני, ומי שמזלזל בנטילת ידים נעשה עני, ואמרו חכמינו הקדושים

(שבת ס"ב): אָמַר רַב חֲסֵדָא: אֲנָא מְשַׁאי מְלֵא חֲפְנֵי מֵיָא וַיְהִיבּוּ לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוּתָא [אֲנִי נְטִלְתִּי יָדַי עִם מְלֵא מַיִם וְנִתְּנוּ לִי חֲפְנִים מְלֵא טוֹב, כִּי רַב חֲסֵדָא הָיָה עֲשִׂיר גְדוֹל מְאֹד, וְהִכֵּל בְּזִכּוֹת נְטִילַת יָדַיִם שֶׁהָיָה מְקַפֵּיד עַל זֶה].

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתְךָ, וְתִצְאָ מִהַעֲנִיּוֹת וְתִזְכֶּה לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, רַק לֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' ער.

מְכַרְתִּי אֶת הָעֵסֶק הַמְּצַלִּיחַ שְׁלִי וְאֲנִי מִתְחַרֵּט עַל כֶּף מְאֹד. אֲנָא חִזַּק אוֹתִי!

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת פְּנִיחֵי: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב.

הִיָּה לִי עֵסֶק שְׂעָבֵד טוֹב וְהַכְּנִיס לִי הַכְּנֶסָה יְפָה וּמְכַבֶּדֶת, אֶפֶן בְּטַפְשׁוֹתַי מְכַרְתִּי אוֹתוֹ לְמִישֵׁהוּ אַחֵר. עֲכָשׁוּ הָעֵסֶק הַתְּחִיל לְשַׁגְשֵׁג עוֹד יוֹתֵר, וְכִשְׂאֲנִי רוֹאֶה אֶת זֶה מֵהַצַּד, וְחוֹשֵׁב שֶׁכָּל זֶה הִיָּה אֲמוּר לְהַיּוֹת שְׁלִי אִם לֹא הִיִּיתִי מוֹכֵר אֶת הָעֵסֶק - זֶה גוֹרֵם לִי תַסְכּוֹל וְכָאֵב לֵב גְּדוֹל מְאֹד. אֲנָא כָבוֹד הָרַב חִזַּק אוֹתִי!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קִדְשׁ לְסִדְר וַיִּשָּׁב, י"ט פְּסָלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל פְּנִיחֵי נְרוֹ וַיֵּיר וַיִּזְרַח

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מְכַתְּבְךָ.

מֵה אֲמַר לְךָ, הַחֲכָם מְכַל אָדָם אוֹמֵר (מְשַׁלִּי י"ט ג') "אֲוֹלֵת אָדָם

תסלף דרכו ועל הוי"ה יזעף לבו"; אדם עושה טעות בחייו ואחר כך יש לו טענות ומענות על הקדוש ברוך הוא, ולכן עקר העצה לכתל עצמו מעתה כל כלו רק אליו יתברך, ויפרש שיחתו לפניו יתברך, ויבקש רחמים לפני בעל הרחמים שיחוס וירחם עליו, וימתיק ממנו כל הדינים שעוברים עליו, ואז תראה נפלאות איה יתפרדו פעלי און, והכל יתהפך במשך הזמן לטובה גדולה וכו', ודיקא מהרע יצא טוב, מעז יצא מתוק וכו', הרע יהיה כסא לטוב, ואת החמץ ימכרו במחיר יותר גבוה מן היין.

רק חזק ואמץ מאד לא להיות שבור, כי זה לא יביא אותך לשום מקום, רק אל שאול תחתית ומתחתיו, ודע לך שהעצבות והמרירות והדכאון והיאוש זה יותר גרוע מהצרה בעצמה, וזה מה שהסמ"ך-מ"ם ימח שמו רוצה - להביא את האדם ליאוש ולשברון לב ולמרר את חייו, כמו שהיה רגיל לומר רבי אברהם בן רבי נחמן מטולטשין זכרוננו לברכה: פונות הסמ"ך-מ"ם ימח שמו לא רק לשבר את האדם ברוחניות, אלא רוצה לראות איה שהוא סובל גם בגשמיות, העקר שישתובב האדם שבור וממרמר תמיד, ואת זה בא רבנו ז"ל לעקר ולכן לא בחנם שהסמ"ך-מ"ם ימח שמו שזנא אותו בתכלית השנאה, ורודף את אנשיו, כי הוא מאד מפחד שהאדם יתחזק ויחזור אליו יתברך.

ולכן (משלי י"ט כ') "שמע עצה וקבל מוסר למען תחכם באחריתך"; תחזיק מעמד ואל תהיה שבור, כי גדול אדונינו רוב להושיע, וזכור תזכר אשר כל זמן שאתה אוהז בלמוד חמש ורשי עם התרגום בכל יום, וכך זמן שאתה אוהז את המשניות והגמרא והשלחן ערוך בכל יום, אתה הולך בדרך הישר, אבל הרגע שתעזב את זה - אזי אתה אבוד משני העולמות, ולכן אל תהיה בטלן, תעשה עכשו התחלה חדשה לצאת ברקוד, ותרקיד עוד כמה אנשים עמה, כי השמחה זה גאלתו הפרטית של האדם, ותעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן

כ"ד) שְׁאֶפְלוּ עִם מְלִי דְשִׁטוּתָא יִחְיֶה עֲצָמוּ הֶעָקֵר לֹא לְהִיּוֹת שְׁבוּר
וּמֵיֶאֱשׁ וּמְדַכָּא.

הַלּוֹאֵי שֶׁתְּצִיַּת אוֹתִי וְאֵז לֹא תִתְחַרֵּט לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם
הַבָּא.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

ג' רעא.

**מְדוּעַ גְּדוּלֵי הַדוֹר לֹא מְעוֹרְרִים אֶת הַצְּבוּר וְעוֹשִׂים עֲצָרַת
תְּפִלָּה לְהַצֵּלֶת הַנַּעַר מִנְּשִׁירָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: לְכַבוֹד הָרַב שְׁלוֹם רַב.

לְצַעֲרֵנוּ הָרַב אָנוּ רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ שֶׁמִּכַּת הַדוֹר הִיא נְשִׁירַת
הַנַּעַר, וְאֵנִי תַּמָּה מֵאֵד מְדוּעַ גְּדוּלֵי הַדוֹר לֹא מְעוֹרְרִים אֶת
הָרַבִּים לְהִתְכַּנֵּס לְיוֹם תְּפִלָּה בְּרַב עִם כְּדֵי לְעוֹרֵר רַחֲמֵי שָׁמַיִם
בְּעֵינָיו, הֲרִי יְדוּעַ שְׂאִין הַשֵּׁם מוֹאֵס בְּתְפִלַּת רַבִּים וְשֶׁתְּפִלַּת
רַבִּים אֵינָה שְׂבָה רִיקָם וְכוּ' וְכוּ'. אִם כֵּן, מְדוּעַ לֹא עוֹשִׂים זֹאת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרַב שֶׁבֶת קִדְשׁ לְסִדֵּר וַיִּשָּׁב, י"ט כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְבָּה אֶל דָּן נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּאַמְתָּ, אֵין לְמַעְלָה מִתְּפִלָּה, וְרֵאוּי לְכָל אֶחָד לְהִתְפַּלֵּל עַל דְּבָר
זֶה בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל הַמַּכָּה שֶׁיֵּשׁ עִכְשָׁו בְּעֵינֵי נְשִׁירַת הַנַּעַר וְכוּ',
שֶׁהֵם מִתְחַקְּקִים וּמְדַרְדְּרִים בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת
הַבְּעֵיָה הַכִּי רְצִינִית הִיא שְׁשָׁמַיִם מְלַמְּדִים וּמַגִּידֵי שַׁעוֹר שֶׁהֵם בְּכָלֵל

לא שיכים לחנוך, ובמקום להראות לתלמידים אהבה וחם אבהי שלא מקבלים את זה בתוך הבית מפני כמה סבות, הן מחמת עניות ששוררת בבית וכו', והן מחמת חסרון שלום בית שיש בין ההורים וכו', והילדים מזנחים מאד ואין מי שיחזק ויעודד וישמח אותם כמו המלמד והמגיד שעור, ובמקום זה עוד מקבלים השפלות מהם, ויש גם שנותנים מכות רצח אשר לדעתו מלמד או מגיד שעור שנותן מכות לתלמיד, אינו ראוי בכלל להיות מלמד, אלא עדיף שיעבד באסיפת הזבל וכו', שעם פחי הזבל הוא יכול לעשות מה שהוא רוצה, לזרק אותם בתוך המשאית, או על הרחוב וכו', אבל לא משתמשים עם ידים על תלמידים, וזה עוון חמור מאד מאד.

ורבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא להכות את הילדים של עצמו, ומכל שכן וכל שכן אסור להכות ילדים אחרים, וזה בכלל לא חנוכי, ובכלל, ענין החנוך זה קדש הקדשים שמלמד או מגיד שעור צריך לדעת שהיום זה לא מספיק שהוא מלמד תורה, אלא הוא צריך להיות גם אבא לתלמידים, לחזק ולעודד וישמח אותם, והעקר להגביה אותם, שזה עקר גדול בחנוך, תמיד לראות את הטוב בתלמיד, ולבנות את הטוב שלו, ואוי לו למלמד או מגיד שעור שמכה ילדים, שענשו חמור מאד מאד, ואין על זה מחילה עולמית, כי מלמד או מגיד שעור צריכים לדעת שהם בונים את התלמידים, או חס ושלום הורסים אותם על כל החיים, ולכן זו אחריות מאד מאד גדולה להיות מלמד או מגיד שעור, ובפרט בעתים הללו שהדור כל כך הפקר וכו', תלמיד יכול להדרדר לתהום בקלות, אזי המחייבות על מלמד ועל מגיד שעור לרחם על התלמידים, ורק לקרבם ולהגביה אותם, ועדיף שילמדו למודים קלים ואפלו פחות, העקר לבנות אותם ולא לשבר אותם.

הדורות נחלשו לגמרי והם לא כמו שהיו פעם וכו', ויש עכשו הרבה יותר נסיונות לנער יותר ממה שהיה אי פעם עם כל הטכנולוגיה שהתקדמה וכו', אזי יש את דור המבול בתוך הבית או בתוך הכיס וכו', ומה יעשה הבן שלא יחטא? ולכן כל מלמד ומגיד שעור צריך

לרחם על התלמידים ויוריד את עצמו אליהם כפי שכלם ודעתם וכו', ולא יכביד עליהם את הלמוד, כי מלמד או מגיד שעור ממחה יודע איך להעביר את החומר בצורה כזו שזה יהיה מאד מענין לתלמיד, ומי שלא יכול להראות את זה, אסור לו בשום פנים ואפן להיות מלמד או מגיד שעור, ומכל שכן וכל שכן כשמשפיל איזה תלמיד, או נותן מכות לתלמיד - הוא פשוט רוצח שרוצח את האפי של התלמיד בלי שום רחמנות, וכמו שקכמינו הקדושים הקפידו מאד מאד לא לבייש שום בן אדם עד כדי כך שאמרו (בבא מציעא נ"ח:): כל המלבין פני חברו ברבים כאלו שופך דמים וכו', דחזינא ליה דאזיל סומקא ואתי חורא, ואמרו (שם נ"ט): המלבין את פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא, ואמרו (שם) נח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים, על אחת כמה וכמה באין ערך כלל שאסור לבייש תלמיד צעיר וכו', כי מילא אדם מבגר יכול לענות חזרה אם צריך, עם כל זאת אמרו חכמינו הקדושים שהוא כאלו שופך דמים, ואין לו חלק לעולם הבא, אבל ילדים קטנים או בחורים צעירים שהם חסרי אונים וכו', אוי למלמד או למגיד שעור שמלבין את פניהם ברבים בין כל הכתה, ושופך את דמם, והוא משפיל אותם וכו', הוא הורס את הבטחון העצמי שלהם, והוא ממש רוצח שרוצח את האפי של הילד על כל החיים שלו, כידוע דבר זה.

ולכן במקום לעשות יום תפלה ברבים, עדיף שיעשו בדרך הבית בכל תלמוד תורה ובכל ישיבה אם עדין נמצא רוצח כזה שנותן מכות לתלמידים וכו', או משפיל ומבזה אותם ושופך את דמם ברבים, אותם צריכים להעיף מהתלמוד תורה או מהישיבה, כי הם לא ראויים בכלל להיות מתנכים, אלא עליהם לעבד בזבל לרוקן פחי זבל (פי אם אין להם מה לעשות עם הידים וכו', יותר טוב שירוקנו פחי זבל, ויכניסו את כל הרציחה שלהם בפחי זבל מאשר יתנו מכות לתלמידים, ובפרט לילדים צעירים), ואת זה היו צריכים לעשות, ואז לא היו בכלל נושרים.

תלמיד שהוא חלש אסור להרחיקו בשום פנים ואפן, אלא להקל את הלמודים מעליו וכו', וכן ללמד אתו למודים קלים כגון הלכות של חיי יום יום שמאד נצרכים על כל החיים, ואם הוא עדין לא מבין את החמר שלומדים, אסור לביש אותו, אלא לחזור עמו כמה וכמה פעמים בסבלנות גדולה מאד, והעקר להראות לו אהבה ולתת לו המון מחמאות וחם שלא מקבל בבית, אשר זה נקרא מחנך קדוש, וחכמינו הקדושים מספרים (תענית כ"ד) רב איקלע לההוא אתרא, גזר תעניתא ולא אתא מיטרא. נחית קמיה שליחא דצבורא, אמר משיב הרוח ונשב זיקא, אמר מוריד הגשם ואתא מיטרא. אמר ליה: מאי עובדך? אמר ליה: מיקרי דרדקי אנא ומקרינא לבני ענני כבני עתירי, וכל דלא אפשר ליה לא שקלינא מיניה מידי. ואית לי פירא דכוורי, וכל מאן דפשע משחדינא ליה מינייהו ומסדרינן ליה ומפייסינן ליה עד דאתי רב הגיע לאיזו עיר והיתה שם בצרת, וגזר להתענות כדי שירד גשם, ולא ירד גשם. פתאום קם אחד והיה שליח צבור, ורק התחיל לומר "משיב הרוח" - התחילו לנשב רוחות, "מוריד הגשם" - התחיל לרדת גשם עז, שאל אותו רב: מה העבודה שלך שבזכות זה שהתפללת וכבר הגיעו רוחות וגשמים? ענה ואמר: אני מלמד תינוקות, ואני מלמד לכלם בשוה בין בני העניים ובין בני העשירים, ומי שאין לו כסף אני לא לוקח ממנו תשלום. ויש לי ברכה של דגים (אקוריום) וכל ילד שמתרשל בלמוד, אני משחד אותו עם דגים, ומפייס אותו בכל מיני פיוסים עד שהוא בא ולומד].

רואים מזה איך שחכמינו הקדושים הגדירו מלמד צדיק שהיה יכול לפעל בתפלתו שירד גשם, רק על ידי שקרב את כלם ושחד אותם וכו', כי זה מה שהנער צריכים היום, רק חם ואהבה אשר לא מקבלים בבית, ואז, אם המלמד ילך בצורה כזו, אז הוא לא רק מלמד או מגיד שעה, אלא הוא איש צדיק קדוש וכו', כי אי אפשר לתאר ולשער את הזכות של מלמד או מגיד ששעור שמוסרים את נפשם בשביל התלמידים, ומחיים ומחזקים ומעודדים ומשמחים אותם, ומגביהים את רוחם, ונותנים להם מחמאות תמיד, שעל ידי

זה הם בונים אותם שכלית ונפשית וכו' וכו', ועל מלמדים כאלו אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:) על הפסוק (דניאל י"ב) "ומצדיקי הרבים כפוככים לעולם ועד" – אלו מלמדי תינוקות; והפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים פי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה פשוטה מנערי ומבנות ישראל. ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

הלואי שהיו עושים בקרת בכל התלמודי תורה ובכל הישיבות לבדק טוב טוב מה מעשיהם של המלמדים או המגידי שעור, ואיך הם לומדים עם התלמידים, האם הם נותנים מפות או משפילים לתלמידים וכו', שאותם צריכים לרחק בשתי ידיים, כי אסור להם להתקרב לחנוף כלל, כי הרי אפלו תלמיד שלא לומד כלום אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא כ"א.) דקארי קארי, דלא קארי ליהוי צוותא לחבריה; הינו מי שלומד – שילמד, ומי שלא לומד לכל הפחות שיתחבר עם זה שלומד, כי לבסוף ישפיע גם עליו לאהב את התורה, וכן נפסק להלכה (שלחן ערוך יורה דעה סימן רמ"ה סעיף ט') אפלו תינוק שאינו מבין לקרות, לא יסלקוהו משם אלא ישב עם אחרים אולי יבין.

הקדוש ברוך הוא יזמין לילדינו מלמדים יראי השם וחושבי שמו שיכולים להכניס אהבה וחס בתלמידים, ולקרבים אליו יתברך, ולבנות ולהגביה אותם, ורק לתת מחמאות לתלמידים, ואז התלמידים האלו יצליחו מאד מאד בחייהם.

המאחל לה שבת שלום...

ג' ערב.

מה זה ה'שטערן טיכל' המובא בספר 'כוכבי אור'?

שאלה:

מאת אדל: שלום רב אל כבוד האדמו"ר שליט"א.
אני מבקרת כאן באתר ויש לי הרבה ספוק וחזק מזה, ולכן
אני כותבת שאלה ומקווה שאקבל תשובה.
בספר 'כוכבי אור', בחלק 'אבני ברזל' מובא ספור על רבי
נתן שרצה לקחת את ה"שטערן טיכל" של אשתו, והבנתי
שכנראה זה סוג לבוש של נשים. מה זה בדיוק "שטערן
טיכל"? והאם נתן להשיג את זה גם בימינו? ואם כן, האם
כדאי ללבש אותו? אשמח מאד לקבל את תשובת הרב. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישב, י"ט כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל אדל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

גם היום יש מטפחות כאלו ורק מועט גדול הולכות עם זה,
בנות של שולשילתא מסימת, אבל רב רבן של נשות החסידים כבר
לא הולכות עם זה, כי זה יצא מהאופנה.

העקר שהאשה תלך בבגדי צניעות שזה החן והיפי שלה,
וצריכים מאד מאד לשמר לא ללכת עם בגדים כאלו שימשכו את
עיני הרואים עליהן, כי כשבת ישראל יוצאת לרחוב היא צריכה
להזהר שלא תגרם שגברים יסתכלו עליה, כדי שלא תעבר על הלוא
של (ויקרא י"ט י"ד) "ולפני עור לא תתן מכשל", ולכן כל בגד שרק
מושך את העין של הגברים, זה כבר הפך הצניעות וכו', וכן כל
אשה שחושבת שבזה שתלך עם שאלים וכו', או רעולת פנים וכו'

זו צניעות, אדרבה, אין לך פריצות יותר גדולה מזו, כי זה מושך את העינים לראות את המפלצת שהולכת על הרחוב.

אשה צריכה לדעת שהמצוה שלה היא ללכת בצניעות, ואין לתאר ולשער את גדל המעלה של אשה שמתנהגת בצניעות והולכת בצניעות, שזה עקר היפי והחן של בת ישראל שעליה נאמר (תהלים מ"ה י"ד) "כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה".

המאחל לך שבת שלום...

ג' רעג.

מדוע מתר לקבל גרים מבני ישמעאל, ומבני עמון ומואב לא?

שאלה:

מאת מנחם זאב: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, וישר כח על החזקים הנפלאים.

חז"ל אמרו שנגזר על עמון ומואב שלא יבואו בקהל מפני שלא קדמו אותנו בלחם ובמים, ונשאלת השאלה: איך מקבלים גרים מבני ישמעאל שלא רק שלא קדמו את בני ישראל בלחם ובמים, אלא עוד נתנו להם מלוחים ונודות נפוחים שחנקו את עם ישראל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א פסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מנחם זאב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ז) כי הגרים נעשים על

יְדֵי הַטּוֹב שֶׁהָיָה כְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ חֶלְקֵי נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּבוֹשׁ אֶצֶל הַגּוֹיִים, כִּי כָּל הַטּוֹב הוּא רַק נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכַשְׁמַתְגַּבְרִים אַמּוֹת הָעוֹלָם וְאִינָם מְנִיחִים לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת מַצּוּוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ שְׁגָזְרוּ שֶׁלֹּא יְמוּלוּ אֶת בְּנֵיהֶם, וְשִׁיחַלְלוּ אֶת הַשֶּׁבֶת וְכוּ', וְכוּ', נִמְצָא שֶׁהַטּוֹב שֶׁהָיָה יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת הוּא כְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם, עַל יְדֵי זֶה לְבִסּוֹף כְּשֶׁהַצְּדִיק מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, עַל יְדֵי זֶה הַטּוֹב שֶׁכְּבוֹשׁ תַּחַת יָדָם מְעוֹרָר אוֹתָם וְהֵם חוֹזְרִים אֶל שְׂרָשָׁם וְהֵם מַתְגַּיְרִים, וְאַף שֶׁעַל גֵּרִים עוֹבְרִים הֶרְבֵּה צְרוּת וְיִסּוּרִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כָּבֹד הַזֵּהִירוּנוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְאֹד מְאֹד עַל שְׁמִירַת כְּבוֹד הַגֵּר, וְאָמְרוּ (בְּכֹא מְצִיעָא נ"ט): הַמְּאָנָה אֶת הַגֵּר עוֹבֵר בְּשִׁלְשָׁה לְאוּיָן, וְהַלּוּחֲצוֹ עוֹבֵר בְּשָׁנַיִם וְכוּ', וְאָמְרוּ (שם) רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל אוֹמֵר: מִפְּנֵי מָה הַזֵּהִירָה תוֹרָה בְּשִׁלְשִׁים וְשִׁשָּׁה מְקוֹמוֹת וְאָמְרִי לָהּ בְּאַרְבָּעִים וְשִׁשָּׁה מְקוֹמוֹת בְּגֵר? מִפְּנֵי שֶׁסּוּרוֹ רַע, מֵאִי דְכָתִיב (שְׁמוֹת כ"ב כ') "וְגֵר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם"? תַּנְיָא רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר: מוּם שֶׁבָּהּ אֵל תֹּאמֵר לְחֻבְרָה; כִּי גַם אֲנַחְנוּ הֵינּוּ גֵרִים בְּמִצְרַיִם, עַיִן שָׁם.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא לָךְ לָךְ) אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲנִי מַחֲבֵב אֶת הַגֵּר; כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבִים גֵּרִים שְׁמַתְגַּיְרִים, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמִדְבַר רַבָּה פְּרָשָׁה ח' סִימָן ב') אָנוּ צְרִיכִין לְהַחְזִיק טוֹבָה לְגֵר שֶׁהֵנִיחַ מִשְׁפַּחְתּוֹ וּבֵית אָבִיו וְהֵנִיחַ אִמְתּוֹ וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּבֹא לוֹ אֶצְלָנוּ, לְכֵן הֶרְבֵּה עָלָיו שְׁמִירָה שֶׁהַזֵּהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל שִׁישְׁמְרוּ עֲצָמָם מֵהֵם שֶׁלֹּא יִזְיָקוּ לָהֶם, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים י"ט) "וְאַהֲבַתְם אֶת הַגֵּר", (שְׁמוֹת כ"ב כ') "וְגֵר לֹא תוֹנֶה" וְכוּ', וְאָמְרוּ (תוֹרַת כְּהֵנִים קְדָשִׁים) כְּשֶׁם שְׁנֵאמַר לְיִשְׂרָאֵל (וַיִּקְרָא י"ט י"ח) "וְאַהֲבַת לְרַעְיָךְ כְּמִוֶּךְ" כֵּן נֹאמַר לְגֵרִים, כִּי צְרִיכִים לְאַהֲבֵב אֶת הַגֵּר.

וְהֵנָּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת כ"ח). כָּבֹד עָלָה סִנְחַרִּיב מֶלֶךְ אַשּׁוּר וּבִלְבָּל אֶת כָּל הָאֻמּוֹת; וּמֵאֲזוּ, בְּמִשְׁךְ כָּל הַדּוֹרוֹת כָּבֹד לֹא יוֹדְעִים אִיזוֹ אֵמָה הִיא אֵמָה מִיחֶסֶת מְדוּר דוֹר, רַק הַעֲמַלְקִים זוֹ הָאֵמָה הַיְחִידָה שִׁיּוֹדְעִים מִי הֵם, וְגַם הֵם הַתְּעַרְבוּ בֵּין אַמּוֹת אַחֵרִים,

כמו שראינו בתקופת השואה (לא תקום צרה פעמים), שהיו עמלקים בין האוקראינים, בין הפולנים, בין ההונגרים, ומבין שאר האמות שהתנהגו ברשעות בדיוק כמו העמלקים, כי גם בין אמות אחרות התערבו העמלקים, ומובא מגורי האריז"ל שישמעאלים אף פעם לא מתגיירים, ומה שאנחנו רואים שיש שמתגיירים, הם לא ישמעאלים אמתיים, הם רק התערבו בין האמות, וחושבים שהם ישמעאלים, כי לא כל אלו שנקראים ישמעאלים הם ישמעאלים.

והנה מובא דבר מענין מאד בדברי האריז"ל (שער הגלגולים הקדמה ל"ד) על מאמרם ז"ל (יבמות מ"ז): קשים גרים לישראל כספחת וכז, והענין הוא כי האיש ההוא שהיה בתחלתו גוי, כאשר בא להתגייר, נכנס בו נפש אחת מתולדות הנפשות של הצדיקים בהיותם בגן עדן הארץ, ואחר אשר נתגיר הגוי זוכה ונכנסה בו נפש אחרת קדושה ממש, כשאר נפשות בני ישראל. ואז נקרא גר צדק, כי יש לו ממש נפש קדושה מן המלכות, הנקראת צדק כנודע. והנה אותה הנפש הנשארת עתה בו, והיא אותה שהיתה בו בהיותו גוי, הנקראת נפש הגר, והיא אשר החזירתו למוטב בהכרח הוא שתהיה לה איזו אחיזה אל הקלפה, ולכן בהיותה עתה בגוף הגר הזה אחר שנתגייר, בהכרח היא מחטיאה קצת אל הנפש הקדושה האחרת אשר בגר הזה, וזה סוד קשים גרים לישראל כספחת, כי נפש הגר הראשונה מחטיאה את נפש השניה הנקראת ישראל וכז, עין שם. על כל פנים, איך שהוא, מבני ישמעאל האמתיים אף פעם לא מתגיירים.

הקדוש ברוך הוא ירחם עלינו ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ לארצנו הקדושה, ונזכה בביאת גואל צדק במהרה בימינו, ואז כלם יכירו את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, ויקים "לתקן עולם במלכות שדי, וכל בני בשר יקראו בשמה, יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון,

לפניך הוי"ה יכרעו ויפלו ולכבוד שמך יקר יתנו ויקבלו כלם את על
מלכותך ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רעד.

**אני וארוסתי שוקלים לגור ביבנאל לאחר החתונה. האם
תוכלו לחזק אותנו בענין?**

שאלה:

מאת יצחק: שלום לכבוד הרב. אני מתפלל שהשם יחזק
אותך בבריאות איתנה ונהורא מעליא.
לפני כמה שנים קבלתי את אחד מהקנטרסים שלך, בזכותו
חזרתי בתשובה, ובזכותו אני חי - פשוטו כמשמעו.
לא מזמן התארסתי, ואני וארוסתי שוקלים היכן לגור אחרי
החתונה. ראינו באתר שלכם את מפעלי החסד וטוב הלב
שיש בקהלה שלכם ביבנאל, ושנינו חזקים ברצון חזק להגיע
ליבנאל ולשבת במחצתך כאשר תגיע לארץ ישראל, לראות
את זיו פניך ולהתברך מפיו. נשמח אם תכתב לנו כמה
דבורים של חזק בענין עיר הקדש יבנאל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א פסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מזל טוב לך ולכלה, הקדוש ברוך הוא יעזר שיהיה בנין עדי עד
וקשר של קימא, ותראו להתחתן מה שיותר מהר כרצוננו של רבנו
ז"ל, שהקפיד מאד מאד שמהרגע שעושים ארוסין שכבר יתכננו

על חתנה, כי הוא לא רצה שיעשו הפסק גדול בין הארוסין לחתנה, ומכל שכן וכל שכן שבחור ובחורה לא יסתובבו כל כך הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הסמ"ך-מ"ם יעשה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין הזוג. ובפרט כשיש משיכה אחד לשני, צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף ומיד לקבוע זמן על חתנה, ויחתנו ויחיו חיים באשר, וזו הדרך האמתית של יהודי שמאמין בהקדוש ברוך הוא וכו' ומתנהג על פי התורה וכו', אבל מה עשו אלו שהלכו ועזבו את הקדוש ברוך הוא ואת התורה וכו' - הם מסתובבים ככה כמה שנים וכו', וחיים ביחד באסור וכו', ולבסוף נכנסת עין רעה ביניהם וכו', ונפרדים וכו'.

ולכן אשרי מי שהולך בדרך התורה, ותכף ומיד כשיש משיכה בין הבחור והבחורה ומכירים אחד את השני וכו', שכבר יעשו ארוסין וידברו על נשואין, ויקבעו זמן הכי קצר לנשואין, ולא יחכו עד שיהיה כסף וכו', עד שתהיה חכמה וכו', כי כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת א' י"ח) "כי ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ז) "ברב חכמה רב כעס" - כל זמן שאדם מרבה בחכמה מרבה בכעס, וכל זמן שהוא מרבה בדעת מרבה ביסורין. אמר שלמה: על ידי שהרביתי בחכמה הרביתי בכעס, ועל ידי שהרביתי בדעת הרביתי ביסורין.

הרי שלף לפניה, אם אדם חושב הוא חכם ובר דעת, ומושיך את הזמן וכו', על ידי זה לבסוף מתפוצץ הכל וכו', ונעשה ביניהם ריב וכעס ונפרדים, ולכן אשרי הבחור או הבחורה שמוציאים אחד את השני, ויש ביניהם משיכה והבנה הדדית, וכבר משתדלים לסגור את הכל, והפלה הזה טוב לכל אחד ואחת, אשרי מי שיציית ויקים את כל זה, ואז יהיה לו חיים מאשרים מאד.

ובענין להפנס זוג צעיר ליבנאל וכו', מה טוב ומה נעים, כי אין לתאר ואין לשער את גדל היפי של קהלתנו הקדושה שהיא חממה של אמונה, כי תהלה לאל בנינו קהלה קדושה, מקור של חסד ממש

לתפארת ביבנאל, שעד עכשוו היה שם מדבר שמים מהיהדות, ומאז שיסדו את יבנאל בשנת תרס"א עד שבאנו לשם בשנת תשמ"ח לא היה זכר של יהדות כלל וכו', ואדרבה, פה היה המקום שהעבירו על הדת את עדת התוניסאים ואת עדת התימנים וכו' וכו', והיה המקום פה שמים לגמרי בלי שום זכר של יהדות, ותהלה לאל היום המקום פורח ברוחניות ומי שרק נכנס שמה לא יכול להאמין מה שרואה לפני מראה עיניו, חושב שהוא נמצא בירושלים, או בבני ברק, או בברוקלין, בלי שום הגזמה.

קדם כל יש מנינים מותיקין עד חצות לילה, שחרית מנחה ערבית מנין אחר מנין, שדבר כזה אין רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת שלא ידעו אי פעם איפה זה על המפה וכו'.

אחר כך יש לנו מקוה מפאר וענקי לגברים עם שלשה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקוה טהרה מפאר לנשים (שאגב, מסגל מאד לפקידת עקרות, כי הוא נבנה במסירות נפש הכי גדולה במחירת כמו ברוסיה לפני שבעים שנה, כי זה שצריך להיות ממנה על הדת, הוא אשר עכב את בנית המקוה בכל מיני מסירות כאחד הרשעים הכי גדולים אשר לא יאמן כי יספר וכו').

וכן יש לנו מערכת חנוף שלמה, הינו שיש לנו פעוטונים, גנים לבנים ולבנות, בית ספר לבנות, וסמינר לבנות, תלמוד תורה לבנים, וישיבה קטנה, וישיבה גדולה לבחורים מצוינים, וכן יש לנו ישיבה של בעלי תשובה, אשרי עין ראתה זאת כמו עיניו. מלבד זאת יש לנו כולל לבעלי בתים "אור המאיר" שלומדים שמה קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה "תפארת בנימין" שלומדים שמה כארבעים אברכים את ההוראה, ותהלה לאל יש לנו "בית הוראה" עם גאב"ד ועם שלשה דינים שהם פוסקי הלכות המצויות וכו', ושואלים אותם את כל השאלות שיש לכל אחד, והמקום שוקק ביהדות.

ועל כלם יש לנו בית התבשיל - 'אהל אברהם' שמחלק אכל

בחנם לכל מי שרק רעב, ובכל יום מתפלת ותיקין ועד עשר בערב זה פתוח לכלם, גברים ונשים וילדים, ובכל יום מחלקים קרוב לאלף מנות אכל טרי וטעים.

יש לנו במשך היום חמשה שעורים נפרדים בדין היומי, ופה מדברים מאיזו מושבה נדחת שאף אחד לא ידע אי פעם איפה שזה נמצא וכו', ועכשו תהלה לאל יש כבר למעלה מארבע מאות משפחות חסידי ברסלב בן ירבו, ועכשו בונים אלף דירות חדשות בשביל אנשי שלומנו.

וזה למעלה משנתים שפתחנו פה חנות יודאיקה "ברסלב סנטר" - כל מה שיהודי צריך בנקדה אחת, ותהלה לאל יש מהפכה ביבנאל ביהדות, כי זה ארבעים שנה שמונעים מתושבי המקום להכעיס וברשעות את כל הקשור ליהדות וכו', ותהלה לאל מהרגע שנפתחה החנות התחילו תושבי המקום להכנס, וכל אחד קונה זה מזוזה, זה ציצית, זה תפלין, זה טלית, זה כפות וכו' וכו', מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, לא יאמן כי יספר קדשת כל בר ישראל, אשרי עין ראתה זאת, וכן רואים איך שיש דו קיום בין תושבי המקום - חסידי ברסלב לא מפריעים לאף אחד וכו', והם קהלה פתוחה וכו', בבחינת חיה ותן לחיות וכו', לא מתערבים בחיי אף אחד וכו'.

יבנאל תהיה דגמא ומודל איך קמץ קטן של יהודים עם מסירות נפש יכולים להפך מדבר שמם מיהדות וכו' למקום פורח, ועוד רבות יספרו על זה, אחר חצי יובל שנים של רדיפות ומסירות וכו' וכו', שרודף ומוסר אותנו מי שרודף ומוסר איזה רשע ארוור טמא שלבסוף יתגלה קלונו ברבים וכו' וכו', ושם רק מקלות בגלגלים וכו', ומונע ומעכב כל דבר השיך לקדשה, ואף על פי כן בכח הרצון החזק שהכניס בנו רבנו ז"ל, הצלחנו להקים אימפריה כזו, אשר לא מקבלים אגורה שחוקה מהמועצה הדתית וכו' וכו', והכל רק מכחות עצמנו בעזרתו יתברך שמו, ואנחנו לא צריכים שום טובות

מאף אַחד, אַלאַ כּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ נוֹתְנִים יָד וְכַתֵּף וּבִיחַד עוֹזְרִים
אַחַד לְשָׁנִי.

וְכֵן הוּא בֵּין נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ יֵשׁ אַחַדוֹת וְאַהֲבָה גְדוֹלָה
מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לָהֶם פְּעָמִים בְּשָׁבוּעַ עַרְבֵי שְׁמֻחָה שְׁמֻחָאֲסָפוֹת לְשֻׁמֵּחַ
וְלִרְקֹד יַחַד, וְדַבֵּר כְּזֶה אֵין בְּשׁוּם קַהְלָה בְּעוֹלָם מִמֶּשׁ - לִילֵי שְׁמֻחָה,
וְהַנְּשִׁים עוֹזְרוֹת אַחַת לְשָׁנִיָּה בְּכָל הַמּוֹבְנִים וְכוּ', וְלֹא בְּחֻנָּם שֶׁרַבְנוּ
ז"ל אָמַר (חַי מוֹהֲר"ן סִימָן רי"ח) "בְּעוֹזְרוֹת הַשֵּׁם אֵיךְ הָאֵב אוֹיִם גִּיפִירֵט
אֵין אֵיךְ וְעַל אוֹיִם פִּירֵן", "נִצְחָתִי וְאַנְצַח", וְתַהֲלָה לְאַל אוֹר הַקְּדוּשָׁה
רַק עוֹלָה, וְחֻשֵׁף הַטְּמָאָה רַק נְעֻלָּם עַד שְׁיִתְבַּטַּל לְגַמְרִי, וְיִקְרִים (זְכַרְיָה
י"ג ב') "וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ", וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שְׁיִצְטָרֵף
אַל הַקַּהְלָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה בְּמָקוֹם הַכִּי יָפֵה בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהוּא יִבְנֶאל,
וְיִטְעֵם טַעַם גֵּן עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם שְׁתִּהְיֶה לָכֶם הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנוּ
תִּשְׁכִּילוּ וְתִצְלִיחוּ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' ערה.

**לְמֵרוֹת שְׁיִישׁ לִי אִשָּׁה טוֹבָה וּמְצֻלַחַת, עֵדִין יֵשׁ לִי נְסִיווֹת
בְּשִׁמִּירַת הָעֵינַיִם. מַה הָעֶצָה?**

שְׁאֵלָה:

מַאת דָּוִד: בְּרוּךְ הַשֵּׁם זְכִיתִי וְקִבַּלְתִּי בְּמִתְנַת חֻנָּם מִקּוֹשׁ אִשָּׁה
טוֹבָה וְתַמִּימָה, וְכֵן בֵּן וּבַת - נְשֻׁמוֹת טְהוֹרוֹת.
לְצַעְרֵי הָרַב, לְמֵרוֹת שְׁאֲנִי מְאֹד מְעַרֵּף אֶת אִשְׁתִּי, עֵדִין יֵשׁ
לִי נְסִיווֹת בְּשִׁמִּירַת הָעֵינַיִם. חָשׁוּב לִי לְצַיֵּן שְׁאֲנִי לֹא מִתְנַהֵג
בְּדַרְגָּה הַגְּבוּהָה שֶׁל "קֹדֶשׁ עֶצְמוֹ בְּמִתֵּר לָךְ" בְּדַבְּרִים שְׁבִינִינִי,

וּבְרוּךְ הַשֵּׁם מֵאֵז הַחֲתָנָה לֹא נִכְשַׁלְתִּי בַּפְּגָם הַבְּרִית. אֲנִי מִמָּשׁ
 לֹא רוּצָה לְלַכְלֹךְ אֶת הָעֵינַיִם שְׁלִי, אֲךָ יֵשׁ לִי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים.
 הָאֵם יֵשׁ לְרַבְּנוּ יַעֲזָה בְּשִׁבְלִי?

תשובה:

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר מַקֵּץ, כ"א כֶּסֶלּו ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דּוֹד נְרוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲתָה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח עִם הַמַּתָּנָה שֶׁנָּתַן לְךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, וּלְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד, כִּי כָךְ אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות הר"ן
 סימן רס"ד) שְׁצָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ. כִּי אָמַר הֵלֵא הַנְּשִׁים הֵם
 סוּבָלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיַּלְדֵיהֶם, צַעַר הָעֵבֹוֹר וְהַלְדָּה
 וְהַגְּדוּל, כְּאֶשֶׁר יְדוּעַ לְכָל עֶצֶם מִכְּאוּבָם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם בְּכֻמָּה
 אֲפָנִים הַקָּשִׁים וּכְבֵּדִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ', עַל כֵּן רְאוּי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם
 וּלְיַקְרָם, וּלְכַבְּדֵם. וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֹא מִצֵּיֵא נ"ט.) אוֹקִירוּ
 לְנִשְׁיֵיכֶם כִּי הֵיכִי דִתְתַעֲתְרוּ [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּהֲיוּ
 עֲשִׂירִים], וְכֵן אָמְרוּ (יְכֻמוֹת ס"ג.) דֵּיֵינוּ שְׁמַגְדִּלוֹת אֶת בְּנֵינוּ וּמְצִילוֹת
 אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, וְזֶה יְסוּד
 גְּדוֹל בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, שֶׁהַבַּעַל מְכָרַח לְעֹזֵר לְאִשְׁתּוֹ, וְאֵם הוּא רוּצָה
 לְהִיּוֹת מְקֻרָב אֶל רַבְּנוּ ז"ל וּלְצִיַּת אוֹתוֹ, עֲלֵיו הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן לְעֹזֵר
 לְאִשְׁתּוֹ בְּכָל הַמּוֹבְנִים, וְכִיּוֹן שֵׁישׁ לְךָ אִשָּׁה אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (יומא י"ח:) אֵינוּ דוֹמָה מִי שֵׁישׁ לוֹ פֶּת בְּסֵלּו לְמִי שֵׁאִין לוֹ פֶּת בְּסֵלּו.

וּפַעַם שְׁאֵלוּ אַבְרָכִים צְעִירִים אֶת הָאִישׁ הָאֱלֹקִי רַבִּי אַבְרָהָם בֶּן
 רַבִּי נַחֲמָן חֲזוֹן מְטוּלְטָשִׁין זְכוּרוֹנו לְבִרְכָה (בַּעַל הַמַּחְבֵּר "בְּאוֹר הַלְקוּטִים")
 שֶׁהָיָה אִישׁ קְדוֹשׁ מְאֹד כְּיְדוּעַ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, שִׁיתָן לָהֶם הַנְּהַגוֹת
 אַחַר הַחֲתָנָה וְכוּ', עֲנָה וְאָמַר לָהֶם בְּזֶה הַלְשׁוֹן "קִינְדַעְרָלֵאךְ, הֵיט
 זִיךְ פּוֹן כְּרִיתוֹת" [יְלִידִים תְּשַׁמְרוּ אֶת עֲצַמְכֶם מִכְּרִתוֹת], זֹאת אוֹמְרַת,
 כְּשֶׁאֲסוּר - אֲסוּר הַכֵּל, וְכֶשֶׁמְתָר - מְתָר הַכֵּל וְכוּ', וּמִמִּילָא כְּשֶׁאֲדָם

יש לו פת בסלול לא מענין אותו כְּכַר אַף אַחַת בְּעוֹלָם, כִּי תִהְיֶה לְאֵל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לוֹ מִתְּנָה אֶת אִשְׁתּוֹ, וְגַם יִלְדִים, אֲזִי רְאוּי לוֹ
לְשִׂמְחָ מְאֹד מְאֹד.

וְיִדְוֶע שְׂפַעַם בָּא יְהוּדֵי אֶל רַבְּנוּ ז"ל וְהִתְלוּנָן עַל עֲנִינֵי קִדְשָׁה
מֵה יַעֲשֶׂה בְּעֲנִינֵי פְּרִישׁוֹת וְכוּ', וְהָיִית שְׁהִיתָה לוֹ אִשָּׁה בְּשֵׁם חֲנוּה,
אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן "וְלִילָה לְלִילָה יִתְּוָה", וְלֹא אָמַר לוֹ יוֹתֵר,
אֲלֹא כִּפֵּי הַהֲדַגְשָׁה שֶׁהֲדַגִּישׁ רַבְּנוּ ז"ל עִם הַנְּגוּן הַבֵּינ שִׁיְהִיָּה עִם
אִשְׁתּוֹ כָּל לִילָה, וְעַל יְדֵי זֶה יִנְצַל מִכָּל מִינֵי הַרְהוּרִים רְעִים וּמַחְשָׁבוֹת
רְעוֹת וּבִלְבוּלִים וְכוּ' וְכוּ', וּמִכָּל זֶה רוֹאִים אֶת דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל עֲנִינֵים אֵלּוּ וְלֹא לְקַבֵּל מֵאַף אֶחָד
שׁוֹם חֲמֻרוֹת יִתְרוֹת, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד הִתְנַגֵּד עַל זֶה, וְאָמַר (לְקוּשֵׁי
מוֹהָר"ן חֶלֶק ב' סִימָן מ"ד) שֶׁגַּם מִחֲכָמוֹת שֵׁישׁ בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
בְּעֲצָמוֹ צְרִיךְ לְהִרְחִיק מְאֹד, כִּי כָּל אֵלּוּ הַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שֵׁישׁ
לְהַנְכַנְסִין וּמִתְחִילִין קֶצֶת בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם, אֵינִם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וְהֵם רַק
דְּמִיוֹנוֹת וּשְׁטוּתִים וּבִלְבוּלִים גְּדוֹלִים.

וְאֵלּוּ הַחֲכָמוֹת מִפִּילִין מְאֹד אֶת הָאָדָם מְעַבְּוֹדַת הַשֵּׁם, דִּהְיִנוּ מֵה
שְׁחוּשָׁב וְחוֹקֵר וּמְדַקְדֵּק בְּיוֹתֵר, אִם הוּא יוֹצֵא כְּרְאוּי בְּמֵה שְׁעוֹשָׂה, כִּי
בְּשָׂר וָדָם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ שִׁיַּצֵּא יְדֵי חוֹבָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, וְאֵין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בָּא בְּטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוּתָיו (עַבּוּדָה זֶרֶה ג.), וְלֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמִלְאָכֵי
הַשָּׂרָת (קִידוּשִׁין נ"ד). וְעַל אֵלּוּ הַמְּדַקְדָּקִים וּמַחְמִירִים בְּחֲמֻרוֹת יִתְרוֹת,
עֲלִיהֶם נֹאמַר (וַיִּקְרָא י"ח) "וַיְחִי בָהֶם" - וְלֹא שִׁימּוֹת בָּהֶם, (יוֹמָא פ"ה:) כִּי
אֵין לָהֶם שׁוֹם חִיּוֹת כָּלֵל, וְתָמִיד הֵם בְּמֵרָה שְׁחוּרָה, מַחְמַת שְׁנִדְמָה
לָהֶם שְׂאִינִם יוֹצֵאִים יְדֵי חוֹבָתָם בְּהַמְצוּוֹת שְׁעוֹשִׁין, וְאֵין לָהֶם שׁוֹם
חִיּוֹת מִשׁוֹם מַצּוּה מַחְמַת הַדְּקִדּוּקִים וְהַמְרָה שְׁחוּרוֹת שְׁלָהֶם; וּבִפְרָט
בְּעֲנִינֵים שְׂבִינּוּ לְבִינָה וְכוּ', צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד מֵאֲסוּר כְּרִיתוֹת,
מְתֵי שְׂאֲסוּר - אֲסוּר בְּהַחֲלֵט, וּמְתֵי שְׂמֵתֵר - מְתֵר וְכוּ' וְכוּ'.

הקדוש ברוך הוא ימשיך עלינו קדשה וטהרה, ונזכה למחין קדושים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רעו.

האם בית המקדש השלישי ירד בנוי משמים או יבנה בידי אדם?

שאלה:

מאת אמיר: שלום לכבוד קדשת הצדיק מיבנאל שליט"א. ידוע שישנן שתי דעות לגבי בנית בית המקדש השלישי: דעה אחת אומרת שבית המקדש ירד שלם מן השמים, ודעה שניה שאומרת שבנית בית המקדש השלישי תלויה בנו, כלומר שאם ה' יהיה שמום ותהיה שעת הכפשה, עלינו לבנות אותו כדגמת בית שני. מה דעתכם בעניין? תודה רבה, ויהי רצון שהשם ישלח לכם רפואה שלמה ובריאות איתנה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אמיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה ידוע מה שמוכא ברמב"ם (פרק י"ב מהלכות מלכים הלכה ב') וכל אלו הדברים וכיוצא בהן, לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו, שדברים סתומים הן אצל הנביאים, גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו אלא לפי הכרע הפסוקים, ולפיכך יש להם מחלקת בדברים אלו ועל כל פנים אין סדור הוית דברים אלו ולא דקדוקיהן עקר בדת ולעולם לא יתעסק אדם בדברי ההגדות ולא יאריך במדרשות האמורים

בענינים אלו וכיוצא בהן, ולא ישימם עקר שאין מביאין לא לידי יראה ולא לידי אהבה, וכן לא יחשב הקצין. אמרו חכמים (סנהדרין ז"ז:) תפח רוחם של מחשבי הקצים אלא יחכה ויאמין בכלל הדבר כמו שבארנו; עין שם.

ולכן למה לנו להכנס ולחקר בדברים שנעלמים מאתנו, עדיף לנו יותר לעסק בעסק שיבנה את בית המקדש, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ז) מה שעבר אין, פי כבר נשרף בית מקדשנו, אך כעת, שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו ולחזור ולבנות בית מקדשנו, ראוי לנו שלא לעכב חס ושלום בנין בית המקדש, רק להשתדל בבנינו. על כן מאד צריך להזהר לקום בחצות, להיות מתאבל על חרבן בית המקדש, כי אולי בגלגול הראשון היה הוא הגורם שיחרב הבית המקדש, ואפלו אם לאו, אולי הוא מעכב עתה בנין בית המקדש, ונחשב גם כן כאלו הוא גרם להחריבו, על כן צריך להזהר מאד לקום בחצות, ולהיות מתאבל מאד על חרבן בית המקדש, והשם יתברך הבטיח לכל המתאבל על ציון לשום לאבלי ציון "פאר תחת אפר" (ישעיה ס"א), פאר תחת אפר דיקא, עין שם.

וחכמינו הקדושים אמרו (יומא ט:) מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני שלשה דברים שהיו בו - עבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים; אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנם. ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות - עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים.

וראים מזה שעקר חרבן בית שני היה רק מחמת שנאת חנם, ועל זה אנחנו צריכים עכשו לעבד הרבה מאד מאד, שתהיה אהבת חנם בין עם ישראל, שעם ישראל ימסרו נפשם אחד בשביל השני, לעזור אחד לשני בכל התחומים שהוא רק יכול, פי כלנו בני אברהם יצחק ויעקב, וצריכים לדון את כל אחד לכף זכות, ולהשתדל לקרב את כלל נשמות ישראל אליו יתברך, ולגלות ולפרסם להם את אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין שום יאוש בעולם כלל, ושכל אחד יכול

לחזור בתשובה, שזו אהבת חנם שאין למעלה מזה, שצריכים לקרב יהודים אל הקדוש ברוך הוא בלי שום כוונה אחרת, רק להחזיר את הבנים אל אבינו שבשמים.

אך מה לעשות שיש ערב רב שהם הגורמים שיהיו פרודים בין נשמות ישראל, וכך ענינם זה רק איך להוציא כספים מבני אדם וכו', וגורמים שתהיה מחלקת בין נשמות ישראל, שהם הם המנהיגי שקה, והם הם הערב רב, כמוכא בזהר (רעיא מהימנא נשא קכ"ה:) ואתהדרו איננו ערב רב רעין על ישראל עאנא דקודשא בריה הוא דאתמר בהו (יחזקאל ל"ד) "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם" וכו' [הערב רב הם נעשים רועים על ישראל, שהם צאנו של הקדוש ברוך הוא]. ואינון ערב רב, אינון עתירין בשלוה בחדוא בלא צערא בלא יגונא כלל [אלו הערב רב המנהיגים, הם עשירים ויושבים בשלוה ובשמחה בלי צער ובלי יגון כלל], גזלנין מארי שוחד דאינון דינין רישי עמא (בראשית ו') "כי מלאה הארץ חמס מפניהם" עליהו אתמר (איכה א' ה') "היו צריה לראש" [הם גזלנים לוקחים שחד, והם הדינים והראשים של עם ישראל, ואלו הצרים נעשים ראשים]. עין שם אות באות שמגלה הרעיא מהימנא נשמת משה שמתעבר ברבי שמעון בן יוחאי מי הם הערב רב של הדור, כי אלו המנהיגים שלוקחים שחד וכו', כל עסקם זה רק לעשות פרודים בין נשמות ישראל, שזו הגלות, כי השנאת חנם עדין רוקדת בינינו, ועוד איך היא רוקדת בינינו. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קל"ט.) תניא רבי יוסי בן אלישע אומר: אם ראיך דור שצרות רבות באות עליו - צא ובדק בדיני ישראל, שכל פרענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דיני ישראל; עם ישראל הם קדושים, ואלמלא המנהיגים הרשעים היו כלם חוזרים בתשובה, אך מה לעשות שהם הטילו אימה כל כהן, עד שאסור אפלו לדבר מזה, ואוי ואבוי מי שפותח את העינים לזולת ואומר את האמת, רוצים לבלע אותו חיים, ופותחים נגדו כל מיני תיקים וכו' וכו'.

הקדוש ברוך הוא ישלח לנו את משיח צדקנו שהוא יגלה את

האמת בעולם, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"א) שאמת זה רק הקדוש ברוך הוא, כמו שכתוב (ירמיה י"י) "והוי"ה אלקים אמת הוא אלקים חיים ומלך עולם", ולכן כשיבוא משיח צדקנו יתקיים (ישעיה י"א ט) "כי מלאה הארץ דעה את הוי"ה כמים לים מכסים", וכתוב (שם נ"ב ח) "כי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון", כי אז יהיה גלוי אלקות במדרגה עליונה כזו, עד שכל אחד יכיר את הקדוש ברוך הוא פנים אל פנים, ויוכל לדבר עמו ותברך כאשר ידבר איש אל רעהו, ותתגלה הדעת האמת בכל העולם בלו שזה בעצמו יהיה בגין בית המקדש, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ג.) כל אדם שיש בו דעה - כאלו נבנה בית המקדש בימיו; וכלם יכירו את הקדוש ברוך הוא שאז יהיה השלום הנפלא בין כלל נשמות ישראל, שאז כלם יוכלו לומר ביחד "יחי המלך המשיח לעולם ועד".

...המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רעז.

לפעמים יש לי לחץ בעבודה ביום ששי ואני נאלץ לעבד גם אחר חצות היום. מה אעשה?

שאלה:

מאת אליהו: שלום, ותודה על התשובות הנפלאות והמחזקות.

לפעמים יש לי לחץ בעבודה ביום ששי, ואני רוצה להמשיך לעבד גם אחרי חצות היום, אף מכיון שכתוב שמי שעובד בערב שבת אחרי חצות היום אינו רואה סימן ברכה, ברצוני לשאל: האם הכוונה שאינו רואה סימן ברכה רק בשעות העבודה האלו, או שאינו רואה סימן ברכה בכל העסק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר אתה צריך להיות בשמחה עצומה, ואל תניח את העצבות והמרירות והדכאון אצלך כרגע, וביותר אתה צריך להתחזק בשמחה בערב שבת קדש, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ז) צריך להזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, כי מעלת וקדשת שבת גדולה ויקרה מאד, שאי אפשר לתאר ולשער כלל, וצריך לנהג שמחה גדולה בשבת קדש, ולבלי להראות שום עצבות ודאגה כלל, רק להתענג על השם יתברך, ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג, הן באכילה ושתיה, הן מלבושים כפי מה שיוכל, כי אכילת שבת כלה רוחנית כלה קדש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת חל, ואם היית יודע מה זה להיות בשמחה בשבת, לא היית מפסיק לרקד כל השבת מרב שמחה שאתה יהודי מאמין בו יתברך, והיה השבת יקר בעיניך.

ולכן צריכים להזדרז בערב שבת מאד מאד לקבל את השבת בשמחה עצומה, ולשמר מאד מאד שלא יהיה מריבות בבית בערב שבת, כי כך מובא מהגאון החיד"א זכותו יגן עלינו (בספרו "עבודת הקדש" מורה באצבע אות ק"מ) בערב שבת בעלות המנחה הוא עת מספן למחלקת בין איש לאשתו ומשרתיו וכו', והסטרא אחרא טורח מאד לסכסך ולחרחר ריב וכו', ולכן כל איש ירא השם יכף את יצרו, וימנע מכל הקפדה וכעס ומחלקת, ואדרבה יאיר פניו לבקש שלום, עין שם, ואמרו (גישין נ"ב.) הנהו בי תרי דאיגרי בהו שטן דכל בי שמשוי הוו קא מינצו בהדי הדדי, איקלע רבי מאיר להתם עפבינהו תלתא בי שמשוי עד דעבד להו שלמא, שמעיה דקאמר ווי דאפקיה רבי מאיר לההוא גברא מביתיה; [היו שני אנשים שרכו ביניהם כל ערב שבת, והתנא רבי מאיר הגיע למקום ההוא והתישב ביניהם, וכמוכך לפניו התבישו מלריב והפסיקו לריב, אז שמעו קול שהשטן אמר וי לי

שְׁגַרְשׁ אוֹתִי מֵהֵבִית הַזֶּה], הָרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ אֵיךְ שְׁצַרִיכִים לְשֹׁמֵר כָּבֵר
בְּעֶרְבׁ שֶׁבֶת שְׁלֹא יִהְיֶה שׁוֹם מְרִיבוֹת אוֹ וְכוּחִים עִם אֵף אָחָד, וּמְכַל
שֶׁכֵּן עִם אֲשֶׁתּוֹ וַיִּלְדִּיו וְכוּ'.

וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שֵׁישׁ לוֹ שְׁכַל וַיּוֹדַע שְׁבַעֲרַב שֶׁבֶת קֹדֶשׁ צְרִיכִים
כָּבֵר בְּבִקְרַ לְהִכִּין אֶת הַמַּפָּה שֶׁל שֶׁבֶת קֹדֶשׁ עַל הַשְּׁלֵחֹן, וְכֵן לְהִכִּין אֶת
הַנְּרוֹת, וְלִנְקוֹת אֶת הַבֵּית, וְהַכֵּל כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הַשֶּׁבֶת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
וְזֶה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד לְטָרַח בְּעֲצָמוֹ בְּעֶרְבׁ שֶׁבֶת בְּשִׁבְלֵי קֹדֶשׁ הַשֶּׁבֶת,
כְּמוֹ שֶׁגָּלוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים אֵיךְ שֶׁקָּבְלוּ אֶת
הַשֶּׁבֶת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהֵם בְּעֲצָמָם עָשׂוּ אֶת הָעֲבוּדָה לְכָבוֹד שֶׁבֶת,
(עֵין שֶׁבֶת ק"ט). רַב סַפְרָא מְחַרֵּיף רִישָׁא, רַבָּא מִלַּח שִׁיבוּטָא, רַב הוֹנָא
מְדִלִיק שְׂרָגִי, רַב פֶּפְא גְדִיל פְּתִילָתָא, רַב חֲסֵדָא פְּרִים סִילְקָא, רַבָּה
וְרַב יוֹסֵף מְצַלְחֵי צִיבֵי, רַבִּי זִירָא מְצַתֵּת צַתוֹתֵי, רַב נַחֲמָן בְּרַ יִצְחָק
מְכַתֵּף וְעֵייל מְכַתֵּף וְנִפְיָק וְכוּ', וּפְרַשׁ רַש"י מְחַרֵּיף רִישָׁא - אִם הָיָה
שָׁם רֹאשׁ בְּהֵמָה לְחֹרֶף, מְחַרְכוּ הוּא בְּעֲצָמוֹ וְכוּ', מְצַתֵּת צַתוֹתֵי - מְצִית
הָאוֹר בְּעֲצִים דְקִים, מְכַתֵּף וְעֵייל מְכַתֵּף וְנִפְיָק - בְּעֶרְבׁ שֶׁבֶת יוֹצֵא
וְנִכְנֵס לְהִבְיָא תְּמִיד מְשׁוֹאוֹת כְּלֵי תְּשֻׁמִישׁ וּבִגְדֵי חֶפֶשׁ וּמִגְדִים, כְּאָדָם
שֶׁמְקַבֵּל אֶת רַבּוֹ בְּבֵיתוֹ, וּמֵרָאָה לוֹ שֶׁהוּא חָשׁוּב עָלָיו וְחָרַד לְכָבוֹדוֹ
לְטָרַח וְלִהְרַבּוֹת בְּשִׁבְלֵיו.

הָרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ אֵיךְ תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים לֹא הִתְבַּיְשׁוּ לַעֲשׂוֹת
בְּעֲצָמָם אֶת הָעֲבוּדָה לְכָבוֹד שֶׁבֶת, וְנִקּוּ וְסִדְדוּ אֶת הַבֵּית לְכָבוֹד שֶׁבֶת,
עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה בְּאֵין עֲרֹךְ אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרֹאוֹת לְמִסַּר אֶת נַפְשׁנוּ
בְּעֶרְבׁ שֶׁבֶת לַעֲזֹר לְהֵאֲשֶׁה וְלִנְקוֹת אֶת הַבֵּית וְלְהִכִּין אֶת הַכֵּל לְכָבוֹד
שֶׁבֶת קֹדֶשׁ.

יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנַכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ בְּתוֹךְ לִבְנוֹ,
וְנִזְכֶּה לְקַבֵּל כָּל שֶׁבֶת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רעה.

**מרב דברים שאני רוצה להתפלל עליהם, אני לא יודע
מהיכן להתחיל**

שאלה:

מאת רונן: שלום וברכה.

לאחרונה זכיתי להתקרב לרבנו, ואני מבין שהדגש העקרי בחסידות ברסלב מונח על ענין ההתבודדות - שצריכים לדבר עם הקדוש ברוך הוא בפשיטות ובתמימות. הבעיה היא שקשה לי מאד לעשות את זה בפעל, ומרב דברים שאני רוצה וצריך להתפלל עליהם, אני לא יודע מהיכן להתחיל. אשמח לעצתכם, תודה מקרב לב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א פסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רונן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכדי שאדם יזכה לדבר עם הקדוש ברוך הוא, הוא צריך שתהיה לו אמונה ברוחה ומזככת עד כדי כך שהאמונה תהיה לפני העינים שלו, הינו שיירגיש את אמתת מציאותו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואז אדם פותח את הפה ומדבר אליו יתברך, מאחר שהוא נמצא פה אתי עמי ואצלי, וכל זמן שאין לאדם אמונה ברוחה ומזככת כזו וכו', קשה לו לדבר אליו יתברך, כי אמונה ותפלה תלויים זה בזה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ב) ובאמת, אם היה יודע האדם ידיעה בלב שלם שמלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו'), והקדוש ברוך הוא עומד בשעת התפלה, ושומע התפלה, ודאי היה מתפלל בהתלהבות גדול, והיה מדקדק מאד לכוון את דבריו. ובשביל שהאדם אינו יודע זאת ידיעה בלב שלם, בשביל

זה אינו מתלהב כל כּה, ואינו מדקדק כל כּה. וכל אחד לפי מעוט שכלו וידיעתו, כּן התלהבותו ודקדוקו. והידיעה היא מהיצר הטוב שבלב, והסתרת הידיעה היא מהיצר הרע שבלב. והסתרת הידיעה, הן הן אפיקורסות וקשיות, שהיצר הרע מקשה את לבו לפל ברעה; עין שם.

ולכּן צריכים לבקש קדם כל את הקדוש ברוך הוא על אמונה, שיזכה לאמונה ברוחה ומזככת, עד שירגיש את הקדוש ברוך הוא על פניו, וגלה לנו מוהרנ"ת ז"ל סוד נפלא במה ששאלו הסבאי דבי אמונה לרבי יהושע בן חנניא (לקוטי הלכות שבת הלכה ו' אות י"א) שלמי שנאבדה האמונה איך יכולים לתקן את זה? והתרוץ, שמזה בעצמו שאבד את האמונה יכולים לחזור ולתקן את זה, הינו כשאדם מבקש ממנו יתברך על אמונה: "זכני לאמונה ברוחה ומזככת", וכן מדבר תמיד מאמונה, על ידי זה יגיע לאמונה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ד) האמונה תולה בפה של אדם, כמו שכתוב (תהלים פ"ט) "אודיע אמונתך בפי", הינו על ידי שמדברים אמונה בפה - זה בעצמו אמונה, וגם על ידי זה באים לאמונה, עין שם.

ולכּן כשאחד מאבד את האמונה, העצה היא לבקש ממנו יתברך שיזכה לאמונה, ואף שמי שאין לו אמונה כלל חס ושלום, אין מועילה שום עצה, מאחר שאינו מאמין בעצה עצמה, כי כל הענין של תפלה על אמונה זה גם כן אמונה, עם כל זאת אדם צריך תמיד לבקש על אמונה ולדבר מאמונה, וככה לאט לאט יזכה לחזור ולבוא לאמונה, כי על ידי רבוי הדבורים שמדברים עם הקדוש ברוך הוא, באים בעצמם לאמונה, ואין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של אדם שמסלק את דעתו וחקמתו המדמית לגמרי ועושה עצמו כבהמה ממש, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ט"ו) שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות ל"ו א) "אשר נתן הוי"ה חכמה ותבונה בהמה", הינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ה:) על הפסוק (תהלים

ל"ו ז): "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" - אלו בני אדם שעושים בדת ומשימין עצמן כבהמה. וכמו שאמר אסף (תהלים ע"ג כ"ב) "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך".

אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת התמימות, שאז הוא יכול לדבר הרבה עם הקדוש ברוך הוא, אשר אין עוד שמחה יותר גדולה מזו שכן אדם בשר ודם טפה סרוחה שמסתובב בזה העולם ויכול לדבר אל מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב תהלים ק) בשעה שאתה עומד ומתפלל יהא לבך שמח, שנאמר (תהלים ק) "עבדו את הוי"ה בשמחה", ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין כ"ב). המתפלל צריך שיראה עצמו כאלו שכינה כנגדו, שנאמר (תהלים ט"ז) "שויתי הוי"ה לנגדי תמיד", ואמרו (יומא כ"ט). למה נמשלו תפלתן של צדיקים כאילת? לומר לה מה אילה זו כל זמן שמגדלת קרניה מפצילות אף צדיקים כל זמן שמרבין בתפלה תפלתן נשמעת; וכן אמרו (ספ"ה י"ד) למה נמשלה תפלתן של צדיקים כעתר? לומר לה מה עתר זה מהפך את התבואה בגרן ממקום למקום, אף תפלתן של צדיקים מהפכת דעתו של הקדוש ברוך הוא ממדת אכזריות למדת רחמנות.

וכן אמרו (סנהדרין מ"ד): כל המאמץ עצמו בתפלה מלמטה אין לו צרים מלמעלה; ואמרו (תנחומא וירא) אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל הווי זהירין בתפלה שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבנות וכו', ואפלו אין אדם כדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו, כיון שמתפלל ומרבה בתחנונים אני עושה חסד עמו; ואמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב תהלים כ) על הפסוק (תהלים צ"א ט"ו) "יקראני ואענהו" - אמר הקדוש ברוך הוא: בשעה שמגעת צרה לישראל ומבקשין אותי והן משתתפין בכבודי, כבודי עמהן, באותה שעה אני עונה אותם, שנאמר "יקראני ואענהו" - למה? "עמו אנכי בצרה".

ולכן כל מי שיש לו צרה וכו', אין עצה אחרת להנצל מזה, אלא

כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זו לְהִיטוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתַמִּימוֹת
וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁכָּלוֹת כָּלֵל, וְלִכְּנֵן אֵיפֹה שָׁרָק
הוֹלֵךְ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵתוֹ עִמּוֹ וְאַצְלוֹ, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְקִיִּים זֹאת, וְאֵז
זֶה יִלְוֶה אוֹתוֹ כָּל יְמֵי חַיָּיו עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תְּנֵא דְבֵי
אֵלֶיּהוּ רַבָּה פֶּרֶק ט"ו) לְפִי שֶׁכָּל הַמְרַבֶּה שִׁיחוֹת וְתַפְלוֹת, הֵם הַמְלֻוִּים אוֹתוֹ
עַד שֶׁיִּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ; אִין עוֹד דְּבַר שֶׁמְלוֹה אֶת הָאָדָם עַד הֶרְגַע
הָאַחֲרוֹן כְּמוֹ הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ.

אָקוּהָ שֶׁתַּכְנִיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ תוֹךְ תוֹךְ אֶל לְבָבָהּ, וְאֵז יִהְיֶה לָּהּ
מִמָּה לְדַבֵּר, קִדְּם צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ עַל אֲמוּנָהּ, וְאַחַר כֵּן מְבַקְּשִׁים
הַרְבֵּה עַל שְׂמֻחָהּ, וְאַחַר כֵּן עַל יִשׁוּבֵי הַדַּעַת, וְכֵן מְדַבְּרִים וּמְתַפְלְלִים
וּמְבַקְּשִׁים עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט שֶׁאָדָם צָרִיק.

הַמֵּאֲחַל לָּהּ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רעט.

**יֵשׁ לִי סְפוּק גְּדוֹל מִלְמוּד הַגְּמָרָא, אַךְ עֵדִין אֲנִי חֹשׁ שִׁישׁ
לִי חֶסְרוֹן. מַה פֶּשֶׁר הַהֲרַגְשָׁה הַזֹּאת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת רַחֲמִים: יֵשׁ לִי חֶבְרוּתָא לְלִמּוּד גְּמָרָא בְּעֵינֵי - אֲנִי לּוֹמְדִים
יַחַד מִסְכֶּת קְדוּשִׁין, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם זָכִינוּ לְסִיִּים אוֹתָהּ יַחַד כְּכָר
פַּעַם אַחַת, וְכַעַת אֲנַחְנוּ לּוֹמְדִים אוֹתָהּ בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה וְהַגְּעֵנוּ
לְדָף מ'.

מֵצַד אַחַד אֲנִי חֹשׁ שְׂמֻחָה גְּדוֹלָה וְהַתְּעַלּוֹת רוּחָנִית בְּלִמּוּד
הַזֶּה, כִּי אֲנִי מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא מְמַלֵּא אוֹתִי, אַךְ מֵצַד שְׁנֵי יֵשׁ לִי
הַרְגְּשָׁה לֹא מוּבִנֶת שֶׁעֵדִין חֶסֶר לִי מִשֶּׁהוּ: הָאֵם תּוֹכְלוּ לְהַסְבִּיר
לִי מַה פֶּשֶׁר הַהֲרַגְשָׁה הַזֹּאת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רחמים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (חגיגה ט): אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד; זאת אומרת אם אחד סים מסכתא מאה פעמים, ובא השני וסים מאה פעמים ואחד, כבר יש הפרש גדול ביניהם, ולכן לדעתי תחזור על המסכתא הזו - מסכת קדושין שאתה לומד עם חברותא מאה פעמים ואחד. קדם כל אתה גמרת את זה כבר פעם אחת בעיון, ועכשו אתה לומד פעם שנייה בעיון, ממילא יהיה לך קל מאד לחזור על המסכתא בלי רש"י ובלי תוספות, וככה תוכל לחזור עליה מאה פעמים ואחד, ואי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שזוכה לסים מסכתא אחת אפלו פעם אחת, כי כך מובא בתקוני זהר (הקדמה) כל מאן דזכה להלכה חד - ירית עלמא חד, כל שכן מאן דזכה למסכתא חד; אם אחד זכה ללמד מסכתא אחת מקבל מתנה עולם שלם ברוחניות, שאי אפשר לתאר ולשער מה זה עולם כלל.

וכדאי להסתכל בזה העולם הגשמי והחמרי - בכדור הארץ יש מאות מדינות, ורבי רבבות עירות וכפרים וכו' וכו', וביחד יש למעלה משבע וחצי ביליון אנשים, ואין ספר כל מיני חיות וכו', וביולי ביליונים אילנות שבכל אילן יש אלפי אלפים עלים, וכן עשבים שלא שיך אפלו להגיד על זה מספר, כי הם בלי סוף, עם כל זאת אומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה י" סימן ו') אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו ואומר לו גדל; ועל כל מזל ומזל יש מלאך, וכל זה מה שהעין רואה, תתאר לעצמך כמה בילי מיליונים מלאכים שעומדים על כל מזל ומזל של כל עשב ועשב וכו', וכו', שזה לא שיך אפלו לספור, ואין מספיק מספרים לספר אותם, וזה רק מה שנמצא פה על האדמה.

ועכשׁו להסתכל מה שסביב כדור העולם, יש את השמש והלבנה, ובילי ביליונים כוכבים שלא נראים אפלו לעין כלל, כידוע ליוֹדעים, עם כל זאת יכולים לראות מזה את גדלת הבורא יתברך שמו שנאמר אצלו (תהלים קמ"ד) "מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא", שדבר זה אי אפשר לבשר ודם לעשות בשום פנים ואפן, לתת שמות לבילי ביליונים כוכבים, רק הקדוש ברוך הוא שבראם הוא יכול לקרא לכלם שמות. וכל זה הוא בכלל עולם העשיה, וזה נקרא עולם אחד, ותתאר לעצמך מה זה עולם ברוחניות, מה שרואים פה בגשמיות אי אפשר לבוא עד סופם וכו' וכו', כך הוא ברוחניות שיש בילי ביליונים מלאכים ושרפים ואופנים וחיות הקדש שאין להם שום מספר כלל, ואדם שמצמצם במקום ובזמן וכו' וכו', הוא לא יכול להבין את זה, ואת כל זה מקבלים כשמסימים רק מסכתא אחת, ועל אחת כמה וכמה כשזוכה לסיים את המסכתא מאה פעמים ואחד, אין תענוג יותר גדול מזה, ואת זה אי אפשר להסביר לבני אדם, כי אם הם היו יודעים מה זה לסיים מסכתא אחת, היו רוקדים מרב שמחה.

ולא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ח:) אמר אביי: תיתי לי דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה עבידנא יומא טבא לרבנן; כי אין עוד יום טוב יותר גדול מזה כשזוכה לסיים מסכתא אחת, ומכל שכן כשזוכה לסיים את המסכתא מאה פעמים ואחד, אי אפשר להגדיר את הזכות שלו, והרשות נתנה לכל אדם לסיים מסכתא, ומכל שכן וכל שכן כשזוכה ללמד עוד מסכתא ועוד מסכתא, עד שזוכה לסיים את הש"ס מאה פעמים ואחד, הרי הוא זוכה להכליל לגמרי בשכינת עזו יתברך, ואפלו אם לא זוכה לסיים רק פעם אחת את הש"ס, אמר רבנו ז"ל שהוא ממשיך על עצמו צלם אלקים, שידוע בכתבי האריז"ל מעלת האדם שנמשך עליו צלם אלקים, שכל הקלפות והמשחיתים בורחים ממנו, ונעשה מרפכה לשכינת עזו יתברך, מכל שכן כשחוזר פעמים או שלש וכו' וכו' את כל הש"ס, אל איזה מדרגה הוא יכול להגיע.

ולכן אל תהיה בטלן, אם יש לך חברותא טובה ולמדת אתה מסכת קדושין בעיון ואתה כבר מבין מה שלמדת, ועכשו אתה בפעם השניה, והגענת כבר לדרך מ', תמשיך ללמד אתו בעיון, אבל בינד לבין עצמך בעת שיש לך זמן פנוי חזר על המסכתא מאה פעמים ואחד, ואחר כך תתחיל ללמד אתו מסכתא אחרת בעיון וגם על זה תחזור מאה פעמים ואחד, שאין להסביר לך אפלו בדרך ציור וכו', ודמיון וכו', אל איזה נעם וזיו וחיות ודבקות וכו', תזכה להגיע, ומי אומר כשתרגיל את עצמך גם ללמד בכל יום כמה וכמה פרקים משניות, עד שתזכה לסיים ששה סדרי משנה, שאפלו האמירה בעלמא בעצמה מזככת את הנפש, וככה תסיים ששה סדרי משנה במשך כל ימי חייך עשרות פעמים, אי אפשר להסביר לך אל איזה זכוף הנפש תזכה וכו', וכן אם תלמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, איזה זכות זו וכו' וכו'.

ועל כן אל תהיה בטלן, תקח את עצמך בידיך וראה מה לפניה, אוצרי אוצרות שהכל כבר מוכן לפניה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק ב' סימן נ"ה) רוח העולם הזה אין לשער, דהינו מה שהאדם יכול להרויח בזה העולם, ואין צריך על זה הוצאות משלו, שקורין אויש לאג', רק ממה שהכין לפניו הבורא יתברך, יכול להרחיב ידו ולהרויח הרבה מאד עין לא ראתה וכו'.

אשרי מי שמכניס את הדבורים האלו בתוך לבו, ואינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן נ"א) את זה תקבלו ממני שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד, ולכן כדאי להכניס את הדבורים האלו בתוך לבו, ואז אל רב טוב הצפון יזכה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רפ.

האם יתכן שֶׁכָּל הַצָּרוֹת שֶׁאַנְחֵנוּ סוֹבְלִים בְּבֵית הַן בְּגִלְל שְׂיִישׁ לָנוּ טְלוּיזְיָה וְאִינְטֶרְנֵט?

שאלה:

מאת יהושע: שלום לכבוד הרב.

שְׁמִי יְהוֹשֻׁעַ, וְאֲנִי כוֹתֵב לְךָ מִקְנֵדָה. לִי וּלְאִשְׁתִּי יֵשׁ שְׁלֹשָׁה בָּנִים וּשְׁתֵּי בָנוֹת, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ בְּיַיְנוּ שְׁלוֹם בֵּית. אֲנַחְנוּ סוֹבְלִים סָבֵל גְּדוֹל מֵהֵילָדִים שְׁלָנוּ, וּמְרַגְּשִׁים כְּאִלוּ הַמְּזַל הָרַע רוֹדֵף אַחֲרֵינוּ - בְּתַנּוּ הַתְּגַרְשָׁה וְנִשְׁאַרְהָ לְבַד עִם נִכְדֵּתְנוּ הַקְּטָנָה, הַבַּת הַשְּׂנֵיָה יוֹצֵאת לְשִׁדּוּכִים אֲבָל לֹא מִצְלִיחָה לְהַתְקַדֵּם, וּשְׁלֹשֶׁת הַבָּנִים עֲדוֹן לֹא הִתְחִילוּ לְשִׁמַּע שִׁדּוּכִים.

כְּדִי לְהִיּוֹת אֲמַתִּי, אֲנִי מִכְרַח לִסְפֹּר לְרַב שְׂיִישׁ לָנוּ בְּבֵית טְלוּיזְיָה וְאִינְטֶרְנֵט, וְאִךָ שֶׁהִתְנַגְּדְתִי לָכֶּה, לֹא יְכַלְתִּי לְעַמּוֹד בְּלַחֲץ שֶׁל אִשְׁתִּי, וְהָאֲמַתִּי הִיא שְׁגָם אֲנִי נִכְשָׁל וּמִסְתַּכֵּל בְּזָה מְדִי פַעַם. הָאֵם יִתְכֵן שֶׁכָּל הַצָּרוֹת שְׁלָנוּ נוֹבְעוֹת מִזֶּה?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֹדֵר מַקְיָ, כ"א כִּסְלוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן כ"ה) צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מֵהַמְדָּמָה וְלִבּוֹא אֶל הַשֶּׁכֶל, כִּי כְּשֶׁאָדָם נִמְשָׁךְ אַחֲרֵ מְדָמָה, אֲזִי לְכַבּוֹ מִתְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת וּמִתְגַּבְּרִים בּוֹ כָּל הַתְּאֻוֹת רָעוֹת, וּמִתְבַּלְבֵּל בְּכָל מִינֵי בַלְבוּלִים, וְהוּא מְסוּכָב עִם כָּל מִינֵי קַלְפוֹת שְׁמַעֲלִימִים וּמִסְתִּירִים אֶת אֲמַתּוֹ מִצִּיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִי שִׁיּוּדַע מֵהַ זֶה טְלוּיזְיָה וְכו', אוֹ סֵרְטִים וְכו', הֵרִי אֵין לָךְ עוֹד דְּמִיּוֹן יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, שְׁבַנֵּי אָדָם יְכוּלִים לְשַׁבֵּת שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת וּלְשַׁרְף אֶת הַזְּמַן

הִיקָר שְׁלָהֶם, וְנִעְקָרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי שְׁמִסְתַּכְלִים וְצוֹפִים בְּכָל מֵינֵי סְרֻטִים וְתַכְנִיּוֹת וְכוּ', שֶׁהַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל מְאֹד, סְפוּרֵי נְאוּף וְכוּ', אוֹ סְפוּרֵי כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת וְכוּ', אוֹ סְפוּרֵי גְּנֻבוֹת וְרִצְיָחוֹת וְכוּ', וְהַכֹּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוֹל מְאֹד, וּמִי שֶׁנִּכְנָס בְּזֶה קָשָׁה לוֹ אַחַר כֵּךְ לְצֵאת מִזֶּה, כְּמוֹ הַזְּכוּב שֶׁנִּתְפָּסוֹת רַגְלָיו בְּקוּרֵי עֵבְכִישׁ וְכוּ', הוּא כָּבֵד לֹא יָכוֹל לְצֵאת מִזֶּה, עַד שֶׁבָּא הָעֵבְכִישׁ וּמוֹצֵץ לוֹ אֶת הַדָּם שֶׁבְּרָאשׁוֹ וְהוֹרֵג אוֹתוֹ וְכוּ'.

וְכֵמוֹ כֵּן וְיוֹתֵר מִכֵּן זֶה הַטְּלוּיָזִיהַ שֶׁבְּנֵי אָדָם מְכוּרִים לָזֶה וּמִסְתַּכְלִים בְּזֶה, וְלֹא יְכוּלִים לְחִיּוֹת בְּלֵי זֶה, וּבֵינָם כֵּךְ מְאֻבְדִים אֶת הַשְּׁפִיּוֹת וְהַדְּעָת לְגַמְרֵי, וּמְכוּרִים לְכָל הַדְּמִיּוֹנוֹת שֶׁהַשְּׁחֻקָּנִים מְרִאִים שָׁם, עַד שֶׁהָאָדָם הַזֶּה מִסְכֵּן אֵין לוֹ שׁוּם שֶׁכֵּל עֲצָמֵי וְכוּ', וְכֹל מֵהַ שְׁמִתְקִים זֶה רַק מִהַדְּמִיּוֹנוֹת שֶׁנִּכְנָסוּ בוֹ וְכוּ', וְזֶה טְלוּיָזִיהַ שֶׁעֲדִין יֵשׁ עַל זֶה פְּקוּחַ וְכוּ', עַל אַחַת כְּמֵה וְכְמֵה בְּמַחְשָׁב שֶׁמְחַבֵּר לְאַיִנְטֵרְנֵט שֶׁשָּׂמָה אֵין פְּקוּחַ וְכוּ' יְכוּלִים לְרֹאוֹת כָּל מֵינֵי עֵרֶם שְׁקוּץ תְּעוּב וְזֵהוּם וְכוּ' וְכוּ', אֲזִי אָדָם מְאֻבֵּד לְגַמְרֵי אֶת הַשְּׁפִיּוֹת שְׁלוֹ, וּבָא לְיַדֵּי עֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת, כִּי כֵךְ אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ג) אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנָס בוֹ רוּחַ שְׁטוּת, וְאֶמְרוּ (תְּנַחֲוּמָא נְשָׂא) אֵין הַמְּנַאֲפִים נוֹאֲפִים עַד שֶׁתְּכַנֵּס בָּהֶם רוּחַ שְׁטוּת; כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ כְּלֵי מִשְׁחִית כְּגוֹן אֵיפֹן, בְּלֻקְבְּרֵי, אֵיפֹה, אֲנִדְרוּאֵיהַ, אוֹ שְׁאָר זָבָל וְלִכְלוּף שֶׁמְחַבֵּר אֶל אֵינְטֵרְנֵט, הוּא מִסְתַּכֵּל בְּכָל מֵינֵי עֵרֶם שְׁקוּץ וְכוּ' וְכוּ', הֲרִי זֶה בָּא לְיַדֵּי הַתְּחַמְמוֹת, וְגוֹרֵם לְעֲצֻמוֹ רַע מְאֹד שֶׁמוּצִיא זֵרְעוֹ לְבִטְלָה רַחֲמָנָא לִישׁוּזְבוֹן, אֲשֶׁר צְרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שֶׁהַחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה שֶׁל הוּצָאת זֵרַע לְבִטְלָה, מְטַמֵּט אֶת הַמַּחַ וּמַעְקֵם אֶת הַלֵּב, וּמְכַנֵּס בְּאָדָם קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ וְכוּ' וְכוּ', כִּי כָּל הַמְּחַשְׁבוֹת שֶׁל הַכְּפִירוֹת וְהָאִפִּיקוֹרְסוֹת שֶׁנִּכְנָסוֹת בְּאָדָם, זֶה רַק עַל יְדֵי שֶׁנִּכְשְׁלִים בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה.

מְלַבֵּד זֹאת מֵהַ שְׁאֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נִדָּה י"ג) אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הַמוּצִיא שְׁכַבְתַּת זֵרַע לְבִטְלָה חַיֵּב מִיתָה. וְאֶמְרוּ (שֵׁם) רַבִּי

יצחק ורבי אמי אמרי: כאלו שופך דמים, שנאמר (ישעיה נ"ז ה) "הנחמים באלים תחת כל עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים" אל תקרי שחטי אלא סחטי; כי מכל טפה וטפה יכול להולד ולד, וכשסוחט את זרעו לבטלה הוא שוחט את ילדיו, והעוון הזה מטמטם את המוח והדעת, ומכניס את האדם בחלישות הדעת וכיאוש גדול כאלו הקדוש ברוף הוא שונא אותו, ולא צריך אותו וכו'.

ובאמת, למה כל כך חמור החטא הזה? כי מכל טפת זרע יכול להולד ולד, וכשאדם מוציא את זרעו לבטלה, על ידי זה הוא הורג את הולד וכו', ואם אחד הורג בן אדם - הרי הוא רוצח, ואם הורג שני בני אדם - הוא רוצח שברוצחים וכו', וכן ככל שאדם הורג יותר אנשים - הוא ארכי רוצח, ומכל שכן כשאדם הורג את בנו או את בתו - זה רוצח משגע וכו', והנה מובא בספרים שאם יסתכלו בטפת זרע, יראו שמתנועע ולד שלם - ראש גופה ידיים ורגלים וכו', ולכן כשאדם מוציא זרע לבטלה, הרי הוא הורג ולד, ומכל שכן כשמוציא זרעו לבטלה כמה וכמה פעמים, הרי הוא רוצח וכו', ולכן החמירו על זה חכמינו הקדושים יותר מהכל, מלבד שהחטא הזה מכניס באדם שיהיה תמיד ממרמר ומדכא, ולכן אשרי האדם שזוכה להוציא מביתו את הטלויזיה שזה סתם בזבוז זמן וטמטום הדעת והלב וכו', ומכל שכן וכל שכן הכלי משחית המחבר אל האינטרנט וכו', שזה גורם לבסוף שאשתו תכגד בו וכו', או שהוא יכגד באשתו, ויהרס את החיים שלו ושל אשתו ושל ילדיו וכו'.

ובשביל זה יש כל כך חרבן בתוך ביתך שהבנים לא רוצים להתחתן, כי נשקעו בזבל הזה של נאוף והוצאת זרע לבטלה, ונטמטם דעתם ומחם לגמרי, וכן הבנות סובלות סבל גדול מאד שאי אפשר להסביר, כל אחת ואחת עם הסבל שלה וכו'.

ולכן עצתי אמונה, אם אתה רוצה להתפטר מכל הצרות שיש לך בבית וכו', תראה לדבר עם אשתך ותסביר לה מה זה טלויזיה ומה זה מחשב שמחבר אל אינטרנט, ויען שיש ביניכם שלום בית

אמתי, לדעתי עם הסבר טוב היא תבין את זה, כי סוף כל סוף גם היא לא רוצה לסבל את הסבל שאתם סובלים בבית.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שיהיה לכם דעת ושכל ותתפטרו מהצרה המרה הזו, ואז טוב לכם כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רפא.

**הרב כתב לי שעלי להתחזק בשמירת השבת.
למה הכוונה?**

שאלה:

מאת גלית: שלום לרב.

לפני כמה ימים כתבתי לך מכתב ובו ספרתי שבאחת מבדיקות ההריון שבצעתי גלו לעבר שבבטני נקדה לבנה בלב, והתרגשתי מאד לקבל את תשובתך - כתבת לי שאין מה לדאג ושכדאי לבדוק את המזוזות. ואכן, כשבדקנו את המזוזות, גלינו ששתיים ממזוזות הבית היו פסולות, כשבאחת מהן היה קרע במלה "לבבר".

בנוסף, כתבת לי שעלי להתחזק בשמירת השבת, אף לא הבנתי למה הכוונה, כי ברוך השם אני שומרת שבת ואף משתדלת לקבל אותה לפני הזמן. אם כן, במה עלי להתחזק עוד בשמירת השבת? בשורות טובות ושבת שלום.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"א כסלו ה'תשע"ד.

שלום רב אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא יכולה לתאר ולשער מה זה שמירת שבת - כמו שומר שצריך לשמר על משהו, הרי כל החושים שלו וכל ענינו מנחים בתוך השמירה, והוא צריך להסתכל ולהתבונן לכל הכווננים שלא יבואו ויגנבו ממנו וכו', כי בשביל זה הוא שומר, וזו עבודתו לשמר שלא יחטפו את זה ממנו, כמו כן ויותר מכן בלי דמיון כלל זה שמירת שבת, שאדם צריך להיות שומר את השבת, כי השבת היא עצם עצמיות אלקותו יתברך, גלוי שמתגלה הקדוש ברוך הוא בעצמו, כמו בא (זהר יתרו פ"ח): מאי שבת? שמה דקודשא בריך הוא שמה דאיהו שלים מכל סטרוי [שבת זה שמו של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלום מכל הצדדים]; הינו כי בשבת מתגלה הקדוש ברוך הוא בעצמו בלי שום לבושים, ולכן כמו שהיא יתברך אין סוף, כך אין סוף לשמירת שבת, שצריכים להיות מאד מאד שמח בכל השבת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ז) צריך להזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, כי מעלת וקדשת שבת גדולה ויקרה מאד, שאי אפשר לתאר ולשער כלל, וצריך לנהוג שמחה גדולה בשבת קדש, ולבלי להראות שום עצבות ודאגה כלל, רק להתענג על השם יתברך, ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג, הן באכילה ושתיה, הן מלבושים כפי מה שיוכל, כי אכילת שבת בלה רוחנית בלה קדש, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת חל, ואם היית יודעת מה זה להיות בשמחה בשבת, לא היית מפסיקה לרקד כל השבת מרב שמחה שאת יהודיה מאמינה בו יתברך, והיית השבת יקרה בעיניך מאד מאד.

ורואים איך שהסמ"ך-מ"ם בא לאדם דיקא בשבת להפריע לו, ותמיד נעשית קטטה או וכוח בבית ביום השבת דיקא, כדי להפריע

מהבית את קדשת השבת, ולכן צריכים למסר את נפשו שכל השבת יהיו רק שמחה ואהבה, ולשמר על השבת שלא תהיה בה שום עצבות או מריבה וקטטה, או וכו', או להכשל חס ושלום באיזה אסור של חלול שבת, ולכן זה דבר גדול מאד ללמד תמיד הלכות שבת, כדי שיהיה בקי בדיני שבת, כדי שלא יבוא אף פעם להקל בקדשת השבת, ולכן לא שיף שאחד יגיד שהוא כבר שומר שבת, כי אין סוף לשמירת שבת, וכל הברכות באות רק בזכות השבת, כמובא בזהר (יתרו פ"ח.) כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין, ותאנא אמאי לא אשתכח מנא ביומא שביעאה? משום דההוא יומא מתברכאן מיניה כל שיתא יומין עלאין, וכל חד וחד יחיב מזוניה לתתא כל חד ביומי, מההיא ברכה דמתברכאן ביומא שביעאה [כל הברכות שלמעלה בעולמות העליונים, ולמטה כאן בעולם הזה, תלויות רק ביום השבת. ולמדנו למה לא ירד מן השבת? מפני שמשבת מתברכים כל הששה ימים של ששת ימי השבוע, וכל יום מקבל את ההשפעה שלו משבת]. ולכן כמה שרק אדם לא ישמר שבת ולא יכנס באור השבת וכו', עדין הוא לא נגע בשמירת שבת, ולכן אשרי ואשרי מי שנוהר בשמירת שבת שאז הקדוש ברוך הוא בעצמו שומר עליו מכל רע, וממשיך עליו ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רפב.

אָנִי שׁוֹקֵל לְפִתַּח חֲנוּת מִמֵּתָקִים. הָאֵם כְּדַאי לִי לַעֲשׂוֹת זֹאת?

שְׁאֵלָה:

מַאת אַרְיָה: לְכַבֹּד הָרַב. כִּיּוֹם אָנִי עוֹבֵד כְּשֹׁכֵיר בְּבֵית סֹפֵר, וְאָנִי שׁוֹקֵל לְפִתַּח חֲנוּת מִמֵּתָקִים בְּאֶזְרוֹ מִטָּה בְּנִימוּן. הָאֵם כְּדַאי לִי לְהִקִּים עֵסֶק כְּזֶה? וְהָאֵם אֶרְאֶה הַצְּלָחָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר מַקָּץ, כ"א כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אַרְיָה נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

כְּדֵי לְפִתַּח עֵסֶק עֲצָמָי אָדָם צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, כִּי בְּלִי זֶה לֹא יִכּוֹלִים לְהַצְלִיחַ, וְלִהְיֶיעַ לְבְּטַחֲוֹן עֲצָמִי הוּא צָרִיךְ אֲמוּנָה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא כֵּן יָכוֹל, וְכֵן יִצְלִיחַ וְכוּ', וְכִכֵּר אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי מוהר"ן חֶלֶק א' סִימָן ס"א) כְּמוֹ שְׁאָדָם צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּן צָרִיךְ שְׂיִהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא גַם כֵּן שׁוֹהֵ וְכוּ'. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי מוהר"ן חֶלֶק ב' סִימָן פ"ו) שְׁכָל הַכְּשָׁלוֹנוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵם רַק כְּשֵׁלָא מֵאָמִין בְּעֲצָמוֹ, אִזּוּ הוּא צָרִיךְ לַעֲבֹד מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, וְלִכֵּן כְּשֵׁאָדָם רוֹצֵה לְפִתַּח עֵסֶק הוּא צָרִיךְ מְלַבֵּד הַבְּטַחֲוֹן הָעֲצָמִי גַם רְצוֹן חֲזָק מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְהִנִּיחַ אֶת רְצוֹנוֹ, וְיִהְיֶה עֹקֶשׁן גְּדוֹל מְאֹד עַד שְׂיִוצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל אֶת רְצוֹנוֹ בְּעֹקֶשׁנוֹת הַכִּי גְדוֹלָה, וְאֶפְלוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ כֵּל מִיָּנִי כְּשָׁלוֹנוֹת בְּאֲמִצַּע הַדְּרָךְ, אֲסוּר לוֹ לְהַתְּפַעֵל מִכֵּל זֶה, וְכֵל זְמַן שְׁאָדָם לֹא חֲזָק בְּעֲצָמוֹ בְּדָבָר זֶה, לֹא כְּדַאי אֶפְלוֹ לְהַתְּחִיל אֶפְלוֹ לְחַשֵּׁב מַלְעֲשׂוֹת עֵסֶק עֲצָמָי וְכוּ'.

וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי מוהר"ן חֶלֶק א' סִימָן רמ"ט) עֹקֶר הַגְּבוּרָה בְּהַלֵּב, כִּי מִי שֶׁלְּבוֹ חֲזָק וְאִינוֹ מַתִּירָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר, יָכוֹל

לעשות גבורות נוראות ולכבש המלחמות על ידי חזק ותקף לבו שאינו מתירא ורץ לתוך תקף המלחמה, וזה בחינת (אבות פ"ק ד') איזהו גבור? הכובש את יצרו, וזה היה גבורת שמשון שנאמר בו (שופטים י"ג) "ותחל רוח הוי"ה לפעמו במחנה דן בין צרעה ובין אשתאל", שבאותן המקומות צלחה עליו רוח השם יתברך ולבש גבורה, דהינו שבא לו חזק ותקף גבורה בלב, ועל ידי זה עשה גבורות נוראות; וזה שיד גם בעסק, כפי תקף חזק חשקו ורצונו להצליח - הוא יצליח, אם הוא לא יעזב את רצונו החזק להגיע אל מה שהוא רוצה להגיע וכו' וכו'.

הקדוש ברוך הוא יתן לך כחות הנפש ותצליח בגדול.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רפג.

לא טוב לי עם אשתי, ואני שוקל להתגרש ממנה ולהתחתן עם מישהי אחרת

שאלה:

מאת שלמה: לצדיק שלום.

התחתנתי עם אשתי כשהייתי בן שלשים, אנו נשואים כבר שמונה-עשרה שנה ויש לנו בן יחיד. כל השנים הרגשתי לא טוב בזוגיות שלנו - רמת האינטליגנציה שלנו שונה, אנחנו לא משדרים על אותו גל ואין בינינו הבנה הדדית. לפני כמה חודשים הכרתי מישהי, ומהרגע שנפגשנו הרגשתי שהיא החצי השני שלי, ושאתה אוכל לחיות בהרמוניה. היא אשה גרושה ואמא לשלש בנות, ואני שוקל להתגרש מאשתי ולהתחתן איתה. מה דעתו של הצדיק?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שני לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתך, היצר הרע הורס אותך לגמרי, ממית אותך בעולם הזה וממית אותך לעולם שכלו נצח.

הקדוש ברוך הוא חמל עליך ונתן לך מתנה אשה וגם בן יחיד, ועכשו אתה רוצה לזרק אותה מפני איזה נפקת ברא מנוולת שהכשילה כבר הרבה גברים וכו', ובמתק לשונה החריבה בתים וכו', ועוד מתלבשת בלבוש יראת שמים וכו'?! מנשים כאלו צריכים לשמר מאד, ועליה ועל פיוצא בה אמר החכם מפל אדם (משלי ה' ח) "הרחק מעליה ורדף ואל תקרב אל פתח ביתה, פן תתן לאחרים הודך ושנתיך לאכזרי", מאלו הגרושות צריכים מאד מאד להזהר ולהשמר ולא לדבר עמהן מטוב ועד רע, כי בקלות יכולות לפתות אותך ותהיה הכי אמלל בחיך.

מה מצאת עול באשתך שאתה רוצה לגרש אותה? אין זה אלא שיצרך מתגבר עליך ורוצה להוליך אותך ישר אל השאול תחתית ומתחתיו וכו', אחר שמונה עשרה שנות נשואים נזכרת שהיא אינה אשה טובה ואתה סובל ממנה? וכו', אני מקרח לומר לך אשר אין בית שלא יהיו שם אי הבנות, שמזה יוצאים וכוהים וכו', אבל לא לעשות צעד פזיז וללכת להתגרש וכו', כי אז אתה מאמלל את עצמך, את בנך יחידך ואת ההורים שלך ואת כל המשפחה שלך וכו', ולבסוף הנפקת ברא הזו תעייף אותך כמו שעשתה כבר עם הרבה גברים, איפה השכל שלך? חכמינו הקדושים אמרו (סוטה ג.) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, כנראה שפשוט השתגעתי והיא הוציאה לך את השכל לגמרי.

פתאום אשתך מלאה חסרונות וכו', פתאום היא לא מבינה

אותך וכו', פתאום היא מרשעת ואין לך שפה משתפת עמה וכו', וכדומה כל מיני עלילות שוא שאתה ממציא על אשתך שהיתה כל השנים מסורה לך כל כך וכו'.

זכר גם זכר שהיית כבר בחור מבגר בן שלשים ואף אחת לא רצתה להסתפל עליך, והקדוש ברוך הוא רחם עליך ושלח לך את אשתך, ובניחוד עברתם שמונה עשרה שנים קשות ומרות וכו', כמו כל בני זוג וכו', כי לאף אחד לא הולך בחיים כמו שרוצים וכו', האם בשביל זה מחליפים את האשה ומתגרשים ממנה?

כלך משטות זה ותשלים עם אשתך, ותגרש את הזבל שנדבקה בה, הרחק מעליך דרפה פן תהיה לבוז לכל משפחתך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ג' רפד.

מה מעלתה של חנות 'ברסלב סנטר' יותר משאר חנויות היודאיקה?

שאלה:

מאת אריה: שלום לכבוד הרב.

אני רואה שכבודו כותב הרבה בענין החנות 'ברסלב סנטר', וברצוני להבין מה מעלתה יותר משאר חנויות היודאיקה שיש בכל הארץ?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אריה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בְּוֹדָאֵי לֹא חֲסֻרוֹת חֲנִיּוֹת יוֹדָאִיקָה בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם
 כְּלוּ, אָבֵל אֶתְּהָ לֹא יוֹדַע מָה הָיָה בְּיִבְנָאֵל - בְּמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנִים שִׁיבְנָאֵל
 נִמְצָאָת עַל הַמַּפָּה לֹא נִתְּנָו אֶפְשָׁרוֹת לְשׁוּם דְּבָר הַקְּשׁוּר לְיִהְדוּת
 לְהִתְפַּשֵּׁט וְכוּ', וְאֶדְרָבָה, פֶּה הָיָה הַמְּקוֹם שֶׁהֶעֱבִירוּ עַל הַדָּת אֶת עֲדַת
 הַתּוֹנִיָּסָאִים וְעֲדַת הַתִּימָנִים, שֶׁעֲקָרוּ מֵהֶם אֶת הָאֲמוּנָה וְאֶת הָאֲנוּשִׁיּוֹת
 וְכוּ', וְלֹא הָיְתָה פֶּה שׁוּם פְּעִילוֹת לְדָת, וְכִּי כָּל הַמוֹשְׁבּוֹת סָבִיב יִבְנָאֵל,
 וְתִהְיֶה לְאֵל מְאֹד שֶׁפִּתְחָנוּ פֶּה אֶת הַחֲנוּת יוֹדָאִיקָה "בְּרִסְלָב סְנַטֵּר",
 רוֹאִים נִפְלְאוֹת מִמַּעַלְת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִיךְ שֶׁנִּתְעוֹרְרַת אֲצֵלֶם הַנִּקְדָּה
 הַפְּנִימִית שֶׁל נִשְׁמַתְּם, שֶׁזֶּה עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֻלָּם חִפְצִים
 לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ - זֶה קוֹנֵה צִיצִית, זֶה תְּפִלִּין, זֶה מְזוּזָה, זֶה כֶּפֶה,
 זֶה סְדוּר וְכוּ' וְכוּ', מִי שֶׁרָאָה מָה שֶׁהָיָה פֶּה פַּעַם, לֹא מְאֲמִין לְמָה
 שֶׁרוֹאֶה הַיּוֹם, אֲנָשִׁים שֶׁאֵף פַּעַם לֹא רָאוּ ד' מִיָּנַיִם, הַשָּׁנָה כְּמָה מְאוֹת
 אֲנָשִׁים מִכָּל הַמוֹשְׁבּוֹת סָבִיב יִבְנָאֵל וּבִתְוֹכְם יִבְנָאֵל, קָנוּ ד' מִיָּנַיִם,
 וְכֵן סְכוּת, וַיֵּשׁ שֶׁמְעוֹלָם לֹא יֵשְׁבוּ בְּסִכָּה, וְהוֹדוּת לְחֲנוּת יוֹדָאִיקָה
 "בְּרִסְלָב סְנַטֵּר" קָנוּ סִכָּה וַיֵּשְׁבוּ בַּפַּעַם הַרְאֵשׁוֹנָה בְּסִכָּה.

וְלִכֵּן זֶה הַמַּעַלָּה שֶׁל הַחֲנוּת הַזֹּאת שֶׁהִיא נִבְנְתָה רַק כְּדֵי לְזַכּוֹת אֶת
 הַרְבִּים עִם קִיּוֹם מְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁתּוֹמְךָ בְּחֲנוּת, וְעוֹזֵר
 לְהַפְיֵץ יִהְדוּת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמְּאֲחִיל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ג' רפה.

**שְׁמַעְתִּי שְׁמוֹהֲרַנ"ת ז"ל חֲבַר סֵפֶר בְּשֵׁם 'קִנְיַת הַשֵּׁם
 צְבָאוֹת'. עַל מָה הַסֵּפֶר מְדַבֵּר?**

שְׁאֵלָה:

מַאת שְׁמַעוֹן: שְׁלוֹם וּבְרָכָה, וְרַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְצִדִּיק הַיֵּקָר.
 שֶׁהַשֵּׁם יִמְלֵא מִשְׁאָלוֹת לְבָרְךָ לְטוֹבָה, אָמֵן.

הבנתי שרבי נתן חבר ספר שנקרא 'קנאת השם צבאות'. על
מה מדבר הספר? ומדוע הוא אינו מצוי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שמעון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הספר "קנאת השם צבאות" מדבר נגד המשכילים והאפיקורסים
שהתחילו להרים ראש אז ולהפיץ את ספריהם הטמאים מטמאים
המלאים כפירות ואפיקורסים, מינות ולצנות נגד כל הקדוש לעם
ישראל, ועל זה נתעורר מוהרנ"ת ז"ל וכתב חלק גדול מהספר, ואחר
כך בא תלמידו הרב הקדוש מטשערין זכותו יגן עלינו והשלימו,
ואותו דבר בענין ספר "מכניע זדים" שאת ההתחלה התחיל מוהרנ"ת
ז"ל ואחר כך סיים הרב הקדוש מטשערין זכותו יגן עלינו.

והנה את הספר "מכניע זדים" אני הדפסתי בחמשת אלפים
עתקים בשנת תשכ"ה בשעה שהדפסתי את כל ספרי רבנו ז"ל, כי
הספר הזה מדבר גם כן נגד המינים והאפיקורסים, אבל הספר "קנאת
השם צבאות" מדבר יותר מהמשכילים שהיו בימים ההם שזה לא
כל כך שיק לדור הזה, אבל הצד השווה ששני הספרים האלו מדברים
המון נגד המשכילים (המסכילים) שמהם יצאו אחר כך הרפורמים
שכפרו בתורה מהשמים, ואיך זה התחיל? דיקא על ידי שלמדו
הרבה ספרי חקירות, וידוע אצלנו כמה שצעק רבנו ז"ל להתרחק
מכל מיני ספרי חקירות אפלו אלו שחברו גדולי עולם, כי בקלות
יכולים להכשל בכפירות ואפיקורסות, כי הם שואלים קשיות חזקות
שאין על זה תשובות חזקות, ונשארים רק עם הקשיא, וממילא
נופלים אחר כך לאפיקורסות, כי אלו המשכילים (המסכילים) המה
חכמים להרע ולהיטיב לא ידעו, וכל כוננתם רק להחדיר כפירות
ואפיקורסות בעם ישראל (עפרא לפומיהו מה שכותבים שם). ולכן

אשרי מי שמתרחק מללמד כל מיני ספרי חקירות, שהכל הבל ורעות רוח שרק מביאים את האדם לבלבולים עצומים, ומכניסים באדם כל מיני קשיות וספקות באמונה הקדושה, אשר אם נכנס באדם רק ספק קטן באמונה הקדושה רחמנא לישזכן, הוא כבר מנתק את עצמו משרשו, ולכן אסור באסור חמור ללמד בספרי חקירות אפלו מגדולי עולם.

ולך נא ראה שיחות נוראות מה שדבר רבנו ז"ל בענין ספרי חקירות, ולהתרחק מהם כמו שמתרחקים מאש, בספר "חיי מוהר"ן" אות 'להתרחק מחקירות', עין שם.

[נכתב מוהרנ"ת ז"ל (שיחות הר"ן סימן רט"ז) עין אלשיך על משלי, ובפרט בקפיטל ז' בדרך שלישי, שם מרחיב הדבור והאזהרה להתרחק מהם, ועין שם, כי מדבר שם בדרך צחות ונפלא, ומסביר הדבר איך הם מטעים את העולם, שבתחלה אינם מגלים האפיקורסות והכפירות שלהם, רק מראים המתיקות המדמה הנראה בתחלה בדרכיהם הרעים, עין שם. וזהו (משלי ה' ג') "כי נפת תטפנה שפתי זרה" וכו', ופרש רש"י: אפיקורסות "ואחריתה מרה כלענה" וכו', עין שם.

והכלל, שכל האזהרות של משלי להתרחק מאשה זרה כוננתו על חכמות החיצוניות שנקראת "אשה זרה" כנגד חכמת התורה שנקראת "אשת חיל" (עין משלי ל"א י'), ומי שבקי בהם ובדרכיהם ואיך הם מטעין את העולם, בפרט בני הנעורים שהם מתנכין אותן בחנוף הרע והמר שלהם, הם ממש כמו אשה המנאפת המקשטת עצמה ומדברת דברי חז. ובתחלה אינה מגלה זדון לבה, ומראית עצמה ככשרה, עד אשר היא מטעת כל מי שנסת אחריה, כמו כן ממש הם דרכיהם הרעים למי שיודע מעט מדרכיהם. ועל קטב משל זה סובב רב ספר משלי, וכל מקום שקורא כסיל ופתי המהפכים ארחות ישר (משלי ב' י"ג) וכיוצא בזה, כל כוננתו על אלו החכמים להרע שנקראו

כסילים ופתאים, כמו שכתוב (משלי כ"ו י"ב) "ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו" וכתוב (ישעיה ה' כ"א) "הוי חכמים בעיניהם".

אי אפשר להאריך בזה, כי הם אומרים בהפך ממש, ומביאים ראיה ממשלי דיקא ומשאר כתבי קדש לדרוכיהם הרעים, כי תורתנו הקדושה יש בה סם חיים למי שזוכה, ולא זכה - נעשית לו סם מות כמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא ע"ב:) על הפסוק (דברים ד' מ"ד) "אשר שם משה", וכתוב (הושע י"ד י') "כי ישירים דרכי הוי"ה וצדקים ילכו בם ופשעים יפלו בם". על כן להמתקש לילך בדרוכיהם הרעים לא יועילו רב הדברים, ולהחפץ באמת יספיקו דברינו אליו לחזק נפשו ודעתו לעמד כעמוד ברזל נגדם ולשבר מתלעות עול (איוב כ"ט י"ז), והשם יתברך יגלה האמת במהרה אמן, עין שם].

ועוד במקומות רבים בספרו "לקוטי הלכות", מאריך מאד מאד מוהרנ"ת ז"ל איך שצריכים להתרחק מכל מיני חכמות של הבל, וכל מיני חקירות ודמיונות שנדמה לאדם קשיות חזקות, ואינם אלא שטות גדול וכו', קחהו משם שכתבם באריכות גדול מאד.

וכל זה היה לפני מאתים שנה ויותר, שאז התחילה להתפשט ההשפלה הארוה שעשה שמות בין נשמות ישראל, ולכן אז הצריך לכתב בצורה כמו שהם כתבו, אבל היום לצערנו הרב הם בורים ועמי הארצות גמורים שלא קראו ולא שנו ואינם יודעים כלל, אף על פי כן הצליחו להעביר על הדת רב מנין ורב בנין מכלל ישראל, וצריכים התחזקות עצומה להשאר באמונה פשוטה בו יתברך, בלי שום חכמות והשכלות של הבל כלל, וכבר אמר רבנו ז"ל שהסמך-מ"ם קשה לו להיות בכל מקום, ולכן שם את שלוחיו בכל עיר ועיר שהם יטיפו דברי הבל המלאים מינות ואפיקורסות, שהם כלל הרע-בנים העובדים על בני אדם, ויען שהמון עם יודעים שאסור לדבר על "רב", ולא בודקים מי הוא ומה הוא? האם באמת יודע ללמד או לא? האם באמת קבל סמיכה מחכמי הדור יראי השם וחושבי שמו?

אֵלָא הַרְגַע שְׁקוּרָא אֶת עֲצֻמוֹ "רבו", אַזִּי לֹא שׁוֹאֲלִים שׁוּם שְׁאֵלוֹת, וּבִשְׁבִיל זֶה מִנּוּ אוֹתָם וְכוּ', כְּדִי שֶׁהֵם יִהְיוּ הַשְּׁלוּחִים לְהַעֲבִיר עַל הַדַּת מִלְיוֹנִים מֵאֲחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בְּאַרְצוֹת הַמְּזֻרָח יִרְאִים וְשִׁלְמִים וְהָלְכוּ בְּדֶרֶךְ הַמְּסוּרָה מִדוֹר דוֹר עַד קִבְּלַת הַתּוֹרָה, וְעַכְשָׁו בְּמֵאָה הַשָּׁנִים הָאֲחֻרוֹנוֹת אֵלּוּ הִרְעוּ-בְּנֵים דִּיקָא הֵם הָיוּ הַשְּׁלִיחִים לְהַעֲבִיר עַל הַדַּת, כִּי הַמְּקוּרָאוֹת לֹא הָיוּ כְּשֵׁרוֹת וְכוּ', וּמִמֵּילָא נִכְשְׁלוּ בְּכִרְתוֹת וְכוּ', וְהַשׁוֹחֲטִים הָיוּ קָלִים וְרִיקִים וּפּוֹחֲזִים, וּמֵאֲכִילִים טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת שִׁכְתָּב הַרְמָב"ם (אגרת תימן) שֶׁתַּכְּף וּמֵיד כְּשֶׁאָדָם אוֹכֵל טְרֵפוֹת וּנְבֵלוֹת, הָדָם שֶׁלּוֹ נִתְעַכֵּר וּכְבֵּר לֹא יִכּוֹל לְקַבֵּל אֱמוּנָה פְּשוּטָה, וְכֵן הִקְלוּ בְּהַמּוֹן דְּבָרִים, וְעַל דִּי זֶה עָקְרוּ אֶת הַמּוֹן הָעַם מִדֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַמְּסוּרָה לָנוּ, וְהַעֲבִירוּ אוֹתָם עַל הַדַּת רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אֲבָל תְּהִלָּה לֵאלֹלֵא לֹא אֶלְמָן יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח לָנוּ בְּכָל דוֹר וְדוֹר צְדִיקֵי אֱמֶת שֶׁהֵם מַחְדִּירִים אֱמוּנָה פְּשוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וְלוֹחֲמִים נֶגֶד הַסְּמ"ך-מ"ם וְשׁוֹחֲזִים, וּמַחְזִירִים בְּתִשׁוּבָה לְמֵאוֹת וְלֵאלֲפִים וְלִרְבָבוֹת כֵּן יָרְבוּ, כִּי בְּאֵמֶת עִם יִשְׂרָאֵל הֵם עִם קְדוֹשׁ בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וּבְכָל אֶחָד יֵשׁ בּוֹ נִקְדַּת הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן רע"ד) שֶׁאֲפֵלוּ הַכּוֹפְרִים הַרְשָׁעִים הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה מְבַלְבֶּלֶת אוֹתָם, כִּי הַנִּשְׁמָה הִיא הָאֱמוּנָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְלָכֵן לֹא בַחֲנָם שֶׁהֵם לֹא יְכוּלִים לְסַבֵּל אִישׁ יִרְאֵ שְׁמִים שֶׁהוֹלֵךְ עִם זָקֵן וּפְאוֹת, וְהַצֵּלֵם אֱלֹקִים עַל פָּנָיו וְכוּ', כִּי תַכְּף וּמֵיד כְּשֵׁרוֹאִים אוֹתָם אַזִּי גַם נִשְׁמָתָם נִתְעוֹרְרַת בְּתִשׁוּבָה, אֲךָ יַעַן שֶׁהַרְשָׁעוֹת שֶׁנִּדְבַּקְתָּ בָּהֶם לֹא נוֹתְנָת לְנִשְׁמָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְלָכֵן הֵם מִשְׁתַּגְּעִים כְּשֵׁרוֹאִים יְהוּדֵי שֶׁהוֹלֵךְ עִם זָקֵן וּפְאוֹת וּלְבוּשׁ יְהוּדֵי וְכוּ' וְכוּ', כִּי זֶה מְבַלְבֵּל אוֹתָם מְאֹד מְאֹד, וּמִזְכִּיר לָהֶם אֶת הַסְּבָא וְהַסְּבָא רַבָּא שֶׁלָּהֶם וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה מְפָרִיעַ לָהֶם מְאֹד מְאֹד, וְלָכֵן הֵם כָּל כֶּף מִשְׁתַּלְּלִים, וְלֹא בַחֲנָם שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים מ"ט:) גְּדוּלָה שֶׁנֶּאֱמַר שְׁשׁוֹנְאִין עִמִּי הָאֲרֵץ לְתַלְמִיד חֲכָם יוֹתֵר מִשְׁנֶאֱמַר שְׁשׁוֹנְאִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אֶת יִשְׂרָאֵל, וְנִשְׁוֹתִיחֵן יוֹתֵר מֵהֵן, תִּנְא שְׁנָה וּפִירֵשׁ יוֹתֵר מְכוּלָן; וּמָה נִקְרָא עִם הָאֲרֵץ? אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת מ"ז:) תִּנּוּ רַבָּנָן אִיזְהוּ

עם הארץ? כל שאינו קורא קריאת שמע ערבית ושחרית דברי רבי אליעזר, רבי יהושע אומר: כל שאינו מניח תפלין, בן עזאי אומר: כל שאין לו ציצית בבגדו, רבי נתן אומר: כל שאין מזוזה על פתחו, רבי נתן בר יוסף אומר: כל שיש לו בנים ואינו מגדלם לתלמוד תורה, אחרים אומרים: אפלו קרא ושנה ולא שמש תלמידי חכמים הרי זה עם הארץ; הרי שלף לפניך מה זה נקרא עם הארץ, ולכן לא בחנם ששלוחי הסמ"ך-מ"ם קררו את נשמות ישראל מכל זה, ועל ידי זה נשארו עמי הארצות גמורים, עד שאינם יודעים משום דבר, ולא בחנם ששונאים יהודים חרדים לדבר השם.

ולכן אשריהם ואשרי חלקם של החכמים האמתיים והרכנים יראי השם וחושבי שמו, והראשי ישיבות ובעלי המוסר והצדיקים האמתיים שמרבים תורה ויראת שמים בין תלמידיהם, ומעמידים תלמידים לאלפי אלפים מנשמות ישראל שיהיו חזקים באמונה פשוטה בו יתברך, וילכו בדרך התורה והיראה כפי המסורה שלנו מדור דור, שדיקא הם מקרבים את הגאולה, אשריהם ואשרי חלקם, אשריהם ואשרי הדבקים בהם.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפָּס

לְכָבוֹד נְשֻׁמַּת

חֲסִידָא וּפְרִישָׁא, מְנוֹרָה הַטְּהוֹרָה,

אֲסֻפְקֵי לְרִיא הַמְּאִירָה

מֵאוֹר עֵינֵינוּ חַיִּית נַפְשֵׁנוּ, מְקָרֵב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הַרְבֵּה הַגָּאוֹן הַעֲדִיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה זִלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זִיב זִצ"ל

עָלָה בְּסַעֲרָה הַשְּׁמַיְמָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תְּהִיא נְשֻׁמַּתוֹ עֲרוּרָה בְּצָרוֹר הַחַיִּים תַּחַת

בְּנַפֵּי הַעֲדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְעֲדֻקְתוֹ תִּגְן

עָלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׁנִזְכֶּה לְהַנּוֹת מֵאוֹרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגִלוֹת כְּבוֹד שְׁמַיִם

שֶׁפָּעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת יחנא שפרה ע"ה
בת הרה"צ רבי אשר ישעיה
ראטענברג מקוסון זצ"ל
בת מרת סאסיא ע"ה
אשת עטרת ראשינו
כ"ק אדמו"ר
רבי אליעזר שלמה זצוק"ל
נפטרה ט"ז תמוז ה'תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
 לעילוי נשמת
 הגאון המפורסם
 רבי בנימין ז"ל
 בן הגאון הצדיק
 רבי מנחם זאב זי"ע
 נפטר ה' אלול ה'תשס"ח
 ת.נ.צ.ב.ה

**הספר הבא
 יכול להיות לזכותך...**

באפשרותך להקדיש ספר:

לעילוי נשמת, לרפואה שלמה,
 לזרע בר קיימא, לשלום בית,
 לדיווג הגון, להצלחה...

התקשרו עכשיו:

טלפון: **04-6650050**

פקס: **04-6650049**

הספר הקדוש
 הזה נדפס לעילוי נשמת
 רבי אליעזר שלמה בן מלכה זצוק"ל
 ולהבדיל לרפואת הרבנית
 יחנא שפרה בת סאסיא
 ולהצלחת בית התבשיל "אהל אברהם"
 ולזכות

משה ניסים בן שרה ויצמן וכל אשר לו
 אביה, יעל, אדל בנות זהבית
 מיכאל נתן בן משה ניסים
 מכלוף בן סוליקה ויצמן ומשפחתו
 שרית שרה בת פאני ויצמן ומשפחתה
 מאיה בת שרה

אילן בן שרה ויצמן ומשפ'
 דוד גואל בן רבקה בר גיורא ומשפ'
 חיים בן לאה ויוסי עטר ומשפ'
 אלעד ורועי בני רות ומשפ'
 יניב בן תקוה ומשפ'
 יניב בן חוה ומשפ'

לישי ברום בן סימונה ומשפ' – פרנסה ברוח
 סימונה כדרה בת מכבוהה רפואה שלמה

הספר הקדוש הזה נדפס
להצלחת
איתן בן אילנה נ"י
להצלחה לישועה בגשמיות וברוחניות
על כל העזרה למוהרא"ש זצוק"ל
ולבית התבשיל והקהילה

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אתי אסתר בת דליה
יצחק בן לאה
אסתר בת דונה דבורה
אורית בת חנה
ישראל בן ורדה
שילת בת אורית
לירן אליהו בן משה דוד
אורה בת אסנת
אלון אהרון בן גילה
נורית בת נעמי
יונה בן שולמית
ספיר הודיה בת גלית
מאיר בן זיווה
אלינור בת שמחה
פרחיה בת רינה
לרפוי תמר בת שמחה
ויונה בת רחל
אליהו אליעזר בן יעל
לאה חפציבה בת דליה
אברהם בן חדה
יסכה בת רויטל
אליעזר שלמה בן יסכה
רחל בת יסכה
אסתר מלכה בת יסכה
פיגא בת יסכה
רפאל נועם מאיר בן חנה
גליה בת יעל
ניב בן תקוה
אליעזר שלמה בן ניב
מלכה בת ניב
רמי חיים בן תקוה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסייה
ישי בן שרה סוטה
חנה ברכה בת נחמה
אופיר בן אילנה
אבישג בת דינה שמחה
משה בן ברוריה
מיכל רוגית בת שרה
אברהם בן ורד
הודיה רחל בת ורד

עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה
ישראל בן אראלה
כרמית בת שרה
יוסף חי בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
יעקב עמרם בן שרה
אורלית בת שרה
נחמן ישראל בן אורלית
סימא בת ברכה
שרגא בן חנה
ציפורה פייגא בת שרה וב"ב
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
יעל בת שרה
אברהם בן דוי
אריה בן רות
רונית שפרה בת מינה
מרים בת שרה
מיכאל דוד בן חנה
דרור יצחק בן דליה
דליה בת רוברט
טל כהן בן רות מסעודה
חנה אניטה בת שרה
ניסים רועי בן טוביה
חיה מושקא בת רוחמה
רחמונא
שלום בן יעל
יעל בת ציביה
מרים בת רבקה
רחמים בן יאסי
יעקב בן רחל
שלומית בת אורה
רוגן בן ריימונד
שולמית בת מנוחה
עוז אפרים בן בלומה
רבקה בת לאה
שושנה בת אסתר מלכה
אורה בת אסתר מלכה
אופיר רפאל בן גאולה
גאולה בת סיסה

לרפואת הרבנית
יחנא שפרה בת סאסיא
לרפוי לירן בן סוזאן
אברהם בן פרידה
סוזאן בת רבקה
חנה בת יפה וב"ב
שמעון מאיר בן חנה
שחר הדסה בת חוה
צוף ישעי בן תמר
בת שבע בת רוחמה
אסתר בת רוחמה
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
רחלי בת דורית
יוסף בן יפה
אסף בן כרמלה
רוז בן יעל
משפחת אריאל
מיכל בת לאה
נאורה בת מיכל
יעקב בן לאה
מעייזן אדל בת גילה
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
רינה בת זיזל
חובב בן מרים
אליעזר שלמה שמעון בן מרים
מאיר אליהו בן דליה
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים לזרע בר
קיימא
ישראל בן פרידא פיגא
שרה בת שרה
גל נחשון בן לאה
מורן נחשון בת מול
לרפוי ליאת שרה בת צילה
עמית נועה בת ציפורה
אביאל בן סוקלה
מלכה בת גילה
בנימין בן אהרון
הדסה בת תמר (נאנאג"א)

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

להצלחת משפ' מלכה והילדים
אמנון ורוחמה בסל
משה וגילה בשארי
לרפ' שושנה זוהרה בת צביה
שלמה חי בן דיאנה לזיווג הגון

לעילוי נשמת

חיים בן מרים
מרים בת מסעודה
רחל בת שרה
תומר עמוס בן רבקה
הלן בת דוד ואסתר
יורי בן סופיה
סופיה בת יודקה
שרה ריבה בת אטה
מרים טבנסקי בת יודקה
איליה בן גינדה
פרץ בן יחזקאל
חנה בת רגינה
ניסים עבדלחק בן ועישה
מזל בת מסעוד ופרחה אמיתי
אורלי בת עליזה
ישעיהו ישראל בן לאה איטה
ר' אליהו בן עיישה
רחמים בן אהובה
שרה בת יקוט
יקוט בת חנה
פליקס מסעוד אשר בן עליזה
גזליה
ליאור בת שרה
שרה זוהרה בת סעידה
לעג. לואזה בת חסן
משה בן לאה

שרה בת יפה
מרים בת שירה יהודית
תהילה בת שירה יהודית

שלמה בן שרה
אברהם בן מזל
אסתר בת רינה
יעקב בן סילביה
יפית בת אילנה
דורית בת שושנה
עומר רחמים בן סלימה
ליאור יצחק בן רות
סמדר בת ריזין
מלכה בת סמדר
אליעזר שלמה בן סמדר
נתן בן רחל

לודמילה בת סופיה
דוד בן לודמילה
משפחת תפוחי
ודים בן גינדה
גליה בת קולט
דוד רועי בן שרה אורית
שלמה בן קלודין שרה
אביעד בן קלודין שרה
מיכל בת קלודין שרה
אסתר מלכה בת ליהי

אדל בת ליהי
גולן בן מרגלית
רחל בת דונה דבורה
רויטל בת רות
משפחת שמחי
אברהם בן ישי וב"ב
אנדריי בן בלה
משפחת טויטו
משפחת טריסמן
שיראל בת אורית
אביאל משה בן אורית
יעל בת אורית
אדל בת אורית

סמדר בת אורית לזרע בר
קיימא
משפחת עובד

יהודה בן שרה
רבקה בת לאה
יוסף בן סומבול
מנשה בן חנה
שמואל ג'פרי בן נוגה
לרפ' מלכה בת זהבה
מנחם זאב בן מלכה
מלכה בת דבורה דיל-ברא
רוגן בן מזל

אליעזר שלמה בן רות אביגיל
יואב בן שושנה
שמעון בן תרצה
יצחק ישראל בן מרים
מורן בת בריויט
מאיר בן רחל וב"ב
נחמן נתן בן שמחה
שרה בת מרים
יעקב בן שרה קלוטילד
יפה בת חנה
יצחק בן בטהה
דנסה בת בטהה
נפתלי בן רחל
רבקה בת מרים
נתן בן רחל

פנינה חנה בת יהודית
אדי בן רונית לזיווג
שאול בן עליזה
אסף בן רונית
ליאור בן עליזה
אליעזר שלמה בן רינה
סדה שני שושנה בת ענת
צבי בן חנה טובה
רבקה בת חנה טובה
מרדכי אליהו בן גילה
אסתר בת יפה
אליעזר שלמה בן אסתר
יאיר בן עדינה
מלכה בת שמחה
עידו בן מיכל ליאור
שושנה בת אורלי
נחמן בן אדל

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנֶסֶה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יִסְדּוּ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהוּ לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֵּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלֵאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חִסְדֵי בְּרֶסְלַב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֶׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזַמְּרִים אֵלָיו לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרָנוּ, וְלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגְאָ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יִי, וּמִלֶּךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחוּד
קוֹדֵשׁ בְּרִיךְ הוּא וְשׁוֹכְנֵתָה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בָךְ: ב אָמַרְתָּ
לִי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ: ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפְצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יִי מְנַת חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אַף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֶת יִי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֶף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יִי לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימֵינִי בַל אֲמוֹט: ט לֶכֶן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אַף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַּח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יֵי לֹו עוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעֵי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעַתְּ מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֱלֹוֹ לֹא יִגְיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדֶרֶךְ זֹו תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֵל דֵּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יֵי : ג יֵי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יֵי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכַּת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יֵי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יִאֲמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֲבַד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרִאוֹת שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֶוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם : י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יֵי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתְךָ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכַּתְךָ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יֵי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בַּחֲמָה כִּלָּה וְאֵינָמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשָּׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאָכֹל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזֵּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֹצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמַינִי עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכָּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלֵת בְּזֵרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֵף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְּל,
 רְגִזָּה וְתַרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינֵם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניכם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶכִי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחָתִי : ז זָכֹר יְיָ לְבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הַיְסוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשָׁרִי שִׁישָׁלֵם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ : ט
 אֲשָׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנִפְץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדֶשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתִיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֶגְב : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וּתְשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוֹזָם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :